

Dobrogea Academică

EX PONTO

UNIVERSITATEA DE CONSTANȚA

ȘI ȘTIINȚA

ZIUA de Constanța

Simona Anghel

coordonator

#DobrogeaAcademică

www.ziuaconstanta.ro

ZIUA de Constanța

Simona Anghel

coordonator

#DobrogeaAcademică

EX PONTO

Constanța, 2019

www.ziuaconstanta.ro

Coperta: Gabriel Dănilă

Tehnoredactare: Violeta Pavelescu, Simona Anghel,
Gabriela Titz

Coperta este realizată de maestrul gravurii românești, Florin Stoiciu, profesor universitar la Facultatea de arte a Universității „Ovidius” Constanța

*Proiect inițiat și susținut de cotidianul
ZIUA de Constanța.*

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României**

ANGHEL, SIMONA

#DobrogeaAcademică / Simona Anghel
coordonator. - Constanța: Ex Ponto, 2019

ISBN: 978-606-598-775-3

821.135.1

ISBN: 978-606-598-775-3

© Ex Ponto - 2019

© ZIUA de Constanța, 2019

CUPRINS

I. Proiectul #DobrogeaAcademică, inițiat de ZIUA de Constanța

Acad. Ioan-Aurel Pop - „Conducerea Academiei Române apreciază la nivel maxim inițiativa cotidianului ZIUA de Constanța“**15**

Dobrogea, sevă pentru Academia Română.....**17**

Membri ai Academiei Române - Personalități legate de destinul Dobrogei.....**19**

Proiectul #DobrogeaAcademică, inițiat de ZIUA de Constanța. Moment-reper al conectării comunității dobrogene la cel mai înalt for al intelectualității românești.....**31**

Cine este academicianul constănțean Marian-Traian Gomoiu. Biografia celui mai activ cercetător al Mării Negre.....**34**

Cine este academicianul constănțean Petre T. Frangopol. Biografia unui simbol al luptei împotriva mediocrității din societatea românească.....**37**

Prof. univ. dr. Marian Traian Gomoiu, mărturisire de suflet - „Drumul meu în viață“**40**

Maestrul gravurii românești Florin Stoiciu, despre viitorii artiști: „Ca mentor, dacă nu ești atent la fiecare, riști să distrugi niște generații și, eventual, să nu mai ai un alt Brâncuși“ **46**

Comunitatea Elenă „Elpis” Constanța - „Mândri să fi fost coautori ai unui eveniment de o astfel de anvergură”**54**

II. Avangpremierea evenimentului de acordare a titlului de cetățean de onoare academicienilor Marian-Traian Gomoiu și Petre T. Frangopol

Întâlnire în redacția ZIUA de Constanța cu consilieri locali constănțeni - regândirea ceremoniei de acordare a titlului de cetățean de onoare.....**59**

Cuvinte presărate cu onoare și respect. Mesajele inițiatorilor proiectului #DobrogeaAcademică, lansat de ZIUA de Constanța.....**62**

Personalități din administrație, cultură, culte și învățământ salută decernarea titlului de Cetățean de Onoare academicienilor dobrogeni Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu.....**74**

Interviu online cu Raluca Trandafir - „Decernarea titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța o reclamă o nouă abordare!“**83**

Tenorul Răzvan Săraru și pianista Andrada Ștefan vor interpreta Imnul Național în onoarea academicienilor Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu.....**87**

Ședință extraordinară a Consiliului Local Constanța. Academicienii Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu, cetățeni de onoare ai municipiului.....**90**

III. Ceremonia de acordare a titlului de Cetățean de Onoare celor doi academicieni

10 iulie 2019. Ședință extraordinară a Consiliului Local Constanța. Academicienii Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu devin cetățeni de onoare ai municipiului.....**95**

LAUDATIO MARIAN-TRAIAN GOMOIU Prof.univ.dr. Adrian Bavaru citește Laudatio pentru academicianul Marian-Traian Gomoiu.....**106**

LAUDATIO PETRE T. FRANGOPOL Prof.univ.dr. Mihai Gîrțu, prorector al Universității „Ovidius” Constanța.....**111**

Istoria o scrie comunitatea constănțeană. Academicienii Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu - recunoaștere binemeritată.....**116**

Arc peste timp. Azi, olimpici internaționali, mâine, academicieni.....**122**

Personalități științifice de renume, cetățeni de onoare ai Constanței. Inițiativă, în premieră, a comunității constănțene...**125**

IV. Personalitatea și contribuțiile celor doi academicieni - evocări

Acad. Victor Voicu - „Petre Frangopol este un om, o voință, un caracter care nu aștește pe orbită“**131**

Dr. Dumitru Murariu - „Academicianul Marian-Traian Gomoiu a contribuit la creșterea prestigiului României în Europa și în lume“**135**

Acad. Dorin Poenaru - „Petre T. Frangopol, întemeietor de școli și lider de opinie“**138**

Dr. Tania Zaharia despre activitatea academicianului Marian-Traian Gomoiu la Institutul Român de Cercetări Marine din Constanța..... **149**

Dr. Dan Vasiliu, director GeoEcoMar, filiala Constanța - Amintiri cu academicianul Marian-Traian Gomoiu..... **153**

Acad. Gheorghe Benga - „Profesorul Petre T. Frangopol reprezintă un model de om de știință din categoria Excelenței“	156
Acad. Ioan Dumitrache - „Spirit liber, curajos și competent, prof. Petre T. Frangopol s-a aplecat cu multă dăruire spre probleme majore ale societății“	169
Cătălin Țibuleac - „Aducem mulțumirile noastre domnului Marian-Traian Gomoiu pentru întreaga activitate în slujba Deltei Dunării“	173
Scriitorul Paul Diaconescu - „Petre T. Frangopol, omul înzestrat cu o voință de fier, ființa pentru care piedicile sunt făcute spre a fi învinse“	175
Conf. univ. dr. Marius Skolka - „Marian-Traian Gomoiu, unul dintre pilonii învățământului și cercetării biologice și ecologice de la malul mării“	178
Interviu cu conf. univ. dr. ing. Dinu Atodiresei - „Academicianul Marian-Traian Gomoiu, un model de profesor avid de cunoaștere a noului în știință“	185
Acad. Nicolae-Victor Zamfir - „Profesorul Petre T. Frangopol a promovat Institutul de Fizică Atomică drept un reper pentru comunitatea academică din România“	189
Prof. dr. Dragoș Vaida - „Academicianul Petre T. Frangopol, un senior al culturii românești“	197
Prof. Livius Trache - „Petre T. Frangopol s-a implicat în dezvoltarea și atestarea importanței domeniului arheometriei în România“	203

Acad. Maya Simionescu - „Marian-Traian Gomoiu și-a onorat iubirea față de Natură, a onorat orașul Constanța și merită toate onorurile noastre”**210**

V. Integrala „Mediocritate și excelență“, semnată de acad. Petre T. Frangopol, și Anuarele Liceului „Mircea cel Bătrân“

Integrala „Mediocritate și excelență“, a academicianului constănțean Petre T. Frangopol, în Biblioteca Virtuală ZIUA de Constanța.....**215**

Anuarele Liceului „Mircea cel Bătrân“, în Biblioteca Virtuală ZIUA de Constanța.....**220**

Interviu cu prof. dr. Vasile Nicoară - „Liceul «Mircea cel Bătrân» era declarat, în perioada interbelică, drept universitatea Constanței“**224**

VI. Evenimente ale Academiei Române reflectate în cotidianul ZIUA de Constanța

Academia Română marchează vizita istorică a Suveranului Pontif printr-o sesiune științifică specială „România în Arhivele Vaticanului - documente cercetate de Ion Dumitriu-Snagov“**233**

Cotidianul ZIUA de Constanța, la sesiunea științifică a Academiei Române. Acad. Ioan-Aurel Pop - „Românii nu au nicio vină pentru destinul care le-a fost rezervat, dar trebuie să fie responsabili de construirea propriei istorii“**236**

Cotidianul ZIUA de Constanța, la sesiunea științifică a Academiei Române. Excelența Sa Ioan Robu - „Dumitriu Snagov ne-a pus în mână o mină de aur și este nevoie de experți pe măsură să o exploateze“**244**

Cotidianul ZIUA de Constanța, la sesiunea științifică a Academiei Române. „Trimiteteți tineri aici, la Vatican, să studieze istoria românilor!”..... **251**

Cotidianul ZIUA de Constanța, la sesiunea științifică a Academiei Române. Academician Petre Frangopol - „Ion Dumitriu-Snagov a scos la lumină documente care atestă prezența Sf. Apostol Andrei în Dobrogea”.....**255**

ZIUA de Constanța, un cotidian pentru Mileniul IV.....**263**

Argument

Leagăn al unei civilizații străvechi, Dobrogea a oferit acestei țări și chiar mapamondului somități cărora avem datoria să le recunoaștem impresionanta contribuție, cu atât mai mult cu cât le suntem contemporani.

În continuarea acțiunilor publicistice asumate, cotidianul ZIUA de Constanța a inițiat proiectul #DobrogeaAcademică - moment-reper pentru conectarea comunității dobrogene la cel mai înalt for al intelectualității românești: Academia Română.

Proiectat ca un demers editorial bivalent, la care au contribuit cele mai importante instituții de educație și cultură constănțene, în calitate de parteneri ai comunității, prin #DobrogeaAcademică se dorește, pe de o parte, readucerea în atenția comunității a relației Dobrogei cu Academia Română, din toate timpurile - începând cu Constantin I. Brătescu, iar pe de altă parte - un deziderat mai vechi -, pornește de la convingerea că vor exista academicieni care vor accepta invitația de a conferența despre cel mai vechi pământ românesc atestat documentar.

Prin intermediul acestui proiect, ZIUA de Constanța și-a propus ca dobrogenii să cunoască activitatea acestui nucleu al intelectualității românești - din trecut și prezent – promovând inclusiv preocupările actuale ale Academiei Române.

Campania asumată de cotidianul ZIUA de Constanța în cadrul proiectului #DobrogeaAcademică, inițiat pentru a cinsti personalitățile a doi mari academicieni dobrogeni contemporani - Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu, a atins punctul culminant odată cu ședința extraordinară a Consiliului Local Constanța, desfășurată, în data de 10 iulie 2019, la Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”, prilej cu care li s-a decernat titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța.

S-au alăturat acestui demers publicistic numeroși membri ai Academiei Române, dar și personalități de marcă ce au avut șansa de a-i cunoaște, de-a lungul anilor, pe cei doi savanți, împărtășind astfel, în premieră, relația cu totul aparte stabilită la nivelul cel mai înalt al intelectualității naționale.

Simona ANGHEL

I. Proiectul #DobrogeaAcademică,
inițiat de ZIUA de Constanța

#DobrogeaAcademică
**Acad. Ioan-Aurel Pop - „Conducerea Academiei
Române apreciază la nivel maxim inițiativa cotidianului
ZIUA de Constanța“**

Am avut onoarea să dăm publicității „Cuvântul de prețuire” primit din partea președintelui Academiei Române, prof. univ. dr. **Ioan Aurel Pop**, la rândul său impresionat de inițiativa ZIUA de Constanța.

„Academia Română a vegheat cu discretă grijă, încă de la înființarea sa (în 1866), ca din corpul său de erudiți și de savanți să facă parte reprezentanți ai tuturor provinciilor istorice românești, inclusiv ai românilor din sudul Dunării. Menirea membrilor Academiei a fost pe atunci și aceea de a susține, pregăti și înfăptui unitatea politică națională. Astfel, treptat, după 1866, s-au unit cu România Dobrogea centrală și de nord, la 1878, Dobrogea, sudică la 1913, Basarabia, Bucovina și Transilvania, la 1918. După unire, Dobrogea a fost legată de restul țării nu numai prin faimosul Pod de la Cernavoda, ci și prin alte mii de mijloace, dintre care cele spirituale, lingvistice, științifice și culturale, în general, s-au aflat în prim-plan. Comunitatea dobrogeană are astăzi în cel mai înalt for

de consacrare și de cercetare al României doi membri de marcă, animați de dorința de a susține cu demnitate și onoare problemele culturale și științifice ale provinciei: chimistul **Petre T. Frangopol** (membru de onoare al Academiei Române) și biologul **Marian-Traian Gomoiu** (membru titular al Academiei Române).

Conducerea Academiei Române apreciază la nivel maxim inițiativa cotidianului ZIUA de Constanța de a susține, împreună cu cele mai importante instituții de educație și cultură constănțene, un demers editorial bivalent, intitulat **#DobrogeaAcademică**, merit să conducă la conectarea/reconectarea comunității dobrogene la cel mai înalt for al intelectualității românești - Academia Română.

Suntem convinși că oamenii de cultură, intelectualii și publicul larg vor afla astfel detalii despre relația Dobrogei cu Academia Română, din toate timpurile, pe de o parte, și vor beneficia de cicluri de conferințe despre cel mai vechi pământ românesc, pe care s-au produs pentru prima oară conexiunea cu clasicismul greco-latin și sinteza daco-romană.

Suntem onorați să știm că parte a proiectului **#DobrogeaAcademică** este și decernarea titlului de Cetățean de Onoare al Municipiului Constanța celor doi savanți menționați, semn al prestigiului național și internațional de care se bucură aceștia și mărturie a prețuirii lor de către comunitatea care i-a ivit pe acest spațiu binecuvântat.

Friederich Nietzsche spunea că «un popor nu se caracterizează atât prin oamenii mari pe care îi are, ci mai mult prin felul în care îi recunoaște și stimează pe aceștia». De aceea, nu încetăm să lăudăm inițiativa ziarului ZIUA de Constanța, îi felicităm pe cei doi membri ai Academiei Române - profesorii Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu -, onorați cu acest prilej, și le dorim noi împliniri pe tărâmul științei și cercetării”.

(Simona Anghel, 10 iulie 2019)

Dobrogea, sevă pentru Academia Română

Academia Română are două date aniversare memorabile, ambele legate de devenirea națională. În anul 1866, când s-a născut Societatea Literară Română, mugurele Academiei Române de mai târziu, România își căpăta numele și era proclamată regat adoptând prima sa Constituție. După 13 ani, în anul 1879, România dă o lege specială prin care consfințește înființarea Academiei Române, ca „persoană morală și independentă în toate lucrările, de orice natură“.

Nu întâmplător se vorbește, în actul oficial, de independență. Independența era visul dintotdeauna al poporului român, iar țara tocmai își câștigase suveranitatea, în Războiul de Independență de la 1877-1878. Și odată cu ea, România câștigase și cel mai de preț teritoriu, dintre Dunăre și Marea Neagră: Dobrogea. Râvnită de două imperii, Rusia și Turcia, care se încleștau adesea pentru și pe acest pământ, Dobrogea era acum a României.

Când Academia Română începea să se afirme ca o Constituție a științei românești, Dobrogea își revendica locul la sânul patriei-mamă. Învăța să vorbească și să scrie românește cu dascăli din Moldova - de acolo de unde venea o pleiadă de cărturari străluciți, cu dragoste de neam și de țară. Cu școli organizate în pridvoarele bisericilor sau ale caselor parohiale, învățătorii școleau puii de dobrogeni să fie buni români, să iubească slova, istoria, credința românească. Cei mai buni dintre elevi erau trimiși apoi la școli din Moldova sau din București, să-și desăvârșească educația. Din rândul acestor învățăcei s-au ridicat, printre oamenii destoinici ai acestui loc, membri ai Academiei Române.

Sămânța plantată de acei institutori, în școală românească din Dobrogea, a dat roade până în aceste timpuri. În galeria membrilor și a laureaților Academiei Române se află intelectuali reputați care și-au legat destinul, născut sau făcut, de acest pământ scaldat de Dunăre și de Mare. Este onoarea și datoria noastră să știm numele și mai ales faptele acestor dobrogeni prin obârșie sau prin convingere.

Dacă începuturile Dobrogei românești și ale Academiei Române se leagă de România monarhică, se cuvine să amintim de „părinții fondatori ai Dobrogei“ sau de „Sfânta Treime a Dobrogei“ - cei trei oameni de stat care au condus soarta României într-o vreme decisivă: Regele Carol I, prim-ministrul Ion C. Brătianu, ministrul de Externe Mihail Kogălniceanu.

Intuind potențialul regiunii, după ce și-au șters lacrimile pentru pierderea Basarabiei de sud-vest, triada Carol I - Brătianu - Kogălniceanu au trecut la creșterea Dobrogei ca pe un copil preaiubit. Au ajutat-o să crească, dedicându-i atenția lor și înzestrând-o cu edificii care au sporit valoarea regiunii și care susțin țara și astăzi. Din acest pământ îndelung frământat de istorie s-a născut o Dobroge cum nu e alt loc în lume: pașnic, magnific, magnetic.

Așa cum Academia Română este un templu al excelenței, Dobrogea este o cetate-școală pentru diversitate – de oamenii, de știință, de sentimente. Ambele sunt esențiale României.

(Sînziana Ionescu, „Adevărul”)

Membri ai Academiei Române - Personalități legate de destinul Dobrogei

IOAN ADAM, publicist (1875-1911), secretar al Primăriei Constanța, autorul cărții-documentar „Constanța pitorească și împrejurimile ei“ (1908) premiată de Academia Română.

IOAN ANDRIEȘESCU, arheolog (1888-1944), cel mai apropiat colaborator al părintelui arheologiei românești Vasile Pârvan, a adus la lumină cea mai veche așezare de pe teritoriul României – Histria, dar și vestigiile altor cetăți antice din Dobrogea. Membru corespondent al Academiei Române (1928)

GRIGORE ANTIPA, oceanolog (1867-1944), întemeietorul oceanografiei românești, autorul primului studiu în Marea Neagră. Este autorul planului de construire a rețelei de canale din Delta Dunării și al planului de conservare și valorificare a luncii inundabile a Dunării. Fondator al Institutului Național pentru Cercetări și Proiectare Delta Dunării și al Institutului Român de Cercetări Marine „Grigore Antipa“ Constanța. Membru titular al Academiei Române (1910)

THEODOR AMAN, artist plastic (1831-1891). A pictat peisaje și vase din Portul Constanța. Membru post-mortem al Academiei Române (1991)

CONSTANTIN BRĂTESCU, geograf (1882-1945), supranumit „Geograful Dobrogei“. A fondat „Analele Dobrogei“, singura publicație științifică a provinciei, în care au semnat elita intelectualității românești: Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, Simion Mehedinți, Oreste Tafrali etc. Membru corespondent al Academiei Române (1919)

VASILE BOGREA, lingvist (1881-1926). A cercetat toponimia Dobrogei, reliefând originea unor denumiri și modul lor de păstrare în administrația românească. Membru corespondent al Academiei Române (1920)

NICOLAE BĂNESCU, istoric (1878-1971). A studiat istoria Dobrogei bizantine. Membru titular al Academiei Române (1936)

JEAN BART (EUGENIU BOTEZ), scriitor (1874-1933). Este autorul romanului „Europolis“ despre Sulina. Membru corespondent al Academiei Române (1922)

CONSTANTIN BAROZZI, general de armată, geodez, cartograf (1833-1921). A fost comandant al Diviziei active din Dobrogea. Membru de onoare al Academiei Române (1905)

ION BORCEA, zoolog (1879-1936). A întemeiat prima stațiune de cercetare marină din România, la Agigea, care-i poartă acum numele. Membru corespondent al Academiei Române (1919)

ION C. BRĂTIANU, politician (1821 – 1891). A fost un mare susținător al Dobrogei, punând la dispoziție toate resursele țării pentru dezvoltarea acestei regiuni. Membru de onoare al Academiei Române (1885)

ION I.C. BRĂTIANU, politician (1864-1927), continuator al viziunii tatălui său Ion C. Brătianu pentru dezvoltarea Dobrogei, ca parte importantă din guvernarea românească. Membru de onoare al Academiei Române (1923)

EMANOIL BUCUȚA, scriitor, bibliolog (1887-1946), cronicar al Dobrogei. Membru corespondent al Academiei Române (1941)

TEODOR T. BURADA, folclorist, etnograf, muzicolog (1839-1923). Este autorul primei monografii a Dobrogei, o lucrare care face parte din biblioteca de căpătâi a oricărui pasionat de Dobrogea. Membru corespondent al Academiei Române (1887)

BORIS CARAGEA, sculptor (1906-1982), născut la Balcic. Autorul unor opere de artă despre Dobrogea („Dans dobrogean“, „Pescarii“ sau „Femeie cu cobiliță“) și pentru Dobrogea (Monumentul Victoriei și Aruncătorul de disc de la Constanța). Membru corespondent al Academiei Române (1955)

CAROL I de Hohenzollern-Sigmaringen (1839-1914). Regele României. A cărmuit România în timpul Războiului de Independență de la 1877-1878, în urma căruia Dobrogea a intrat în componența statului român. Apoi a dedicat mare parte din resursele țării pentru dezvoltarea regiunii. Membru de onoare al Academiei Române (1867)

PAUL CERNOVODEANU, istoric (1927-2006). Cercetător al trecutului Dobrogei. Membru de onoare al Academiei Române (1999)

ALEXANDRU CIUCURENCU, pictor (1903-1977). Născut la Ciucurova (Tulcea). Creatorul școlii coloristice românești. Membru corespondent al Academiei Române (1963)

GRIGORE COBĂLCESCU, geolog, paleontolog (1831-1892). A cercetat trecutul Dobrogei, atestând importanța acestei regiuni pentru devenirea întregii României. Membru titular al Academiei Române (1886)

RADU CODREANU, biolog, citolog (1904-1987). Născut la Tulcea, colaborator al cercetătorului Emil Racoviță cu care a realizat studii despre Marea Neagră. Membru titular al Academiei Române (1974)

DAN COGĂLNICEANU, biochimist (născut în 1960). Profesor la Universitatea Ovidius din Constanța, cu numeroase studii științifice despre ecosistemul Mării Negre și al litoralului românesc. Membru corespondent al Academiei Române (2017)

EMIL CONDURACHI, istoric, arheolog (1912-1987). A studiat îndeaproape trecutul Dobrogei, conducând șantierul arheologic de la Histria. Membru titular al Academiei Române (1955)

GEORGE (GOGU) CONSTANTINESCU, inginer, inventator (1881-1965), a folosit betonul armat, în premieră pentru România, în construirea Cazinoului și Moscheii Carol I din Constanța. Membru de onoare al Academiei Române (1965)

BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA, scriitor (1858-1918). A fost prezent, în calitate de ziarist la „Românul“, la instalarea statuii poetului Ovidius Publius Naso la Constanța, în anul 1887. Reportajul său de atunci este de referință în publicistica despre Dobrogea. Membru titular al Academiei Române (1912)

ELISABETA de NEUWIED (CARMEN SYLVA), regina României, scriitoare (1843-1916). Și-a legat viața de Dobrogea. Timpul său preferat era petrecut în pavilionul alb de pe digul din Portul Constanța, Cuibul Reginei, construit special pentru ea. Membru de onoare al Academiei Române (1881)

MIHAI EMINESCU, scriitor (1850-1889). Testamentul său literar, „Mai am un singur dor“, lasă posterității dorința Luceafărului poeziei românești de a-și dormi somnul veșnic la malul Mării Negre. Membru post-mortem al Academiei Române (1948)

ȘTEFAN FĂLCOIANU, general, matematician, istoric (1835-1905). A marcat de la teorie la practică hotarul Dobrogei cu Bulgaria, în urma Războiului de Independență de la 1877-1878. Membru titular al Academiei Române (1876)

PETRE FRANGOPOL, chimist (născut în 1933, la Constanța). A realizat o serie de premiere în cercetarea românească, ca specialist al Institutului de Fizică Atomică. Printre altele, a sintetizat compuși organici marcați cu Carbon-14, folosiți la determinarea productivității primare a planctonului în ecosistemul acvatic românesc. Această descoperire i-a atras recunoașterea Institutului Oceanografic Internațional, care l-a primit în rândurile sale în 1999. Membru de onoare al Academiei Române (2012)

ARAM FRENKIAN, filosof, filolog (1898-1964). Născut la Constanța. Profesor de istoria literaturii eline la Universitatea din București. Șef de sector la Institutul de Logică al Academiei Române (1964). Membru post-mortem al Academiei Române (2006)

GALA GALACTION (Grigore Pișculescu, 1879-1961). Obișnuia să meargă pe jos pe litoral, de la Constanța spre Mangalia. Descria apoi în însemnările sale ce a întâlnit pe drum. Membru titular al Academiei Române (1947)

GEORGE GEORGESCU, dirijor, violoncelist (1887-1964). Născut la Sulina (Tulcea). Integrala Beethoven din arhiva Electrecord este înregistrată de Filarmonica din București sub bagheta sa. Membru corespondent al Academiei Române (1963)

NICOLAE GEORGESCU-ROEGEN, matematician, economist de talie mondială (1906-1994). Născut la Constanța. Întemeietorul școlii economice moderne. Academia Română decernează un premiu care poartă numele lui Nicolae Georgescu-Roegen, conferit

de Secția de Științe Economice, Juridice și Sociologie. Membru de onoare al Academiei Române (1990)

LUCIAN GRIGORESCU, artist plastic (1894-1965). Născut la Medgidia (Constanța), pictor al Dobrogei, supranumit „cel mai latin dintre pictorii români“. Membru corespondent al Academiei Române (1948)

MARIAN GOMOIU, biolog, oceanolog (născut în 1936, la Bazargic, Caliacra). Primul guvernator al Rezervației Biosferei Delta Dunării. Profesor la Universitatea Ovidius din Constanța. A primit Premiul Academiei Române (1987). Membru corespondent al Academiei Române (1993). Membru titular al Academiei Române (2015)

VALERIA GUȚU ROMALO, lingvist (născut în 1928). A predat limba și literatura română la Universitatea Ovidius din Constanța. Membru de onoare al Academiei Române (2006)

SPIRU HARET, matematician, sociolog, pedagog, om politic (1851-1912), a pus bazele școlii românești de masă în Dobrogea. Membru titular al Academiei Române (1892)

ION IONESCU DE LA BRAD, agronom, economist, scriitor (1818-1891). Autorul unor lucrări de referință ale Dobrogei, precum „Excursiune agricolă în Dobrogea în anul 1850“, „Românii din Dobrogea“ etc. Membru de onoare al Academiei Române (1884) Secția de științe agricole și silvice

NICOLAE IORGA, istoric, publicist, om politic (1871-1940). Cronicar al Dobrogei, unde a întreprins numeroase călătorii relatate în scrierile sale. Membru titular al Academiei Române (1910)

IOSIF ISER, artist plastic (1881-1958). Avea predilecție în a picta figurile orientale ale Dobrogei. Membru titular al Academiei Române (1955)

EUGENIU IVANOV, fizician (născut în 1933, în comuna Dorobanțu, Constanța). Are contribuții însemnate în ingineria nucleară, unde descoperit noi izomeri nucleari din domeniul microsecunde și milisecunde. Membru corespondent al Academiei Române (1996)

ION JALEA, sculptor (1887-1983). Născut la Casimcea (Tulcea). A sculptat cu o singură mână, dreapta, rămânând infirm în Primul Război Mondial. Opera sa se află în Muzeul „Ion Jalea“ din Constanța. Este autorul statuii ecvestre a voievodului Mircea cel Bătrân din Tulcea. Membru titular al Academiei Române (1963)

MIHAIL KOGĂLNICEANU, istoric, publicist, politician (1817-1891). A militat pentru dezvoltarea Dobrogei, încurajând românii să cumpere pământ și să se stabilească aici. A deținut mari suprafețe de teren în Dobrogea, a ctitorit biserici, edificii ridicate de el fiind și acum în picioare. Membru titular al Academiei Române (1868)

SCARLAT LAMBRINO, arheolog (1891-1964). A condus șantierul arheologic de la Histria după dispariția timpurie a lui Vasile Pârvan. Membru corespondent al Academiei Române (1934)

GHEORGHE POPA-LISSEANU, istoric (1866-1945). A cercetat Dobrogea din timpurile străvechi. Membru corespondent al Academiei Române (1919)

ALEXANDRU MACEDONSKI, scriitor (1854-1920). A fost director al Prefecturii Silistra Nouă, pe când Cadrilaterul făcea parte din Dobrogea românească. Membru post-mortem al Academiei Române (2006)

IULIU MANIU, politician (1873-1953). Se retrăgea deseori la Hotelul francez din Constanța deținut de familia soției lui Corneliu Coposu, Arlette Marcovici. Așa au ajuns să se căsătorească Arlette cu Corneliu Coposu, secretarul personal al lui Iuliu Maniu. Membru de onoare al Academiei Române (1919)

SIMION MEHEDINȚI, geograf (1868-1962). Este cel care a numit Dobrogea „Dacia Pontica“ care atestă continuitatea locuirii acestui teritoriu și importanța sa în istoria poporului român. A publicat studii despre Dobrogea și Marea Neagră. Membru titular al Academiei Române (1915)

VINTILĂ M. MIHĂILESCU, antropolog (1890-1978). A publicat studii despre populația Dobrogei și despre Marea Neagră. Membru titular al Academiei Române (1974)

ION MINCU, arhitect (1852-1912). A proiectat interiorul Catedralei Arhiepiscopale Sfinții Petru și Pavel din Constanța. Membru post-mortem al Academiei Române (2012)

CONSTANTIN I. MOISIL, istoric (1876-1958), cercetător al numismaticii din Dobrogea. A predat la Tulcea în anii 1899-1910, perioadă în care i s-a născut fiul Grigore, viitorul matematician și el membru al Academiei Române. Membru de onoare al Academiei Române (1948)

GRIGORE C. MOISIL, matematician (1906-1973). Născut la Tulcea. Este considerat părintele informaticii românești. Academia Română acordă un premiu care poartă numele lui Grigore Moisil, conferit de Secția Știință și Tehnologia Informației, în colaborare cu Secția de Științe Matematice. Membru titular al Academiei Române (1948)

CONSTANTIN MOTĂȘ, zoolog (1891-1980). Este autorul primei sinteze de biogeografie a Mării Negre. Membru titular al Academiei Române (1948)

GHEORGHE MUNTEANU-MURGOCI, geolog, geograf, pedolog (1872 – 1925). A realizat studii despre mineralogia Dobrogei. Membru corespondent al Academiei Române (1923)

GEORGE MURNU (1868-1957), scriitor, istoric. A făcut dese călătorii de studiu în Dobrogea. A primit Marele Premiu Năsturel Herescu al Academiei Române (1913) pentru traducerea „Odiseei“. Membru titular al Academiei Române (1923)

GEAVIT MUSA, fizician (1931-2010). Născut la Palazu Mare, Constanța. A predat la Universitatea București și la Universitatea Ovidius din Constanța. Președinte al Secției Fizica Plasmei din cadrul Societății de Fizică din România. A fost distins cu Premiul „Constantin Miculescu” al Academiei Române. Membru corespondent al Academiei Române (2009)

ION N. NISTOR, istoric, politician (1876-1962). A lăsat mărturii scrise despre recuperarea Cadrilaterului, pierdut în cele din urmă în favoarea Bulgariei. Membru titular al Academiei Române (1915)

DIMITRIE ONCIUL, istoric (1856-1923). A realizat studii despre istoria Dobrogei. Membru titular al Academiei Române (1905)

THEODOR PALLADY, artist plastic (1871-1956). Pictor al Mării Negre și al Constanței de coastă. Membru ales post mortem al Academiei Române (2012)

GHEORGHE PETRAȘCU, artist plastic (1872-1949). Pictor al așezărilor de pe malul Mării Negre și al Dunării. Membru titular al Academiei Române (1936)

NICOLAE IONESCU-PALLAS, fizician (1932-2017). Născut la Cobadin (Constanța). Personalitate complexă, specialist al Platformei de la Măgurele, autor de studii asupra muzicii psaltice românești. Membru de onoare al Academiei Române (2016)

PERICLE PAPAHAĞI, lingvist, folclorist (1872-1943). A trăit în Cadrilater. Cercetător al textelor aromâne, fondator al revistei „Dunărea“. Membru corespondent al Academiei Române (1916)

VASILE PÂRVAN, arheolog (1882-1927). A scos la iveală vestigiile Dobrogei antice, cea mai importantă descoperire fiind cetatea Histria, cea mai veche așezare de pe teritoriul României de astăzi. Membru titular al Academiei Române (1913)

DIONISIE M. PIPPIDI, arheolog, epigrafist, istoric (1905-1993). Este autorul unor studii amănunțite despre istoria Dobrogei. Membru titular al Academiei Române (1990)

EMIL RACOVITĂ, biolog (1868-1947). A studiat Marea Neagră și peșterile din Dobrogea, fiind considerat, alături de Grigore Antipa și Ioan Borcea, unul dintre fondatorii științelor mării din România. Membru titular al Academiei Române (1920)

ANGHEL SALIGNY, inginer (1854-1925). Edificii de importanță strategică pentru România, construite în Dobrogea, sunt realizate de vizionarul specialist, precum podul de la Cernavodă, gara maritimă și silozurile din Portul Constanța etc. Membru titular al Academiei Române (1897)

GRIGORE SĂLCEANU, publicist, dramaturg (1901-1980). A trăit la Constanța, a predat franceza la Liceul Mircea cel Bătrân și a întemeiat cenaclul literar pentru tinerele talente. A scris piese de teatru în versuri („Ovidiu“, „Furtuna“, „Hyperion“). A fost premiat de Academia Română care i-a conferit premiul de poezie „Adamachi“ pentru poemul „Fata de împărat“ (1943).

ION TH. SIMIONESCU, geolog, paleontolog (1873-1944). A dedicat Dobrogei primul volum din seria „O țară din povești“, o descriere a provinciilor istorice a României. Lucrarea este de referință pentru iubitorii Dobrogei. Membru titular al Academiei Române (1911)

THEODOR DIMITRIE SPERANȚIA, scriitor, folclorist (1856-1929). A studiat Dobrogea, realizând lucrări pe această tematică. Membru corespondent al Academiei Române (1891)

MIHAIL SUȚU, istoric, numismat (1841-1933). A trăit la Constanța și a fost proprietarul unuia dintre cele mai cunoscute edificii din peisajul Constanței – Vila Suțu, construită în stil maur, la 1899. Membru titular al Academiei Române (1909)

BARBU ALEXANDRU ȘTIRBEI, politician (1872-1946), consilierul de încredere al Regelui Ferdinand I, Întregitorul României Mari, și al Reginei Maria. Vila sa cu minaret, ridicată la Mamaia, lângă Castelul reginei, este și acum unul dintre cele mai interesante edificii de la malul mării. Membru de onoare al Academiei Române (1909)

OREST TAFRALI, istoric (1876-1937). Născut la Tulcea. A studiat începuturile Dobrogei, specializat în istorie greacă și bizantină. Membru corespondent al Academiei Române (1936)

VIRGIL TEODORESCU, scriitor (1909-1987). Născut la Constanța. Președinte al Uniunii Scriitorilor din România (1974-1978). Membru corespondent al Academiei Române (1936)

GRIGORE G. TOCILESCU, istoric, arheolog, epigrafist, folclorist (1850-1909). Este cel care a început săpăturile arheologice din Dobrogea. În 1882 a scos la iveală ruinele monumentului Tropaeum Traiani de la Adamclisi, pe care l-a numit „actul de naștere dăltuit în piatră a poporului român“. A

continuat apoi cu șantierul la cetatea antică de la Adamclisi, cea mai mare așezare civilă romană de pe teritoriul Dobrogei. În anul 1895, la Cernavodă, unde a scos la iveală vestigiile cetății antice Axiopolis. A realizat prima hartă arheologică a Dobrogei. Membru titular al Academiei Române (1890)

GEORGE TOPÎRCEANU, scriitor (1886-1937). A luptat pe frontul din Dobrogea în Primul Război Mondial, luând parte la bătălia de la Turtucaia. Memoriile sale de război sunt o mărturie cutremurătoare a Marelui Război care a dus la întregirea României. Membru corespondent al Academiei Române (1936)

GEORGE VÂLSAN, geograf (1885-1935). A dedicat numeroase lucrări Dobrogei, Deltei Dunării, Dunării și Mării Negre. Întemeietorul geomorfologiei românești. S-a stins din viață la Eforie Sud (Carmen Sylva). Membru titular al Academiei Române (1920)

KRIKOR H. ZAMBACCAN, critic, colecționar de artă (1889-1962). Născut la Constanța. Colecția sa este considerată una dintre cele mai bogate și mai valoroase din România, fiind alcătuită din lucrări românești și străine, de pictură, sculptură, grafică și mobilier. Casa sa adăpostește muzeul care-i poartă numele, parte componentă din Muzeul Național de Artă a României. Membru corespondent al Academiei Române (1948)

(Sînziana Ionescu, „Adevărul”)

**Proiectul #DobrogeaAcademică,
inițiat de ZIUA de Constanța
Moment-reper al conectării comunității dobrogene la
cel mai înalt for al intelectualității românești**

Academicienii **Petre T. Frangopol** (86 de ani, membru de onoare al Academiei Române) și **Marian-Traian Gomoiu** (83 de ani, membru titular al Academiei Române), reductabile voci pentru politica de dezvoltare a științei și cercetării în România și în Europa, sunt născuți și crescuți în Dobrogea, absolvenții centenarului Colegiu Național „Mircea cel Bătrân”, cu o prestigioasă și recunoscută activitate științifică închinată țării și locului natal.

După cum se știe, unicul criteriu de primire în Academia Română este caracterul de excepție al contribuției în știință sau cultură, mai precis impactul asupra domeniului în care activează, originalitatea contribuțiilor, într-un cuvânt excelența în cercetare și creație. Reputația națională și internațională este un factor important în admiterea în acest unic forum de consacrare.

140 de ani de la primirea titlaturii de Academia Română

Fondată în 1866, inițial sub numele de Societatea Literară Română, apoi de Societatea Academică Română, instituția, definită drept cel mai înalt for de cultură și știință românesc, primește, în martie 1879, titlatura Academia Română. Membrii săi sunt personalități științifice cu o deosebită contribuție în domenii dintre cele mai diverse, de la istorie, filosofie și lingvistică, până la fizică nucleară, chimie, biologie macro- și microcelulară, geologie și geodinamică sau agricultură. Comunitatea dobrogeană are, la ora actuală, în acest nucleu al intelectualității românești, supremă instituție de cultură și de știință a României, doi academicieni care susțin cu cinste problemele culturale și științifice ale provinciei, care îi dau onoare și respect.

La propunerea comunității tomitane, Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu vor primi titlul de Cetățean de Onoare

Avem convingerea că întreaga comunitate constănțeană se mândrește să fie contemporană cu doi savanți ai învățământului și cercetării românești, născuți în Dobrogea și absolvenți ai prestigiosului Liceu „Mircea cel Bătrân”, dar mai ales membri ai celui mai înalt for românesc de consacrare științifică și culturală.

Ca urmare a consultărilor avute cu consilieri locali constănțeni, s-a ajuns la concluzia comună că este momentul ca celebrarea cetățenilor de onoare ai Constanței să capete un caracter onorant atât pentru organizator, cât și pentru cei sărbătoriți, prin organizarea unei ședințe festive aparte.

În premieră, la propunerea comunității tomitane, Consiliul Local Constanța a organizat în data de 10 iulie 2019, în sala Coriolan a Colegiului Național „Mircea cel Bătrân”, cea dintâi ședință festivă dedicată decernării titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța academicienilor Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu - două personalități greu de egalat în domeniile de cercetare în care s-au remarcat: chimie și biofizică, respectiv biologie și ecologie.

Inițiatori ai acestui demers sunt Universitatea „Ovidius” Constanța (prorector Mihai Gîrțu și conf. univ. dr. Marius Skolka - decan Facultatea de Științele Naturii și Științe Agricole), Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” (director, prof. dr. Vasile Nicoară), Academia Navală „Mircea cel Bătrân” (rector, prof. univ. dr. Ing. Octavian Tărăbuță), Comunitatea Elenă „Elpis” (președinte Traian Antoniadis și vicepreședinte Mihnea Hagi), conf. univ. dr. Aurelia Lăpușan, dr. Doina Păuleanu (director Muzeul de Artă Constanța), prof. univ. dr. Adrian Bavaru, cotidienele „Adevărul” (Sinziana Ionescu și Mariana Iancu) și „Evenimentul Zilei” (Feri Predescu), Dotto Tv, SC Comvex SA, SC Zip Escort SRL, Baroul Constanța (av. Filișan Cătălin), Editura EX PONTO (editor Ovidiu Dunăreanu).

De asemenea, comunitatea tomitană își exprimă speranța că aceiași consilieri locali vor găsi de cuviință să inițieze o galerie a dobrogenilor emblematici, ZIUA de Constanța deschizând acest demers cu tablourile celor doi savanți dobrogeni, donație a reputatului artist plastic Florin Stoiciu, profesor universitar doctor la Facultatea de Arte a Universității „Ovidius” din Constanța.

În preambulul acestui eveniment, ZIUA de Constanța a demarat proiectul editorial **#DobrogeaAcademică**, prilej cu care au fost făcute publice evocări ale celor două mari personalități - Petre T. Frangopol și Marian Traian Gomoiu - prin vocea colegilor-academicieni.

Totodată, în cadrul proiectului au fost lansate în Biblioteca Virtuală ZIUA de Constanța **Anuarele Liceului „Mircea cel Bătrân” și integrala „Mediocritate și excelență”**, semnată de academicianul Petre T. Frangopol - considerată de exegeți drept unica radiografie a științei și învățământului din România. Fiecare din cele șapte volume a fost prezentat zilnic, de-a lungul campaniei ce a fost încununată de ședința extraordinară din data de 10 iulie 2019, în care au fost decernate cele două titluri de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța.

(Simona Anghel, 28 iunie 2019)

#DobrogeaAcademică
Cine este academicianul constănțean
Marian-Traian Gomoiu. Biografia celui mai activ
cercetător al Mării Negre

Biolog și geograf, **Marian-Traian Gomoiu** este unul dintre cei mai activi cercetători ai Mării Negre din ultimele cinci decenii, o reputată personalitate științifică recunoscută de comunitatea internațională prin consistenta sa operă. Rezultatele cercetărilor sale se regăsesc în peste 200 de lucrări științifice - publicate în cărți și periodice - dintre care 75 în străinătate. Pe baza lor i s-au acordat înalte premii și distincții, dintre care amintim Premiul „Emanoil Teodorescu” al Academiei Române (1987) și Medalia Comisiei Internaționale pentru Protecția Mării Negre (Istanbul, 2009). A pus bazele unor specializări în Universitatea „Ovidius” și a condus 35 de doctorate. Profesor de Onoare al Universității „Al. I. Cuza” Iași și Doctor Honoris Causa al Universității „Goldiș” din Arad sunt câteva dintre titlurile care-i confirmă notorietatea.

Ca o recunoaștere a activității științifice, din anul 1993 este membru corespondent, iar din 2015 este membru titular al Academiei Române, activând în cadrul secției de Științe Biologice.

15 august 1936 - s-a născut la Bazargic, județul Caliacra, la, și a trăit toată viața în Dobrogea.

1950-1954 - Liceul „Mircea cel Bătrân” din Constanța, absolvit cu „Diplomă de Maturitate”. Este anul absolvirii a două promoții, deoarece s-a trecut la învățământul liceal cu 10 clase. Au absolvit în același an seniori remarcabili precum istoricul Ion Bitoleanu, savantul Garabet Kumbetlian, istoricul Petre Covacef, profesorul Mircea Doicescu (șef de promoție, a predat chimia patru decenii la „Mircea”), scriitorul Eugen Lumezianu, Petre Comăniță (fost antrenor la FC Farul), dr. Viorel Tode, Adrian Bavaru (fost rector al Universității „Ovidius”), scriitorul Valeriu Cușnarenco.

1954 - 1958 - Facultatea de Științele Naturii și Geografie a Universității „Victor Babeș” Cluj

1965 - 1973 - doctor în biologie (Oceanologie), cu teza „Contribuții la cunoașterea ecologiei moluștelor psamobionte de la plajele submerse nisipoase de la litoralul românesc al Mării Negre” - Institutul de Științe Biologice al Academiei Române București

1973 (aprilie-septembrie) - curs post-doctoral, la Duke University Marine Laboratory, Beaufort, North Carolina USA

CERCETĂTORUL

1959 - 1970 - cercetător științific - Laboratorul de Oceanologie al Institutului de Biologie al Academiei Române

1970 - 1990 - cercetător științific - șef de laborator la Institutul Român de Cercetări marine

1990-1993 - primul Guvernator al Rezervației Biosfera Delta Dunării. Profesor de Ecologie - Universitatea „Ovidius” (cumul)

1990 - 2018 - conducător de doctorat în specialitatea „Ecologie și protecția mediului”, în cadrul Institutului de Biologie al Academiei Române, București, și al Universității „Ovidius” Constanța. Membru corespondent al Academiei Române (1993).

1994 - 2009 - director general adjunct la Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină (GeoEcoMar); profesor de Ecologie - Universitatea „Ovidius” Constanța (cumul)

2009 - prezent - cercetător științific principal I - consilier,

Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare pentru Geologie și Geocologie marină – GeoEcoMar

2001 - 2009 - activează și ca expert evaluator pe domeniul său de specialitate - ecologie - în cadrul Consiliului Național al Cercetării Științifice în Învățământul Superior (CNCSIS).

Activitatea științifică și mai ales valoarea acesteia se reflectă în faptul că îl regăsim ca membru într-o serie de structuri științifice de nivel național și internațional; astfel, este, rând pe rând, președinte al Diviziei de Biologie a Mediului Înconjurător din cadrul Comitetului Național IUBS (Uniunea Internațională a Științelor Biologice); președinte al Comisiei Guvernamentale „Techirghiol”; membru al Comisiei Naționale pentru Securitate Biologică; raportor pentru Marea Neagră al Comitetului de Bentos - CIESM; secretar al SSB filiala Constanța; expert în cadrul Comisiei pentru Mediu, Echilibru Ecologic și Gospodărirea Apelor de pe lângă Guvernul României; membru al Comisiei Naționale IUBS de pe lângă Academia Română; membru al Comisiei de Hidrologie și Ecologie Acvatică a Academiei Române; președinte al Comisiei de Oceanografie a Academiei; membru al Consiliului Științific al Institutului de Biologie al Academiei Române; membru al Consiliului Științific al MEDIFAUNE (Franța); membru al Societății Malacologice a Italiei; membru al Asociației Internaționale pentru Studiul Meiobentosului; membru al Consiliului Științific al Institutului de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea; membru al Consiliului Științific al Rezervației Biosferei Delta Dunării; laureat al premiului „Emanoil Teodorescu” al Academiei Române, 1987; membru al Comisiei Naționale a Zonei Costiere; președinte al Comisiei de Oceanologie și Limnologie a Academiei Române. De asemenea, este membru al unor organizații profesionale naționale și internaționale: Societatea de Științe Biologice; Asociația Oamenilor de Știință; Societatea Ornitologică Română; Liga Navală Română; Societatea Română de Ecologie; Societatea Română de Limnologie; Societatea Română de Ihtiologie.

(Simona Anghel, 1 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
**Cine este academicianul constănțean
Petre T. Frangopol. Biografia unui simbol al luptei
împotriva mediocrității din societatea românească**

Petre T. Frangopol face parte din categoria intelectualilor - puțini la număr - care în timpul regimului comunist au dus o luptă epuizantă și de manager, plină de riscuri, pentru a menține știința românească la un nivel care să-i permită înscrierea, prin rezultatele obținute, în circuitul internațional.

Descendent al unuia dintre primii cetățeni atestați ai Constanței moderne de astăzi - Ralli Frangopol (străbunic venit din Bulgaria, de la Mesemvria - Nesebăr de astăzi), Petre Frangopol s-a născut pe 26 mai 1933, la Constanța. A fost cel de-al treilea membru al acestei familii constănțene care a ales să lucreze în domeniul științelor chimice. Primul a fost unchiul Dumitru Frangopol (1884-1952), care a absolvit Politehnica din Munchen, unde a urmat și doctoratul, și care a înființat și condus Laboratorul de chimie al Portului Constanța. Al doilea membru chimist al familiei a fost inginerul Ion Frangopol, văr primar, care a lucrat în industria petrolieră din Ploiești. Este membru de onoare al Academiei Române - Secția de științe chimice din anul 2012.

1944 -1951- absolvent al Liceului „Mircea cel Bătrân” Constanța
1951 - 1956 - licență Institutul Politehnic din Iași, Facultatea de Chimie Industrială

1957 - cursuri postuniversitare de Radiochimie și Aplicații ale Tehnologiilor Nucleare la Facultatea de Fizică a Universității București

1968 - doctoratul la Politehnica din Timișoara

1969-1970, 1970-1971, 1972 - studii post-doctorale: National Research Council of Canada, Division of Chemistry G. Washington University, Washington, D.C., Dozentenstipendium Humboldt

1958 - 1963 - a lucrat în cadrul Laboratorului de Chimie Organică al Politehnicii din București, condus de prof. C.D. Nenițescu

1957 - 1994 - cercetător științific principal 1 și șef de laborator în cadrul Institutului de Fizică Atomică (IFA), București

1991 - 1998 - profesor la Universitățile: „Al. I. Cuza” Iași, Facultatea de Fizică. Ca profesor, a organizat prima secție de fizică medicală din țară și a doua de Biofizică (după București) la Facultatea de Fizică a Universității „Al. I Cuza” din Iași, plecând practic de la zero dotare și spațiu, folosind numai fonduri externe (cca 500.000 de dolari), obținute exclusiv din contracte câștigate prin competiții internaționale finanțate de AIEA-Viena (1995-1997), de Uniunea Europeană, Bruxelles, Copernicus (1995-1998), Tempus (1994-1999) sau Fundația Soroș (1992-1993) etc.

1997-1998 - profesor la Universitatea „V. Goldiș”, Arad

1999 - 2002 - profesor la Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca

2002 - 2004 - profesor la Universitatea Politehnica București

2002-2010 - consilier la Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior - CNCSIS și la Institutul de fizică și inginerie nucleară „Horia Hulubei”.

Face parte din Comisia Prezidențială pentru analiza și elaborarea politicilor din domeniile educației și cercetării. Este autor a peste 200 de lucrări științifice, din care 97 articole ISI, apărute în țară și în marile periodice ale lumii, având peste 513 de citări ISI, cu un indice Hirsch=13. Domeniile sale de activitate: radioizotopii și compușii organici marcați, scintilatori organici,

radicali liberi organici stabili. Chimia biofizică și biofizică au constituit o fertilă activitate a sa în ultimele două decenii (1978-1998) ale activității științifice, prin stimularea dezvoltării acestor domenii în România datorită programului de cercetare pe care l-a inițiat și coordonat: modificarea structurii și funcției biomembranelor sub acțiunea unor anestezice locale (procaina, lidocaina, tetracaina).

A fost editorul primei publicații românești anuale de biofizică, 6 volume, (1985-1990), în limba engleză, „Seminars in Biophysics”, publicată de IFA, recenzată internațional. La Iași, a fost editorul altei publicații în limba engleză (vol. 1-6), difuzată mai ales peste hotare, „Current Topics in Biophysics” (1992-1997), tipărită la Editura Universității „Al. I. Cuza” din Iași. A editat: primele două cărți de „Arheometrie în România” (cu V. V. Morariu 1988-1990); „Colaborarea științifică Horia Hulubei - Yvette Cauchois și spiritualitatea maramureșeană” (cu Ioan Ursu, 2016); „Educația și cercetarea românească. Starea prezentă și perspectivă” (workshop, București, 30 martie 2017, împreună cu Dorel Banabic și Daniel David, 2017).

În ultimii ani s-a ocupat susținut de politica științei, pentru ridicarea învățământului și cercetării din România la nivelul celui existent pe plan internațional, publicând: „Mediocritate și Excelență - o radiografie a științei și a învățământului din România” (șapte volume); „Elite ale Cercetătorilor din România, matematică - fizică - chimie”, „Istoria chimiei românești”. Este membru al Societăților de Chimie din România și Germania, membru în colegiile editoriale ale revistelor internaționale *Scientometrics* și *Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry*.

(Simona Anghel, 1 iulie 2019)

#DobrogeaAcademica
Prof. univ. dr. Marian Traian Gomoiu, mărturisire de suflet - „Drumul meu în viață“

Textul autobiografic realizat de **Marian-Traian Gomoiu** a fost pus la dispoziție prin bunăvoința conf. univ. dr. **Aurelia Lăpușan**.

„Rar subiect mai dificil decât acela de a face o prezentare concentrată a unei vieți. Greu de transcris, chiar și într-o formă contrasă, ceea ce este trăit de la răsărit la apus odată cu steaua noastră cu intensități variabile în succesiunea timpului și spațiilor și imprimat în taințele memoriei. Drumul meu în viață cred că este drumul luminat de steaua mea din albastru, și de lumina celor care m-au înconjurat. Pe traiectoria efemeră a veșniciei am parcurs ca și alții calea de început a devenirii, pe care fără să mă feresc, mai continui să mă abat și astăzi. M-am pornit apoi pe calea afirmării și consacării, anevoioasă, dar plină de satisfacții multiple. Și dintr-o pornire moștenită am ales să merg și pe calea apostolatului, apostolat nu ca meșteșug, ci ca mod de înțelegere a vieții, ca formă fecundă a existenței, de împărțire către cei mai tineri a celor adunate cu trudă în scurgerea timpului.

Cipul celor șapte ani de-acasă poate că este cel mai prețios cip dobândit al oamenilor

Care au fost resursele de control și comandă ale devenirii? Sunt greu de definit, și mai ales ponderea lor în ceea ce am ajuns. Pentru că în afară de zestrea cu care intrăm în viață, marea noastră majoritate, care nu beneficiază de un har nativ își tezaurizează grație familiei, școlii și experienței zestrea de „cipuri” ale ordinatoarelor interioare, de capital intelectual care ne poate plasa în câmpul gravitațional al stelei apărute la naștere. Cipul de la familie, cipul celor șapte ani de-acasă, poate că este cel mai prețios cip dobândit al oamenilor. Așa cred, mai ales când fondul ereditar este receptiv.

Pentru mine acesta a fost cipul cultului pentru muncă, cinste, omenie, punctualitate, perseverență, cipul suport moral interior, fără de care aș fi răătăcit, pierzând printre miliardele de aștrii steaua mea călăuzitoare. Cu câtă duioșie mă gândesc la familia mea care m-a pornit în viață, dându-mi ce avea mai bun cu înțeleaptă măsură. Și astăzi îmi vin în minte în multe împrejurări scenele copilăriei, cu parfumul lor, care mi-au rămas etaloane în viață. Și natura cu anotimpurile sale, și gospodăriile oamenilor, și recoltele, și sărbătorile, și atâtea altele. Îmi amintesc de nopțile lungi de iarnă, când la lumina lămpii descopeream, fără a înțelege deplin, piscurile și comorile spiritualității umane, din lecturile vii ce ni le ofereau mama și tata; am înțeles mai târziu marile adevăruri din acele nopți, dar de atunci, în mod cert, mi-a rămas iubirea pentru cărți și frumos.

Cipul moștenire de la școală s-a realizat într-o perioadă ceva mai lungă, înnobilându-se pe măsura urcării treptelor de la ciclul primar la gimnaziu, de la gimnaziu la liceu, de la liceu la Universitate și de aici la doctorat sau la diverse specializări. Ar fi multe de spus despre perioada studiilor, despre meșterii care și-au pus toată știința, toată silința, tot talentul în școlirea mea și a atâtor generații de tineri, toți la fel de silitori și leneși, la fel de buni și răi, la fel de cuminiți și năzdrăvani, și de ce nu, la fel de îngeri și diavoli și atunci ca și astăzi. Tuturor acestor desăvârșiți dascăli potire de cultură, meșteri moderatorii în lut și granit, le voi rămâne profund

recunoscător și îi consider părtași ai urcușului și succeselor mele în viață. Anii școlii primare, la Gura Dobrogei, au fost cei mai fericiți, cu dascălii mei - părinții mei, ani de demult din care păstrez încă neștirbite comori: învățături, cântece, poezii, întâmplări unice...

Anii gimnaziului, dominați de reforme și căutări de orizonturi roșii, mi-au lăsat în suflet amintiri de neuitat, din care se desprind cele cu colegii de la Școală nr. 5 băieți din Constanța, oameni de nădejde care mi-au rămas prieteni până astăzi. Liceul? Sunt mândru că am fost „lemebist” (nu se folosea atunci „mircist”!), că am purtat matricolă și șapcă cu însemnele acestui liceu centenar, Liceul „Mircea cel Bătrân”. Dascălii mei de la acest liceu, pe care l-am considerat, îl consider și îl doresc a fi o școală constănțeană de elită, au fost puternice personalități care au inoculat în noi, neîmblânziții lor elevi, câte o picătură din ceea ce trebuia să fie devenire.

Pentru că profesorii noștri de acum mai bine de 40 de ani, și prof. Luscan de muzică, și prof. Sălceanu sau prof. Mugoiu de franceză, și prof. Neacșu sau prof. Vodă sau prof. Zaharia de matematică, și prof. Robu sau prof. Banu sau prof. Caragea sau prof. Bădică de română, și prof. Băleanu de biologie, și prof. Nicolau sau prof. Dragu de istorie, și prof. Ciocan sau prof. Spânu de sport, și prof. Rădulescu de desen, și toți ceilalți pe care nu i-am amintit, au fost dascăli și cărturari, adevărați savanți cărora le mulțumesc.

Și nu numai profesorilor pe care, la întâmplare, fără discriminare, i-am amintit, și ale căror porecle îmi revin acum poate mai repede în minte („Domnul Vucea”, „Insuliță”, „Limbută”, „Giumalău”...), ci și celorlalți colaboratori ai “Lemebeului”, dintre care și azi, după ani și ani, îmi amintesc cu duioasă admirație: dl. Gustav - impecabilul secretar unic al liceului, dl. Toma - laborantul imperturbabil de la „fizico-chimie”, Nea Nicu Spahiu - intendentul incoruptibil la încercările noastre de a trece pragul școlii fără matricolă și șapcă (... ceea ce ne determina, evident, să întrăm în școală pe fereastră claselor de la demisol!).

Destinul devenirii era hotărât - cercetarea mării

După anii renumitului liceu constănțean (câți absolvenți ai acestui liceu avuseseră un destin celebru înaintea mea!) steaua mea m-a purtat la Cluj spre a-mi găsi sau pregăti norocul. Aici, formarea mea a căpătat contururi mai precise în intimitatea unică a atmosferei universitare clujene a anilor '50, prin studii superioare complexe de științe ale naturii, cu discipline fericit și prolific combinate în profilul Facultății de Biologie-Geografie. Dar și cu audieri ale cursurilor și conferințelor unor iluștri savanți de la alte facultăți (prof. Lascu, prof. Vătăsănu, prof. Roșcă, prof. Pamfil) sau de la Biblioteca Universitară (unde l-am ascultat pe Lucian Blaga), cu concertele de la Casă Universitarilor, cu frecventarea Operei Române și cu multe, multe excursii în Apuseni.

După absolvirea facultății, la numai câteva luni, am avut șansa de a fi admis în "școală de oceanologie" a renumitului cercetător academician Mihai Băcescu. De fapt, eram angajat că cercetător stagiar la Laboratorul de Oceanologie al Academiei, o adevărată școală de studii aprofundate la care m-am format împreună cu o mână de tineri entuziaști, colegi și prieteni. Destinul devenirii era hotărât - cercetarea mării. Odată cu susținerea tezei de doctorat, la începutul anilor '70, pot spune că segmentul devenirii din traiectoria vieții mele fusese parcurs.

Au trecut peste 35 de ani de când caut să înțeleg și să descifrez tainele mării de lângă noi, o perioadă care de fapt acoperă mai mult de jumătate din vârsta oceanologiei românești instituționalizate. M-am ocupat cu precădere de studiul ecologic al Mării Negre de fabuloasă lume vie din mare de acea lume mirifică cunoscută de cei mai mulți doar în spectacularul ei, grație lui Jules Verne sau Jacques Yves Cousteau; studiind viețuitoarele din adâncuri că ecolog, mi-am propus că deviza un principiu potrivit căruia „Nimic din ceea ce aparține mării nu trebuie să-mi fie străin”. Ce-am făcut în toți acești ani? Foarte mult față de condițiile pe care le-am avut, extrem de puțin din ceea ce s-ar fi putut realiza dacă puterile noastre spirituale și fizice i s-ar fi asigurat laboratoare, nave de cercetare, echipamente, materiale, biblioteci - facilități moderne pe care colegii noștri din străinătate, nici mai dotați, nici

mai cumiști și nici mai frumoși, le-au avut din plin.

Oricum, în anii 1960-1970 mai eram „competitivi” abordând cu succes probleme moderne. De-a lungul anilor am rezolvat peste 60 de teme și obiective de cercetare ecologică marina pe care le-am condus sau la care am colaborat, obținând numeroase rezultate care au contribuit la îmbogățirea fondului de date ale oceanologiei și ecologiei marine în general, al biologiei, ecologiei și protecției Marii Negre și Deltei Dunării în special, rezultate pe care le-am înscris în rapoarte științifice și în peste 150 de lucrări publicate și în numeroase comunicări făcute la reuniuni interne sau internaționale, rezultate care au fundamentat decizii și soluții practice sau au dus la dezvoltarea cunoașterii științifice, rezultate care mi-au adus recunoașterea și respectul întregii comunități științifice căreia îi aparțin. Dar ce greu se ajunge pe segmentul afirmării din traiectoria vieții!

Pentru toți tinerii, un îndemn: indiferent de drumurile voastre, nu uitați de NATURĂ, ai cărei membri și cetățeni sunteți. Priviți-o și tratați-o cu adânc respect și recunoștință!

Expedițiile pe mare (fără număr în Marea Neagră, numărate și prea puține în alte mari), scufundările din adâncuri, experimentările, microscopia, prelucrarea datelor, documentarea și atâtea alte activități pregătesc cu trudă picul de bucurie reprezentat de obținerea unui rezultat original acceptat și preluat de către specialiști. Câte n-ar mai fi de spus... Poate le voi spune odată, mai pe larg, într-o carte. Acum aș mai dori să adaug doar un lucru. Totdeauna fără rezerve, am împărtășit din experiență mea, din cunoștințele mele acumulate în peste 35 de ani de activitate științifică și de viață consacrată naturii. Totdeauna am fost gata să fac cunoscută marea și să reamintesc oamenilor, tinerilor în special, că trăim pe Pământ care de fapt este Planetă Apelor. Și voi continua să-mi îndeplinesc această sfântă datorie, ca un apostol, atâta timp cât sănătatea și puterile îmi vor permite. Și aiudoma maestrului meu sub care am început drumul afirmării, continui dezlegarea tainelor mării înconjurat de tineri. Lor aș vrea să le dau

măcar scânteia din flacăra transmisă de la înaintași - prof. Ioan Borcea, dr. Gr. Antipa, Acad. Mihai Băcescu și atâți alți dascăli - și să le aprind focul sacru al cunoașterii. Și pentru toți tinerii, un îndemn: indiferent de steaua voastră, de drumurile voastre, nu uitați de NATURA ai cărei membri și cetățeni sunteți. Priviți-o și tratați-o cu adânc respect și recunoștință. Aproiați-vă mai mult de natură pentru a o înțelege, până nu e prea târziu. Suntem parte din natură, având un destin comun. Suntem o specie valoroasă, dar nu superioară altor specii. Avem datoria să protejăm și să conservăm natură pentru a supraviețui odată cu ea și a o transmite generațiilor viitoare așa cum au avut-o bunii și străbunii noștri.“

Sursa foto: Imaginea a fost pusă la dispoziție de conf. univ. dr. Marius Skolka, decanul Facultății de Științe ale Naturii și Științe Agricole

(Redacția ZIUA de Constanța, 9 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
Maestrul gravurii românești Florin Stoiciu,
despre viitorii artiști:
„Ca mentor, dacă nu ești atent la fiecare, riști să
distrugi niște generații și, eventual, să nu mai ai un alt
Brâncuși“

Respectat și recunoscut drept maestru al gravurii românești, în egală măsură și ca profesor universitar la Facultatea de Arte a Universității „Ovidius” din Constanța, **Florin Stoiciu** este considerat unul dintre cei mai apreciați pedagogi, cursurile sale fiind îndrăgite de studenții pe care, ne mărturisea, și-i dorește prieteni.

Maestrului îi datorăm și cele două portrete ale academicienilor **Petre T. Frangopol** și **Marian Traian Gomoiu**, realizate special pentru evenimentul #DobrogeaAcademică și donate viitoarei galerii pe care edilii Constanței și-au asumat că o vor realiza (la provocarea cotidianului ZIUA de Constanța).

Sosit din capitală cu un stil aparte de abordare a relației profesor-student, Florin Stoiciu a adus un suflu nou și în viața culturală a Constanței. Îl recomandă o carieră ajunsă la deplină maturitate, cu zeci și zeci de expoziții personale și de grup în țară și străinătate, cărora li se adaugă recunoașteri la cel mai înalt nivel. Cum este cazul recentului Ordin Meritul Cultural în grad de Cavaler, categoria C „Artele plastice“ primit prin ordin prezidențial cu prilejul Zilei Mondiale a Artei.

Într-o discuție de aproape două ore, aveam să aflăm odiseea devenirii sale artistice și care sunt mentorii de care se simte legat, dar mai ales speranța pe care și-o pune în generațiile viitoare, împărtășind, astăzi, cu generozitate, din acumulările a peste două decenii de ascensiune artistică.

- Cum a reușit călărășeanul din Mănăstirea să ajungă renumitul artist plastic Florin Stoiciu? Cui îi datorați devenirea?

- E o poveste foarte frumoasă, care începe chiar cu tata, un mare desenator, care mi-a pus creionul în mână, deschizându-mi astfel un fabulos orizont. În perioada de tristă amintire, prin 1974, când Ceaușescu a cerut ca elevii de la țară să urmeze liceele agricole ai mei s-au decis să plece spre București. Și cum tata era inginer agronom, ne-am oprit undeva la Popești-Leordeni și am făcut o școală generală cu o doamnă care era o femeie extraordinar de frumoasă – Dumnezeu să o odihnească, nu mai este printre noi. Și când m-a remarcat prin clasa a III-a sau a IV-a, nu mai țin minte, i-a spus mamei că pictez extraordinar și nu mai are rost să mă mai țină în învățământul real. „Uite, s-a înființat Școala Populară de Artă de la București, din Berzei!”. Și așa am ajuns să dau examen în clasa a V-a acolo, dar unde nu am învățat nici măcar o zi, pentru că imediat s-a înființat (în 1975), prima dată în România, gimnaziul de la Liceul „Nicolae Tonitza”.

Deci am fost prima promoție a Liceului „Tonitza” unde eram 18 oameni. Am avut colegi numai copii de ambasadori, artiști de marcă, dar mai aveau nevoie și de unii care să dea... bine. Iar în anul 1983 aveam să absolvim trei clase. Treapta I am dat-o de două

ori, pentru că s-au desființat liceele de artă și a trebuit să mai dăm încă o dată. A fost cumplit pentru un copil care intrase prima dată să știe că mai trebuie să susțină încă o dată examenul. La treapta a II-a a fost mai simplu. Asta e, am fost o generație de sacrificiu și continuăm să fim așa...

Când să dau la facultate, în anul respectiv (1983) s-a desființat grafica, pe care o urmasem în liceu – gravură. Și atunci m-am reorientat către textile, dar m-am rugat la Dumnezeu să nu intru. Asta nu înseamnă că secția respectivă nu e bună, ba din contră e foarte bună. În momentul de față, șeful care era la secția de pictură în București, Marcel Bunea, a terminat tapiserie.

La vremea respectivă era un examen mai complex cu probă eliminatorie și apoi examenul propriu-zis, desen, culoare. Și pentru că nu am intrat la facultate a trebuit să mă angajez pentru că așa era atunci și mi-am ales ICL Materna, din simplul motiv că era în centrul Bucureștiului. Și am făcut decoruri pentru copii, în 1983 până în octombrie când a trebuit să intru în armată, la Flotila 50 transport aviație - ceea ce m-a bucurat foarte mult pentru că era uniformă albastră, și nu verde. Să ne înțelegem, armata de un an și șase luni, în care pictam și făceam tot soiul de lozinci, exact ce învățasem meserie.

Și la un moment dat a venit generalul Ilie Ceaușescu, de la Marele Stat Major, și ne-a trimis pe toți colegii la Muzeul Marinei din Constanța, unde era un artist Stoicescu... Podurile acelea care sunt făcute din zinc sunt realizate de noi. Din păcate, la Revoluție au dispărut geamurile pe care le gravasem noi. Și am stat aici vreo opt luni.

- A fost primul contact cu Constanța?

- Nu, pentru că aveam prietenii mei din Constanța, care veniseră în liceu – cum ar fi Marian Voinea – care acum și ei sunt profesori la Liceul „Tonitza”. Practic, de prin 1979 veneam și făceam revelioane cu ei. Dar perioada din armată a fost extrem de interesantă, pentru că am învățat tot felul de lucruri, gen cum să gravezi pe geam, cum să faci vitrine. Mergeam în port de unde aduceam la muzeu amfore. Mai ales să faci armata într-un muzeu.

Pentru că nu știu cum se face, dar pe vremea aceea toată lumea avea grijă de ceea ce făceai. Nu fac apologia sistemului, pentru că a fost unul nenorocit, dar din punctul de vedere al artistului respectul era mult mai mare. Una era să spui că ești student la Arte sau oriunde și toată lumea se uita la tine ca la Dumnezeu. Nu mai vorbesc de mândria de a fi profesor! Acum se uită la tine... vai de capul tău, nu ți-ai ales altă meserie, mori de foame...

Revenind la parcursul meu, în care tot timpul am avut parte de elemente haioase, un camarad de armată îmi spune că este vecin cu artistul Aurel Nedel, fostul elev al lui Alexandru Ciucurencu, generația de aur – Constantin Piliuță, Traian Brădean, Mișu Cizmaru... unul și unul. Și atunci i-am zis și eu că vreau să fac pregătire și m-am dus la meșterul Nedel și am făcut primul an pregătire, deci prin 1985, am dat examenul și iar nu am intrat pentru că dădusem la Grafică, dar la seral (reînființată în 1984) și de data asta mă rugam să nu intru, pentru că parcă nu-mi plăcea ideea să fac facultate și să și muncesc. Pic la Grafică și domnul Traian Brădean – Dumnezeu să- odihnească! Nu mai sunt niciunul... – „Nu, tu trebuie să dai la pictură că le ai cu culoarea și la anul dai la zi!”.

Așa încât m-am mai pregătit un an și în 1986 am intrat la zi la Pictură, la meșterul Costică Blendea, care era coleg cu ei, de generația Ciucurencu. Practic, Nedel, Brădean, Piliuță, Blendea mi-au fost mentori, ei fiind discipoli ai lui Ciucurencu, fost elev al lui Andre Lhote.

În 1986, Nedel m-a luat pe un șantier la Sanex, la Cluj, unde am făcut și o lucrare mare, aflată acum pe un calcan la Orăștie, cu Burebista, am învățat și ceramică. Și acum mă gândesc cum Dumnezeu atunci aveam timp să fac de toate și acum din tot ce îmi propun nu reușesc să fac decât 10%.

În 1989 noi trebuia să finalizăm, dar a venit Revoluția și atunci ne-am gândit că patru ani au fost prea puțin și am decis, împreună cu ceilalți colegi, să mai stăm doi ani. Blendea a zis că nu mai stă și atunci a venit meșterul Mircea Dumitrescu, ceea ce a fost foarte bine, pentru că el este clar, precis și am avut multe de învățat. Dacă nu era Mircea la final nu cred că făceam eu ce fac

acum. În 1992, era profesorul Răzvan Theodorescu, vicepreședintele Academiei Române, în momentul de față, și care mi-a spus de ce să nu rămân în sistem. Nici nu mă gândeam atunci că voi face eu pedagogie. Drept urmare m-au pistonat, până și Mircea Dumitrescu și atunci am rămas preparator din 1992 și am trecut prin toate furcile caudine: șase ani preparator, șase ani asistent, apoi cinci sau șase ani lector, încă șase ani conferențiar... Toate la termen, iar de doi ani sunt profesor aici la Constanța.

- Ce v-a determinat să acceptați invitația Facultății de artă de a preda la Constanța, știut fiind faptul că ați fost prodecan la București al Facultății de artă plastică?

- Foarte simplu. Era un moment când o cunoscusem pe actuala mea soție, Anastasia Stoiciu (cunoscut jurnalist în presa constănțeană, Gina Costescu) și am zis că nu are rost să mai rămân în București. Cu câțiva ani în urmă, mă chemaseră cei de la Constanța, de la Universitatea „Ovidius”, să fac parte din niște comisii de grad – lector, conferențiar, deci am avut cunoștințele cu ei aici. Și la un moment m-au întrebat dacă nu vreau să vin înapoi, având nevoie de specialist în zona gravurii. Și atunci am zis DA! Îmi spuneți când, pentru că eu nu trebuie neapărat să stau în București. Și așa trecuseră o grămadă de ani. Mă întreba o doamnă secretară de la „Ovidius” cum după 25 de ani de București renunț? Și i-am răspuns că m-am săturat de ciorile din București, vreau să văd pescărușii de la Constanța...

Așadar, partea oficială s-a întâmplat în 2017, pentru că până atunci făcusem doi ani de cursuri în regim plata cu ora, adică un fel de profesor asociat. Mă cunoșteam cu Gheorghe Fărcășiu, cu care am avut aceeași profesori în liceu la „Tonitza” și comunicam pe același limbaj.

La un moment dat îmi spun că nu am nici măcar o presă, ca să pot face partea de început de gravură. Și în momentul acela cine mă ajută? Un foarte bun prieten, care era decan în Bulgaria la Shumen University – Valeri Ciakalov, mi-a trimis presa la Constanța. Îl cunoscusem într-o tabără, undeva în Serbia, prin anul 2000. Mijloacele acestea fixe contează foarte mult, pe lângă teorie.

M-am bucurat foarte tare pentru că, venind din București, unde era un stres continuu, mai ales că am fost opt ani prodecan, iar în ultima perioadă și decan, toată nebunia birocratică mă făcuse praf. În loc să te ocupi de partea artistică și profesională, tu începi să faci tot felul de lucruri cărora nu le văd nici acum rostul. Normal tu, ca profesor, ar trebui să te ocupi de cursuri și atâta tot, să-ți vezi de treabă cu pedagogia și cu studenții. Nu să faci niște lucruri care sunt pentru un secretar.

- Cum sunteți în relația cu studenții?

- Studentul este la fel peste tot, dar eu venind încoace cu un alt fel de predare, alt fel de abordare a lucrurilor, care este mai apropiată de sistemul american decât de sistemul european, în sensul că hai să vorbim, hai să discutăm... tu îmi spui cam cum vrei, eu îți spun cam ce vreau, hai să vedem cum le rezolvăm împreună, să facem un brainstorming, hai să facem o expoziție împreună, în sensul că suntem prieteni, suntem colegi, nu eu sunt la catedră și voi în partea ailaltă, vă uitați la mine și ascultați. E vorba de învățământ vocațional, ceea ce încerc să le explic și colegilor de aici. Să nu mai fie atât de închistați, atât de rigizi, trebuie să comunice, să vorbească. Eh, dar aici depinde și câtă experiență ai în spate... Ca să nu spun de experiență culturală.

Trebuie să fi atent la fiecare personaj, să nu-l distrugi, pentru că rolul tău ca mentor și formator de opinie, dacă nu faci cum trebuie, riști să distrugi niște generații și eventual să nu mai ai un alt Brâncuși. S-ar putea la un moment dat să stai cu unul care este aparent nebun și zburdalnic, iar peste ani să ți se demonstreze că este un geniu. Tu, ca profesor, trebuie să fi foarte atent la oricare dintre ei și să-i tratezi la fel, din punct de vedere al respectului care se câștigă numai reciproc. Toți profesorii pe care i-am avut, și slavă Domnului niște somități în materie culturală, care au marcat arta plastică românească, m-au învățat acest lucru. Apoi am avut șansa unor întâlniri cu Ștefan Cîlțea, Sorin Ilfoveanu, cu Mirel Zamfirescu, cu Mircea Spătaru, cu Alexandru Buculei, cu Napoleon Tiron, deci i-am prins pe toți când eram asistent și trebuia să fac parte din comisii.

- Recent, ați vernisat la Muzeul de Artă din Constanța o impresionantă expoziție, intitulată „Gestul în desen/Desenul pe pânză“, pe care o doriți itinerantă.

- Și această expoziție are o poveste frumoasă, care pleacă de la un experiment pe care l-am început cu profesorul Mircea Dumitrescu, în urmă cu mai mulți ani, dar nu-l pusesem în practică. Ce-ar fi să facem noi desenul pe pânză, ca să-i vedem pe critici ce mai spun acum? E pictură sau e desen? Este o polemică pe care o am cu mulți critici de-ai noștri din ziua de astăzi. Pentru că ei spun Nu, pictura este datorată suportului! Atunci eu dacă vin cu cărbune și desen ca pe orice altă formă pe pânză este desen sau e pictură? Până la urmă, împreună cu Mircea Dumitrescu am concluzionat că definiția desenului înseamnă a gândi, nu înseamnă să trasezi, nu înseamnă să duci cu un duct o materie pe o suprafață. Pentru că tu desenezi cu gândul de fiecare dată. Pentru că altfel nu aveai dictonul latin „Nulla dies sine linea” – „Nici o zi fără o linie”, dar nu adică să tragi linii ca nebunul pe asfalt. Ci e vorba că în capul tău trebuie să funcționeze mecanismul de concept. Profesorul meu, Gheorghe Tofan, când făceam exerciții de construcție a literei în anii 80, mi-a dat exact dictonul ăsta să-l țin minte toată viața.

Revenind la expoziție, ea va pleca la Galați, unde va fi vernisată pe 24 iulie, la ora 18, dar într-un alt format. Adică lucrările mele vor fi expuse fizic, iar pentru lucrările invitaților am făcut un film de prezentare virtuală a lucrărilor care au fost în expoziție. Deci, până pe 18 august expoziția va sta la Muzeul de Artă Vizuală din Galați, singurul de artă contemporană din țară, unde este director Dan Basarab Nanu, un personaj extraordinar care s-a apucat să facă un nou muzeu cu fonduri europene, care arată precum cele din Australia, foarte futurist.

De la Galați, aș vrea să duc expoziția la Muzeul Național al Literaturii Române... era în proiect dar să vedem cum, când și în ce fel pentru că depinde de niște perioade. Poate dacă nu anul acesta, anul viitor, întrucât trebuie să înmulțesc expoziția cu portrete ale unor scriitori români care sunt contemporani... să o aduc în zona literaturii, un soi de dialog între literatură și arte vizuale. Dar mă

feresc să fac speculații atât timp cât nu am certitudini...

Cert este că aștept să iasă catalogul care are vreo 180 de pagini și atunci pot să și arăt cam asta e povestea. Vreau s-o mut și în Bulgaria, dar atunci și colegii mei vor trebui să vină cu lucrurile... ceea ce mă bucur că există șansele unei expoziții vii. Dacă tot a pornit ca un experiment păi hai să-l facem până la capăt. Bașca tinerii pe care vreau să-i iau pe lângă noi. Eu știu când eram tânăr că foarte greu ajungeai să expui cu un maestru. Eu cu domnul profesor Mircia Dumitrescu am expus împreună după 20 de ani, că nu prea accepta. Acum a realizat ce greșeală a făcut atunci, dar m-a lăsat să mă lupt de unul singur, să mă dau cu capul de pereți până când a văzut că pot să stau pe picioarele mele. Era tipul de educație cazonă pe care o știm foarte bine până în anii 90. Între timp s-a modificat tipul de educație. Dacă tu nu îi ajuți pe ei, ei nu au cum să te ajute pe tine.

Dacă fiecare și-ar vedea de treaba lui și fiecare ar încerca să se autoperfecționeze sau să caute perfecționarea din celălalt, să mai învețe să fie de acord, altfel am fi văzuți. Până la orgoliu, mai trebuie să fie profesioniști și să se gândească la viitorul în care se va duce el. Păi tu, ca să rămâi în conștiința publică, nu ai nevoie de unul în spatele tău care să te aducă în memorie? Vorba lui Ștefan Câlția: „Știi de ce te ajut eu pe tine? Că peste ani o să mă ajuți tu pe mine!”.

(Simona Anghel, 13 Iulie 2019)

Comunitatea Elenă „Elpis” Constanța - „Mândri să fi fost coautori ai unui eveniment de o astfel de anvergură”

Comunitatea Elenă „Elpis” din Constanța a fost unul dintre partenerii de marcă ai cotidianului ZIUA de Constanța în proiectul #DobrogeaAcademică, implicându-se activ la bunul mers al evenimentului din 10 iulie 2019, prilejuit de acordarea titlului de cetățean de onoare al municipiului Constanța celor doi academicieni contemporani Petre T. Frangopol și Marian Traian Gomoiu. Cu atât mai mult cu cât primul este membru al acestei comunități, savantul Frangopol având rădăcini adânci în pământul dobrogean.

Elementul elen a fost prezent în Constanța și în Dobrogea neîntrerupt încă din epoca precreștină. Continuitatea prezenței grecilor este atestată de diverse înscrisuri și cronici. Este fără îndoială că Dobrogea creștinată a avut legături strânse cu Constantinopolul, pe care, foarte probabil, l-a copiat. Epoca genoveză a Constanței evocă legăturile comerciale cu grecii din Pont. La 1821 negustorii greci din Constanța dispun îndeajuns de mijloace materiale spre a-și ajuta confrății în lupta pentru neatârnarea patriei. Momentul afirmării pregnante a Comunității Elene începe cu anii 1858 - 1860. Este momentul renașterii Constanței și, fără îndoială a elementului elen.

Construcțiile de modernizare a Constanței și a Dobrogei au adus un aflux de muncitori greci. Elementul grec participă la construcția podului de la Cernavodă (1890 - 1895) și la marile lucrări ale portului Constanța (1895 - 1909).

Un rol important în viața culturală a Comunității din Constanța l-a avut Asociația „Elpis”, înființată la 24 septembrie 1890. Până în 1913 au continuat să vină la Constanța greci, din insulele Chios sau Lesbos, dinspre Tracia de apus, Macedonia de sud, Epir, regiuni aflate încă sub dominație otomană până la războaiele balcanice.

În 1913 se vor așeza în Constanța și Dobrogea familii de greci prigonite din Bulgaria. Multe alte familii vor căuta adăpost la

Constanța după înfrângerea dezastruoasă a forțelor grecești din Asia Mică, din vara anului 1922.

Înainte de al Doilea Război Mondial, în Constanța trăiau, după unele surse, între 6.000 și 8.000 de greci, iar Comunitatea deținea un important patrimoniu format din școală, spital, teatru, biserică, clădiri, terenuri.

Astăzi, Comunitatea Elenă „Elpis“ numără aproximativ 1.500 de membrii. Își desfășoară activitatea atât în incinta Teatrului „Elpis”, retrocedat de către statul român în anul 1998, cât și în alte sedii în curs de retrocedare.

„Comunitatea Elenă «Elpis» Constanța este onorată să fie parte integrantă a acestui proiect de recunoaștere a meritelor celor doi și de acordare a titlului de Cetățean de Onoare al metropolei Constanța”, declara Anton-Traian Antoniadis, președintele comunității.

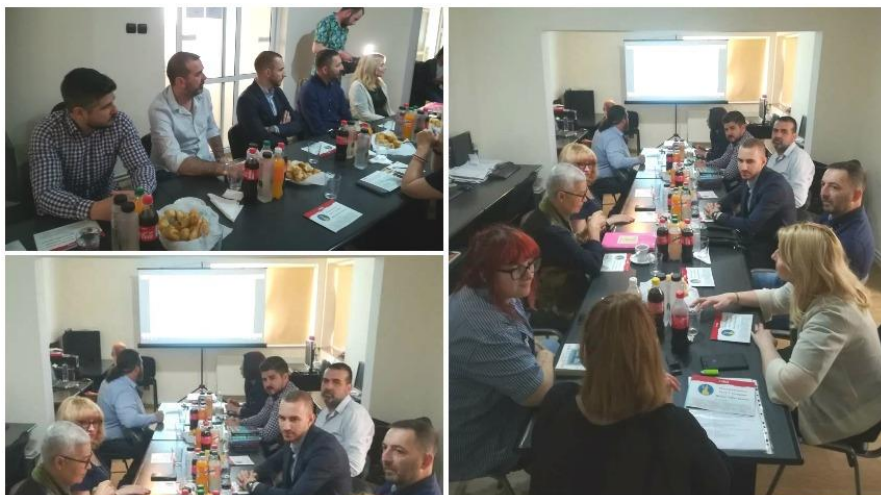
„În timpul scurs de la 1877 până astăzi, aici s-au născut poeți, sculptori, pictori, medici, artiști greci, care prin activitatea lor au îmbogățit zestrea culturală a țării. Comunitatea Elenă a avut și are un rol important în propășirea spirituală a Dobrogei. Grecii de aici au fost întotdeauna buni români!

Am avut de-a face cu doi titani ai Constanței, întorși acasă, pe plaiurile unde s-au născut și unde au învățat și ne-au prezentat ce poate ieși dintr-un constănțean care și-a dezvoltat vocația și au dus știința pe cele mai înalte culmi.

Suntem mândri să fi făcut parte din acest proiect valoros pentru comunitatea constănțeană, fiind vorba despre două nume de răsunet ale științei românești și mondiale, motiv pentru care toți s-au raliat pentru un scop nobil”, a adăugat Mihnea Hagi, vicepreședinte al aceleiași comunități.

**II. Avandpremiera evenimentului de acordare
a titlului de cetăţean de onoare
academicienilor Marian-Traian Gomoiu și
Petre T. Frangopol**

#DobrogeaAcademica
**Întâlnire în redacția ZIUA de Constanța cu consilieri
locali constănțeni - regândirea ceremoniei de acordare a
titlului de cetățean de onoare**

Rolul presei, în istoria sa, este de a tezauriza și a readuce în atenția publică momente și personalități care au marcat pământurile din care ne tragem rădăcinile. Plecând de la acest crez jurnalistic, pe 1 iunie 2019, cotidianul ZIUA de Constanța a lansat propunerea consilierilor locali municipali de a se așeza alături, indiferent de culoarea politică, și a dezbate o inițiativă culturală meritorie, legată de atribuirea titlului de cetățean de onoare al Constanței. Considerăm că a venit momentul ca această ceremonie să fie regândită de pe poziții oneste, legate în primul rând de solemnitatea unui gest care nu trebuie tratat cu atâta... degajare, de la un vot la înmânarea unei hârtii. Au răspuns invitației Costin Avătavului (PNL), Secil-Givan Cantaragiu (PMP), Mărioara Cojoc (PSD - Comisia de cultură), Liviu Merdinian (PSD), Raluca Trandafir (PNL - Comisia de cultură), Alexandru Zabara (PMP). Toți cei prezenți au fost de acord că este necesară o nouă abordare, o ceremonie distinctă care ar putea fi inaugurată cu doi academicieni dobrogeni contemporani.

„Felicit colectivul ziarului ZIUA de Constanța pentru demersul inițiat, și anume promovarea personalităților marcante ale spațiului dobrogean. Este o onoare pentru comunitatea noastră de a decerna distincția de cetățean de onoare la propunerea ZIUA de Constanța și a celorlalte instituții de educație și cultură, care s-au alăturat acestui frumos demers”, a declarat Raluca Trandafir.

„Inițiativa este deosebit de frumoasă. Ceea ce mă încântă este crearea noțiunii de comunitate. Trebuie să înțelegem că toți trebuie să participăm și, pe lângă aceste două propuneri, s-a conturat ideea unei colaborări extinse. S-a venit cu idei noi, s-au conturat protocoale pentru o mai bună desfășurare a acestor evenimente”, a punctat Liviu Merdinian.

Așadar, cei prezenți au ajuns la concluzia comună că principalul beneficiar, pe termen lung, al acestei inițiative este comunitatea constănțeană.

Proiectul are în vedere scoaterea din anonimat a numelor care ar trebui să fie sonore în timpul vieții, la fel cum a precizat și consilierul PSD Mărioara Cojoc. „Proiectul inițiat mi se pare extraordinar, mai ales că vine în continuarea proiectelor pe care ZIUA de Constanța le-a derulat și le derulează de câțiva ani. Iar Dobrogea Academică va fi, cu siguranță, un proiect ce va dura, un proiect cu impact pentru întreaga comunitate constănțeană, dobrogeană, pentru că avem valori pe care trebuie să le promovăm. Și dacă nu le promovăm acum, când sunt în viață, mai târziu nu are rost”, a spus Mărioara Cojoc.

Cotidianul ZIUA de Constanța îi propune pe Petre Frangopol și pe Marian Traian Gomoiu

Dobrogea a oferit acestei țări și chiar mapamondului personalități despre care știm nemeritat de puține lucruri, dar cărora noi, jurnaliștii, ca trăitori pe aceste meleaguri, avem datoria să le perpetuăm impresionanta contribuție. #DobrogeaAcademică s-a născut din aspirația și perseverența asumate de cotidianul ZIUA de Constanța de a nemuri valorile academice dobrogene, dar mai ales pentru a se bucura de prețuirea noastră atâta vreme cât avem onoarea de a le fi contemporani.

În acest sens, propuneam comunității constănțene să decerneze titlul de Cetățeni de onoare ai municipiului Constanța celor doi mari academicieni dobrogeni contemporani - Petre Frangopol (86 de ani, membru de onoare al Academiei Române) și Marian-Traian Gomoiu (83 de ani, membru titular al Academiei Române) - doi piloni ai învățământului și cercetării românești, două personalități greu de egalat în domeniile de cercetare în care s-au remarcat: chimie și biofizică, respectiv biologie și ecologie.

Nominalizările celor două personalități constănțene nu vin de la o singură persoană. La onoranta inițiativă s-au alăturat Universitatea „Ovidius” Constanța (prorector Mihai Gîrțu și conf. univ. dr. Marius Skolka - decan Facultatea de Științele Naturii și Științe Agricole), Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” (director, prof. dr. Vasile Nicoară), Academia Navală „Mircea cel Bătrân” (rector, prof. univ. dr. Ing. Octavian Tărăbuță), Comunitatea Elenă „Elpis” (președinte Traian Antoniadis și vicepreședinte Mihnea Hagi), conf. univ. dr. Aurelia Lăpușan, dr. Doina Păuleanu (director Muzeul de Artă Constanța), prof. univ. dr. Adrian Bavaru, cotidienele „Adevărul” (Sînziana Ionescu și Mariana Iancu) și „Evenimentul Zilei” (Feri Predescu), Dotto TV, SC Comvex S.A., SC Zip Escort SRL, Baroul Constanța (av. Filișan Cătălin), Editura EX PONTO (editor Ovidiu Dunăreanu).

(Simona Anghel, Claudia Corbu, 3 iunie 2019)

**Cuvinte presărate cu onoare și respect.
Mesajele inițiatorilor proiectului
#DobrogeaAcademică, lansat de ZIUA de Constanța**

Cotidianul ZIUA de Constanța se află pe buzele elitei județului Constanța, și asta datorită implicării active în proiecte de tip cultural și social. Ne-am asumat o implicare activă în viața cotidiană a județului și am dovedit asta.

Academicienii **Petre T. Frangopol** (86 de ani, membru de onoare al Academiei Române) și **Marian-Traian Gomoiu** (83 de ani, membru titular al Academiei Române) au primit titlul de Cetățean de Onoare, în urma demersurilor inițiate și promovate de ZIUA de Constanța, alături de iluștrii parteneri inițiatori.

În continuarea acțiunilor publicistice asumate, cotidianul ZIUA de Constanța a inițiat proiectul #DobrogeaAcademică - moment-reper pentru conectarea comunității dobrogene la cel mai înalt for al intelectualității românești: Academia Română. Proiectat ca un demers editorial bivalent, la care contribuie cele mai importante instituții de educație și cultură constănțene, prin #DobrogeaAcademică se dorește, pe de o parte, readucerea în atenția comunității a relației Dobrogei cu Academia Română, din toate timpurile - începând cu Constantin I. Brătescu, iar pe de altă

parte - un deziderat mai vechi -, pornește de la convingerea că vor exista academicieni care vor accepta invitația de a conferenția despre cel mai vechi pământ românesc atestat documentar.

Inițiatori ai acestui demers sunt Universitatea „Ovidius” Constanța (prorector Mihai Gîrțu și conf. univ. dr. Marius Skolka - decan Facultatea de Științele Naturii și Științe Agricole), Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” (director, prof. dr. Vasile Nicoară), Academia Navală „Mircea cel Bătrân” (rector, prof. univ. dr. Ing. Octavian Tărăbuță), Comunitatea Elenă „Elpis” (președinte Traian Antoniadis și vicepreședinte Mihnea Hagiu), conf. univ. dr. Aurelia Lăpușan, dr. Doina Păuleanu (director Muzeul de Artă Constanța), prof. univ. dr. Adrian Bavaru, cotidienele „Adevărul” (Sînziana Ionescu și Mariana Iancu) și „Evenimentul Zilei” (Feri Predescu), Dotto Tv, SC Comvex S.A., SC Zip Escort SRL, Baroul Constanța (av. Filișan Cătălin), Editura EX PONTO (editor Ovidiu Dunăreanu).

Academicienii Petre T. Frangopol (86 de ani, membru de onoare al Academiei Române) și Marian-Traian Gomoiu (83 de ani, membru titular al Academiei Române), reductabile voci pentru politica de dezvoltare a științei și cercetării în România și în Europa, sunt născuți și crescuți în Dobrogea, absolvenți ai centenarului Colegiu Național „Mircea cel Bătrân”, cu o prestigioasă și recunoscută activitate științifică închinată țării și locului natal. După cum se știe, unicul criteriu de primire în Academia Română este caracterul de excepție al contribuției în știință sau cultură, mai precis impactul asupra domeniului în care activează, originalitatea contribuțiilor, într-un cuvânt excelența în cercetare și creație. Reputația națională și internațională este un factor important în admiterea în acest unic forum de consacrare.

La propunerea comunității tomitane, PETRE T. FRANGOPOL ȘI MARIAN-TRAIAN GOMOIU au primit titlul de Cetățean de Onoare. În preambulul acestui eveniment, inițiatorii proiectului și-au exprimat gândurile despre #DobrogeaAcademică, dar și despre cele două personalități aduse în atenția publicului prin acest proiect.

Prof. univ. dr. Mihai Gîrțu - prorector al Universității „Ovidius“

„Doresc să salut inițiativa cotidianului ZIUA de Constanța de a lansa proiectul #DobrogeaAcademică, prin care comunitatea își prețuiește cei mai de seamă reprezentanți. Credincioasă devizele adoptate în 2014, unitate-onoare-competență, Universitatea „Ovidius“ din Constanța a fost de la început un susținător entuziast al proiectului și un partener de încredere al cotidianului în strădania de punere în lumină a universitarilor dobrogeni și în special a celor care au primit recunoașterea Academiei Române.

Marian-Traian Gomoiu a avut o contribuție majoră la dezvoltarea învățământului din domeniul științelor naturii la Constanța, iar Petre T. Frangopol a promovat în mod constant și neobosit recuperarea și aducerea în atenția colectivă a personalităților și a instituțiilor dobrogene remarcabile. Cele două mari personalități ale științei românești fac cinste Constanței și cred că participarea Universității «Ovidius» la acest demers de prețuire și promovare a valorilor autentice este un act de normalitate și o datorie morală. Răspunsul municipalității la această inițiativă a fost la înălțimea așteptărilor comunității, cu atât mai mult cu cât cei doi academicieni vor primi titlul de Cetățean de Onoare prin organizarea unei ceremonii speciale.

Cred că aceasta inițiativă, de a organiza o ceremonie aparte, dedicată acordării titlului este salutară, punctând un moment unic ce se cuvine a fi trăit cu emoție. Nu pot decât să felicit municipalitatea și cotidianul ZIUA de Constanța și să-mi exprim susținerea pentru demers. Voi fi prezent la ceremonie și sper să fie alături de noi cât mai mulți dintre cei ce prețuiesc personalitățile Constanței”.

Conf. univ. dr. Marius Skolka - decan al Facultății de Științele Naturii și Științe Agricole, Universitatea „Ovidius“

„Într-o perioadă în care adevăratele modele din societate lipsesc, când impostura și incompetența au devenit un cotidian nefericit, o inițiativă de a recompensa activitatea de o viață a unor

oameni care s-au dedicat din tinerețe științei, care au format caractere și au pus bazele unor discipline de studiu la nivel național este ca o gură de oxigen.

Dovedim cu o astfel de inițiativă că normalitatea există, că societatea își recunoaște adevăratele valori - valori care nu țin prima pagina a mass-mediei, dar care sunt cunoscute de-a lungul și de-a latul mapamondului ca reputați specialiști în domeniile lor de activitate. Faptul că ambii laureați - alt termen nu-mi vine acum în minte - sunt membri ai Academiei Române - nu vine decât să demonstreze o dată în plus valoarea recunoscută de cel mai înalt for științific al țării.

Dl. academician Marian-Traian Gomoiu, a cărui activitate se întinde pe mai bine de 60 de ani, a lăsat în urmă nu numai un număr însemnat de lucrări științifice de referință în special pentru ecologia marină, dar a fost unul din stâlpii a două institute naționale de cercetări care au în vizor diferite aspecte ale mediului marin, a fost unul din cei care au înființat și au susținut pe mai bine de 20 de ani învățământul universitar ecologic de licență, master și doctorat la Universitatea «Ovidius» din Constanța.

A predat pentru prima dată cursuri de specialitate, a coordonat un program de master și a activat în cadrul școlii doctorale a universității până la pensionare, asigurând cercetării marine și nu numai o pleiadă de specialiști care îi duc mai departe munca științifică atât la Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină «Grigore Antipa», la Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Geologie și GeoEcologie, la Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Delta Dunării din Tulcea, la Institutul de Biologie al Academiei Române și la o serie de universități din țară, printre care un rol privilegiat - avându-l în staff-ul academic - l-a avut Universitatea «Ovidius» din Constanța.

Și, nu în ultimul rând, dl academician Marian-Traian Gomoiu a dovedit o reală capacitate de a răspunde unor provocări inedite și în alt domeniu, fiind primul guvernator al celei care este perla coroanei ariilor protejate umede din Europa - Rezervația Biosferei Delta Dunării”.

Prof. dr. Vasile Nicoară - directorul Colegiului Național „Mircea cel Bătrân“

„Dacă am fi într-un oraș cu statut intelectual mai vechi, cu o istorie culturală așezată, ar fi un fapt aproape normal, obișnuit. Dar pentru că pe aici, cu aerul de vacanță, vilegiatură, multe alte aspecte ale vieții primează, eu consider că este un eveniment excepțional. Găsesc vreo trei dimensiuni care îi dau statutul acesta de excepțional. Unul, pentru că sunt avuți în vedere academicieni, care sunt legați prin studii de această școală-lemnă a orașului.

Tocmai de aceea, dar nu în mod neapărat firesc, festivitatea de numire a lor se întâmplă în școala pe care au terminat-o și asta dă bucurie celor în cauză, pentru că sunt onorați ei, dar și școala lor, dând strălucire instituției. Iar al treilea element este că va exista o coeziune dincolo de lupta politică și, pentru un moment, oamenii sunt ceea ce sunt de fapt... oameni.

Cu interese, cu pasiuni, dar care nu devin, în chestiunea aceasta, rivalități, dușmăni. Chiar trebuie să fie o sărbătoare, pentru că dăm onorul unor oameni reprezentativi.

Pentru comunitatea noastră școlară, mai constituie un lucru special, și anume puterea exemplului sau modelul care li se oferă elevilor, garanția că trecând prin școala asta nu te pierzi, te poți împlini. Sigur, depinde cât de mult ești preocupat, de ce zestre genetică și de trudă ai depus, dar ai garanția că deja ajuns aici faci parte dintr-o elită. Nu este numai un eveniment al liceului sau al Constanței.

Facem parte, ca fondatori, din Alianța Colegiilor Centenare, iar prin această alianță promovăm valoarea învățământului cu exemplificarea marilor modele, cu academicieni, cu oameni consacrați în domeniile lor la vârf. Există și un premiu pe care îl acordă anual Alianța Colegiilor Centenare - Lykeion, care a fost acordat unor personalități de nivel național, precum Mircea Malița, Eugen Simion, Nicolae Manolescu. Între cei cu care a colaborat Alianța Colegiilor Centenare la Academia Română, pe învățământ, în diverse conferințe, este și domnul Petre Frangopol. Despre lucrările și conferințele dânsului mă întrebă colegi din alte licee și a fost invitat la Brașov, la Colegiul Național «Dr. Ioan Meșotă», la

București, la Colegiul «Sfântul Sava», tocmai pentru implicarea sa în învățământ, pentru legătura cu liceul pe care l-a absolvit.

Tocmai de aceea îl voi invita pe președintele Alianței Colegiilor Centenare, George Cazacu, la evenimentul de miercuri, 10 iulie”.

**Comandor conf. univ. dr. ing. Octavian Tărăbuță,
rectorul Academiei Navale „Mircea cel Bătrân“**

„Acțiunea amplă desfășurată, în aceste zile fierbinți de vară, de echipa cotidianului ZIUA de Constanța este absolut meritorie, încărcată de patriotism, ce-și întinde aripile dincolo de hotarele României noastre. Cu bucurie ne-am alăturat acestui demers, simțindu-ne parte, în calitatea noastră de slujitori ai celei mai vechi instituții de învățământ superior din Dobrogea. Școala ne unește și o purtăm în suflet tot restul vieții noastre, revenind cu emoție de elev, ori student, în incinta ei. Colegiul Național «Mircea cel Bătrân» este emblematic pentru orașul nostru și Academia Navală «Mircea cel Bătrân» se mândrește cu faptul că sunt mirciști care au ales cariera de ofițer de marină. Citându-l numai pe nonagenarul contraamiral de flotilă ing. Corneliu Enăchescu, considerăm a fi de ajuns. De ce am subscris la această onorantă misiune de acordare a titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța domnului academician Marian-Traian Gomoiu? Mai întâi, din spirit marinăresc - iubim aceeași mare, slujim aceeași mare, fiecare cu mijlocele specifice. Noi, marinarii, suntem beneficiari, dar și apărători.

Domnul academician Marian-Traian Gomoiu o studiază și apără de mai bine de o jumătate de veac, nefiindu-i străin nimic din ceea ce aparține mării. Din respect pentru profesorul atâtor promoții de studenți, masteranzi și îndrumătorul a 35 de doctoranzi, cu unul mândrindu-ne, fiind mai tânărul coleg Dinu Atotidiresei, decan al Facultății de Navigație și Management Naval.

Din spirit civic, trebuie să fie în atenția fiecăruia dintre noi deviza domniei sale - Avem datoria să protejăm natura pentru a supraviețui odată cu ea - și să devină și a noastră. Domnul academician Petre T. Frangopol, un nume marcant al fizicii și

chimiei nucleare românești, constituie un model greu de urmat ca profesor, pentru fiecare dintre noi. Domnia sa aparține etnic comunității elene, dar Dobrogea a fost și rămâne un model interetnic european de conviețuire în bună pace a românilor, grecilor, tătarilor, turcilor, evreilor, romilor, rușilor lipoveni, ucrainenilor și al atâtor alte seminții adunate din vremuri străvechi, pe tărâmul dintre Dunăre și Mare”.

Comunitatea Elenă „Elpis” - președinte Traian Antoniadis și vicepreședinte Mihnea Hagi

„Dobrogea, această minunată parte a frumoasei noastre țări, a fost întotdeauna un izvor al creației, a înțelepciunii, a tot ce este deosebit. Pe data de 10 iulie 2019 vom prezenta elogiile noastre către doi titani ai înțelepciunii, către doi meritoși membri ai Academiei Române, Petre T. Frangopol și Marian Gomoiu. Comunitatea Elenă «Elpis» Constanța este onorată să fie parte integrantă a acestui proiect de recunoaștere a meritelor celor doi și de acordare a titlului de Cetățean de Onoare al metropolei Constanța”, a transmis **Anton Antoniadis**.

„Constanța și Dobrogea, în general, în 140 de la revenirea la țară, au contribuit din plin la dezvoltarea culturală și spirituală a României. În timpul scurs de la 1877 până astăzi, aici s-au născut poeți, sculptori, pictori, medici, artiști care prin activitatea lor au îmbogățit zestrea culturală a țării. Comunitatea Elenă a avut și are un rol important în propășirea spirituală a Dobrogei. Grecii de aici au fost întotdeauna buni români!

Așadar, pe 10 iulie avem bucuria de a omagia un reprezentant de seamă al comunității noastre, un om care iubește și a iubit Constanța din primele momente ale existenței sale și care a reușit prin muncă și dăruire să ajungă pe înalte culmi ale științei - Petre Frangopol”, a transmis **Mihnea Hagi**.

Conf. univ. dr. Aurelia Lăpușan

„Ce face ZIUA de Constanța altfel sau mai mult decât celelalte publicații? Se implică intens și bine gândit în viața comunității creând evenimente, investind într-o bibliotecă on line,

pusă la dispoziția cititorilor săi, promovând valorile locale, nu doar prin simple demersuri jurnalistice.

Cu o echipă imbatabilă, ZIUA de Constanța reușește să sprijine autoritățile, când e cazul, să desfășoare campanii de presă acide, la nevoie, și să aleagă prioritățile unui județ cu sensibile probleme în majoritatea domeniilor. Acum a gândit o strategie amplă de susținere a candidaturilor pentru titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța, care să pornească de la colective, organizații, personalități locale, argumentându-se propunerile cu un suport factual de excepție, cu recomandări pertinente și sustenabile.

Peste câteva zile vor primi această înaltă distincție doi academicieni născuți și porniți într-o strălucită carieră științifică din școala constănțeană: prof. univ. dr. Petre Frangopol și cercetătorul științific prof. univ. dr. Marian Traian Gomoiu. Aportul lor la cercetarea românească, la ridicarea științelor românești în spațiul internațional a fost recunoscut prin primirea în cel mai înalt for academic al țării.

Acum a venit rândul concetățenilor lor să le dea semn de recunoștință și înaltă prețuire pentru tot ce au făcut trainic și peren la creșterea și promovarea patrimoniului Dobrogei natale”.

Dr. Doina Păuleanu, directorul Muzeului de Artă Constanța

„Neobositul ziar ZIUA de Constanța, alte publicații, instituții, asociații profesionale prestigioase și persoane atente la viața urbei au propus Primăriei și Consiliului Local un proiect care are simplitatea marilor idei și logica firescului; în urma acestui demers, cu acceptul entuziast al decidenților, academicienii Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu vor deveni Cetățeni de Onoare ai municipiului Constanța.

Dacă însemnatele lor merite profesionale și culturale sunt cunoscute și, mai ales, recunoscute în plan național și internațional, ceea ce doresc să evidențiez este dragostea lor constantă și necondiționată pentru urbea marină. Am convingerea că Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu nu s-au întrebat

niciodată (asemenea unui celebru personaj din veacul trecut, pe care îmi permit să-l parafrazez cu acest prilej) ce trebuie să facă orașul lor (natal, în care a locuit întreaga viață) pentru ei, ci ce trebuie și ce pot face domniile lor pentru acest oraș. Iar răspunsul a fost, de fiecare dată, la înălțimea staturii lor științifice și morale”.

Sînziana Ionescu, jurnalist Adevărul

„Este firesc ca Dobrogea să-și prețuiască și să-și onoreze fiii academicieni, așa cum ei au făcut-o toată viața. Oameni care și-au proclamat pretutindeni apartenența, care nu s-au dezis niciodată de rădăcinile lor, afirmându-le mândri de fiecare dată. Legătura lor cu Dobrogea natală nu s-a frânt niciodată, iar astăzi, pe pieptul lor în care bate o inimă dobrogeană se mai așază, cu recunoștință, o distincție: aceea de «Cetățean de Onoare» - titlu pe care ei îl aveau de mult, în inimile noastre.

Presă, mâna care consemnează prezentul întru posteritate, se înobilează și ea prin acest demers. Iubirea pentru Dobrogea ne face pe toți mai buni. Vivat, crescat, floreat!”

Feri Predescu, jurnalist Evenimentul Zilei

„Cred că o asemenea inițiativă, de recunoaștere a importanței uriașe aduse Constanței de doi valoroși academicieni dobrogeni, este o premieră în România. Premieră pentru că proiectul de hotărâre privind acordarea titlului de Cetățean de Onoare academicienilor Petre T. Frangopol și Traian Gomoiu nu este o propunere politică, așa cum se obișnuiește.

De data aceasta, la «inițiator» va figura comunitatea constănțeană. Evident că ZIUA de Constanța i-a anunțat, în prealabil, pe consilierii locali, acțiune fără de care proiectul nu poate fi dus la îndeplinire. Am fost de față. O asemenea propunere nu putea fi refuzată. Mai ales că inițiativei colegilor de la ZIUA de Constanța i s-au alăturat, fără să stea pe gânduri, reprezentanți de seamă ai comunității constănțene, oameni de cultură, din mediul academic, jurnaliști, instituții de învățământ, Baroul de Avocați etc. Pentru rezultatele excepționale care, de-a lungul anilor, le-au dus faima în țară și chiar în lume, personalitățile Constanței au nevoie

de prețuire și de respectul nostru, al comunității”.

SC COMVEX SA

Societatea COMVEX SA sprijină acest eveniment cultural care oferă comunității constănțene prilejul de a cunoaște personalități marcante, ce-și au origini dobrogene. Doi academicieni, Marian-Traian Gomoiu și Petre T. Frangopol, vor primi recunoașterea binemeritată de autorități și comunitate, prin acordarea titlului de Cetățean de Onoare.

Meritele pentru realizarea acestui eveniment aparțin ziarului ZIUA de Constanta, care a reușit să unească instituții cu personalități de seamă, centre universitare și oameni de valoare. COMVEX SA va susține mereu proiectele care implică transmiterea realelor valori către cititori”.

Ing. Iulian Radu, ZIP Escort

„Ne-a onorat inițiativa cotidianului ZIUA de Constanța de a-și asuma perpetuarea contribuției impresionante pe care valorile academice dobrogene au lăsat-o tribut celor a căror ființă este legată de Dobrogea!

Am răspuns prezent acestei inițiative din dorința de a susține #DobrogeaAcademică, parte integrantă a demersului jurnalistic inițiat și promovat de ZIUA de Constanța și dezvoltat în matricea istoriei și culturii dobrogene ale cărei nuanțe ne sunt, încă, din păcate, necunoscute pe deplin!

Este un cod de conduită socială pe care ni l-am asumat, alături de toți ceilalți parteneri în acest proiect, și o datorie, în egală măsură, față de minunatele valori dobrogene!”.

Avocat Filișan Cătălin, Baroul Constanța

„Premiera este că o asemenea propunere pentru decernarea titlului de cetățean de onoare vine din zona comunității. Mai mult decât atât, propunerea are substanță prin faptul că s-a solicitat ca decernarea acestui titlu să aibă loc într-o ședință extraordinară de Consiliu Local, mai exact o festivitate. Apreciem gestul consilierilor locali de a susține la unison o festivitate inițiată de comunitate și

dedicată comunității. Cei doi academicieni ne fac o onoare în primul rând de a fi contemporani cu ei și suntem recunoscători că suntem născuți pe același pământ. Petre T. Frangopol și Marian Traian Gomoiu vor primi recunoștința noastră și, mai ales, emoția noastră de a-i avea alături”.

Prof. univ. dr. Adrian Bavaru

„Lumea academică a Constanței reprezintă o componentă importantă a populației acestui teritoriu deosebit între Dunăre și Marea Neagră. Acum circa 150 de ani, Ion Ionescu de la Brad l-a denumit California României.

Municipiul și județul Constanța au dat țării intelectuali de seamă care, prin munca lor, s-au făcut cunoscuți pe plan național și internațional. Dintre cei care cred eu că merită se numără și doi profesori și cercetători care, prin activitatea și preocupările lor la conducerea unor instituții de cercetare, au fost propuși și acceptați ca membri ai Academiei Române. E vorba de prof. niv. dr. Marian-Traian Gomoiu și prof. Petre T. Frangopol. Cei doi sunt cunoscuți pe plan național și internațional, fiind membri ai unor societăți științifice din întreaga lume. Primul e specialist de biologie marină, iar al doilea un chimist și cred eu că îi fac cinste orașului (ambii sunt absolvenți ai Colegiului Național Mircea cel Bătrân). De aceea consider că forul local - Consiliul Local, ar putea lua în considerare acordarea titlurilor de Cetățeni de Onoare celor doi“.

Ovidiu Dunăreanu, editor Editura EX Ponto

„Am fost și sunt - cu editura și revista Ex Ponto - alături de inițiativele excelente și unice în felul lor ale ziarului ZIUA de Constanța, pe care le promovează cu perseverență în ultimii ani. Aceste demersuri jurnalistice aduc în atenția publică evenimentele autentice, personalitățile remarcabile ale ținutului nostru de la mare cu particularitățile lor.

Astfel, figuri redutabile, intrate într-un con de umbră, ale culturii, literaturii, artelor și științei, legate prin naștere, prin studii ori prin activitatea lor de Dobrogea și de Constanța, sunt restituite generațiilor actuale, sunt readuse cu anvergura necesară în circuitul

de valori din plan național, european și universal.

Pe de altă parte, asemenea proiecte jurnalistice îndrăznețe și necesare spulberă prejudecata, înstăpânită pe nedrept, cum că Dobrogea este o provincie, iar Constanța, un oraș fără tradiție, fără nume de înălțime, la o margine de țară, unde rar se întâmplă ceva relevant. Nimic mai fals! Nimic mai părtinitor! Dobrogea, Constanța (și noi toți) de mult nu mai au (nu mai avem) niciun fel de complex de provincialism.

Ziarul ZIUA de Constanța, prin demersurile sale editoriale, prin proiectele sale de bun-simț, echilibrate și vizibile, din ultima vreme, a spulberat definitiv această imagine.

Mărturia cea mai convingătoare este noua inițiativă - #DobrogeaAcademică, prin intermediul căreia la doi admirabili academicieni «născuți și crescuți în Dobrogea» - Petre T. Frangopol (86 de ani) și Marian-Traian Gomoiu (83 de ani) li se decernează peste câteva zile titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța. Iar ziarul ZIUA de Constanța își propune, în continuarea acestui eveniment, ca în rubrici și ediții speciale să aducă la cunoștință comunității constănțene și nu numai activitatea și opera fiecăruia în parte. «Vânt bun din pupa», ZIUA de Constanța, în izbânzile viitoare!“.

(Claudia Corbu, 1 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
Personalități din administrație, cultură, culte și
învățământ salută decernarea titlului de Cetățean de
Onoare academicienilor dobrogeni Petre T.
Frangopol și Marian-Traian Gomoiu

Pe data de 10 iulie 2019, academicienii **Petre T. Frangopol** (86 de ani, membru de onoare al Academiei Române) și **Marian-Traian Gomoiu** (83 de ani, membru titular al Academiei Române) au primit titlul de Cetățean de Onoare, în urma demersurilor inițiate și promovate de cotidianul ZIUA de Constanța. Cei doi academicieni sunt născuți și crescuți în Dobrogea, absolvenți ai centenarului Colegiu Național „Mircea cel Bătrân”, cu o prestigioasă și recunoscută activitate științifică închinată țării și locului natal.

Ca o continuare firească a acțiunilor care vin să aducă în atenția cititorilor noștri și dobrogenilor de pretutindeni valorile acestui ținut, cotidianul ZIUA de Constanța a demarat cu această ocazie proiectul #DobrogeaAcademică - moment-reper pentru conectarea comunității dobrogene la cel mai înalt for al intelectualității românești: Academia Română.

#DobrogeaAcademică se dorește, pe de o parte, readucerea

în atenția comunității a relației Dobrogei cu Academia Română, din toate timpurile - începând cu Constantin I. Brătescu, iar pe de altă parte - un deziderat mai vechi - pornește de la convingerea că vor exista academicieni care vor accepta invitația de a conferența despre cel mai vechi pământ românesc atestat documentar.

Alături de inițiatorii acestui eveniment, reprezentanți ai autorității locale, ai cultelor, ai mediului preuniversitar și academic, precum și alte voci reprezentative ale urbei au salutat cu entuziasm acest proiect care vine să celebreze cele două personalități ale Dobrogei.

Prefectul județului Constanța, Dumitru Jeacă

„Campaniile inițiate de ZIUA de Constanța de a readuce în planul public valori și personalități cu rădăcini în zona dobrogeană sunt inițiative de mare responsabilitate și respect civic, prin care contribuie la consolidarea conștiinței sociale, a sănătății sociale a dobrogenilor și nu numai.

Îmi exprim toată prețuirea pentru cei doi academicieni celebrați prin intermediul proiectului #Dobrogeaacademică, domnul Petre Frangopol și domnul Marian-Traian Gomoiu, pentru activitatea și modelul de viață pe care l-au creat în cei peste 80 de ani! Felicit cotidianul ZIUA de Constanța pentru eforturile de a contura identitatea noastră dobrogeană și națională într-un mod temeinic și valoros!”

Primarul municipiului Constanța, Decebal Făgădău

„Proiectul inițiat de cotidianul ZIUA de Constanța este unul de bun augur atât pentru consilierii locali municipali, cât și pentru comunitatea din zonă. Recunoașterea unor personalități precum cele propuse de dumneavoastră este mai mult decât o onoare și susțin acest proiect din calitatea de primar și cetățean al municipiului Constanța. Astfel de proiecte trebuie să aibă loc mai des pentru ca întreaga comunitate să poată beneficia. Cetățenii de onoare ai municipiului Constanța reprezintă o carte de vizită pentru cei care sunt doar trecători, nu locuitori.

Populația are nevoie și de o educație, iar aceasta vine cu ajutorul echipei ZIUA de Constanța prin proiectele culturale demarate de-a lungul timpului și prin conservarea valorilor și scoaterea din anonimat a acestora”.

**Președintele Consiliului Județean Constanța,
Marius Horia Țuțuianu**

„Fac parte dintr-o generație care crede în repere reale și, implicit, într-un sistem al valorilor elevat. O societate academică reprezentativă constituie un etalon pentru o întreaga națiune. Dobrogea a dăruit României elite, generație după generație. Inițiativa cotidianului ZIUA de Constanța, la care au aderat și alți reprezentanți semnificativi ai societății constănțene, este remarcabilă. Consider că această distincție civică oferită de Consiliul Local al Municipiului Constanța reprezintă un act de respect și recunoștință pentru întreaga activitate a domnilor academicieni Petre T. Frangopol și Marian Traian Gomoiu. Este o onoare să fim contemporani cu dumnealor și să avem oportunitatea să le mulțumim public pentru o viață dedicată științei și cercetării românești”.

ÎPS Teodosie, arhiepiscopul Tomisului

„Academicienii dau distincție cunoașterii, în sensul că ei descoperă și prezintă lumii frumusețea, complexitatea și profunzimea creației lui Dumnezeu. Prin contribuția lor, lumea devine un loc mai înțeles și mai util omului. De aceea, oferirea titlului de Cetățean de Onoare celor doi membri ai Academiei Române, Petre Frangopol și Marian-Traian Gomoiu, este o încununare a străvechiului proverb românesc «Omul sfințește locul».

Prin acest titlu, cei doi primesc recunoașterea deplină a activității lor științifice, prin care au adus și orașului nostru demnitate și onoare. Felicităm inițiativa cotidianului ZIUA de Constanța, prin a cărei activitate editorială a consolidat rolul educativ al presei, iar personalitățile și frumusețile Dobrogei devin cunoscute publicului larg”.

Inspectorul școlar general al Inspectoratului Școlar al județului Constanța, Gabriela Bucovală

„Edificiul cultural și științific al unei societăți rezistă în timp datorită acelor oameni, acelor valori care dau consistență, care aprind și mențin focul sacru al cunoașterii și al dorinței de a explora diverse domenii.

Două personalități, două embleme pentru spațiul dobrogean sunt Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu, care au demonstrat printr-o carieră exemplară că adevăratul sens al vieții este dat de pasiune, de cunoaștere, de muncă, de sacrificii și de dăruire. Amplitudinea intelectuală și profesională sunt recunoscute de Academia Română prin premiile acordate pentru cercetări în domeniul chimiei biofizice și în cel al biologiei, dar și de alte institute de cercetare.

Titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța reprezintă o dovadă a contribuțiilor la dezvoltarea cunoașterii științifice naționale și conferă identitate spațiului cultural dobrogean. Apreciem și laudăm inițiativa cotidianului ZIUA de Constanța de a aduce în fața constănțenilor excelența în educație și în cercetare, demonstrând încă o dată că valorile eterne ale societății se bazează pe învățare, muncă, cercetare și dedicare”.

Monseniorul Ieronim Iacob, preotul paroh al Bazilicii „Sfântul Anton“ din Constanța

„Este o datorie pentru noi toți să ne cinstim înaintașii, mai ales bărbații iluștri, precum au făcut-o și românii immortalizând memoria lor sau creștinii prin figura lui Hieronimus, sfântul părinte Ieronim. Fiecare națiune își are alături de eroii ei și personalitățile ei care au avut un aport major în promovarea culturală, spirituală a națiunii lor. Marii scriitori ai noștri ne-au lăsat portrete de seamă în colecția intitulată chiar așa, „Oameni de seamă”. Nu știu ca Dobrogea, acest pământ românesc, să aibă o carte de felul acesta. Un panteon al personalităților, cred că este foarte important acest lucru. Pentru că noi le suntem datori acestor înaintași ai noștri iluștri. Trecând prin Dobrogea, am văzut nume de străzi și de localități, care, după părerea mea, au puțin de-a face

cu istoria și trecutul acestor ținuturi. Poate că este momentul să ne gândim să dăm numele personalităților care au contribuit la dezvoltarea Dobrogei străzilor noastre și, de ce nu, unor localități. Dar mai întâi de toate trebuie să avem noi o carte, trebuie să avem un panteon al personalităților Dobrogei. Salutăm inițiativa cotidianului ZIUA de Constanta și sperăm să fie un început de bun augur, un început care să continue și să putem avea o hartă cu bărbații iluștri, cu oamenii de seamă ai ținutului românesc cuprins între Dunăre și mare”.

Prof. univ. dr. Sorin Rugină, rectorul Universității „Ovidius” din Constanța

„Mă bucur că administrația locală s-a orientat pentru a acorda titlul de Cetățean de Onoare unor distinși membri ai corpului academic, academicieni, foști profesori la Universitatea «Ovidius», oameni de mare valoare. Cetățenii de onoare trebuie să fie oameni deosebiți, care au contribuit la dezvoltarea mediului academic, la creșterea prestigiului universității noastre la nivel național și internațional. Felicitări inițiatorilor și laureaților”.

Comandor conf. univ. dr. ing. Octavian Tărăbuță, rectorul Academiei Navale „Mircea cel Bătrân”

„Acțiunea amplă desfășurată de echipa cotidianului ZIUA de Constanța este absolut meritorie, încărcată de patriotism, ce-și întinde aripile dincolo de hotarele României noastre. De ce am subscris la această onorantă misiune de acordare a titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța domnului academician Marian-Traian Gomoiu? Mai întâi, din spirit marinăresc - iubim aceeași mare, slujim aceeași mare, fiecare cu mijlocele specifice. Noi, marinarii, suntem beneficiari, dar și apărători. Domnul academician Marian-Traian Gomoiu o studiază și apără de mai bine de o jumătate de veac, nefiindu-i străin nimic din ceea ce aparține mării. Domnul academician Petre T. Frangopol, un nume marcant al fizicii și chimiei nucleare românești, constituie un model greu de urmat ca profesor, pentru fiecare dintre noi”.

**Prof. univ. dr. ing. Cornel Panait, rectorul
Universității Maritime Constanța**

„Orașul Constanța nu este un oraș care să aibă o componentă majoră în domeniul cultural. Însă desemnarea celor doi academicieni drept cetățeni de onoare ai orașului nostru, chiar dacă vine cu mare întârziere, reprezintă un act notabil pentru Constanța, pentru că este un semnal că începem să deschidem ochii spre alte coordonate și spre alte moduri de a privi acordarea unor distincții de acest gen. Eu, personal, sunt foarte bucuros, cred că această nominalizare trebuia să vină mai înainte, dar niciodată nu e prea târziu. Din punctul meu de vedere, este un act notabil, frumos, bun și care ne așază pe o hartă a celor care recunosc meritele în cultura, în evoluția academică a persoanelor importante”.

**Nicoleta Paraschiv, șeful Serviciului Județean
Constanța al Arhivelor Naționale**

„#DobrogeaAcademică - un proiect remarcabil pentru care inițiatorii, colectivul cotidianului ZIUA de Constanța, dar și susținătorii acestuia, instituții de prestigiu și personalități de referință ale urbei tomitane, merită considerația și felicitările noastre. Acordarea celei mai înalte distincții de către autoritățile locale unor academicieni și oameni de știință care și-au lăsat amprenta în domeniile în care au activat și care fac cinste Dobrogei reprezintă modalitatea de prețuire a valorii și de recunoaștere a realizărilor deosebite înregistrate pe parcursul carierei. Ne exprimăm convingerea că proiectul nu se va opri la o singură ediție, iar personalități cu recunoaștere națională și internațională care au contribuit la dezvoltarea Dobrogei se vor bucura de atenția și aprecierea cuvenită”.

**Dr. Constantin Cheramidoglu - Comunitatea Elenă
„Elpis“ Constanța**

„Una dintre libertățile pe care societatea românească le-a redobândit după anul 1989 se leagă de modul în care ne raportăm la valorile în care credem și la cei care le reprezintă. Pentru că

dincolo de statisticile ce ne plasau ca oraș pe locuri fruntașe la creșterea demografică, dincolo de construcțiile ce împodobeau litoralul românesc sau de datele privind traficul de mărfuri din portul Constanța, se aflau oameni care își desfășurau în liniște activitatea lor științifică, oameni care clădeau o societate mai așezată, cărămidă cu cărămidă, de multe ori în anonimat. Pentru că societatea de tip comunist avea nevoie de altfel de modele, pentru a produce altfel de oameni.

De atunci însă, lumea s-a schimbat, chiar dacă nu încă așa cum am vrea unii dintre noi, sau progresele au fost mai lente decât ne-am fi dorit. Constanțenii au început să simtă că sunt parte a unei mari familii, a unei «cetăți», cum spuneau anticii - de aici «cetățean», - că au un trecut comun și, deci, un viitor comun, că au valori ce trebuie să îi unească, sentimente și sensibilități comune. De aici și necesitatea resimțită de a-și recunoaște personalitățile ce au avut și au un rol important în viața orașului, sub toate formele ei de manifestare. Constanțenii trebuie să-i cunoască și să-i respecte pentru că ei au contribuit nu doar la dezvoltarea unei ramuri științifice sau cultural-artistice, dar și la ridicarea prestigiului școlii constănțene, a instituțiilor locale, ajutând în final la maturizarea societății constănțene.

Titlul de Cetățean de Onoare pe care îl primesc acum și domnii academicieni Petre Frangopol și Traian-Marian Gomoiu este un gest de normalitate, pe care societatea constănțeană avea obligația să-l aducă la îndeplinire. Nu este un act administrativ, ci un omagiu sobru, dar viu, pe care urbea îl datorează celor mai buni dintre fiii săi”.

**Dr. Corina-Mihaela Apostoleanu, manager
Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman“ Constanța**

„Acordarea titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța domnilor academicieni Petre T. Frangopol și Marian Traian Gomoiu reprezintă un gest de înaltă prețuire față de două personalități dobrogene care onorează ținutul dintre Dunăre și Mare. Municipiul Constanța are ocazia întâlnirii cu valoarea științifică excepțională, astfel că orașul nostru își consolidează

vocația academică. Domnilor academicieni Petre T. Frangopol și Marian Traian Gomoiu le transmitem reverența noastră!”

Dr. Doina Păuleanu, directorul Muzeului de Artă Constanța

„Neobositul ziar ZIUA de Constanța, alte publicații, instituții, asociații profesionale prestigioase și persoane atente la viața urbei au propus Primăriei și Consiliului Local un proiect care are simplitatea marilor idei și logica firescului; în urma acestui demers, cu acceptul entuziast al decidenților, academicienii Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu vor deveni cetățeni de onoare ai municipiului Constanța. Dacă însemnatele lor merite profesionale și culturale sunt cunoscute și, mai ales, recunoscute în plan național și internațional, ceea ce doresc să evidențiez este dragostea lor constantă și necondiționată pentru urbea marină.

Am convingerea că Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu nu s-au întrebat niciodată (asemenea unui celebru personaj din veacul trecut, pe care îmi permit să-l parafrazez cu acest prilej), ce trebuie să facă orașul lor (natal/ în care a locuit întreaga viață) pentru ei, ci ce trebuie și ce pot face domniile lor pentru acest oraș. Iar răspunsul a fost, de fiecare dată, la înălțimea staturii lor științifice și morale”.

Avocat Filișan Cătălin, decanul Baroului Constanța

„Premiera este că o asemenea propunere pentru decernarea titlului de Cetățean de Onoare vine din zona comunității. Mai mult decât atât, propunerea are substanță prin faptul că s-a solicitat ca decernarea acestui titlu să aibă loc într-o ședință extraordinară de Consiliu Local, mai exact o festivitate. Apreciem gestul consilierilor locali de a susține la unison o festivitate inițiată de comunitate și dedicată comunității.

Cei doi academicieni ne fac o onoare în primul rând de a fi contemporani cu ei și suntem recunoscători că suntem născuți pe același pământ. Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu vor primi recunoștința noastră și, mai ales, emoția noastră de a-i avea alături. A venit timpul să înțelegem și să aplicăm, respectul,

recunoștința și plecăciunea în fața personalităților Dobrogei! Sperăm că acest moment reper să schimbe procedura pentru decernarea titlului de Cetățean de Onoare în Constanța și nu numai”.

Conf. univ. dr. Marioara Cojoc, consilier local municipal, membru în Comisia pentru învățământ, sănătate, cultură, sport, culte și protecție socială din cadrul CLM

„Evenimentul promovat de ZIUA de Constanța este un proiect amplu, ce va începe destul de curând și cu siguranță acordarea titlului de Cetățean de Onoare a municipiului Constanța celor trei academicieni reprezintă un început în forță, așa putea să spun, așa cum ne-a obișnuit de altfel ZIUA de Constanța, prin toate evenimentele și proiectele derulate. Consider că trebuie să sprijinim acest proiect - nu doar consilierii locali, ci întreaga comunitate. Cu toții trebuie să ne implicăm în viața cetății. Mai ales acum, când suntem în fața unui proiect de mare anvergură, care merită interesul tuturor cetățenilor Constanței”.

Radu Bogdan Matei - consilier județean, membru al Comisiei pentru Cultură, culte și monumente din Consiliul Județean Constanța

„Salut această inițiativă excelentă de a aduce omagiu celor doi academicieni constănțeni. Domnii Frangopol și Gomoiu sunt prea puțin cunoscuți pentru constănțeni și ar trebui să constituie un exemplu pentru tinerele generații. Din punctul meu de vedere, cu greu am putea găsi doi cetățeni mai merituoși ai orașului nostru”.

(Lavinia Siclitaru, 2 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
**Interviu online cu Raluca Trandafir - „Decernarea
titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța
o reclamă o nouă abordare!”**

Pentru cei care nu cunosc „ritualul” acordării titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța în cadrul ședințelor Consiliului Local Constanța exemplificăm cu un scurt citat dintr-o ședință: „La punctul 86 pe convocatorul ordinar veți găsi propunerea de acordare a titlului de «Cetățean de onoare al municipiului Constanța» domnului Andrei Pavel, care se află de față. Vă rugăm frumos să supunem la vot să începem cu acest punct, ca dânsul să nu rămână la toată dezbateră noastră. Domnu’ Andrei Pavel, vă rog să vă ridicați!”. Cine este pentru? Împotrivă? Abțineri? După care sărbătoritul ține un scurt discurs și se trece la punctul următor.

Plecând de la acest tipic fugar, un comitet de inițiativă reprezentativ pentru comunitatea dobrogeană, la propunerea cotidianului ZIUA de Constanța, cu consimțământul consilierilor locali, a considerat că este momentul ca această procedură să

capete o altă desfășurare începând cu 10 iulie 2019, odată cu acordarea titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța pentru doi academicieni dobrogeni contemporani - Petre. T. Frangopol și Marian Traian Gomoiu.

Despre necesitatea schimbării acestei proceduri, despre oportunitatea ca acești cetățeni de onoare să se bucure de un cadru special, despre posibilitatea ca acest demers să devină permanent am discutat în cadrul unui interviu cu conf. univ. dr. **Raluca Trandafir**, președintele Comisiei pentru activități științifice, învățământ, sănătate, cultură, sport, culte și protecție socială, din cadrul Consiliului Local Constanța.

- Pentru a înțelege pe deplin procedura, v-am ruga să ne spuneți cum sunt alese personalitățile care primesc din partea Consiliului Local Constanța titlul de Cetățean de Onoare?

- Titlul de cetățean de onoare se acordă în baza statutului, anexă a Hotărârii de Consiliu Local nr. 629 din 1995, revizuită cu un singur punct în anul 1999, prin adăugarea literei e) care prevedea atribuirea în proprietate a unui teren în suprafață de 500 mp, din domeniul privat, cu scopul edificării „unei locuințe, a unui centru cultural, sportiv, artistic, științific, în funcție de doleanțele cetățenilor de onoare”. Prevedere care astăzi nu mai este aplicabilă, prin urmare, pe cale de consecință, acest statut nu a mai suferit nicio altă modificare, cu toate că se impune o nouă revizuire, care să îmbrace forma unui regulament la nivelul Municipiului Constanța privind decernarea titlului de Cetățean de Onoare. Inițiativa acordării titlului aparține primarului sau consilierilor și propunerea trebuie fundamentată astfel încât să respecte o serie de criterii stabilite de statut, cum ar fi: merite deosebite într-un domeniu de activitate - politic, social, economic, cultural, științific, sportiv -, prin care să fi contribuit la ridicarea prestigiului municipiului. Un alt criteriu îl reprezintă prezența unei conduite morale de înaltă ținută, fiind necesară și apartenența sa la spațiul tomitan.

- Considerați oportună propunerea de a fi transformată decernarea titlului de Cetățean de Onoare într-o sărbătoare a comunității dobrogene?

- Ținând cont de toate aspectele menționate anterior, decernarea unui astfel de titlu trebuie să bucure întreaga comunitate, care să devină astfel conștientă de contribuția avută de aceste personalități marcante în domeniile lor de activitate, reflectată la nivelul municipiului Constanța, dar și în plan național. Inițiativa ziarului ZIUA de Constanța - la care au achiesat personalități marcante ale vieții cultural-științifice tomitane, îmbrățișată și de consilierii locali constănțeni, după 25 de ani de la aprobarea statului -, propune o altă abordare privind decernarea titlului de Cetățean de Onoare. A venit momentul să creăm acest cadru festiv conform viziunii comunității dobrogene. Sunt convinsă că astfel de ședințe merită o altă abordare, așa cum se va întâmpla în 10 iulie, și să nu mai reprezinte un punct, stingher, pe ordinea de zi a convocatorului.

- Au mai existat tentative/încercări în acest sens?

- Din câte cunosc, având în vedere momentul de când mă aflu în funcția de consilier local, nu s-au mai organizat ședințe în această formă, privind acordarea titlului de Cetățean de Onoare.

- Există cadrul legislativ pentru ca acest gen de ședințe ale Consiliului Local să se transforme în sărbători ale urbei?

- Existența punctuală a cadrului legislativ nu poate îmbrăca suficient o astfel de abordare, dar prin elaborarea unui regulament sau a unui statut privind decernarea titlului de Cetățean de Onoare va putea fi reglementată o procedură specială în acest sens.

- Pentru a nu fi trecuți în uitare, cum ar putea fi readuși în atenție toți cei care au fost onorați cu acest titlu?

- Apreciez preocuparea cotidianului ZIUA de Constanța

pentru a păstra vie în memoria colectivă a comunității tomitane prezența unor personalități cu totul aparte. La aceste ședințe, despre care am menționat anterior și asupra cărora ar trebui gândită o nouă abordare, au un început prin ședința din 10 iulie 2019. Decernarea, în premieră, a titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța celor doi academicieni contemporani - Petre T. Frangopol și Marian Traian Gomoiu într-o ședință de Consiliu Local constituie un exemplu de bune practici, la eveniment fiind invitate, totodată, și personalități cărora le-a fost acordat deja acest titlu. Desprindem că tocmai ideea de a conștientiza valorile spațiului dobrogean ne determină să trăim aceste momente ca o sărbătoare a comunității.

În finalul interviului, conf. univ. dr. Raluca Trandafir, președintele Comisiei pentru activități științifice, învățământ, sănătate, cultură, sport, culte și protecție socială, din cadrul Consiliului Local Constanța, ne-a mărturisit că printre personalitățile pe care comunitatea tomitană ar merita cu prisosință să le omagieze este reputatul dr. **Alexandru Pesamosca**, un alt mircist care timp de 60 de ani a făcut un număr record de operații, peste 50.000.

Născut pe 14 martie 1930 la Constanța, într-o familie cu origini italiene (bunicul său, meșteșugar dintr-o zonă săracă a Italiei, venise în România în speranța unei vieți mai bune), micul Alexandru și-a făcut studiile primare la Școala Italiană din Constanța, după care a urmat Liceul „Mircea cel Bătrân”. Mama sa, foarte credincioasă, i-a dat fiului său o educație creștină aleasă. Tatăl său era ofițer de marină și Alexandru vroia să urmeze și el aceeași carieră. Dumnezeu îi pregătise însă un cu totul alt drum... În anul 1948 comuniștii i-au dat afară pe cei din Marina Regală și au interzis ca fiii militarilor să aibă acces la școala navală. S-a decis să facă medicină. Concurența era crâncenă în vremurile acelea, dar ambițiosul tânăr a intrat printre primii.

(Simona Anghel, 5 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică

Tenorul Răzvan Săraru și pianista Andrada Ștefan vor interpreta Imnul Național în onoarea academicienilor Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu

La propunerea comunității tomitane, academicienii Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu au primit titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța, în cadrul unei ședințe extraordinare a Consiliului Local Municipal care a avut loc pe 10 iulie 2019.

În continuarea acțiunilor publicistice asumate, cotidianul ZIUA de Constanța a inițiat proiectul #DobrogeaAcademică - moment-reper pentru conectarea comunității dobrogene la cel mai înalt for al intelectualității românești: Academia Română.

Proiectat ca un demers editorial bivalent, la care contribuie cele mai importante instituții de educație și cultură constănțene, prin #DobrogeaAcademică se dorește, pe de o parte, readucerea în atenția comunității a relației Dobrogei cu Academia Română, din toate timpurile - începând cu Constantin I. Brătescu, iar pe de altă parte - un deziderat mai vechi -, pornește de la convingerea că vor exista academicieni care vor accepta invitația de a conferenția despre cel mai vechi pământ românesc atestat documentar.

Prin intermediul acestui proiect, ZIUA de Constanța își

propune ca dobrogenii să cunoască activitatea acestui nucleu al intelectualității românești - din trecut și prezent - urmând a fi promovate inclusiv preocupările actuale ale Academiei Române. Academicienii **Petre T. Frangopol** (86 de ani, membru de onoare al Academiei Române) și **Marian-Traian Gomoiu** (83 de ani, membru titular al Academiei Române) sunt reductabile voci pentru politica de dezvoltare a științei și cercetării în România și în Europa, sunt născuți și crescuți în Dobrogea, absolvenții centenarului Colegiu Național „Mircea cel Bătrân”, cu o prestigioasă și recunoscută activitate științifică închinată țării și locului natal.

Evenimentul din 10 iulie dedicat celor doi academicieni dobrogeni a început cu intonarea Imnului de Stat al României, în interpretarea tenorului **Răzvan Săraru**, prim-solist al Teatrului de Operă și Balet „Oleg Danovski” din Constanța, care va fi acompaniat la pian de **Andrada Ștefan**, profesor de pian la Colegiul de Arte „Regina Maria” și maestru corepetitor la Teatrul Național de Operă și Balet „Oleg Danovski” din Constanța.

Răzvan Săraru, tenorul premiat la Gala Operelor Naționale

Publicul constănțean meloman (și nu numai) este familiarizat cu cariera excepțională a tenorului Răzvan Săraru. Format la școala muzicală gălățeană, după absolvirea Universității Naționale de Muzică din București în anul 2006, la clasa maestrului Ionel Voineag, tenorul Răzvan Săraru devine prim-solist al Teatrului de Operă și Balet „Oleg Danovski” din Constanța. În paralel, susține o bogată activitate concertistică peste hotare, colaborând cu instituții muzicale de importanță majoră ca Munchener Philharmoniker, Zurich Tonhalle, Deutsche Filmorchester Babelsberg, Berliner Sinfoniker, Tokyo Opera Philharmonie, dar și cu Orchestra Națională Radio, alături de care participă în anul 2004 la înregistrarea compact discului Oratoriul de Paști - Patimile și Învierea Domnului, de Paul Constantinescu, sub bagheta maestrului Horia Andreescu, împreună cu artiști ca Eduard Tumagian, Mircea Moisa și alții. Debutul în spectacolul de operă a

avut loc în anul 2004, pe scena Operei Naționale București, în opera „Faust“, de Ch. Gounod. A primit diploma de excelență din partea Uniunii Criticilor Muzicali din România pentru proiectul „Traviata 150” și multe alte premii și distincții. Răzvan Săraru abordează cu deosebită plăcere repertoriul de operă, precum și pe cel vocal-simfonic, fiind prezent în Cardex-ul Societății Române de Radiodifuziune cu ciclul de lieduri Dichterliebe de Schumann și Cele 7 cântece pe versuri de Clement Marot. A cântat cu nume celebre ale teatrului liric mondial ca: Leontina Văduva, Celia Costea, Aleksandra Buczek, Giulio Boschetti etc. Tenorul a participat la diverse cursuri de perfecționare vocală cu Grace Bumbry, Raina Kabaivanska, Tom Krause, Virginia Zeani și alții.

Sursa foto: Facebook

(Lavinia Siclitaru, 9 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
Academicienii Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu, votați cetățeni de onoare ai municipiului

În preambulul ședinței extraordinare a Consiliului Local al municipiului Constanța, din 10 iulie 2019, s-a votat, în sala Remus Opreanu, următoarea ordine de zi:

1. Proiect de hotărâre privind acordarea titlului de „Cetățean de Onoare al municipiului Constanța” domnului **Frangopol T. Petre**. Inițiatori: primar Decebal Făgădău și consilierii locali Andreiaș Cristian-Marius, Andrei Mihaela, Arghirescu Adriana, Avătavului Costin-Valeriu, Babu Dumitru, Cantaragiu Secil-Givan, Câmpeanu Adriana-Teodora, Cojoc Marioara, Constantin Victor, Dede Perodin, Florea Răzvan-Ionuț, Gavrilă Florin-Tudor, Marin Aurelian-Marius, Merdinian Liviu, Mihăilescu Cristian, Nicolae Irinela, Papuc Cătălin-Florin, Patrichi Teodor, Pîrvulescu Gabriel-Valentin, Popescu George-Andrei, Răsăuțeanu Costin-Ioan, Solomon Ioan, Tincu Cristian, Trandafir Raluca-Andreea, Tulică Marius, Văsii Cristina-Andreea, Zabara Alexandru;

2. Proiect de hotărâre privind acordarea titlului de „Cetățean de Onoare al municipiului Constanța” domnului **Gomoiu Marian-Traian**. Inițiatori: primar Decebal Făgădău și consilierii locali Andreiaș Cristian-Marius, Andrei Mihaela, Arghirescu Adriana, Avătavului Costin-Valeriu, Babu Dumitru, Cantaragiu Secil-Givan, Câmpeanu Adriana-Teodora, Cojoc Marioara, Constantin Victor, Dede Perodin, Florea Răzvan-Ionuț, Gavrilă Florin-Tudor, Marin Aurelian-Marius, Merdinian Liviu, Mihăilescu Cristian, Nicolae Irinela, Papuc Cătălin-Florin, Patrichi Teodor, Pîrvulescu Gabriel-Valentin, Popescu George-Andrei, Răsăuțeanu Costin-Ioan, Solomon Ioan, Tincu Cristian, Trandafir Raluca-Andreea, Tulică Marius, Văsii Cristina-Andreea, Zabara Alexandru.

Inițiatori ai acestui demers sunt **Universitatea „Ovidius”** Constanța (prorector Mihai Gîrțu și conf. univ. dr. Marius Skolka - decan Facultatea de Științele Naturii și Științe Agricole), **Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”** (director, prof. dr. Vasile Nicoară), **Academia Navală „Mircea cel Bătrân”** (rector, prof. univ. dr. Ing. Octavian Tărăbuță), **Comunitatea Elenă „Elpis”** (președinte Traian Antoniadis și vicepreședinte Mihnea Hagiu), conf. univ. dr. **Aurelia Lăpușan**, dr. **Doina Păuleanu** (director Muzeul de Artă Constanța), prof. univ. dr. **Adrian Bavaru**, cotidienele **„Adevărul”** (Sînziana Ionescu și Mariana Iancu) și **„Evenimentul Zilei”** (Feri Predescu), **Dotto Tv**, **SC Comvex SA**, **SC Zip Escort SRL**, **Baroul Constanța** (av. Cătălin Filișan), **Editura Ex Ponto** (editor Ovidiu Dunăreanu).

Academicienii Petre T. Frangopol (86 de ani, membru de onoare al Academiei Române) și Marian-Traian Gomoiu (83 de ani, membru titular al Academiei Române), reductabile voci pentru politica de dezvoltare a științei și cercetării în România și în Europa, sunt născuți și crescuți în Dobrogea, absolvenți ai centenarului Colegiu Național „Mircea cel Bătrân”, cu o prestigioasă și recunoscută activitate științifică închinată țării și locului natal.

După cum se știe, unicul criteriu de primire în Academia Română este caracterul de excepție al contribuției în știință sau cultură, mai precis impactul asupra domeniului în care activează, originalitatea contribuțiilor, într-un cuvânt excelența în cercetare și creație. Reputația națională și internațională este un factor important în admiterea în acest unic forum de consacrare. La propunerea comunității tomitane, Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu vor primi titlul de Cetățean de Onoare.

(Claudia Corbu, 8 iulie 2019)

**III. Ceremonia de acordare a titlului de
Cetățean de Onoare
celor doi academicieni**

#DobrogeaAcademică.

10 iulie 2019. Ședință extraordinară a Consiliului Local Constanța. Academicienii Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu devin cetățeni de onoare ai municipiului

Pe 10 iulie 2019, la Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” din Constanța a avut loc ședința extraordinară a Consiliului Local Municipal pentru acordarea titlurilor de cetățeni de onoare celor doi academicieni.

În jurul orei 11,45, invitații au fost întâmpinați în curtea interioară în muzica Fanfarei „Muzica Apelor” a SC RAJA SA Constanța, dirijor Inga Postolache. Au ajuns consilierii locali, alături de invitați, profesori și invitații cetățenilor de onoare, primarul municipiului Constanța - Decebal Făgădău, deputatul USR de Constanța - Stelian Ion, subprefectul Șenol Ali, primarul comunei Cumpăna - Mariana Gâju.

La ora 12,05 a început ședința care este prezidată de Decebal Făgădău - Primarul municipiului Constanța, Marcela Enache - Secretar Primăria municipiului Constanța și Irinela Nicolae - președinte de ședință. În sală sunt prezenți 24 de consilieri locali:

Dumitru Babu (viceprimar), Costin Ioan Răsăuțeanu (viceprimar), Andrei Mihaela, Andreiaș Cristian Marius, Arghirescu Adriana, Avătavului Costin-Valeriu, Cantaragiu Secil-Givan, Câmpeanu Adriana Teodora, Cojoc Mărioara, Dede Perodin, Gavrilă Florin Tudor, Marin Aurelian-Marius, Merdinian Liviu, Mihailescu Cristian, Nicolae Irinela, Papuc Cătălin-Florin, Patrichi Teodor, Pîrvulescu Gabriel Valentin, Popescu George-Andrei, Solomon Ioan, Tincu Cristian, Trandafir Raluca-Andreea, Tulică Marius, Zabara Alexandru.

În deschidere este intonat Imnul României de către de tenorul Răzvan Săraru acompaniat de pianista Andrada Ștefan. Apoi, Imnul Dobrogei (compus de Dumitru Lupu, versuri de Carmen Aldea Vlad) este intonat a capella de artistul liric Iulian Bratu. Președintele de ședință citește convocatorul și îl supune la vot deschis: acordarea titlului de cetățean de onoare lui Petre T. Frangopol și lui Marian-Traian Gomoiu.

A luat cuvântul primarul municipiului Constanța, Decebal Făgădău. „Suntem într-un moment destul de important. Am dat răspuns unei inițiative care a plecat din mass-media, un demers pornit de la ZIUA de Constanța. Am văzut o susținere fără precedent. Înaintea noastră sunt o mulțime de oameni, de personalități care au dus o luptă generoasă în folosul comunității”, a declarat primarul Decebal Făgădău. Edilul a punctat că este cea mai mare inițiativă venită în așa fel după Revoluție. Primarul Decebal Făgădău și-a amintit că acum 15 ani s-a întâlnit prima oară cu Gomoiu când era director la Complexul Muzeal de Științe ale Naturii. „Îmi amintesc și acum vocea aspră și fermă pe care o avea atunci dl academician Gomoiu Marian” - a precizat Decebal Făgădău. Primarul Decebal Făgădău dă cuvântul lui Vasile Nicoară - directorul Colegiul Național Mircea cel Bătrân - gazda evenimentului. „În actul de punere în construcție al acestei clădiri scrie că s-a ridicat acest lăcaș de lumină pentru a fi un templu al științei. Cât de bine se potrivește. Este recunoscut public prin academicienii prezenți, foștii elevi ai liceului nostru” - a declarat Vasile Nicoară.

Consilierii au votat cele două proiecte de pe ordinea de zi. Au

fost înregistrate câte 24 de voturi atât pentru decernarea titlului de cetățean de onoare chimistului Petre T. Frangopol (membru de onoare al Academiei Române) cât și biologului Marian-Traian Gomoiu (membru titular al Academiei Române).

În continuare Ștefan Mihnea, absolvent clasa a XII-a, membru în lotul olimpic de chimie al României vorbește despre Petre T. Frangopol. „Pot afirma că mă simt aproape de academicianul Petre Frangopol. Pasiunea ce ne leagă a început pentru mine în clasa a VII-a. A fost amestecarea a două substanțe într-o eprubetă. Iodura de plumb care a rezultat la final m-a făcut să mă întreb cum s a întâmplat așa ceva. Am câștigat premii. Anul acesta, în clasa a XII-a m-am calificat în lotul național. Imaginea lui este de savant de ordin mondial" - a precizat Ștefan Mihnea, absolvent clasa a XII-a, membru în lotul olimpic de chimie al României.

Mardaru Darius, absolvent clasa a X-a, membru în lotul olimpic pentru științele pământului al României a declarat că este onorat să adreseze câteva cuvinte. „Pasiunea pe care o avem în comun cu dl Gomoiu este oceanografia" - a declarat plin de emoție Mardaru Darius, absolvent clasa a X-a, membru în lotul olimpic pentru științele pământului al României.

Cuvântul lui Petre T. Frangopol (membru de onoare al Academiei Române)

Onorată asistență,

Mărturisesc că sunt impresionat de căldura cu care sunt înconjurat astăzi de dvs. în orașul în care m-am născut și pe care îl iubesc. Datorăm manifestarea de azi, care a necesitat un efort considerabil, cotidianului ZIUA căruia îi adrez de la început mulțumirile mele. Dacă mă aflu acum aici, în fața dvs., la vârsta mea, o vârstă înaintată, ca să nu spun mai mult, trebuie să mulțumesc nu doar eredității, ci și orașului în care m-am născut, căci Soarele și Marea m-au însoțit de-a lungul copilăriei și tinereții, mi-au dat sănătatea și vitalitatea care mi-au îngăduit să înfăptuiesc tot ce am realizat. Am văzut lumina zilei, nu departe de sala în care ne aflăm acum, într-o casă de pe strada Marc Aureliu, ale cărei

ferestre se deschideau spre strada Mării. A fost, deci, firesc, să primesc botezul Mării de timpuriu și, iată că și azi, după opt decenii, am întipărită în memorie, dar și în suflet, imaginea fermecată a plajei Modern de atunci, cu digul ce pornește spre larg din dreptul Palatului Șuțu, palat construit în stil maur, apărut parcă și el din basmele copilăriei. Vă mărturisesc că această prezență a Mării doar la câțiva pași de casa în care m-am născut, mă fascinează și azi, a devenit a doua natură a existenței mele. Și apoi jocurile noastre pe plajă, meciurile de fotbal și de volei la care luau parte toți copiii cartierului, băieți și fete, meciuri care continuau la căderea întunericului cu lungi discuții despre cărțile citite, despre filmele văzute au creat o atmosferă de prietenie și încredere, o solidaritate care mi-a folosit mult, mai târziu, în viață.

Onorată asistență, în aceste momente, emoționante pentru mine, trebuie să evoc un episod care m-a marcat pentru toată viața. În prima zi de școală — parcă a fost ieri — tata m-a luat de mână și m-a condus la Școala Primară nr. 1 de pe Strada Carol. Azi Muzeul de Artă al Constanței. Drumul trecea pe lângă Biserica Elenă și Școala Elenă, cu învățământ integral în limba greacă. Tata mi-a strâns mâna și mi-a spus apăsător: tu ai nume grecesc, dar să știi că ești român ca și tatăl tău care a luptat pe front pentru această țară, pe care să o iubești ca și mine; nu ai ce căuta la școala greacă. Mai târziu am înțeles semnificația acestor vorbe când am aflat istoria familiei Frangopol din Constanța. O istorie care a început pe la mijlocul secolului XIX.

Nu mai știu cine mi-a spus că orașul nostru, Constanța, e un oraș de imigranți. E un adevăr nici că se poate mai banal : căci toate orașele sunt, în definitiv, formate din imigranți, oameni atrași de nivelul de civilizație mai ridicat al cetății. Dar, ce era și cum arăta Constanța în urmă cu 170 de ani ? Doi medici ofițeri, unul francez, altul neamț au trecut pe aici în vremea războiului rusoturc din Crimeea (1853-1856) și au publicat însemnări de călătorie la Paris și Berlin despre un mizerabil cătun turcesc, câteva zeci de colibe acoperite cu stuf, locuite de oameni sărmani, trăind de pe o zi pe alta, într-o sărăcie lucie. Ei bine, acesta era satul Kiustengé, în care au poposit străbunii mei, venind din Bulgaria, de la

Mesemvria (Nesebăr de azi), la sud de Varna, urmare unei purificări etnice făcute de bulgari. Au vândut tot ce aveau și au venit în 1860 cu oile lor la Kiustenge să-și croiască o nouă viață, plecând de la zero. Dar, n-au venit cu mâna goală : posedau o rețetă originală de preparare a cașcavalului (obținută de la mănăstirile grecești), și, pornind de aici, au dezvoltat un negoț de coloniale, printre care și cașcavalul de Dobrogea, cu aromă și gust specific. Tatăl meu s-a născut aici în 1887, și la vârsta de 12 ani a început să lucreze la cășăriile de la Hârșova până a fost luat în armată și apoi, pe front, în primul război mondial.

Mi se pare semnificativă sublinierea profilului moral de cetățean al Dobrogei al lui Ralli Frangopol, străbunic al meu, trecut în neființă la 88 de ani, în 1931, prilej pentru ziarul constănțean Marea Noastră din 1 martie 1931 să publice un articol din care citez: „Dintre bătrânii autohtoni dobrogeni, trei patru, câți mai rămăseseră, s-a dus încă unul, Ralli Frangopol.

Devotați muncii și familiei, respectuoși față de legile și tradițiile țării, s-au comportat ca cei mai merituoși și veritabili patrioți”. Am fost al treilea membru din familia constănțeană Frangopol care am ales să lucrez în domeniul științelor chimice. Primul a fost Dumitru Frangopol (1884 - 1952), unchiul meu, care a absolvit Politehnica din München, unde și-a făcut și doctoratul. A fost inspector al portului Constanța și șef al laboratorului de chimie al portului Constanța, pe care l-a înființat și condus (1912 - 1927). A fost pe front în primul război mondial. Al doilea membru chimist al familiei a fost inginerul Ion Frangopol, văr primar, care a lucrat în industria petrolieră din Ploiești.

În mod neîndoios, această ascendență de oameni săraci, dar curajoși, care au reușit să-și croiască o nouă viață pe pământul dobrogean după ce au fost izgoniți din vatra lor, această saga a familiei auzită în copilărie mi-a influențat caracterul și a încurajat voința mea de afirmare în profesia aleasă. Cu toate acestea, nu știu cât de mult aș fi reușit dacă n-ar fi intervenit mai târziu, în 1956, după absolvirea facultății, întâlnirea mea cu savantul și omul Horia Hulubei, creatorul Institutului de Fizică Atomică -IFA și directorul său între 1956 și 1968. Pentru viața și profesia mea, această

întâlnire a fost providențială. De ce? Fiindcă, printre marile sale calități se numărau generozitatea și încrederea cu care se adresa celor tineri. Avea darul extraordinar de a discuta cu cei cu care voia să realizeze o acțiune, astfel încât aceștia să se simtă colaboratori responsabili și nu simpli executanți. În acest fel, pornind absolut de la zero, IFA a devenit un centru - multidisciplinar - de excelență, deși institutul nu a pretins niciodată că este un centru de excelență. Alții i-au recunoscut excelența, atât în țară, dar mai ales peste hotare, prin valoarea rezultatelor și a elitelor pe care le-a format. (Și, fiindcă veni vorba, aș observa că la noi nici până în ziua de azi nu se prea știe că excelența, ca și talentul, nu se decretează).

Onorată asistență, din dorința de a fi cât mai concis, voi enumera doar câteva din domeniile în care am obținut rezultate pe care, nu eu ci alții, colegi, profesori, cercetători, le-au considerat ca fiind importante în ramura respectivă. De exemplu : înființarea unei secții de fizică medicală, la Universitatea A.I. Cuza din Iași, prima în țară, mulțumită unei finanțări (un sfert de milion de dolari) obținute printr-o competiție internațională; folosirea izotopilor radioactivi în medicină ; în arheologie primele datări în România cu carbon 14; am inițiat la IFA două direcții noi de cercetare: chimia biofizică și biofizica.

Poate și mai mult mă bucură faptul că studenți recomandați de mine să-și susțină doctoratul în universități de peste hotare, au fost reținuți și au devenit profesori universitari în Germania, Suedia, California, Texas, Irlanda, Grecia, Austria. Așa cum i-am cunoscut, sper că, dacă nu toți, măcar câțiva vor reveni în țară.

Rezultatele mele științifice au fost citate în literatură și în cărți de specialitate, aceste rezultate mi-au adus invitarea la conferințe internaționale repute, cu participare limitată, de ex. Gordon Conferences, Conference Euechem etc., dar și stagii postdoctorale în Canada (1970) și SUA (1971) și o bursă dozentenstipendium Humboldt (1972).

Deși am primit numeroase oferte de a rămâne în străinătate, m-am reîntors la IFA unde eram șeful unui laborator cu o dotare la standarde internaționale, căruia îi stabilisem un profil și unde dezvoltasem primele tehnologii de preparare și

tehnică de măsurare a compușilor organici marcați cu izotopi radioactivi. M-am întors, așadar, și am răspuns cu un zâmbet acelor colegi care m-au considerat un „înapoiat”, după cum sunau glumițele din acea vreme.

Nu pot încheia fără să amintesc activitatea mea publicistică. Fiind un martor din interior al dezvoltării cercetării românești (din 1956 până astăzi), am considerat în permanență ca o datorie morală să-mi exprim opinia asupra rezultatelor cercetării românești. Din acest motiv, am sugerat profesorului Hulubei în 1961, înființarea Buletinului de informare al Institutului de Fizică Atomică, al cărui coordonator am fost, buletin care constituie și astăzi o sursă valoroasă de informare despre activitatea Institutului. Apoi, în ultimul deceniu al secolului trecut am început să public zeci de articole în ziarul România Liberă pe tema cercetării și educației în școala românească, articole inserate în seria de volume sub titlul generic „Mediocritate și Excelență – O radiografie a științei și învățământului din România”, serie ajunsă la al 7-lea volum, apărut în această primăvară. În 2012 am devenit redactorul șef al Revistei de Politica Științei și Scientometrie, revistă a Ministerului Educației și Cercetării, pe care am coordonat-o până în anul 2016. când ministerul a tăiat finanțarea revistei. În sfârșit, dar nu și în ultimul rând, în noiembrie 2018, preajma centenarului Unirii, a apărut Istoria chimiei românești, un volum masiv pe care l-am coordonat în cadrul Programului Civilizația românească al Academiei Române. Vă mulțumesc !”

Cuvântul lui Marian-Traian Gomoiu (membru titular al Academiei Române).

„Onorată asistență,

Mă aflu în fața dumneavoastră, la această reuniune deosebită, grație generozității unui grup de constanțeni și, de la început, aș dori să vă mărturisesc bucuria mea de a fi împreună. Bucuria mea vine după destulă vreme de necazuri și este prilejuită de întâlnirea mea cu oameni reali, oameni în activitate, oameni ai zilelor noastre moderne, dar și ai zilelor viitorului, care apare intens în treburile cetății. Vă rog să-mi permiteți ca la acest distins

și neobișnuit eveniment, inspirat organizat în catedrala educației constănțene - Colegiul Național Mircea cel Bătrân, școală care mi-a modelat adolescența, să salut gazda, comitetul de inițiativă, Consiliul Local Constanța, precum și implicații și invitații, suporteri îndrăzneți și, se pare, adaptați de timpuriu, căldurii estivale și încălzirii globale.

Salut inițiativa ziarului ZIUA de Constanța, salut slujitorii și apropiații săi pentru ideea de a organiza evenimentul cu tema Dobrogea Academică.

De la început aș dori să precizez că gândirea jurnaliștilor inițiativei este în totalitate conformă cu semnificația și noblețea termenului academie - în toate dicționarele cuvântul academie, care provine din limba greacă veche, desemnează un grup major de cunoștințe și informații transmisibile peste generații. Academiiile sunt cele mai prestigioase instituții culturale și științifice ale unei țări. Inițiativa ziarului ZIUA de Constanța este inovatoare și promițătoare și am speranța că evoluția platformei Dobrogea Academică va rămâne fidelă conținutului definit de dicționare și va evita capcanele așa-ziselor academii care apar astăzi ca urmare a necunoașterii sau frustrărilor...Academia de fotbal, Academia de manele, Academia canină, Academia de biliard și încă altele ce vor mai fi și vor intra în spațiul mediatic.

Dobrogea Academică este Dobrogea celor ce creează și dețin cunoaștere și informare transmisibile peste generații în ținutul românesc dintre Dunăre și Marea Neagră, în România și în lume, alături de toți cei ce formează și susțin Dobrogea Agricolă, Dobrogea Istorică, Dobrogea Energetică, Dobrogea Petrochimică ș.a.m.d.

De fapt este vorba de o idee nouă, de Dobrogea transcendentă, care se situează dincolo de obișnuitul observabil, mai ales acum când avem reprezentanți constănțeni - dobrogeni în Academia Română, când pe pământul țării dintre Dunăre și mare există câteva universități, câteva institute de cercetare științifică, mai multe stațiuni și laboratoare de cercetare, colective de cercetare în cadrul instituțiilor muzeistice.

Sper ca acest eveniment să se multiplice și să se transforme într-o tribună a inovației și excelenței, o tribună a prezentării capitalului intelectual al Dobrogei și a realizărilor sale, o tribună a dialogului cu dobrogenii, o tribună a profesiunilor, a schimbului de idei. Respect și amintire eternă iluștrilor academicieni dobrogeni plecați dintre noi și care înobilează platforma ce se lansează astăzi.

Sunt constănțean. Practic, în Constanța mi-am trăit toată viața, cu bucuriile și necazurile ei, venite parcă în valuri, aidoma valurilor mării. Aici mi-am petrecut copilăria și adolescența, aici am învățat, absolvind gimnaziul și liceul, aici și în marea de lângă noi mi-am desfășurat cei peste 80 de ani de viață, căutând tainele din adâncurile Mării Negre și dând învățătură noilor generații în continua lor curgere.

Sunt un cetățean al cetății, al Constanței, ca mulți alții, care și-au trăit și își trăiesc viața în această așezare a celor două milenii, care au trecut peste noi cu istoria lor zbuciumată, aidoma valurilor mării ce i-au scăldat țărmurile cu timpuri înfloritoare în care au crescut bogății și frumuseți, timpuri ale păcii și bucuriei și timpuri de restriște, de invazii și războaie, de crimă și decădere, de ură și generozitate, de succesiuni fără număr la cârma cetății...despre care astăzi vorbesc pietrele sculptate ale vechilor secole, zidurile și edificiile cetății, dezgropate unul câte unul pe măsura dezvoltării noului oraș sau de epavele unor corăbii fără noroc, îngropate în nisipurile mării.

Am trăit agățat de două secole, având norocul să apuc două milenii, o perioada nici prea lungă, nici prea scurtă, dar, pe care ne-am dori-o cât mai lungă și în sănătate, perioadă cu evenimente de o mare diversitate socială, economică și politică: capitalism, se zice înfloritor, dar și cu mare sărăcie și mizerie, război mondial devastator și criminal, comunism, interdicții, revoluție, ceață social-politică, schimbări globale, aderare la Uniunea Europeană. transformări, poluare, defrișări de păduri, pierderea biodiversității, degradarea ecosistemelor, încălzire globală, secete, inundații etc.

Sunt mândru că sunt constănțean. De ce? Afirm din multe motive:

- Constanța este un oraș unicat în țară, bine cunoscut în lume;

- Pentru că avem marea, marea celor patru sezoane, ce ne oferă de-a-lungul întregului an priveliști de neuitat, marea cea iubită de întreaga țară în timpul verii și-i atrage miraculos pe îndrăgostiți, aidoma unui uriaș magnet, spre plajele ei;

- Avem, prin portul Constanța, poarta larg deschisă către lumea largă prin Marea Neagră și de aici, mai departe;

- Avem atestată istoric vechimea de peste 2500 de ani a cetății, în care locuim și construim orașul modern ocrotind vechile descoperiri arheologice;

- Trăim în cetatea în care a fost exilat Ovidiu și în care a creat scrieri nemuritoare;

- Avem aproape tot ce caracterizează o metropolă modernă în dezvoltare permanentă.

Astăzi mulțumesc tuturor celor ce s-au alăturat inițiativei colaboratorilor și apropiaților ziarului ZIUA de Constanța - doamnele Claudia Tanislav, Simona Anghel, Aurelia Lăpușan. Gratiudinea mea se îndreaptă, de asemenea, către școala care a dat strălucire Constanței în ultimii 30 de ani - Universitatea „Ovidius” - distinșilor profesori și colegi Adrian Bavaru și Marius Skolka. Și doresc să mulțumesc acestor colegi și prieteni pentru lauda ce mi-au adus-o și pe care au susținut-o în fața domniilor voastre. Recunoștință deplină „Colegiului Național Mircea cel Bătrân”, Profesorului director Vasile Nicoară - gazda noastră primitoare din totdeauna și de astăzi.

Calde mulțumiri Institutului de Biologie al Academiei Române și tuturor celor ce s-au alăturat susținerii nobilei inițiative, pentru tot ce au făcut ca ziua de astăzi să fie o zi a bucuriei mele spre slava Constanței și a constănțenilor. În fine, fiind declarat cetățean de onoare al Constanței, într-o ședință oficială administrativ-festivă a Consiliului său Local, doresc să transmit Domnului Primar și distinșilor membri ai acestui consiliu calde mulțumiri, sănătate deplină și putere de muncă, iar pentru orașul pe care îl păstoresc și pentru locuitorii săi VIVAT, CRESCAT, FLOREAT! Acum, pentru toți cei prezenți, târzie, dar din inimă,

urare de mulți ani cu sănătate deplină și reușite în opera de dezvoltare a orașului nostru, de sprijinire a platformei Dobrogea Academică, de susținere activă a unui sistem de educație competitiv în vremea pe care o trăim și în viitor, a unui învățământ temeinic și a unei cercetări științifice productive, în slujba progresului fără sfârșit.

De aceea consider că platforma Dobrogea Academică trebuie apreciată și cultivată. Cetățean al Constanței fiind, m-am bucurat din plin de generoasa ofertă a orașului meu pentru a-mi spori bagajul de înțelepciune și cunoaștere, și pe măsură ce le-am primit, am încercat să le transmit semenilor mei mai tineri, orientându-i aidoma monumentalelor faruri care orientează drumul navelor spre destinație. Mă bucur de recunoașterea pe care ați făcut-o și înfăptuit-o astăzi. Vă asigur că atâta timp cât sănătatea îmi va permite voi fi alături de oameni cu gândul și fapta, alături de constanțenii mei, și le voi împărtăși din acumulările mele de cunoștințe perene de-o viață, luminându-i, dacă nu ca un far, măcar ca o candelă.

Zi bună și sănătate, dragii mei constanțeni!”

În finalul ședinței extraordinare a Consiliului Local al Municipiului Constanța, primarul Decebal Făgădău le înmânează celor doi academicieni, chimistul Petre T. Frangopol și biologul Marian-Traian Gomoiu, plachetele care atestă titlul de cetățean de onoare al municipiului Constanța.

*(Daniela Moldoveanu, Simona Anghel, Claudia Corbu,
10 iulie 2019)*

#DobrogeaAcademică
LAUDATIO TRAIAN-MARIAN GOMOIU
Prof.univ.dr. Adrian Bavaru citește Laudatio pentru
academicianul Marian-Traian Gomoiu

„Mă simt deosebit de onorat să va prezint dumneavoastră viața și opera unui eminent om și biolog, pentru mine și coleg - profesor univ. dr. Marian Gomoiu, membru titular al Academiei Române. Marian-Traian Gomoiu este născut pe 15 august 1936 în orașul Bazargic (Bulgaria) dintr-o familie de cadre didactice.

Urmează cursurile liceale începând din anul 1950 și până în 1954 la Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”, fiind ultima serie cu 11 clase (eu fiind în același an absolvent al aceluiași liceu, din prima promoție cu 10 clase - după modelul sovietic. Va dați seama ce bătălii s-au dat la intrarea în facultate, existând două promoții în același an).

A devenit student la Facultatea de Științele Naturii și Geografie din Universitatea „Victor Babeș” (azi „Babeș-Bolyai”) din Cluj-Napoca, pe care a absolvit-o în 1958. Lucrează câteva luni că

profesor de biologie, după care devine tânăr cercetător - din 1959 la Laboratorul de Oceanografie al Academiei Române înființat în Constanța de către acad. Mihai Băcescu, care i-a fost și conducător de doctorat, titlul de doctor în biologie obținându-l în 1973.

Teza să de doctorat s-a intitulat "Contribuții la cunoașterea ecologiei moluștelor psamobionte de pe plajele submerse nisipoase de la litoralul românesc al Marii Negre", teza care l-a consacrat ca unul din cei mai buni specialiști în fauna de nevertebrate din marea noastră. Din martie 1970 acest laborator devine parte a Institutului Român de Cercetări Marine din Constanța, ulterior anului 1999 numindu-se Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină "Grigore Antipa".

În anul 1990, dl Marian Gomoiu este numit Guvernatorul Rezervației Biosferei Delta Dunării, unde lucrează până în anul 1993, când revine la Institutul "Grigore Antipa" din Constanța pe funcția de cercetător științific principal (gradul I).

În anul 2009, dl dr. Marian Gomoiu este numit directorul filialei Constanța al Institutului Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină - GeoEcoMar și director adjunct al Institutului Central din București. În paralel cu activitatea de cercetare și conducere din Institutele amintite, dl dr. Marian Gomoiu devine din toamna anului 1990 cadru didactic la Facultatea de Biologie, în nou înființata Universitate "Ovidius" din Constanța, la solicitarea noastră și în urma unei discuții avute cu dânsul. În cadrul facultății a predat cursuri de Ecologie atât la specializările de Biologie, cât și la Ecologie și protecția mediului.

La scurt timp devine conducător de doctorat în specialitatea Ecologie, pregătind numeroși specialiști în acest domeniu și care lucrează acum fie în Institutul de Biologie Marină "Grigore Antipa", fie în cadrul Facultății de Științe ale Naturii, fie în alte institute de cercetare sau învățământ din țară. Atât în Institut, cât și în Facultatea de Științe ale Naturii, dl dr. Marian Gomoiu a coordonat o serie de cercetări în domeniul cunoașterii biocenozelor marine, în studiul speciilor de organisme invazive în Marea Neagră, reușind să creeze în cadrul facultății Centrul de Cercetări pentru studiul biodiversității, pe baza căruia s-a organizat și un

program de masterat în facultate.

Toate aceste preocupări i-au adus respectul întregii comunități academice din facultate și universitate, precum și din institutele de cercetare științifică. Că o recunoaștere a muncii depuse, dl dr. Marian Gomoiu este ales în 1993 membru corespondent al Academiei Române și ulterior, în 2015, devine membru titular al Academiei Române.

Tot ca recunoaștere a meritelor științifice este și numirea sa în calitate de membru în numeroase colegii de redacție ale unor publicații științifice de specialitate, dintre care amintim numai câteva: “Romanian Journal of Animal Biology” al Academiei Române; “Analele Științifice ale Universității Ovidius”, publicația GeoEcoMar etc. Prestigioasa Universitate “Al. Ioan Cuza” din Iași îi acordă și titlul de “profesor emerit”, la fel ca și Univ. “Ovidius” din Constanța.

Activitatea științifică a dlui. dr. Marian Gomoiu s-a concretizat în peste 200 de lucrări publicate în țară și străinătate, în numeroase rapoarte științifice și comunicări făcute în multiplele reuniuni științifice interne sau internaționale, care au dus la adoptarea unor soluții și decizii practice pentru dezvoltarea și ocrotirea ecosistemului Mării Negre.

Îmi permit să vă prezint numai câteva din aceste publicații (timpul nu ne permite): “Cercetări de ecologie bentală în Marea Neagră” în volumul IV din editura Academiei RSR, 1971, Ghidul pentru cunoașterea florei și faunei marine de la litoralul românesc al Mării Negre din 1976 editura Academiei, sau “Studii Ecologice privind moluștele psamobionte de la litoralul românesc al Mării Negre”, volumul V, Editura Academiei, 1976 etc. etc.

Eu aș adăuga și numeroasele lucrări prezentate și publicate ulterior la conferințele periodice ale comisiei pentru Explorarea Științifică a Mării Mediterane, apărute în publicația Comisiei editată la Monaco, conferințe la care am fost împreună în perioada anilor 70, 80 și 90 (Italia, Franța, Malta, Grecia etc.).

În perioada de tinerețe, dl dr. Marian Gomoiu a beneficiat de numeroase stagii de specializare în numeroase instituții și universități din străinătate. Tot așa, îmi permit să amintesc câteva

dintre acestea: Institutul de fiziologie și cercetări marine din cadrul Stațiunii de Cercetări Helsingor (Danemarca) în 1970, Institutul de Marina din Kiel (Germania), 1975, la Duke University Marine Laboratory (USA) în 1974, la Jolla California Woods Hole Oceanographic Institute, în 1980, a participat la expedițiile internaționale făcute împreună cu cercetători ruși sau bulgari în Marea Neagră, pe nava specializată "Vitez" (URSS) etc.

Ca urmare a cercetărilor extrem de valoroase făcute de-a lungul anilor, prof. univ. dr. Marian Gomoiu este ales membru în numeroase organizații și institute științifice naționale și internaționale.

Să amintim câteva dintre acestea: membru al Comisiei Naționale de Oceanografie și Limnologie a Academiei Române, membru al Societății Române de Ecologie și al celei de Limnologie, al Societății Române de Ihtiologie și al Ligii Navale Române, precum și în multe societățile străine, membru al Societății de Malacologie a Italiei, membru al Consiliului Științific al Medifaune (Franța) etc. După cum se poate constata, muncă științifică și didactică din întreaga sa viață i-a adus recunoașterea și respectul societății academice din țara noastră și de pe plan internațional.

Consider că propunerea de a i se acorda titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța d-lui acad. prof. dr. Marian Gomoiu reprezintă încă o recunoaștere a personalității sale și o dovadă de respect pentru omul care nu a uitat niciodată că este constănțean, că este dobrogean" - prof. univ. dr. Adrian Bavaru.

Despre Adrian Bavaru

De profesie biolog marin, Adrian Bavaru a absolvit Facultatea de Biologie la Universitatea din București, în 1959, și a obținut doctoratul în biologie marină la aceeași universitate, în anul 1978, cu teza „Contribuții la studiul asociațiilor algale din faciesul de piatră de la litoralul românesc al Mării Negre (Studiul fitocenozelor algale de la litoralul românesc al Mării Negre)“. Întreaga carieră profesională și-a desfășurat-o în învățământ, la nivel preuniversitar (12 ani) și universitar (peste 35 de ani), profesor universitar la Universitatea „Ovidius“ din Constanța.

A parcurs toate etapele carierei didactice: preparator universitar - 1961-1964, asistent universitar - 1964-1970, șef de lucrări - 1970-1978, profesor și director al Liceului de Științele Naturii Mihai Eminescu din Constanța - 1978-1989, conferențiar universitar și decan - 1990-1994 al Facultății de Științe, profesor universitar din 1994 la disciplinele Morfologia și anatomia plantelor, Ocrotirea naturii și biodiversității, rector al Universității.

#DobrogeaAcademică
LAUDATIO PETRE FRANGOPOL
Prof.univ.dr. Mihai Gîrțu, prorector al Universității
„Ovidius” Constanța

„Petre T. Frangopol - cercetător de excepție și ctitor de școli de cercetare; promotor al valorilor autentice în învățământ și cercetare. Petre Frangopol s-a născut la 26 mai 1933, văzând lumina zilei într-o casă de pe strada Marc Aureliu, în inima Constanței. Este descendent al unei vechi familii de origine greacă, forțată să emigreze la mijlocul secolului al XIX-lea din Mesemvria (Nessebar), în Bulgaria. Așa cum singur mărturisește, tatăl său, Theodor Frangopol, l-a dus la școala primară cu predare în limba română, spunându-i „tu ai nume grecesc, dar să știi că ești român” și continuând „am luptat pe front pentru această țară, să o iubești ca și mine”.

A absolvit Liceul "Mircea cel Bătrân" în 1951 și Institutul Politehnic din Iași în 1956, ca inginer chimist. Beneficiind de înființarea Institutului de Fizică Atomică de la Măgurele, a urmat cursuri post-universitare de radiochimie și tehnologii nucleare la

Universitatea din București în 1957, sub îndrumarea academicianului Horia Hulubei. În urma absolvirii cursului, a fost angajat la IFA, pentru a pune bazele cercetărilor de radiochimie.

În perioada 1958-1964, a fost detașat la Facultatea de Chimie Industrială a Institutului Politehnic București, unde a lucrat în laboratorul de chimie organică, condus de academicianul Costin Nenițescu. În perioada respectivă a adus contribuții importante la știința românească pregătind, pentru prima dată în țară, Iod-131, izotop utilizat pe scară largă pentru tratarea bolilor tiroidei.

În perioada 1961-1963 a lucrat împreună cu academicianul Alexandru Balaban la producția de materiale organice pentru detectori cu scintilație, cu scopul de a evita importul acelor compuși. Revenit la IFA, în perioada 1964-1974 a avut o contribuție majoră la crearea și dezvoltarea Laboratorului de Compuși Organici Marcați Izotopic, în cadrul căruia a studiat utilizarea compușilor organici ca agenți de răcire pentru reactoarele nucleare.

În 1968 și-a susținut teza de doctorat la Institutul Politehnic din Timișoara, cu tema „Radicali liberi stabili din clasa diaril-azotului”, sub îndrumarea academicianului Giorgio Ostrogovich. Studiile sale au cunoscut o recunoaștere internațională foarte rapidă, fiind citate în monografiile de specialitate ale momentului. Această recunoaștere timpurie i-a permis obținerea unor burse post-doctorale la instituții de prestigiu din Canada, SUA și Germania.

După finalizarea bursei post-doctorale, s-a întors la IFA, unde, în perioada 1974-1994, a urcat toate treptele consacrării științifice. În acei ani a inițiat noi direcții de cercetare în România, precum producția de izotopi radioactivi de Galiu-67 și Indiu-111, utilizați în diagnoza cancerului.

De asemenea, a sintetizat compuși organici marcați cu Carbon-14, folosiți la determinarea productivității primare a planctonului în ecosistemul acvatic românesc, descoperire care i-a atras recunoașterea Institutului Oceanografic Internațional, care l-a primit în rândurile sale în 1999.

Distrugerile cauzate de cutremurul din 1977 laboratorului pe care l-a inițiat și condus au creat premisele unui nou început, îndreptând temele de cercetare către biofizică și biochimie. În anii '80 a lucrat la înțelegerea modului în care anestezicele locale influențează membranele biologice și a studiat interacțiunile moleculare dintre proteine și lipide, pentru a înțelege transferul unor medicamente prin membrane celulare.

Dincolo de valoarea lucrărilor publicate, este de remarcantă mărturisirea academicianului Benga, care a afirmat că, în perioada respectivă, a învățat de la Petre Frangopol cum să conceapă propuneri de proiecte pentru a obține finanțare internațională.

Preocupările sale științifice nu au încetat după pensionare, fiind activ alături de universitari de la Iași și Cluj, în abordarea unor teme legate de interacțiunea dintre sistemul imunitar și tumorile canceroase sau de excitabilitatea membranelor biologice. Având vocație de ctitor, a înființat laboratoare de biofizică și la universitățile la care a fost profesor asociat, folosind fonduri pe care le-a atras din granturi internaționale.

De-a lungul întregii sale cariere, uneori cu riscul de a-și pierde locul de muncă, Petre Frangopol a fost un susținător neobosit al valorilor autentice. Cele șapte volume intitulate „Mediocritate și Excelență - O Radiografie a Științei și Învățământului din România”, publicate în perioada 2002-2019, au pus în dezbatere problemele cu care s-au confruntat învățământul superior și cercetarea pe parcursul acestei lungi perioade de tranziție.

În 2004 a publicat volumul „Elite ale cercetătorilor din România. Matematică, fizică, chimie”, în care prezintă biografiile a 21 de cercetători, dintre care 7 au devenit ulterior membri ai Academiei Române.

Printre personalitățile de anvergură internațională pe care le-a readus în atenția comunității se află și marele fizician dobrogean Geavit Musa, un alt absolvent al Liceului Mircea cel Bătrân și un neobosit susținător al programelor de fizică de la Universitatea Ovidius. Mai recent, în 2018, a cinstit centenarul Unirii, coordonând apariția lucrării „Istoria chimiei românești,”

sub patronajul Academiei.

Petre Frangopol a scris, dar a și militat activ pentru recunoașterea adevăratelor valori. A sprijinit candidaturile la Academie a unor cercetători de mare valoare, ale căror dosare erau „puse bine” în dulapuri.

Dincolo de susținerea cercetătorilor consacrați, a sprijinit în mod constant și tinerii meritoși. La recomandarea sa, mulți dintre aceștia au fost primiți la studii doctorale peste hotare și au devenit apoi profesori în universități de prestigiu din străinătate.

În perioada 2002-2010, i-a sprijinit pe academicienii Ioan Dumitrache și Emil Burzo, aflați la conducerea Consiliului Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior, în efortul de a promova criteriile și standarde de evaluare moderne, recunoscute internațional. Criteriile pe care le-a propus au stat la baza alocării prin competiție a fondurilor pentru granturile de cercetare.

Apoi, în 2012, a devenit redactor-șef al Revistei de Politica Științei și Scientometrie, pe care a coordonat-o până în 2016, când ministrul i-a sistat finanțarea. În paginile revistei au fost prezentate opinii, analize, propuneri coerente pentru reformarea sistemul de educație și cercetare din România.

Chiar dacă, de-a lungul timpului, miniștrii care s-au perindat au ignorat multe dintre soluțiile propuse, o bună parte dintre acestea își păstrează valabilitatea și așteaptă încă să fie puse în practică. Ca recunoaștere pentru contribuțiile sale importante în biofizică, în 1990 Petre Frangopol a primit premiul „Constantin Miclescu” al Academiei Române iar în 2006 INFIN-HH i-a acordat diploma "Horia Hulubei" pentru contribuția sa remarcabilă la dezvoltarea IFA. Activitatea sa a fost recunoscută și prin alegerea sa în comitetele de redacție ale unor reviste internaționale de mare prestigiu, precum *Scientometrics* și *Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry*. În 2012, a avut loc consacrarea meritelor sale deosebite, atunci când Academia Română i-a acordat titlul de membru de onoare. În 2018, la împlinirea a 85 de ani, Academia și-a arătat aprecierea dedicând-i o sesiune aniversară.

La final, este demn de amintit faptul că, deși a primit diverse oferte de a rămâne în străinătate, a ales mereu să se întoarcă în țară. Ignorând colegii care glumeau pe seama sa ca fiind un „înapoiat”, Petre Frangopol a optat să onoreze memoria tatălui său, cel care păstra cu atâta grijă actul de cetățean român semnat de însuși Regele Carol I. Dacă tatăl său a luptat pentru România în tranșeele primului război mondial, Petre Frangopol a luptat pentru țara sa pe frontul științei și al educației.

Domnule profesor, v-am cunoscut întâi ca apărător al valorilor veritabile în știință și apoi ca iubitor al Constanței, al istoriei, culturii, tradițiilor locuitorilor ei. Ați fost în toți acești ani și veți fi mereu pentru mine un model de înțelegere și de blândețe, de răbdare și de tenacitate, de dârzenie și de modestie.

Dați-mi voie să vă citez și să afirm răspicat: alături de dumneavoastră sunt mândru că „sunt constănțean, sunt dobrogean, sunt român!”.

#DobrogeaAcademică
Istoria o scrie comunitatea constănțeană. Academicienii
Petre T. Frangopol și Marian-Traian Gomoiu -
recunoaștere binemerită

Ideea proiectului **#DobrogeaAcademică**, inițiat de cotidianul ZIUA de Constanța și susținut cu inimă deschisă de comunitatea dobrogeană, are în spate o poveste foarte interesantă și... sentimentală.

La jumătatea lunii mai 2019, o echipă a cotidianului ZIUA de Constanța participa, la invitația academicianului **Petre T. Frangopol**, la sesiunea științifică a Academiei Române dedicate memoriei marelui cercetător **Ion Dumitriu Snagov**. Atunci aveam să fim atât de mândri de istoria Dobrogei și de reprezentanții ei cei mai de frunte, plecând chiar de la Sfântul Andrei, încât, la întoarcerea acasă, marcați de atmosfera solemnă căreia îi fuseserăm părtași, cu sprijinul comunității dobrogene lua naștere proiectul **#Dobrogea Academică**.

Și dacă pe 10 iulie 2019 am avut șansa de a fi martorii unei altfel de ședințe extraordinare de Consiliu Local Constanța, în care am celebrat doi academicieni contemporani, absolvenți ai Liceului „Mircea cel Bătrân” - **Petre T. Frangopol** (86 de ani, membru de

onoare al Academiei Române) și **Marian-Traian Gomoiu** (83 de ani, membru titular al Academiei Române), este pentru că au existat inițiatori ai acestui demers precum Universitatea „Ovidius” Constanța (prorector Mihai Gîrțu și conf. univ. dr. Marius Skolka - decan Facultatea de Științele Naturii și Științe Agricole), Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” (director, prof. dr. Vasile Nicoară), Academia Navală „Mircea cel Bătrân” (rector, prof. univ. dr. Ing. Octavian Tărăbuță), Comunitatea Elenă „Elpis” (președinte Traian Antoniadis și vicepreședinte Mihnea Hagiu), conf. univ. dr. Aurelia Lăpușan, dr. Doina Păuleanu (director Muzeul de Artă Constanța), prof. univ. dr. Adrian Bavaru, cotidienele „Adevărul” (Sînziana Ionescu și Mariana Iancu) și „Evenimentul Zilei” (Feri Predescu), Dotto Tv, SC Comvex SA, SC Zip Escort SRL, Baroul Constanța (av. Cătălin Filișan), Editura Ex Ponto (editor Ovidiu Dunăreanu).

Pe 10 iulie 2019, în sala „Gheorghe Coriolan” a Colegiului Național „Mircea cel Bătrân” s-a scris o altfel de pagină de istorie dobrogeană, cea a recunoștinței, așa cum afirma și primarul **Decebal Făgădău** în discursul său dinaintea procedurii de supunere la vot a acordării titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța celor doi savanți.

Prof. univ. dr. Mihai Gîrțu, prorector al Universității „Ovidius”, a dat citire Laudatio redactat în cinstea academicianului Petre T. Frangopol, iar prof. univ. dr. Adrian Bavaru, fost rector al Universității „Ovidius”, a dat citire Laudatio scris de dânsul în onoarea academicianului Marian Traian Gomoiu.

„Ar trebui să ne fie rușine că ne-am pierdut încrederea în noi și între noi”

Așa cum spuneam anterior, primarul Decebal Făgădău, în discursul său, s-a referit la valorile care ne influențează devenirea: „Suntem într-un moment extrem de important, într-o atmosferă caldă, în care am convocat aleșii urbei pentru a da curs unei inițiative cum nu cred că am avut după Revoluție la Constanța. O inițiativă care a plecat din mass-media - și apreciez aici eforturile constante pe care publicația ZIUA de Constanța le face - căreia i s-au alăturat într-un timp extrem de scurt o mulțime de personalități

ce reprezintă Constanța, Dobrogea și România.

Am văzut o susținere fără precedent și aș vrea să cred că acest semnal pe care l-am primit noi, cei aleși, ne arată că suntem într-un punct de inflexiune. Trebuie să învățăm să facem un al tip de politică, pentru a ști unde ne îndreptăm trebuie să știm cu adevărat de unde venim să înțelegem că noi suntem vremelnici și că înaintea noastră sunt o mulțime de oameni, de personalități care au muncit, care au trudit, care au învățat, care au dus zi de zi o luptă cu ei înșiși, generoasă, în folosul comunității.

Astăzi avem onoarea să-i avem alături pe domnul academician Petre Frangopol, care în 1951, după ce a făcut doi ani într-unul, a devenit unul dintre cei mai tineri studenți, cu un parcurs fulminant și astăzi reprezintă un pilon al academiei Române. De asemenea, îl avem pe domnul academician Marian-Traian Gomoiu și mă uit la dânsul și încă aud vocea puternică și aspră de la prima întâlnire, pe care am avut-o cred că în urmă cu 15 ani, când, vremelnice, conduceam Complexul Muzeal de Științe ale Naturii și mergeam să învăț de la Institutul de Cercetare Marină, de la celelalte instituții de cultură din municipiul Constanța, de la oamenii care erau unanim recunoscuți.

În general, lumea politică nu este obișnuită să audă cuvinte bune, ci cuvintele rele sunt la ele acasă. Despre aceste două personalități ale orașului nostru și ale țării nu am auzit niciodată un cuvânt rău. Aceasta ar trebui să fie o lecție de comportament și să ne luăm modele atâta vreme cât le mai avem printre noi pentru că, slavă Domnului, orașul nostru a generat atâtea modele și atâtea personalități.

De multe ori, împinși de la spate, am venit să recunoaștem meritele, poate câteodată prea târziu, celor care au muncit și s-au sacrificat pentru alții. Cred că de fapt aceasta ar trebui să fie menirea noastră de azi.

Vreau să apreciez într-un mod deosebit acest moment ce nu credeam că va depăși momentul de sărbătorire, de recunoaștere a domnului Adrian V. Rădulescu. Un moment care a pus la un loc mai multe județe, care a adus aici la Constanța o mulțime de personalități.

De asemenea, mă bucur să o văd în sală pe doamna Anaid Tavitian, pe doamna Doina Păuleanu, pe doamna Carmen Aldea Vlad - și vă promit, doamnă. că toate ședințele de Consiliu Local încep cu imnul României și cu imnul Dobrogei, poate prea târziu pentru domnul Dumitru Lupu -, dar lucrurile acestea au devenit firești în viața noastră. Nici nu știam că există și ar trebui să ne fie rușine că nu am știut aceste lucruri și că ne-am pierdut încrederea în noi și între noi.

Astăzi avem parte de un gest care poate reprezenta un moment de creștere a orașului nostru, un moment în care trebuie să vorbim cu mândrie despre cine suntem, nu atât fiecare dintre noi, dar cine suntem ca o comunitate. Suntem adunați aici de un demers curat, pur, pe care societatea civilă ni l-a generat ca un fel de obligație minimă morală.

Anul acesta, am fost onorat să convoc ședința Consiliului Local Municipal la Liceul «Mircea» în fostul atelier literar «Zări Albastre», care astăzi poartă numele lui Gheorghe Coriolan. Un om care, așa cum îmi povestea domnul academician Petre Frangopol, a preluat sloganul «Dați 1 leu pentru Ateneu» și mergea pe străzi și spunea «Dați 1 leu pentru liceu». De aceea avem astăzi teatrul cu care ne mândrim, fosta sală de sport a liceului nostru. Pentru că un director de liceu și-a lăsat la o parte mândria și a cerut sprijinul comunității.

Mie mi-e dor de acel moment în care comunitatea noastră așa era. Mi se pare firesc să mulțumesc domnului director Vasile Nicoară - La mulți ani pentru ziua dânsului de ieri (9 iulie - n.r) - și să transmit mulțumirile mele în numele municipiului Constanța întregii echipe a Liceului «Mircea cel Bătrân».

De asemenea, nu pot să nu menționez că astăzi Liceul «Mircea» este așa pentru că înaintea acestei echipe au fost echipe care au ridicat de la mandat la mandat calitatea învățământului. «Mircea cel Bătrân» este o unitate de elită a învățământului românesc. Dau cuvântul celui care conduce cea mai importantă instituție de învățământ din Constanța la nivelul liceelor”.

„S-a ridicat acest locaş de lumină pentru a fi un templu al ştiinţei“

Extrem de emoţionat să fie gazda acestui moment istoric - o şedinţă extraordinară de Consiliu Local cu două puncte pe ordinea de zi care nu vizează autorizări, atribuiri de terenuri sau alte decizii administrative, ci onoranta decernare a titlului de Cetăţean de Onoare al municipiului Constanţa celor doi academicieni contemporani -, prof. dr. Vasile Nicoară a adus în discuţie o pagină memorabilă: „În actul de construcţie a acestei clădiri, între altele, scrie că s-a ridicat acest locaş de lumină pentru a fi un templu al ştiinţei. Cât de bine se potriveşte, făcând arc peste timp, ca acest templu al ştiinţei să fie onorat public, recunoscut public prin excelenţele lor, foşti elevi ai Liceului «Mircea» care, iată, primesc această distincţie de seamă. Care aduce, fără îndoială, o aură liceului nostru şi va constitui un model pentru generaţiile viitoare. Vă asigur că facem activitate de calitate şi că vom fi oricând o emblemă a României privind cultura şi educaţia”.

Atmosferă de mare sărbătoare la Constanţa

Şedinţa extraordinară din 10 iulie 2019 a Consiliului Local Constanţa s-a transformat într-o premieră chiar şi pentru această instituţie, reuşind să demonstreze alegătorilor că se pot mişca... „munţii”, dacă în comunitatea constănţeană există dovezi de credinţă în valori.

24 de consilieri locali, indiferent de culoarea politică, au fost solidari în votul „pentru” binemeritata recunoaştere a valorii academicienilor Petre T. Frangopol şi Marian-Traian Gomoiu. Toţi cei prezenţi la eveniment s-au bucurat de atmosfera de sărbătoare oferită de Fanfara „Muzica Apelor” a SC RAJA SA (condusă de dirijor Inga Postolache), care a reuşit să însufleţească - atât la deschiderea, cât şi la închiderea şedinţei - o întâlnire memorabilă, completată de intonarea Imnului României de către tenorul **Răzvan Săraru**, acompaniat de pianista **Andrada Ştefan**, şi de Imnul Dobrogei (compus de maestrul **Dumitru Lupu**, pe versuri de **Carmen Aldea Vlad**), interpretat a capella de artistul liric **Iulian Bratu**.

Au răspuns „prezent” cele mai importante personalități ale urbei noastre, indiferent că vorbim aici de reprezentanții Institutului „Grigore Antipa” sau ai GeoEcoMar, de primarul comunei Cumpăna - **Mariana Gâju**, veteranul „mircist” **Marian Petcu** - și el cetățean de onoare, la fel ca și **Elena Frâncu**, de rectorul Universității „Ovidius” - **Sorin Rugină**, de avocații **Gheorghe Dinu** și **Sorin Calafus**, de eruditul prof. univ. dr. **Mariana Păvăloiu** (Academia Navală „Mircea cel Bătrân”), de directorul Teatrului de Stat, **Erwin Simsensohn**.

Le mulțumim că au acceptat invitația de a fi martorii unei noi file de istorie constănțeană, inițiată și consemnată de cotidianul ZIUA de Constanța și girată de comunitatea constănțeană cu atâta încredere.

(Simona Anghel, 11 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică

Arc peste timp. Azi, olimpici internaționali, mâine, academicieni

Un moment neașteptat de emoționant, petrecut la ședința extraordinară din data de 10 iulie 2019, a Consiliului Local Constanța - prilejuită de acordarea titlului de Cetățean de Onoare academicienilor **Petre T. Frangopol** și **Marian-Traian Gomoiu** -, a fost cel în care doi olimpici internaționali ai Colegiului „Mircea cel Bătrân”, care a găzduit evenimentul, au dorit să-și exprime admirația pentru cei doi savanți. „Protagoniști” au fost absolventul **Mihnea Ștefan**, olimpic internațional la chimie, și **Darius Mardaru**, calificat la faza internațională a Olimpiadei științele pământului.

„Școala nr. 18 este locul unde a început cariera de olimpic”

„Nu mă așteptam să fiu invitat și am avut emoții foarte mari pentru că nu știam ce ar trebui să spun, cu toate că mă documentasem anterior despre activitatea științifică a celor doi savanți. Recunosc, nu mă descurc bine cu discursurile, pentru că sunt olimpic, nu orator, dar m-am simțit onorat și mi se pare un gest impresionant din partea Constanței să celebreze cei doi

academicieni. Sper că peste ani o să ajung și eu cetățean de onoare...”, declara Darius Mardaru, la finalul evenimentului.

Elev în clasa a XI-a la Colegiul Național „Mircea cel Bătrân”, el este absolventul unei „școli de cartier” - Școala Gimnazială nr. 18 „Jean Bart”, cum avea să ne mărturisească, dar cu care se mândrește foarte tare, pentru că acolo a avut șansa unor profesori extraordinari. Prima „cărămidă” în devenirea sa ca olimpic internațional a fost pusă în clasa a VI-a cu pasiunea pentru fizică, olimpiadă la care s-a descurcat cel mai bine, consideră el, la momentul respectiv. „Doamna profesoară Carmen Zaharia mi-a insuflat această pasiune, predând atât fizică, cât și chimie la Școala nr. 18, locul de unde a început totul, ca să zic așa. Mama mă trimisese la concursuri doar ca să învăț să-mi manageriez emoțiile pentru Evaluarea Națională. Nu mă gândeam niciodată că voi ajunge așa departe. Am fost dintotdeauna un elev curios, interesat, la multe materii stresam profesorii cu întrebări. Din clasa a V-a participam la toate olimpiadele care existau. Ca după aceea să-mi dau seama că dacă îți place ceea ce faci, chiar merită să perseverezi.

Apoi, în clasa a VII-a, m-am calificat la prima fază națională a unei olimpiade la fizică și apoi la naționala... neoficială de chimie, în fapt un concurs. De acolo a început totul și mi-am dat seama că de fapt chimia este adevărata mea pasiune, dar și fizica mă atrage foarte mult. Adevărul este că îmi place să le combin. La finalul clasei a VIII-a m-am calificat la faza internațională a Olimpiadei de științe pentru juniori și am început pregătirea pluridisciplinară cu doamnele profesoare Carmen Zaharia, Monica Dumitru - la chimie, cu Mihaela Deancu - la biologie și domnul Adrian Nicolescu (ultimii trei, cadre didactice la Colegiul «Mircea»). În clasa a IX-a, ajungând la Colegiul «Mircea», la secția științele naturii, am participat la olimpiada anterior menționată.

Acum o săptămână, m-am calificat la faza internațională a Olimpiadei pentru Științele Pământului, care va avea loc în Coreea de Sud, în perioada 26 august - 3 septembrie. O competiție pluridisciplinară, bazată mai mult pe geografie, dar care combină și fizica și chimia, despre oceanografie, hidrologie, geologie, atmosferă, astronomie”.

Inevitabil, cu toate că poate părea prematur, l-am întrebat ce și-ar dori să urmeze după absolvirea liceului. „Toată lumea m-a întrebat asta, încă de când am intrat la «Mircea», dar deocamdată nu știu. Mama și-ar dori să urmez, în România, Facultatea de medicină la Universitatea «Carol Davila» din București, pentru că asta și-ar fi dorit să ajungă ea, încă de mică. Dar eu cred că voi aplica și pentru facultăți din străinătate, în America și în Anglia, la Cambridge, deoarece au un curs de științe naturale foarte bun, care se pliază pe calitățile mele. Cam pe la jumătatea clasei a XI-a ar trebui să mă orientez ce fac”.

Fascinația unui experiment și startul în cariera de olimpic la chimie

„A fost o mare bucurie pentru mine să pot participa la acest eveniment și să reprezint instituția-gazdă în cel mai înalt grad”, declara Mihnea Ștefan, absolvent al Colegiului Național „Mircea cel Bătrân”, secția matematică-informatică. Clasele primare le-a urmat la Școala Gimnazială nr. 28 „Dan Barbilian”. „Pasiunea pentru chimie a debutat în clasa a VII-a, chiar din prima oră de laborator, când doamna profesoară Monica Dumitru a venit la oră cu două eprubete, fiecare conținând o substanță transparentă care în ochii noștri putea să fie foarte bine apă. Experimentul a adus fascinație tuturor, în special mie, când doamna profesoară a amestecat conținutul celor două eprubete și dintr-un nou sistem care acum conținea două substanțe transparente s-a ivit o a treia substanță, galbenă - iodura de plumb. Această concluzie a experimentului m-a fascinat și m-a făcut să mă întreb cum se poate întâmpla așa ceva.

Apoi, tot chinându-mă să-mi răspund cum s-a putut întâmpla, am început să învăț mai intens și toată această zbatere de a răspunde întrebării mi-a prilejuit calificarea la numeroase etape naționale la care am câștigat mențiuni speciale. Iar cea mai mare calificare s-a întâmplat anul acesta, în clasa a XII-a - calificarea în lotul lărgit al României”. Absolventul mircist Mihnea Ștefan a fost admis la Imperial College London, dar și de la The University of Manchester așteaptă un răspuns.

(Simona Anghel, 12 iulie 2019)

Personalități științifice de renume, cetățeni de onoare ai Constanței. Inițiativă, în premieră, a comunității constănțene

Academicienii Petre T. Frangopol și Marian Traian Gomoiu, personalități uriașe ale învățământului și cercetării românești, au fost distinși cu titlul de “Cetățean de Onoare al Constanței”. Impresionantul eveniment a avut loc, într-o atmosferă de sărbătoare, în aula Colegiului Național “Mircea cel Bătrân”, pe care cei doi savanți eminenți l-au absolvit cu aproape 70 de ani în urmă.

O asemenea inițiativă, de recunoaștere a importanței uriașe adusă Constanței de cei doi valoroși academicieni dobrogeni, este o premieră în România. Și asta pentru că propunerea privind acordarea titlului de cetățean de onoare academicienilor Petre T Frangopol și Traian Gomoiu nu a fost a consilierilor locali ci a comunității constănțene. Ideea a pornit de la cotidianul Ziua de Constanța, careia i s-au alăturat imediat corespondenții de la Evenimentul Zilei și Adevărul și, fără să stea pe gânduri, reprezentanți de seamă ai orașului, oameni de cultură, din mediul academic, cercetători, instituții de învățământ, artiști, Baroul de avocați etc. Cu toții au fost de acord că pentru rezultatele excepționale care, de-a lungul anilor, le-au dus faima în țară și

chiar în lume, cele două personalități ale Constanței au merită prețuirea și respectul comunității constănțene.

Proiectul de hotărâre privind acordarea titlului de cetățean de onoare a fost aprobat în unanimitate de consilierii locali prezenți la ședința extraordinară din aula arhiplină a Colegiului Național Mircea cel Bătrân. “Un moment extrem de important în care aleșii urbei au dat răspuns unei inițiative nemaiîntâlnite după revoluție, la Constanța. Inițiativa comunității constănțene ne arată că trebuie să știm să facem o altfel de politică și, în același timp, să știm de unde am plecat. Astăzi este un gest care poate însemna un moment de creștere a orașului nostru. Despre care trebuie să vorbim cu mândrie, despre cine suntem ca o comunitate”, a spus primarul orașului Constanța, Decebal Făgădău.

Cetățenii de onoare ai Constanței nu au avut nicio rețineră în a-și arăta emoțiile dar și mândria de a primi o asemenea importantă distincție. Savantul în științele chimice, Petre Frangopol, de 86 de ani, membru de onoare al Academiei Române, impresionat până la lacrimi, a recunoscut că distincția de cetățean de onoare îl pune într-o situație neobișnuită, dar în același timp onorantă, cu care nu s-a întâlnit, până acum, în cariera sa profesională. “Dacă mă aflu acum, aici, în fața dumneavoastră, la vârsta mea, trebuie să mulțumesc și orașului în care m-am născut căci soarele și marea m-au însoțit de-a lungul copilăriei și tinereții. Mi-au dat sănătatea și vitalitatea care mi-au îngăduit să înfăptuiesc tot ce am realizat. Am văzut lumina zilei într-o casă ale cărei ferestre se deschideau către strada Mării”, a spus academicianul Frangopol, cerând aleșilor să renumească astfel o stradă din Constanța.

Membru titular al Academiei Române, Marian Traian Gomoiu, de 83 de ani, biolog și geograf, primul guvernator al Deltei Dunării și unul dintre cei mai activi cercetători ai Mării Negre, a fost impresionat de campania de presă premergătoare evenimentului de astăzi. Domnul Gomoiu a mulțumit, de aceea, tuturor celor care s-au implicat în concretizarea inițiativei care l-a onorat „Oamenilor reali, în activitate, ai zilelor noastre moderne dar și ai viitorului. De la acest distins eveniment, inspirat organizat în catedrala educației constănțene, Colegiul „Mircea cel Bătrân”,

școală care mi-a modelat adolescența. Salut comitetul de inițiativă, Consiliul Local Municipal, primarul precum și invitații, suporteri îndrăzneți și, se pare, adaptați de timpuriu căldurii estivale și încălzirii globale”, a declarat, academicianul Traian Gomoiu, în răsetele asistenței.

(Feri Predescu, „Evenimentul Zilei”)

**IV. Personalitatea și contribuțiile celor doi
academicieni**

- evocări -

#DobrogeaAcademică

Acad. Victor Voicu - „Petre Frangopol este un om, o voință, un caracter care nu aștește pe orbită“

Seria evocărilor personalității academicianului Petre T. Frangopol a fost deschisă cu discursul acad. **Victor Voicu**, vicepreședinte al Academiei Române, președintele Secției de Științe Medicale, susținut cu prilejul ședinței omagiale din 8 octombrie 2018, desfășurată în Aula Academiei Române, la celebrarea celor 85 de ani împliniți de prof. Petre T. Frangopol (publicat în revista „ACADEMICA“ a Academiei Române, nr. 10-11/2018).

„Sărbătorim astăzi un prestigios coleg, care, prin toată activitatea sa, a dovedit un constant atașament cercetării științifice românești, implicându-se neobosit într-o luptă, adesea inegală, cu opreliști și obstacole greu de depășit, și mai ales, imposibil de înțeles motivația genezei lor.

Petre Frangopol s-a născut la Constanța în 1933. După liceu urmează cursurile Institutului Politehnic din Iași, Facultatea de

Chimie Industrială. Astfel Petre Frangopol devine al treilea chimist din familie, urmând tradiția acesteia.

Are o carieră foarte dinamică, tumultuoasă, plină de încercări și realizări, numele lui înscriindu-se printre fondatorii unor domenii de mare interes pentru cercetarea științifică românească și internațională, pentru școala românească de chimie.

Este selecționat la Institutul de Fizică Atomică (IFA), se specializează în radiochimie și pune la punct tehnologia marcării cu izotopi a compușilor organici și prepară iodul¹³¹ în cadrul laboratorului de preparare a radioizotopilor de pe lângă Reactorul Nuclear, contribuind la crearea și dezvoltarea Centrului, de mai târziu, de producție radiochimică de la IFIN (Institutul de Fizică și Inginerie Nucleară, noua denumire a IFA după reorganizarea Institutului din 1976).

A lucrat și a profesat la mai multe universități românești: Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Departamentul de biofizică și fizică medicală la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Facultatea de Chimie, Catedra de chimie fizică și Departamentul de fizică al Universității Politehnice București.

A avut privilegiul de a lucra cu mari personalități ale științei românești: Acad. Horia Hulubei, Acad. C.D. Nenițescu ș.a. Are o operă de reală semnificație științifică, dar nu despre aceasta voi vorbi acum. Educația din familie l-a marcat definitiv pe prof. Petre Frangopol. Strămoșii săi, cu trei generații înainte, au fost nevoiți să emigreze, să părăsească Mesemvria (azi, Nesebăr), sat 100% cu populație grecească, aflată la sud de Varna, urmare purificării etnice, în jurul anilor 1850. Au emigrat deplasându-se spre Nord, în Dobrogea, în Kiustengeul de atunci (denumire turcească), Constanța de astăzi.

Într-o relatare, după Petre Frangopol preluată și de el după o carte apărută la Paris în 1854 a Generalului Helmuth von Moltke, Șeful Statului Major al armatei prusace, scrie că „Kiustenge avea în 1840 vreo 40 de case locuite.... Era o așezare săracă de colibe din stuf, locuite de oameni zdrențăroși. Regiunea era un veritabil deșert și este uimitor de a întâlni în mijlocul Europei o astfel de situație”. Aici se dezvoltă și neamul Frangopolilor. Tatăl lui născut

la Constanța în 1887, a făcut stagiul militar și a luptat în armata română, în primul război mondial. Acest părinte, a doua generație de Frangopoli constănțeni, i-a spus fiului său Petre, pe drum, în prima zi de școală: „...tu ai nume grecesc, dar să știi că ești român ca și tatăl tău care a luptat pe front pentru această țară, pe care să o iubești ca și mine; nu ai ce căuta la școala grecească”.

Sunt multe exemple de mari personalități de alte etnii care prin dedicația lor pentru români marchează istoria noastră socio-morală, civilizația și cultura românească. Evoc câteva repere, ca un omagiu pentru prof. Petre Frangopol.

Mi-e greu să nu-mi fugă gândul la familia Babeș: respectiv la Vicențiu Babeș, fruntaș al românilor bănățeni, intelectual și membru fondator al Academiei Române și tatăl marelui medic, imunolog, patolog și întemeietor al cercetării științifice medicale în România, Victor Babeș. Acesta din urmă este cel care a înființat primul institut de cercetare științifică din România, care-i poartă numele: Institutul Victor Babeș.

Prof. Petre Frangopol face parte din lumea rară a celor cărora le pasă, abordând lumea cu pasiunea celor cu convingeri ferme și repere morale și intelectuale.

În ultimii 20-25 de ani s-a implicat profund în politica științei, în scientometrie, în identificarea problemelor învățământului și cercetării științifice românești.

A fost redactorul șef al Revistei de politica științei și scientometrie a Ministerului Educației și Cercetării până în 2016, când nu a mai fost finanțată. Revista era un unicat în România! Venea cu experiența de „reviewer” al revistei „Scientometrics”, publicată de Springer.

Seria de 6 volume „Mediocritate și excelență: O radiografie a științei și învățământului din România” este remarcabilă prin acuratețea abordării și curajul comentariilor și concluziilor. Din acest reactiv nu toată lumea îl simpatizează. Nu este un adulator de meserie. El vorbește, cu dreptate, de „mediocritatea țâfnoasă”! În același spirit publică „Elite ale cercetătorilor din România: matematică, fizica, chimie” (2004). Organizează workshop-uri cu tematică similară cu lucrări care au apărut în

volum, de exemplu „Pentru excelență în știința românească (2008)”. De asemenea, în martie 2017 organizează workshop-ul „Educația și cercetarea românească. Starea prezentă și perspectivă”, împreună cu Acad. Dorel Banabic și Prof. Daniel David. A depus un efort remarcabil să realizeze volumul „Istoria chimiei românești” din cadrul colecției „Civilizația românească”, închinată Centenarului, coordonată de Acad. Victor Spinei, lucrare sub tipar la Editura Academiei Române (2018). Recent am fost alături în abordarea unei probleme de majoră actualitate și de mare impact pentru societatea românească: „Dezindustrializarea și industrializarea României”.

Prin organizarea în cadrul Academiei Române a două workshop-uri, cu participarea unor experți de mare autoritate, au fost analizate cele două procese în care dezindustrializarea României a generat o adevărată catastrofă atât în zona demografică cât și a resursei umane calificate, dar și o dependență de produse chimice fabricate înainte de 1990 în România, pe care în prezent le importăm din țările vecine, care nu au rezerve de petrol și nu și-au distrus industria chimică, dimpotrivă, au dezvoltat-o.

Destinul, cu meandrele lui, moștenirea ereditară și educația sa și caracterul său au generat prin sinergia lor o personalitate demnă, directă, fermă, pe care poți conta. Petre Frangopol este un om, o voință, un caracter care nu aștește pe orbită. Îți mulțumim, stimate și iubit coleg, că traiectoria ta prin viață este alături de a noastră, se potențează reciproc, într-o sinergie care ne onorează și ne consolidează credința în destinul Academiei Române. La mulți ani alături de noi!“

(Simona Anghel, 2 iulie 2019)

#DobrogeaAcademica

Dr. Dumitru Murariu - „Academicianul Marian-Traian Gomoiu a contribuit la creșterea prestigiului României în Europa și în lume“

Dr. **Dumitru Murariu**, directorul Institutului de Biologie al Academiei Române. Dr. Dumitru Murariu conduce Institutul de Biologie al Academiei Române și este legat de numele savantului Grigore Antipa și de faptul că a fost director, vreme de un sfert de secol, al celui mai mare muzeu de științe naturale din țară. Din anul 2006, este membru corespondent al Academiei Române.

„Conducerea Institutului de Biologie al Academiei Române este onorată să se refere asupra distinsului biolog-oceanograf - academicianul Marian-Traian Gomoiu, care timp de 50 de ani s-a dedicat cercetărilor structurii și funcționării ecosistemelor marine, resurselor, serviciilor și funcțiilor acestor ecosisteme pentru populațiile costiere și monitorizării presiunilor asupra mediului marin. Acad. Gomoiu este unul dintre puținii specialiști români care s-au implicat sistematic programat în evaluarea stării ecosistemelor benthice din partea vestică a Mării Negre, în cartările biologice ale platformei continentale românești a Mării Negre. A

semnalat apariția în mare a noi specii alogene sau invazive și, în consecință, diminuarea numerică a populațiilor mai multor specii indigene, unele reprezentând importantă bază trofică pentru specii de pești, de excepțională valoare economică.

Prin comunicarea și publicarea în peste 220 de lucrări științifice a rezultatelor cercetărilor sale, la întruniri științifice naționale și internaționale, în prestigioase reviste de specialitate din lume, academicianul M.T. Gomoiu a contribuit la creșterea prestigiului României în Europa și în lume, făcând cunoscute comunității științifice, preocupările și performanțele școlii românești de oceanografie biologică. Pe de o parte, participarea sa și experiența dobândită în mai multe expediții oceanografice pe mările și oceanele lumii, iar pe de altă parte - talentul nativ de excelent vorbitor au fost spre norocul multor generații de studenți, care l-au avut profesor la Universitatea „Ovidius”, i-au audiat cu sete corelarea relațiilor ecologice din natură cu aspectele practice din jurul nostru, făcându-i pe tineri să înțeleagă marile servicii ale biosferei pentru existența și progresul civilizației umane. Prelegerile sale captivante i-au atras pe numeroși tineri ca după absolvirea Facultății să se înscrie la masterat și apoi să beneficieze de conducerea sa științifică pentru dezvoltarea unor valoroase teze de doctorat, pentru domeniul Ecologia și Protecția Mediului. Conducător de doctorat este atât la Universitatea „Ovidius”, cât și la Școala de Studii Avansate din Academia Română.

Dar Academicianul Marian-Traian Gomoiu nu a fost numai savant în domeniul cercetării științifice și un inegalabil profesor universitar. Începând cu anul 1990 nu a putut să stea deoparte, să nu-i pese de nevoile țării, imediat după revoluția din 1989, când se puneau bazele organizării noii societăți și când expertiza sa de cel mai bun specialist a fost necesară la documentarea și declararea Rezervației Biosferei Delta Dunării, acceptând demnitatea de Guvernator al acestei Rezervații internaționale, pentru perioada 1990 - 1993.

Pe baza importantelor sale rezultate științifice, Academician Marian-Traian Gomoiu a fost ales membru a 14 Societăți Științifice internaționale și din țară, Membru al

Comitetului Național UNESCO pentru Oceanologie, Președinte al Comitetului Român din Asociația Internațională pentru Studiul Dunării, Președintele Comitetului Național al Uniunii Internaționale pentru Științele Biologice, Redactor-Șef al Romanian Journal of Biology-Zoo/ogy al Academiei Române, membru în mai multe Comitete de redacție ale unor reviste periodice, publicate de instituții academice din țară: Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Ecologie Marină, Universitatea „Ovidius”, Universitatea din Oradea, Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” din București, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale din Tulcea, Rezervația Biosferei Delta Dunării ș.a. Asemenea instituții sunt onorate să-l aibă și membru activ pe Academicianul Marian-Traian Gomoiu în Consiliile lor științifice.

Specialistul în oceanologie, organizatorul RBDD, inegalabilul profesor al Universității „Ovidius”, conducătorul de doctorate în două Școli din țară, neobositul sprijinitor al instituțiilor cu profil biologic din țară, coordonarea publicațiilor de specialitate, implicarea activă în Societăți și Asociații Științifice din lume și din țară - acesta este Academicianul Marian-Traian Gomoiu, care face deosebită cinste și onoare Municipiului Constanța, al cărui cetățean credincios a fost toată viața.

Viața și opera cetățeanului Marian-Traian Gomoiu sunt cu mult mai bogate decât succinta prezentare de mai sus, dar conducerea Institutului de Biologie al Academiei Române le consideră edificatoare pentru a-l recomanda și susține cu tărie să fie declarat Cetățean de Onoare al municipiului Constanța.“

(Simona Anghel, 2 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
Acad. Dorin Poenaru - „Petre T. Frangopol,
întemeietor de școli și lider de opinie“

Discursul prof. **Dorin Poenaru**, membru de onoare al Academiei Române, susținut cu prilejul ședinței omagiale din 8 octombrie 2018, desfășurată în Aula Academiei Române, la celebrarea celor 85 de ani împliniți de prof. Petre T. Frangopol (publicat în revista „ACADEMICA“ a Academiei Române, nr. 10-11/2018).

„Petre T. Frangopol, o personalitate științifică complexă, cu o carieră științifică de peste șase decenii, a avut un impact remarcabil în dezvoltarea chimiei, radiochimiei, chimiei biofizice și biofizicii din România ultimelor șase decenii. Activitatea sa s-a desfășurat în patru direcții principale: ca om de știință, profesor și organizator. A patra direcție a constituit-o după anul 1990, politica științei, devenind un militant neobosit pentru îmbunătățirea învățământului și cercetării științifice din țara noastră și alinierea acestora la nivelul celui existent pe plan internațional. Succesele pe care le-a obținut într-o viață dedicată cercetării, fac din Profesorul Frangopol un model demn de urmat.

În această prezentare îmi propun să amintesc mai ales trei domenii de mare importanță:

- studii interdisciplinare;
- profesor, consilier, editor, întemeietor de noi laboratoare și școli de cercetare;
- militant pentru recunoașterea valorilor autentice în învățământul și cercetarea din România.

Nu îmi ascund prețuirea ce o am față de profesorul Frangopol, fiindcă îl cunosc din anul 1958, când am intrat prin concurs în Institutul de Fizică Atomică (IFA), unde el era angajat din anul 1956.

Petre T. Frangopol s-a născut la Constanța, unde a absolvit liceul (azi Colegiul Național) „Mircea cel Bătrân” (1944 - 1951), după care se înscrie la Facultatea de Chimie Industrială, Institutul Politehnic Iași (1951 - 1956).

După absolvirea facultății a fost selecționat de nou creatul Institut de Fizică Atomică (IFA) de la Măgurele să urmeze cursurile de un an (1956 - 1957) - serie unică - de specializare în Fizica și Tehnica Nucleară.

Din cauza lipsei unor laboratoare, care se aflau în construcție, conducerea IFA îl detașează (1958 - 1964) în cadrul Laboratorului de Chimie Organică al Facultății de Chimie Industrială, Institutul Politehnic București, condus de profesorul Costin D. Nenițescu.

Teza de doctorat „Radicali liberi stabili din clasa diaril-azotului” o susține la Institutul Politehnic Timișoara (1968), conducător științific prof. Giorgio Ostrogovich.

Mai târziu, în cariera sa, a câștigat o recunoaștere internațională prin lucrările sale în domeniul radicalilor liberi organici, fiind citat în cărți de chimie organică și de radicali liberi: Organic Chemistry of Stable Free radicals, de A. R. Forrester, J. M. Hay și R.H. Thomson, Academic Press, 1968; Free Nitroxyl Radicals, de E.G. Rozantsev, Plenum Press, N. Y., 1970; Dolgoživușcie radicalî, de E. G. Rozantsev, Nauka, Moscova, 1972.

Profesorul Petre Frangopol a obținut prin concursuri internaționale două prestigioase burse post-doctorale, din partea

Consiliului Național al Cercetării științifice din Canada, Divizia de Chimie, Ottawa (1969 - 1970) și Humboldt Dozentenstipendium (1972). În 1971 - 1972 a funcționat ca post doctoral research associate la Universitatea George Washington, Washington D.C., USA, în cadrul unui proiect finanțat de NASA.

A promovat la IFA, prin concurs, toate treptele cercetării științifice, până la cercetător științific principal 1 și a fost adjunct (1960 - 1969), apoi șeful laboratorului de compuși organici marcați (1969 - 1974). După 1990 este invitat ca profesor la facultățile: de fizică, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași (1991 - 1999); de medicină, Universitatea „V. Goldiș” Arad (1997 - 1999); de chimie, Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca (1999 - 2002).

A funcționat la CNCSIS (Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior) unde a contribuit decisiv la aducerea în țară a băncii de date Science Citation Index publicată de Institute of Scientific Information din Philadelphia, SUA, pe baza unui grant al Băncii Mondiale (280.000 USD). Din 1969 a fost mai mult de 20 de ani unul din cei doi abstractori români la Chemical Abstracts Service (CAS), Columbus, Ohio, SUA și a contribuit decisiv la includerea Revistei de Chimie din București printre revistele indexate și abstractate de CAS.

A fost invitat și a conferențiat în marile laboratoare ale lumii din Europa, SUA, Japonia. Cităm doar câteva din lista foarte lungă: Oak Ridge National Laboratory, Argonne National Laboratory, Brookhaven National Laboratory, CEN-Grenoble, CEN-Saclay, Kagawa Medical University-Japonia, Leuven University-Belgia, Manchester University-Anglia, Marburg/ Lahn-University-Germania etc. sau invitat la Conferințe internaționale din domeniile în care a lucrat, inclusiv la cele binecunoscute cu număr restrâns de participanți: Gordon Conferences (SUA), EUCHEM-Conferences etc.

Activitatea sa științifică se caracterizează printr-o arie largă de cuprindere și un grad neobișnuit de interdisciplinaritate, preocupările sale cuprinzând chimia, radiochimia, biologia, biochimia, biofizica, fizica, științele inginerești, arheometria. Este remarcabil că această interdisciplinaritate s-a manifestat pregnant,

nu ca o simplă complementaritate de mijloace sau idei, ci ca o unitate de concepție, care se încadrează în noile tendințe de resinteză a științelor naturii, în care diferitele discipline (fizica, chimia, biologia) nu se manifestă în paralel, ci ca trepte de abordare).

Studii interdisciplinare

Radioizotopi și compuși organici marcați cu izotopi stabili și radioactivi. A fost cel care a preparat la reactorul nuclear al IFA, pentru prima dată în România, în 1960, Iodul-131, cel mai folosit produs radiofarmaceutic de la noi, utilizat în bolile tiroidiene (cf. Revista de Chimie, București, 12, 706-708, 1961). Articolul a fost tradus integral în Internat. Chem. Eng. (SUA), 2, 357 (1962).

De asemenea a dezvoltat pentru prima dată în țară producția radiofarmaceuticelor cu radioizotopi produși la ciclotronul IFA (Galiu-67, Indiu-111), cei mai folosiți în diagnosticul cancerului.

A pus la punct, pentru prima dată la noi, tehnicile de lucru privind sinteza compușilor marcați cu C-14, măsurarea radioactivității lor și urmărirea mecanismelor de reacție cu ajutorul compușilor marcați izotopic care au făcut obiectul a numeroase lucrări. S-a ocupat și de marcări cu Deuteriu (D), de exemplu, a preparat pentru prima dată tetradeutero-N-hidroxi-succinimida (menționată în J. Amer. Chem. Soc., 93, 6561, 1972), precum și o serie de săruri de piridiniu care prezintă o activitate fiziologică marcantă, lucrare publicată în J. Organic Chem., (SUA), 38, 2355 (1973). A dezvoltat un domeniu nou, premieră pentru radiobiologia românească, metoda C-14 pentru determinarea productivității primare a planctonului în ecosistemele acvatice românești cu rezultate originale publicate în literatura de specialitate (Oceanologica Acta, 4, 343, 1981; Marine Ecology, 19, 25, 1984 etc.).

Laboratorul de compuși organici marcați de la Măgurele, la a cărui creare, organizare, dezvoltare, orientare tematică și impunere pe plan științific național și internațional a avut un rol determinant, bine-cunoscut și apreciat de Conducerea IFA, a

devenit unul din laboratoarele de frunte ale României care promova prin rezultate, chimia modernă contemporană și metodele fizice, atunci recent introduse (RES, RMN, IR, UV, SM) în studierea noilor compuși preparați, dar și a mecanismelor de reacție care se studiau la noi cu mijloace ca și în alte țări din Vest.

A contribuit decisiv la realizarea investiției de pe Platforma IFA, Centrul de Producție Radioizotopi (CPR), de la faza inițială (proiect, documentare, tehnologii) până la faza finală de produse vandabile. Astfel, a dezvoltat prin eforturi proprii, o nouă linie tehnologică la CPR, liofilizarea, care a permis realizarea pentru prima dată în România (anii '80) a truselor radiofarmaceutice (RF) de uz uman, ca produse de serie.

A pus la punct truse RF vândute curent pe piața românească, dintre acestea Fitatul Stanos-Tc-99m, folosit la vizualizarea ficatului, fiind cel mai apreciat și solicitat RF. Substanțe organice ca moderatori și agenți de răcire pentru reactorii nucleari, în particular radioliza bifenilului și a unor fracțiuni petroliere din țara noastră, a constituit la momentul respectiv (1963 - 1965) un program important, multidisciplinar, pe care l-a coordonat, acesta constituind și o preocupare de interes internațional, ca o posibilă filieră la dezvoltarea reactorilor nucleari energetici (Rev. Roum. Phys., 11, 937, 1966).

Scintilatorii organici, substanțe cu proprietăți scintilante, le-a sintetizat pentru a elimina importul. Acestea, de exemplu 2,5-diaril-oxazolii (PPO), erau incorporate în lichide sau materiale plastice și utilizate în diferite lucrări de fizică și tehnică nucleară. Ulterior, sintezele au fost realizate prin metode noi, patentate și publicate în reviste din Anglia (Tetrahedron, 16, 59 (1961); 19, 169 și 2199 (1963) etc.).

Radicalii liberi organici stabili au constituit un domeniu de cercetare aplicativă pe care l-a transformat ulterior în cercetare fundamentală care i-a adus o recunoaștere internațională. Radicalul stabil DPPH (1,1-difenil-2-picril-hidrazil) nu se putea obține pe cale comercială, acesta fiind folosit ca etalon în aparatul de RES construit la IFA. Odată cu sintetizarea lui au fost preparați și alți noi radicali stabili din aceeași clasă, probându-se

experimental ipoteza stabilității datorate împiedicării sterice, paralel cu efectul electronic (Tetrahedron: 13, 258, 1961; 23, 4661, 1967; Rev. Roum. Chim., 14, 527, 1969). Rezultatele au fost confirmate și de alte laboratoare din străinătate (URSS, Anglia, SUA, Canada, Franța etc.).

Alți radicali stabili pe care i-a studiat (J. Org. Chem., SUA, 38, 2355, 1973), experimental și prin simulare, au fost cei proveniți din sărurile de piridiniu ce prezentau interes prin asemănarea lor cu compuși ce posedă o activitate fiziologică cunoscută (cercetați în același timp în SUA de E. O. Kosower). În afară de numeroasele citări ale lucrărilor sale din literatură, semnalate anterior și în cărțile de referință fundamentală (în prefața cărora este menționată explicit contribuția lui P. T. Frangopol alături de alți bine cunoscuți specialiști ai domeniului: K. Dimroth, A. Rassat, N. Mc. Connel, G. Russel, A. Forrester ș.a.

Chimia biofizică și biofizica au ocupat în particular o considerabilă și foarte fertilă activitate a sa în ultimele două decenii de activitate la IFA, prin stimularea dezvoltării acestor domenii în România, datorită programului de cercetare pe care l-a inițiat: Modificarea structurii și funcției biomembranei sub acțiunea unor anestezice locale (procaina, lidocaina, tetracaina) și a medicamentelor românești cele mai solicitate la export: Gerovital și Aslavital, program finanțat de Centrala Industrială de Medicamente a Ministerului Industriei Chimice. Menționăm câteva tematici dintre cele peste 30 abordate, toate cu rezultate notabile publicate în literatura internațională: dinamica neliniară a interacțiunii sistemului imunitar cu tumori canceroase; RMN și transportul difuzional al apei prin membranele eritrocitelor umane; RES utilizând markeri de spin în studiul acțiunii agenților chimici la nivelul biomembranelor; studii de chimie fizică a suprafețelor privind interacția între medicamente și membrane naturale și artificiale; studii radioizotopice cu procaina marcată cu Tritiu etc.

Cutremurul de la 4 martie 1977 a distrus integral laboratorul său. Munca unei însemnate părți a vieții, laboratorul de compuși organici marcați, dotarea acumulată în 20 de ani,

substanțe, documentare, manuscrise, totul a dispărut în incendiul devastator cauzat de cutremur. Nu se dă bătut. Își amenajează un nou laborator în cadrul Centrului de Producție Radiochimică unde avea numai sarcini de producție. Se reorientează spre chimie biofizică și biofizică întrucât radicalii liberi organici stabili (realizați pentru prima dată în țara noastră) s au dovedit utili ca markeri de spin în cercetările unor mecanisme de reacție la nivelul biomembranelor. Petre T. Frangopol a avut o contribuție majoră la înființarea, coordonarea și dezvoltarea laboratoarelor în care a lucrat la Măgurele, Iași și Cluj, fără să revendice recunoașterea nimănui, conștient de mentalitatea comunistă: face unul treaba, și ne asumăm noi rezultatele (cei investiți în funcții oficiale).

Pentru faptul că nu a dorit să-i pună co-autori pe lucrările lui științifice (inclusiv pe contracte, procese tehnologice etc.) pe „unii” din colegii săi, activiști (și nu numai...), pentru această „necolegialitate” a fost la un pas să fie dat afară din partid și din institut. A venit 22 decembrie 1989 și totul s-a „uitat”. Este autor a peste 230 de lucrări științifice apărute: în țară 130 și peste 100 în marile periodice ale lumii (mainstream journals), cu factor de impact mare (afară de cărți și Proceedings-uri). A publicat peste 50 de articole de popularizare a științei, de science fiction, puncte de vedere în diferite dezbateri cu caracter cultural etc. în diferite reviste săptămânale din presa centrală (Contemporanul, Forum, Tribuna Școlii etc.) sau din provincie (Tomis, Steaua etc.). Seria Current Topics in Biophysics, inițiată și editată de Petre T. Frangopol (6 volume), cu contribuții ale unor specialiști de prim rang din țară și străinătate, este o serie ce poate sta alături de alte publicații de tipul „Progress in...” sau „Advances in...” mult apreciate în literatura științifică internațională de specialitate.

Lucrările sale (în paranteze, numărul de articole publicate) au apărut în reviste de prestigiu din străinătate, cu factor de impact mare: Biochimica Biophysica Acta-BBA (8), Tetrahedron-Anglia (7), Arch. Intrntl. Physiologie Biochim (5), J. Organic. Chem.-SUA, J. Organometall. Chem., Biosystems-Olanda, Bull. Soc. Chim. France, J. Chem. Soc.-Anglia, Molec. Aspects of Med., Isotopentechnik, Spectrochim. Acta, Chromtaographia,

Archaeometry-Olanda, etc. Lucrările sale cele mai citate sunt cele care au stat la baza tezei sale de doctorat (Radicali liberi stabili...), publicate cu A.T. Balaban în Tetrahedron-Anglia 23 (12), 4661, 1967 (48 de ori) și 13 (4), 258, 1961 (42 de ori). Menționez și alte lucrări publicate și citate: în BBA (17 ori), J. Chem. Soc. (25 de ori) etc.

Profesor, consilier, editor, întemeietor de noi laboratoare și școli de cercetare

Ca profesor, a organizat prima secție de fizică medicală într-o Universitate din România și a 2-a de Biofizică (după București), ambele la Facultatea de fizică a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, plecând practic de la zero dotare și spațiu, folosind numai fonduri externe (cca. 500.000 USD) obținute exclusiv din contracte câștigate prin competiții internaționale finanțate de AIEA-Viena (1995 - 1997), de Uniunea Europeană, Bruxelles, Copernicus (1995 - 1998), Tempus (1994 - 1999) sau Fundația Soroș (1992 - 1993) etc. A fost în trecut, ca și astăzi, un susținător îndârjit al tinerilor talentați și harnici. Mulți dintre foștii săi studenți și colaboratori, formați de el, lucrează în prezent în marile Universități ale lumii cu rezultate excelente.

Activitatea managerială: la Universitatea din Iași a creat în jurul său o școală de tineri dotați pe care i-a îndrumat și i-a trimis să-și facă doctoratul în domeniul chimiei biofizice și biofizicii în universități de prestigiu din SUA și Europa. Unul dintre aceștia, Alexandru Dașu, a câștigat un premiu european de biofizică. A știut să își apropie studenții, să-i ocrotească, lăsând o urmă în biofizica ieșeană. La Cluj, unde a funcționat o vreme, a dotat secția de chimie fizică cu aparatură în valoare de cca. 200.000 USD dintr-un grant al Băncii Mondiale, care a ocupat locul 1 în competiția de la CNCSIS. Dăruirea pentru activitatea de cercetare fundamentală a Profesorului Frangopol poate fi ilustrată și prin extinderea activităților sale cotidiene, impuse în acea vreme de rigorele cercetărilor aplicative obligatorii, la diseminarea cunoștințelor obținute în cadrul grupurilor de cercetare din întreaga țară coordonate de el în cadrul Programului de chimie biofizică menționat mai sus. Astfel a organizat patru Conferințe naționale

ale acestui Program de cercetare între anii 1986 - 1989, la Iași, Cluj și București, cu o parte din lucrări publicate în numere speciale din Revue Roumaine de Biochimie.

Practic, acestea constituiau manifestări de anvergură națională și nivel profesional internațional ale domeniului din România. A reușit să impună organizarea (cu V. V. Morariu), pentru prima dată în România, a Zilelor Balcanice de Biochimie și Biofizică, ediția a 8-a, la Cluj-Napoca în 1990, lucrările fiind publicate într-un număr special al Rev. Roum. Biochimie (1991), introducând astfel cercetătorii români din aceste domenii în circuitul unei manifestări tradiționale regionale.

Seminariile multidisciplinare inițiate de el la Sala TANDEM a IFA a polarizat elita cercetătorilor din România. A fost editorul primei publicații anuale (vol. 1 - 6) românești de biofizică, tiraj 1500 exemplare, în limba engleză, Seminars in Biophysics, publicată de IFA, recenzată internațional și difuzată peste hotare. Ultimul volum (6) a apărut în 1990. La Iași, din 1992 a continuat cu o serie nouă, intitulată Current Topics in Biophysics, (vol. 1-6), la Editura Universității „Al. I. Cuza” din Iași, difuzată mai ales peste hotare. În această serie a publicat câteva numere speciale de Biosenzori și Aplicații, cu autori din 35 mari laboratoare de chimie analitică ale lumii. A avut o contribuție fundamentală la dezvoltarea Bibliotecii IFA care a devenit cea mai bogată și completă bibliotecă de chimie din țară și una dintre cele mai bune biblioteci interdisciplinare de institut din lume, conform unui articol apărut în J. Chem. Document. (SUA), (1973).

În 1965 propune Conducerii IFA înființarea Buletinului de Informare IFA, a cărui coordonare și redactare a realizat-o timp de 4 ani. S-a bucurat de o audiență mare la IFA și în toată țara.

Militant pentru recunoașterea valorilor autentice în Învățământul și Cercetarea din România

Petre T. Frangopol a fost și continuă să fie un susținător neobosit al recunoașterii valorilor autentice ale Învățământului și Cercetării din România. În anul 2004 a publicat volumul Elite ale Cercetătorilor din România, în care prezintă biografiile a 21 de

cercetători de elită din domeniul matematicii, fizicii și chimiei. Aprecierea corectă s-a adeverit prin faptul că 7 dintre aceștia au devenit ulterior membri ai Academiei: Voicu Lupei, Dumitru Mihalache, Dorel Bucurescu, Mihnea Colțoiu, Dorin N. Poenaru, Nicolae-Victor Zamfir (Șeful Secției de fizică a Academiei Române) și Geavit Musa. În perioada 2002 - 2016 a publicat 6 volume intitulate Mediocritate și Excelență - o radiografie a științei și a învățământului din România, în care dezbate problemele educației și cercetării românești, care au ajuns, prin rezultate, la coada Europei, după ce, între cele două Războaie mondiale, se situau la nivelul școlilor europene. În cadrul Programului Civilizația românească inițiat de Academia Română se vor publica 30 volume de Istorie ale diferitelor domenii ale culturii și științei românești (Matematică, Fizică, Medicină, Literatură, Chimie etc.). Istoria Chimiei Românești este coordonată de Prof. Petre T. Frangopol. Are 35 capitole, 34 autori, 460 pagini și index de 1.100 nume. 9 capitole sunt scrise de către Prof. Petre T. Frangopol. În acest volum, foarte importantă este sublinierea critică a faptului că în România s-a desființat Radiochimia ca disciplină de predare și ca secție în Universități în ciuda importanței sale fundamentale în știința contemporană. De asemenea, este subliniat faptul că 90% din Industria Chimică a României a fost desființată după 1990, deși în anii 1970 - 1980 România era a 10-a țară din lume ca producție globală a Industriei Chimice. A fost redactor șef la Revista de Politica Științei și Scientometrie - Serie Nouă, a Ministerului Educației Naționale (2012 - 2016).

Recunoașterea activității sale profesionale

Activitatea sa a fost apreciată prin diferite medalii și diplome, de exemplu: Diploma de Onoare și Medalia IFA (2010), Profesor de onoare al UMF „I. Hațieganu” Cluj-Napoca (2008), Diploma de Onoare „Horia Hulubei” a IFIN-HH (2006) pentru activitatea depusă în IFA și în continuare la IFIN-HH, Diploma de Excelență a Universității București (2018), Marea Diplomă de Onoare, decernată în 1997 de Comisia Națională de Arheometrie, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Diploma de Onoare a

Institutului de Cercetări Marine din Constanța, Premiul „C. Miculescu” al Academiei Române (1986) pentru rezultatele obținute în programul de Chimie Biofizică și Biofizică la IFA. Medalia „Madona României” decernată conducerii Academiei Române dar și lui Petre T. Frangopol în 1996, atunci și consilier al Vicepreședintelui Academiei Române, de către Monseniorul Dr. Ioan Robu, Arhiepiscop-Mitropolit, cu prilejul aniversării Centenarului înființării Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București și împlinirii a două milenii de creștinism în România. Activitatea sa a fost, de asemenea, recunoscută și prin alegerea sa în comitetele de redacție ale revistelor Romanian Journal of Chemistry, editată de Academia Română, Journal of Radioanalytical și Nuclear Chemistry și Scientometrics, ambele editate de Springer, Germania“.

(Simona Anghel, 3 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică

Dr. Tania Zaharia despre activitatea academicianului Marian-Traian Gomoiu la Institutul Român de Cercetări Marine din Constanța

Dr. **Tania Zaharia**, director științific al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” din Constanța, s-a alăturat contemporanilor academicianului Marian-Traian Gomoiu cu o prezentare documentată.

„«Suntem parte din natură, având un destin comun. Avem datoria să protejăm și să conservăm natura pentru a supraviețui odată cu ea» (acad. Marian-Traian Gomoiu, la împlinirea vârstei de 80 de ani). Acest crez l-a însoțit pe domnul profesor universitar academician Marian-Traian Gomoiu toată viața sa“, mărturisește dr. Tania Zaharia. „Domnia sa, singurul academician în viață născut în Dobrogea, la Bazargic, absolvent al Liceului «Mircea cel Bătrân» din Constanța și al Facultății de Științe Naturale - Geografie, Universitatea «Victor Babeș» din Cluj, și-a început cariera științifică în cadrul Laboratorului de Oceanografie al Centrului de Cercetări Biologice al Academiei Române în 1959.

La 1 martie 1970, acest laborator a devenit parte a Institutului Român de Cercetări Marine (devenit în 1999, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină «Grigore Antipa» din Constanța - INCDM), unde tânărul cercetător Marian-Traian Gomoiu a activat din 1970 până în 1994 (cu întreruperi din 1990 până în 1993, perioada când a îndeplinit funcția de guvernator al Rezervației Biosferei Delta Dunării). În această perioadă și-a desăvârșit pregătirea profesională obținând în 1973 titlul de doctor, sub coordonarea renumitului savant academician Mihai Băcescu.

Tot în această perioadă, a beneficiat de stagii de specializare la renumite instituții din străinătate (precum Duke University Marine Laboratory Beaufort, NC, SUA - 1974; Institutul marin din Kiel, Germania, 1975; Scripps Institution of Oceanography, La Jolla, California, Woods Hole Oceanographic Institute, 1980) sau la expediții internaționale comune (ex. A 64-a expediție a navei sovietice de cercetări Vityaz, Marea Neagră 1978). Ca o recunoaștere a participării sale active la Comisia Științifică pentru Mediterana (CIESM), în 1984 a fost ales raportor pentru Marea Neagră al Comitetului de bentos.

De-a lungul întregii activități, s-a implicat în derularea a peste 60 de teme și obiective de cercetare ecologică marină pe care le-a condus sau la care a colaborat, obținând numeroase rezultate care au contribuit la îmbogățirea fondului de date ale oceanologiei și ecologiei marine în general, al biologiei, ecologiei și protecției Mării Negre. Rezultatele s-au concretizat în rapoarte științifice și în peste 200 de lucrări publicate și în numeroase comunicări făcute la reuniuni interne sau internaționale, rezultate care au fundamentat decizii și soluții practice sau au condus la dezvoltarea cunoașterii ecosistemului Mării Negre. Dintre acestea, cu adevărat remarcabile și de referință pentru perioada 1970 -1990 sunt:

Cercetări de ecologie bentală în Marea Neagră, în *Ecologie Marină* vol. IV, 1971, Ed. Academiei RSR, 357 pg.

Contribuții la cunoașterea ecologiei moluștelor psamobionte de la plajele submerse nisipoase de la litoralul românesc al Mării Negre - Teză de doctorat, 1973, 483 p., 16 pl., 90 fig., 55 tabele și 7 anexe în 43 p.

Studii ecologice privind moluștele psamobionte de la litoralul românesc al Mării Negre, în Ecologie Marină vol. V, 1976, Ed. Academiei RSR, 173-349

Ghid pentru cunoașterea florei și faunei marine de la litoralul românesc al Mării Negre, 1976, 108 p.

Numeroase alte lucrări științifice publicate în periodicul IRCM «Cercetări Marine».

Timp de 20 de ani (1971 - 1990) a fost sufletul periodicului IRCM «Cercetări Marine», după cum spunea acad. Mihai Băcescu în Referatul asupra activității științifice pentru ocuparea unui post de cercetător principal I la IRCM în 1990. În acest document, acad. Mihai Băcescu îl caracteriza ca fiind «pasionat cercetător al mării, un muncitor neobosit în câmpul problemelor marine, care se ține la curent cu tot ce-i nou în oceanologie și are o bogată activitate științifică... ». Ca profesor universitar, a aprins focul sacru al cunoașterii în cadrul Școlii doctorale a Universității «Ovidius» din Constanța; mulți dintre actualii cercetători ai INCDM au fost îndrumați de către profesorul universitar Marian-Traian Gomoiu, de care își amintesc cu grațitudine - CS1 dr. Andra Oros, CS1 dr. Florin Timofte, CS 1 dr. Laura Boicenco, CS 2 dr. Luminița Lazăr, CS III drd. Cristina Tabacea, CS III drd. Oana Marin. Toate acestea i-au adus recunoașterea și respectul întregii comunități științifice căreia îi aparține, dar îndeosebi celor care i-au fost colaborator, sfătuitor sau prieten. Personal, am avut șansa de a-i fi tânără colegă în IRCM, în perioada 1983-1994, eu - nou-venită în institut, domnia sa - deja un nume consacrat. Lucrările sale științifice mi-au servit ca material documentar de bază în formarea mea ca cercetător”.

Dr. Tania Zaharia, director științific al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” din Constanța, are cuvinte frumoase și despre inițiativa de suflet plecată din redacția cotidianului nostru. „Felicităm cotidianul ZIUA de Constanța și municipalitatea pentru recunoașterea meritelor acestui excepțional om de știință și ne alăturăm celor care îl sărbătoresc pe domnul profesor academician Marian-Traian Gomoiu cu această ocazie. Decernarea titlului de Cetățean de

Onoare al Constanței arată prețuirea și recunoștința pe care le merită din plin”.

Despre dr. Tania Zaharia, director științific al Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” din Constanța

Tania Zaharia este inginer în specializarea Tehnică Piscicolă, absolventă din 1977 a Facultății de Tehnologie și Chimia Produselor Alimentare și Tehnică Piscicolă / Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați; Ph.D. în Inginerie Industrială din 2002 la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați; poziția prezentă: cercetător științific gr. I, director științific la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” din Constanța (INCDM), vicepreședinte al Consiliului Științific din INCDM; delegat național la Comisia Științifică a Mediteranei (CIESM - Mediterranean Science Commission); implicată în derularea a 80 de proiecte C&D naționale și internaționale (din care 30 în coordonare); autor sau coautor la 256 de lucrări științifice; director de studii și lector în cadrul Centrului de Perfecționare Profesională a Asociației Balcanice de Mediu și INCDM; evaluator la programele de cercetare naționale; editor-șef (2011-2018) al periodicului Cercetări Marine/Recherches Marines al INCDM; referent la jurnale științifice („Fresenius Environmental Bulletin”, Germany; „Journal of Environmental Protection and Ecology”, Greece; „Turkish Journal of Fisheries and Aquatic Sciences, Turkey; 2nd Euro-Mediterranean Conference for Environmental Integration, Tunisia, GeoEcoMarina, etc.); membru în International Editorial Committee of Journal of Environmental Protection and Ecology, Greece și în Editorial Board al Marine Biological Journal, Sevastopol, Russian Federation; membru în comitetele de program a peste 20 de conferințe, workshopuri sau simpozioane; membru în comisii de îndrumare la doctorat la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, Facultatea Știința și Ingineria Alimentelor, și la Universitatea „Ovidius” din Constanța.

(Lavinia Siclitaru, 3 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică

**Dr. Dan Vasiliu, director GeoEcoMar, filiala Constanța
- Amintiri cu academicianul Marian-Traian Gomoiu**

Directorul GeoEcoMar, filiala Constanța, dr. **Dan Vasiliu**, unul dintre doctoranzii academicianului Marian-Traian Gomoiu:

„Prima mea amintire legată de prof. dr. acad. Marian-Traian Gomoiu (pe atunci nu avea toate aceste titluri) datează de pe la mijlocul anilor 1970 când tatăl meu, prieten și coleg la Institutul Român de Cercetări Marine (actualul INCDM Grigore Antipa) cu d-l Gomoiu, mi l-a prezentat. Pot spune ca am rămas impresionat pentru foarte mult timp de atunci înainte; un tip roșcovan, masiv, foarte volubil și, ceea ce mi-a rămas pentru mulți ani întipărit în minte, cu o voce puternică, răsunătoare. Aceasta a fost imaginea, e drept, dominată de aspectul fizic, pe care am avut-o despre prof. acad. Marian-Traian Gomoiu, până în anul 2008, când a avut loc următoarea mea întâlnire cu dânsul. De data aceasta, întâlnirea noastră nu a fost întâmplătoare, precum prima. Eu eram un (relativ) tânăr cercetător la INCDM Grigore Antipa, în timp ce dânsul era directorul sucursalei Constanța a GeoEcoMar. Împreună trebuia să pregătim o expediție științifică pe mare,

respectiv să întocmim planul de lucru, să stabilim echipele de lucru, precum și alte chestiuni organizatorice.

Gândul că urma să discut pentru prima dată cu prof. Gomoiu, membru al Academiei Române și primul guvernator al Deltei Dunării, probleme profesionale îmi crea o stare de emoție puternică (și evident, vizibilă), în special cunoscându-i cariera științifică prodigioasă. Odată intrat pe ușa biroului dânsului (ce coincidentă, actualul meu birou), până să mă prezint, m-a luat în primire, aparent supărat: «Tu abia acum vii la mine, la doi ani de când lucrezi la Grigore Antipa?» Am încercat, timid, să mă justific, spunându-i că pur și simplu nu am trecut pe la dânsul fiindu-mi rușine (acesta era adevărul, mă simțeam lipsit de importanță în fața dânsului, un om atât de important în comunitatea noastră științifică). Evident, a ripostat cu vocea sa puternică pe care mi-o reaminteam perfect din copilărie. «Prostii, ce este aia rușine? Te cunosc de când nici nu știai să mergi». Apoi, brusc, a trecut la rememorarea unor amintiri din perioada în care dânsul și cu tatăl meu erau colegi la Agigea (actuala Stațiune de Cercetări Marine a Universității Iași). Ușor, ușor, discuția noastră a deviat către planurile mele, mărturisindu-i că vreau să mă înscriu la Școala Doctorală a Universității «Ovidius», al cărei director era în acea perioadă. Mi-am făcut curaj și l-am întrebat dacă este dispus să mă ia ca doctorand, să-mi coordoneze activitatea științifică pe perioada studiilor doctorale. A acceptat și pot spune că acel moment mi-a marcat semnificativ cariera mea profesională.

Am fost un doctorand privilegiat având un asemenea îndrumător care, încă de la început, mi-a impus o disciplină, rigurozitate deosebită atât în programul de colectare de probe și analiză a lor în laborator, cât și în redactarea tezei. Toate acele luni petrecute împreună încercând și, zic eu, reușind să dăm fiecărui capitol al tezei o formă științifică, dar în același timp și literară, m-au ajutat enorm să mă formez ca cercetător și autor de articole științifice și recenzor. Am finalizat cu succes studiile doctorale în septembrie 2011, cu o săptămână după ce mă transferasem la INCD GeoEcoMar, devenind astfel coleg cu d-l prof. dr. acad. Gomoiu. Deși, având în vedere vârsta, nu mai ocupa poziția de

director al sucursalei Constanta a GeoEcoMar, relația noastră profesor - student/doctorand a continuat. Încă nu mă învățase tot ceea ce trebuia să știu pentru a deveni și eu un adevărat cercetător. Am continuat această extraordinară cooperare, prin redactarea împreună a numeroase lucrări științifice, participări în proiecte, în expediții pe mare etc. pe parcursul anilor ce au trecut de atunci, până când gravele probleme de sănătate l-au împiedicat să-și mai desfășoare activitatea științifică în cadrul GeoEcoMar. Toți acești ani în care am fost colegi au întărit relația noastră, nu numai pe plan profesional.

Îmi amintesc cu deosebită plăcere zilele petrecute împreună la Atena, Palma de Mallorca, Barcelona etc., în cadrul unor conferințe științifice, când am descoperit și cealaltă față a omului Marian-Traian Gomoiu. Bucuria sa de a trăi, energia (în ciuda vârstei), jovialitatea, plăcerea de a savura o mâncare bună sau un vin bun pe care le etala erau contagioase, astfel încât eu, un tip puțin cam introvertit, așteptam cu nerăbdare orice deplasare, călătorie pe care urma să o facem împreună. Toate momentele extraordinare petrecute împreună la birou, la bordul navei, în călătoriile noastre m-au ajutat enorm să mă dezvolt atât ca cercetător, cât și ca om, astfel încât cea mai mare parte a realizărilor mele i se datorează acestui extraordinar om, cercetător, profesor, Marian-Traian Gomoiu“, susține în evocarea sa, directorul GeoEcoMar, dr. Dan Vasiliu.

Despre dr. Dan Vasiliu

Dr. Dan Vasiliu conduce Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină, filiala Constanța. Vasiliu a coordonat în trecut și activitatea de cercetare în domeniul oceanografiei chimice în cadrul aceluiași institut și în același timp a lucrat în calitate de cercetător științific la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa”. Din 2011 a obținut titlul de doctor al Universității „Ovidius” din Constanța cu teza de doctorat „Distribuția spațio-temporală a clorofilei în apele platoului continental românesc și factorii săi de control”.

(Lavinia Siclitaru, 4 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
**Acad. Gheorghe Benga - „Profesorul Petre T. Frangopol
reprezintă un model de om de știință din categoria
Excelenței“**

Seria evocărilor a cuprins și discursul acad. **Gheorghe Benga**, susținut cu prilejul ședinței omagiale din 8 octombrie 2018, desfășurată în Aula Academiei Române, la celebrarea celor 85 de ani împliniți de prof. Petre T. Frangopol (publicat în revista „Academica“ a Academiei Române, nr. 10-11/2018). Gheorghe Benga este membru titular al Academiei Române din 5 iunie 2015 (membru corespondent - 29 noiembrie 2001).

Prof. Benga a descoperit în 1986 proteinele canal pentru apă, descoperire care a primit în 2003 premiul Nobel pentru chimie, dar premiul a fost acordat unor oameni de știință americani care au preluat cercetările prof. Benga. Abia după acordarea acestui Nobel, americanii au recunoscut întâietatea românului Benga în descoperirea premiată.

„O frumoasă tradiție în Academia Română este ca marile personalități să fie onorate prin omagierea lor la împlinirea unor vârste frumoase. Consider ca fiind foarte bine venită onorarea

colegului și prietenului profesor Petre T. Frangopol (cu prilejul împlinirii vârstei de 85 de ani), azi, 8 octombrie 2018, în Aula Academiei Române și felicit pe organizatorii acestui eveniment: Acad. Victor Voicu și Secțiile de Științe Chimice și de Științe Fizice. Am o foarte veche admirație pentru profesorul Petre T. Frangopol încă din tinerețe, admirație care a crescut pe măsura scurgerii anilor. Cred că Domnia sa merită pe deplin titlul pe care l-am ales pentru luarea mea de cuvânt.

Preocupat de câteva decenii de Excelența în știință, învățământ, viață academică românească, de Elitele cercetătorilor români, dar și de problemele actuale sociale și economice ale României de după 1990 (de pildă „decapitarea industriei chimice românești” și necesitatea „reindustrializării României”) prof. Petre T. Frangopol abordează conceptul Excelenței opus Mediocrității în zeci de publicații, începând cu articolele publicate în suplimentul săptămânal „Aldine” al ziarului România liberă, în alte ziare din București, Iași, Constanța, ca și în Curierul de Fizică (publicație a Societății Române de Fizică și a Fundației Horia Hulubei), Revista de chimie, Revista de Politica Științei și Scientometrie (RPPS, pentru care s-a zbatut să găsească finanțare).

Apoi a publicat mai multe volume (majoritatea la editura Casa Cărții de Știință din Cluj-Napoca) dedicate Elitei cercetătorilor români (primul chiar cu titlul acesta), acei oameni de știință (scientists în engleză) sau savanți (savantes în franceză), care sunt valori autentice ale culturii române (știința fiind parte a culturii), care s-au impus în știința mondială, au făcut cunoscută România în lume prin știință, aceștia reprezentând Excelența.

Din păcate, în mare măsură acești cercetători sunt adesea ignorați în propria țară de către cei ce decid soarta științei românești (și a lor), ba chiar hărțuiți, în schimb fiind promovați alți „cercetători”, care sunt de fapt „pseudo-valori” sau chiar „non-valori” (ei reprezintă Mediocritatea).

Profesorul Petre T. Frangopol abordează aceste probleme în mai multe volume intitulate „Mediocritate și Excelență. O radiografie a științei și învățământului din România”. Trebuie subliniat că în grupul celor ce reprezintă Excelența se regăsesc

membri ai Academiei Române (mai mult chiar, unii cercetători selectați de către profesorul Frangopol și prezentați în volumele sale au devenit ulterior membri ai Academiei Române). După mulți ani (prea mulți în opinia mea) a fost recunoscută și valoarea sa, fiind ales membru de onoare al Academiei Române.

Profesorul Petre T. Frangopol reprezintă un model de om de știință din categoria Excelenței, care s-a impus în România și pe plan internațional în chimie, radiochimie, biochimie, biofizică și politica științei și de aceea îl consider o Excelență a Excelenței.

Profesorul Petre T. Frangopol a jucat și joacă un rol de seamă în viața mea. Îmi amintesc de prima discuție pe care am avut-o în 1977, într-un laborator al Disciplinei de Biochimie a Institutului de Medicină și Farmacie - IMF - Cluj-Napoca (devenit ulterior Universitatea de Medicină și Farmacie - UMF - „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca), eu fiind pe atunci asistent universitar la disciplină. Eram absolvent al Facultății de medicină a IMF și al Facultății de chimie a Universității „Babeș-Bolyai” (UBB) din Cluj-Napoca. Tocmai mă înapoiasem după 12 luni de specializare în Anglia (post-doc în laboratorul prof. Dennis Chapman), unde învățasem aplicarea în studiul biomembranelor a unor tehnici moderne biofizice de biologie moleculară, între care marcarea cu spin („spin labelling”) și rezonanța magnetică nucleară (RMN).

Mentorii mei, prof. Ioan Manta (care mi-a fost și conducător de doctorat) și prof. Octavian Bârză (ce preluase conducerea disciplinei după pensionarea prof. Manta) mi-au încredințat conducerea unui colectiv de cercetare (primul „grup Benga”), din care făceau parte cadre didactice și studenți.

Profesorul Petre T. Frangopol mi-a oferit șansa de a începe o colaborare științifică. Domnia sa era cu 11 ani „mai mare” decât mine, fiind un cercetător cu o formare mai completă și cu o experiență de cercetare mai mare, dobândite prin studii universitare (inginerie chimică la Institutul Politehnic din Iași, specializare în fizica și tehnologia nucleară în cadrul Facultății de fizică a Universității din București, seria unică 1956 - 1957), după care a fost angajat la IFA.

Detașat la Politehnica din București a lucrat în laboratorul de chimie organică al prof. C. D. Nenițescu (1958 - 1964), apoi a obținut doctoratul în chimie organică la Institutul Politehnic din Timișoara, sub conducerea prof. Giorgio Ostrogovich (1968). A efectuat stagii post doctorale în: Canada (Ottawa, 1969 - 1970), S.U.A. (Washington D.C., 1970 - 1971), Germania (bursier Humboldt, 1972).

Am fost onorat că un cercetător cu o „carte de vizită” impresionantă (prin realizări concrete, nu doar prin „titluri”) îmi propune să colaborăm, mai ales că temele propuse valorificau specializarea mea ca post-doc și se încadrau în programele de cercetare ce mi le propusesem. Profesorul Frangopol m-a invitat să-i vizitez laboratorul la Institutul de Fizică și Inginerie Nucleară (IFIN) Măgurele - București, unde am avut onoarea de a o cunoaște pe distinsa soție dr. Maria Frangopol, excelent cercetător și OM deosebit. Cei doi soți lucrau împreună, fiind conducătorii „grupului prof. Petre T. Frangopol și dr. Maria Frangopol”, în care mai lucrau și tineri cercetători cărora prof. Frangopol le finanța posturile obținute prin contractele sale. A început astfel o colaborare fructuoasă de câteva decenii între „grupul prof. Petre T. Frangopol și dr. Maria Frangopol” de la IFIN Măgurele - București și „grupul Benga” de la IMF Cluj-Napoca; după înființarea (în 1978) a Disciplinei de Biologie Celulară, subsemnatul preluând conducerea ei, „grupul Benga” s-a dezvoltat.

Voi reda concret unele dintre cele mai valoroase rezultate ale colaborării dintre cele două grupuri. Probabil că formarea unor tineri cercetători cărora noi le-am creat posturi și condiții de muncă, i-am învățat „cum se face știința”, este unul dintre cele mai de seamă rezultate. Dar să redau concret și unele programe de colaborare și rezultatele științifice obținute, valorificate prin publicarea lor în jurnale importante din România și din străinătate, inclusiv cele cu factor de impact. Prima temă de colaborare a celor două grupuri a urmărit caracterizarea prin rezonanță electronică de spin (RES) cu markeri specifici a interacțiunilor moleculare dintre proteine-lipide, lipide-lipide, în sisteme model și pe membrane naturale, precum și a efectelor unor medicamente.

Pentru mine a fost o continuare a cercetărilor începute în Anglia în laboratorul prof. Dennis Chapman, însă laboratorul soților Frangopol de la IFIN era unul dintre puținele laboratoare din lume în care se sintetizau markeri de spin, iar unii s-au obținut prin colaborarea dâșșilor cu grupul prof. Rozantsev din Moscova.

Soții Frangopol au adus în colaborare markerii de spin și expertiza „chimică”, iar eu am adus expertiza de preparare a probelor biologice: proteine, membrane artificiale sau modele de membrane (vezicule numite liposomi), membrane eritrocitare, membrane subcelulare hepatice - microsomi (ce sunt vezicule derivate din reticulul endoplasmic), de marcarea cu spin, de efectuare a măsurătorilor la spectrometrul RES și de interpretare a spectrelor.

Amintesc lucrări publicate prin colaborarea dintre „grupul prof. Petre T. Frangopol și dr. Maria Frangopol” și „grupul Benga”: V.D. Sholle, E.Sh. Kagan, V.J. Michailov, E.G. Rozantsev, P.T. Frangopol, Maria Frangopol, V.I. Pop, Gh. Benga, A new spin label for SH groups in proteins: The synthesis and some applications in labelling of albumin and erythrocyte membranes, *Rev. Roum. Biochim.*, 17, 291-298, 1980; P.T. Frangopol, Gh. Benga, M.S. Ionescu, Maria Frangopol, O. Popescu, V.I. Pop, Aplicațiile markerilor de spin în studiul membranelor biologice, *Bul. Acad. Șt. Med.*, nr. 1/1982, pp.39-49; Gh. Benga, V.I. Pop, M. Ionescu, Adriana Hodârână, Rozalia Tîlîncă, P.T. Frangopol, Comparison of human and rat liver microsomes by spin label and biochemical analyses, *Biochim. Biophys. Acta*, 750, 194-199, 1983; Gh. Benga, I.C. Dâșșoreanu, Maria Frangopol, P. T. Frangopol, Unele aplicații ale markerilor de spin în studiul albuminei serice și a membranelor biologice, *Rev. Chim.* 59 (11), 1255-1259, 2008.

Trebuie să subliniez că prof. Petre T. Frangopol m-a învățat cum se scriu proiecte de contracte de cercetare științifică spre a fi aprobate și finanțate, dansul având o experiență deosebită pentru obținerea de fonduri din țară și din străinătate. A fost pentru mine un adevărat profesor pe această linie, la fel și pentru regretatul și talentatul om de știință care a fost biofizicianul dr. Vasile V. Morariu (Institutul de Tehnologie Izotopică și Moleculară -ITIM -

din Cluj-Napoca). Printr-un contract de cercetare cu Academia de Științe Medicale (ASM) eu am obținut dotarea Disciplinei de Biologie Celulară a IMF Cluj-Napoca cu spectrometrul RES ART-6 produs la IFIN. Am folosit aparatul pentru realizarea cercetărilor menționate mai sus prin colaborarea cu „grupul prof. Petre T. Frangopol și dr. Maria Frangopol”, dar am elaborat împreună și două ample publicații (sub forma de reprint, tipărite la Institutul Central de Fizică (ICFIZ) al IFIN), privind marcarea cu spin și folosirea spectrometrului RES ART-6. Aceste două publicații au fost: P.T. Frangopol, Maria Frangopol, M.S. Ionescu, V.I. Pop, Gh. Benga, Markerii de spin. Aplicații în biologie, Reprint ICEFIZ RB-3, noiembrie 1980; Reprint ICEFIZ RB-3, noiembrie, 1980; M.S. Ionescu, V. Strujan, Maria Frangopol, M. Ciobanu, V.D. Sholle, Gh. Benga, P.T. Frangopol, Folosirea spectrometrului RES ART-6 IFIN în studii cu markerii de spin, Reprint ICEFIZ RB-4, iunie, 1981. Astfel s-a contribuit la informarea teoretică și practică a tuturor cercetătorilor din România interesați de utilizarea unei tehnici moderne de biofizică, biochimie și biologie moleculară.

De menționat că între autorii lucrărilor publicate ca valorificare a colaborării dintre „grupul prof. Petre T. Frangopol și dr. Maria Frangopol”, pe de o parte și „grupul Benga”, pe de altă parte, au fost incluși tineri din ambele grupuri. Exemple de asemenea lucrări sunt: Gh. Benga, M. Ionescu, O. Popescu, V. I. Pop, Effect of chlorpromazine on proteins in human erythrocyte membranes as inferred from spin labeling and biochemical analyses, *Molecular Pharmacology*, 23, 771-778, 1983; Gh. Benga, O. Popescu, R.P. Holmes, V.I. Pop, NMR studies on the mechanism of water diffusion through human erythrocyte membranes, *Bulletin of Magnetic Resonance*, 5, 265, 1983; Gh. Benga, V.I. Pop, O. Popescu, M. Ionescu, V. Mihele, Water exchange through erythrocyte membranes: Nuclear magnetic resonance studies on the effects of inhibitors and of chemical modification of human membranes, *J. Membrane Biol.*, 76, 129-137, 1983.

O lucrare importantă realizată împreună cu profesorul Frangopol este următoarea: Gh. Benga, Adriana Hodârnu, M. Ionescu, V.I. Pop, P.T. Frangopol, V. Strujan, R.P. Holmes, F.A.

Kummerow, A comparison of the effects of cholesterol and 25-hydroxy-cholesterol on egg yolk lecithin liposomes: spin label studies, *Ann. New York Acad. Sci.*, 414, 140-152, 1983, lucrarea fiind publicată în volumul „Biomembranes and Cell Function” (F.A. Kummerow, Gh. Benga, R.P. Holmes, eds.), cuprinzând lucrările prezentate la un workshop româno-american organizat de F.A. Kummerow și Gh. Benga (New York, 1982). Această lucrare a fost rezultatul includerii profesorului Fred A. Kummerow și a dr. Ross P. Holmes (Univ. of Illinois, Urbana-Champaign, SUA) în colaborarea dintre „grupul prof. Petre T. Frangopol și dr. Maria Frangopol”, pe de o parte și „grupul Benga”, pe de altă parte.

Prof. Frangopol, dr. V.V. Morariu, dr. Liana Ivanof și alți cercetători români n-au primit aprobare de a se deplasa în SUA. În Raportul înaintat la National Science Foundation (NSF) de către prof. Kummerow, iar la Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie (CNST) de către mine, am insistat ca să rămână deschisă invitația pentru aceștia să se deplaseze ulterior, ceea ce s-a realizat în cazul prof. Frangopol, dar nu și în cazul celorlalți.

Prof. Petre T. Frangopol a dat un sprijin important și programului de colaborare început în 1976 între „grupul Benga” de la IMF Cluj și „grupul Vasile V. Morariu” de la Institutul de Tehnologie Izotopică și Moleculară - ITIM - din Cluj-Napoca privind studiul prin RMN al transportului apei prin membrana celulei roșii, program prin care s-a standardizat metodologia de rezonanță magnetică nucleară (RMN) pentru măsurarea difuziunii (transportului) apei prin membrana eritrocitară, publicându-se lucrarea: V.V. Morariu, Gh. Benga, Evaluation of a NMR technique for the study of water exchange through erythrocyte membranes in normal and pathological subjects *Biochim. Biophys. Acta*, 1977, 469, 301- 310 (cea mai citată lucrare a lui Morariu, de 97 de ori pe Web of Science, aproape de pragul de 100 citări, prag considerat pentru ca un articol să fie numit Citation classic).

Benga și Morariu au efectuat determinări de permeabilitate a hematiilor de la copii cu diferite forme clinice de epilepsie, comparativ cu copiii dintr-un lot martor. S-a observat o permeabilitate scăzută pentru apă a hematiilor de la copiii cu

epilepsie, propunându-se ideea originală a existenței unui defect de membrană cu caracter generalizat în epilepsie. S-a publicat o lucrare pe această temă: Gh. Benga, V. V. Morariu, Membrane defect affecting water permeability in human epilepsy, publicată în Nature, 265, 1977, 636-638. Datele clinice au fost prelucrate de dr. Ileana Benga (soția dr. Gh. Benga) care lucra în Clinica de Neuropsihiatrie infantilă a I.M.F. Cluj-Napoca, iar din întâmplare și Cornelia Morariu (soția lui Vasile Morariu) era intern în clinica respectivă. De aceea, în lucrare, cei doi autori confirmă ajutorul important dat de Ileana Benga și Cornelia Morariu (care meritau să fie incluse între autori). Eu planificam experiența decisivă de identificare a proteinei implicată în transportul apei prin membrana eritocitară, iar pentru aceasta era necesară amenajarea laboratorului de lucru cu radioizotopi.

Eu și Octavian Popescu (în prezent academician) aveam dreptul de a lucra cu radioizotopi pe baza studiilor universitare (Octavian absolvise Facultatea de științe, secția de biologie moleculară la Universitatea din Belgrad, iar eu absolvisem la UBB anul V de specializare în chimia suprafețelor și radiochimie). Un alt membru de bază al „grupului Benga” ce urma să facă experiența, Ioan Victor Pop, a fost înscris la Cursul de utilizare a radioizotopilor de la IFIN București-Măgurele (sprijinul prof. Frangopol fiind esențial), unde a luat ca proiect de licență amenajarea laboratorului de radioizotopi al Disciplinei de Biologie Celulară.

După cum este descris în alte prezentări [2], prin experiența sus-menționată „grupul Benga”, împreună cu americanul Ross Holmes, care s-a deplasat la Cluj-Napoca, au descoperit în 1985 prima proteină canal pentru apă din membranele biologice (proteină numită în prezent aquaporina 1). Descoperirea s-a raportat în 1986 în două lucrări de referință („milestones papers”): Gh. Benga, O. Popescu, V.I. Pop, R.P. Holmes, p-Chloromercuri-benzenesulfonate binding by membrane proteins and the inhibition of water transport in human erythrocytes, Biochemistry, 25, 1535-1538, 1986; Gh. Benga, O. Popescu, Victoria Borza, Ana Mureșan, V.I. Pop, I. Mocsy, A. Brain,

J. Wrigglesworth, Water permeability of human erythrocytes: identification of membrane proteins involved in water transport, Eur. J. Cell Biol., 41, 252-262, 1986. Din păcate, Premiul Nobel pentru chimie pe 2003 a fost acordat pentru această descoperire unui savant american, care a redescoperit aceeași proteină din întâmplare, publicând prima lucrare la 2 ani după lucrările publicate de „grupul Benga”. Prof. Petre T. Frangopol a fost primul pe care l-am contactat (la telefon) când a fost anunțată nominalizarea laureatului. Reacția profesorului Frangopol a fost promptă: „E un nou caz Paulescu, trebuie să reacționăm!”

M-a sprijinit în acțiunea pe care am început-o atunci, de recunoaștere a priorității mele în descoperirea primei proteine canal pentru apă, prin strângerea de semnături de sprijin a petiției pentru recunoașterea lui Gheorghe Benga ca un descoperitor al primei proteine canal pentru apă în membrana celulei roșii sanguine umane, cu câțiva ani înaintea lui Peter Agre (Premiul Nobel pentru Chimie în 2003). În sprijinul petiției au semnat mii de oameni de știință din întreaga lume, între care Laureatul Nobel, George Emil Palade, precum și marea majoritate a membrilor Academiei Române.

Am spus în Adunarea Generală a Academiei din 16 dec. 2003 că pentru mine fiecare semnătură are aceeași valoare ca și cea a prof. Palade. De subliniat că Secția de Știința și Tehnologia Informației a fost prima care a recunoscut în scris (sub semnătura președintelui secției, acad. Mihai Drăgănescu) prioritatea mea ca întâiul descoperitor al primei proteine canal pentru apă. Secția de Științe Medicale, sub semnătura președintelui secției acad. Victor Voicu este a doua ce a recunoscut această prioritate. Mai multe secții ale Academiei Române mi-au trimis Tabelul cu semnături ale membrilor secției, în care marea majoritate a membrilor (sau chiar toți) au semnat sprijinul petiției, dar secția în ansamblu n-a comunicat decizia de recunoaștere a omisiunii mele de la Premiul Nobel pentru Chimie pe 2003, așa cum au făcut Secția de Știința și Tehnologia Informației și Secția de Științe Medicale.

Apreciez în mod cu totul deosebit că au semnat și foarte mulți membri ai secțiilor „umaniste”, între care acad. Răzvan

Theodorescu (pe atunci președinte al Secției de Arte, Arhitectură și Audiovizual, în prezent și vicepreședinte al Academiei Române, prezent la evenimentul de azi) a scris un comentariu plin de înțelepciune pe site-ul Ad Astra (în prezent semnăturile se află pe site-ul gheorghebenga.ro). Subliniez de asemenea că dl acad. Ioan Dumitrache mi-a dat în scris recunoașterea priorității mele din partea CNST, în calitatea ce o avea pe atunci de președinte al acestui for de conducere a întregii activități de cercetare științifică din România.

Dintre Filialele Academiei Române numai cea din Cluj-Napoca și-a exprimat în scris (sub semnătura președintelui de atunci al Filialei, acad. Ionel Haiduc) recunoașterea omisiunii mele de la Premiul Nobel pentru Chimie pe 2003. Îi sunt recunoscător prof. Petre T. Frangopol pentru promovarea descoperirii românești a primei proteine canal pentru apă din membranele biologice în foarte multe publicații [3], precum și ca Invited Speaker, susținând Opening Lecture la congresul pe care l-am organizat în 2015: The Second World Congress on Water Channel Proteins (Aquaporins and Relatives) Celebrating the 30th Anniversary of the Discovery of the First Water Channel Protein (Later Called Aquaporin 1), 6-10 May 2015, Cluj-Napoca, Romania". La congres dl. acad. Victor Voicu a prezidat o Sesiune în care s-a impus prin profesionalism, comentarii pertinente, astfel că am primit de la participanți de înaltă clasă din Japonia, Germania, China, aprecieri din cele mai favorabile privind calitățile Domniei sale de om de știință.

Este de remarcat că realizasem cercetările „de valoare Nobel” încă din 1986, însă dosarul meu de candidat la primirea în Academia Română (depus în 1990) a fost „pus bine” în dulapul din spatele biroului acad. Nicolae Cajal (vicepreședinte al Academiei Române și președinte al Secției de Științe Medicale), până ce prof. Frangopol i l-a semnalat. Astfel am devenit m.c. al Academiei în 2001, iar m.t. în 2015 (deci după încă 14 ani), când acad. Victor Voicu, președinte al Secției de Științe Medicale și secretar general al Academiei Române și acad. Emil Burzo (președinte al Filialei Academiei din Cluj-Napoca) m-au susținut insistent, iar m.t. ai Secției m-au votat în unanimitate.

În fine, prof. Petre T. Frangopol a fost primul dintre puținii colegi profesori universitari și membri ai Academiei Române care au reacționat când, la 1 oct. 2009, am fost îndepărtat din Facultatea de Medicină Clujeană la împlinirea vârstei de 65 de ani, deși conform Legii Educației în vigoare în 2009 aveam dreptul să rămân ca profesor titular până la împlinirea vârstei de 70 de ani (fiind membru al Academiei Române - singurul din UMF Cluj-Napoca pe atunci - și al ASM).

Prof. Frangopol a scris mai multe scrisori (adresate unor autorități, de la Președinția României la Ministerul Educației, de la parlamentari la Conducerea UMF Cluj-Napoca) prin care cerea să fiu reîncadrat. Mai mult, a încercat să convingă pe Decanul Facultății de Chimie a UBB și pe rectorul Universității Tehnice din Cluj-Napoca să fiu transferat ca profesor titular la una din aceste universități (lucru pe care legea îl permitea și confirmat de profesorul Mircea Miclea, fost ministru al Educației). Subliniez că și dl. Alexandru Mironov (reputat jurnalist, Senior editor al prestigioasei reviste Știință & Tehnică, prezent în sală) a inițiat o campanie de presă pentru reîncadrarea mea ca profesor titular la UMF Cluj-Napoca. Demersurile prof. Frangopol, ale prof. Miclea, ale d-lui Mironov, n-au avut succes (o dovadă în plus despre felul cum românii își onorează valorile).

Îndepărtarea mea din UMF Cluj-Napoca n-a însemnat însă finalul carierei mele universitare și de om de știință. De la 1 oct. 2009 am trecut cu normă întreagă ca medic primar de genetică medicală la Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj în Laboratorul de Explorări Genetice (laborator fondat de mine odată cu Disciplina de Biologie Celulară în 1978), acreditat ca unitate de cercetare din rețeaua ASM și sub egida Academiei Române. Am fost invitat ca să predau (ca profesor asociat) biologia celulară și moleculară la linia engleză de la Fac. de medicină a Universității de Vest „Vasile Goldiș” (UVVG) din Arad, beneficiind și de colaborarea științifică cu cercetători de la Institutul de Științe ale Vieții (ISV) din cadrul UVVG, un institut dotat la nivel mondial (e un adevăr) prin meritele prof. univ. dr. Aurel Ardelean, „ctitorul” UVVG, rector fondator și președinte al universității. Fac parte din

Consiliul științific al ISV, condus de către Laureatul Nobel Stefan Hell (m.o. al Academiei Române). Subliniez că și prof. Petre T. Frangopol a fost o vreme profesor asociat la UVVG, bucurându-se de o unanimă apreciere. Totodată sunt profesor onorific al Universității din Sydney, la propunerea prof. Philip Kuchel (School of Molecular Biosciences, Universitatea din Sydney) ceea ce-mi asigură consultarea publicațiilor din biblioteca Univ. din Sydney.

M-am bucurat nespus de mult când în 2008 UMF Cluj-Napoca i-a acordat colegului Petre T. Frangopol titlul de profesor de onoare (la inițiativa mea și cu sprijinul rectorului Marius Bojiță), având în vedere meritele deosebite ale Domniei sale (expuse pe larg de vorbitorii de azi), precum și sprijinul foarte important dat dezvoltării Disciplinei de Biologie Celulară și Moleculară a UMF. M-am bucurat și mai mult când Academia Română a recunoscut valoarea prof. Petre T. Frangopol, primindu-l ca membru de onoare. Am fost fericit să pot lua cuvântul atunci spre a-i susține valoarea, după cum și acuma sunt fericit să pot vorbi în fața Domniilor Voastre la omagierea distinsului coleg prof. Petre T. Frangopol și prieten.

În prezent ne aflăm, profesorul Frangopol și cu mine, în permanentă comunicare, ceea ce pentru mine are o valoare deosebită. Dragă Petrache, îți doresc ani mulți cu sănătate și cu cele mai mari satisfacții academice, științifice și personale!

Note

1. P.T. Frangopol, Elite ale cercetătorilor din România, matematică-fizică-chimie, Prefață de Prof. univ. Dr. Gheorghe Benga, Membru corespondent al Academiei Române, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2004.

2. Gh. Benga, Birth of water channel proteins - the aquaporins, Cell Biol. Int. 27, 701-709, 2003; Gh. Benga, Water channel proteins: from their discovery in 1985 in Cluj-Napoca, Romania, to the 2003 Nobel Prize in Chemistry and their Medical Implications, The 9th World Multi-Conference on Systemics, Cybernetics and Informatics, Orlando, Fl. (USA), 10, 99-104, 2005; Gh. Benga, Water channel proteins: from their discovery in Cluj-Napoca, Romania in 1985, to the Nobel Prize in chemistry and

their implications in molecular medicine, *The Keio J. Med.*, Tokyo, 55 (2), 64-69, 2006; Gh. Benga: The first discovered water channel protein, later called aquaporin 1: molecular characteristics, functions and medical implications, *Mol. Asp. Med.*, 33, 518-534, 2012; F. Marin, *Facultatea de Medicină, Școala Medicală Clujeană și Spitalele din Cluj (1500-2000). Scurt istoric, Ediția a II-a, revizuită și adăugită cu perspectiva medicinei și farmaciei clujene de la origini până în zilele noastre. Sub îngrijirea: Acad. Gheorghe Benga, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2018.*

3. P. T. Frangopol, L. Gavrilă, Memorandum regarding the discovery of the first water channel protein by Gheorghe Benga in Romania, a few years before Peter Agre (2003 Nobel Prize in Chemistry), *Romanian J. of Genetics*, 1 (2005); P. T. Frangopol, *Mediocritate și excelență. O radiografie a științei și învățământului din România, Vol. 2, Fundație OutNobel la Cluj-Napoca, p.257-26, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005; P. T. Frangopol, Mediocritate și excelență. O radiografie a științei și învățământului din România, Vol. 3, Cap. 14. Gheorghe Benga, exclus de la Premiul Nobel 2003 pentru chimie, fondatorul Biologiei Celulare și Moleculare la Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2008; P. T. Frangopol, Gheorghe Benga exclus de la Premiul Nobel 2003 pentru chimie, fondatorul Biologiei Celulare și Moleculare la Cluj-Napoca, *Revista de Politica Științei și Scientometrie - serie nouă* -, 2, 48-62, 2013.*

(Simona Anghel, 4 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
Acad. Ioan Dumitrache - „Spirit liber, curajos și competent, prof. Petre T. Frangopol s-a aplecat cu multă dăruire spre probleme majore ale societății“

Discursul prof. **Ioan Dumitrache**, membru titular al Academiei Române, susținut cu prilejul ședinței omagiale din 8 octombrie 2018, desfășurată în Aula Academiei Române, la celebrarea celor 85 de ani împliniți de prof. Petre T. Frangopol (publicat în revista „ACADEMICA“ a Academiei Române, nr. 10-11/2018).

Din 2000 până în 2004, Ioan Dumitrache a fost rector al UPB. Din 2017 este membru titular al Academiei Române, fiind coordonatorul Proiectului 1, despre învățământ, din Strategia de dezvoltare a României în următorii 20 de ani elaborat de acest for. Actualmente este Secretar General al Academiei Române, inițiatorul evaluării rezultatelor cercetării științifice românești pe baza criteriilor internaționale științifice scientiometrice.

„Multitudinea preocupărilor științifice și implicarea în problemele societății, ale educației și cercetării a distinsului coleg Petre Frangopol fac pe cât de dificilă, pe atât de fascinantă o

prezentare exhaustivă a personalității sale. Mă voi rezuma în cele ce urmează doar la o componentă a activității sale, aceea de a identifica și promova cu acribie criterii și standarde pentru creșterea vizibilității cercetării științifice românești.

Adept al promovării și susținerii cercetării științifice ca vector esențial al dezvoltării societății, profesorul Petre Frangopol a militat constant pentru existența unor mecanisme care să promoveze valoarea și calitatea cercetării științifice. A organizat mai multe seminarii și dezbateri cu tematică orientată pe problematica cercetării științifice și educației, formulând cu deosebită competență direcții de acțiune și propuneri concrete de susținere a cercetării științifice și educației de performanță. A inițiat în cadrul dezbaterilor organizate la INID (Institutul Național de Informare și Documentare) problema evaluării rezultatelor cercetării științifice pe baza criteriilor scientimetrice, participând activ la organizarea unui sistem coerent de analiză și evaluare bazat pe indicatori calitativi și cantitativi scientimetrice.

Prin acțiunile și demersurile sale, a contribuit la înființarea, pentru prima dată în România, a unui centru pentru politica științei și scientimetrie în cadrul Consiliului Național pentru Cercetare Științifică din Învățământul Superior. Acest centru (CENAPOSS) a reunit preocupările tuturor structurilor interesate în promovarea științei românești și creșterea vizibilității acesteia pe plan internațional. O componentă a activității CENAPOSS a reprezentat-o identificarea entităților performante și a mecanismelor care să asigure valabilitatea cercetării științifice românești. Au fost identificate și evaluate centre de cercetare din universități, a fost lansat programul de susținere a literaturii științifice relevante prin evaluarea revistelor și editurilor de carte științifică.

Prof. P. Frangopol a fost un catalizator al acestei activități prin atitudinea critică, dar bine orientată vizând criteriile și procedurile folosite, acestea fiind adaptate la cerințele de exigență internațională. De remarcat preocuparea deosebită a domnului prof. P. Frangopol pentru operaționalizarea și valorificarea

eficiență a resurselor acestui centru în folosul comunității academice.

Am avut plăcerea de a lucra cu dl. Frangopol în calitatea sa de consilier CNCSIS o perioadă de timp în care evaluarea rezultatelor cercetării științifice din universități a contribuit la înțelegerea mecanismelor cu care CNCSIS a organizat și condus întregul proces de alocare a fondurilor pentru cercetarea pe bază de competiții, apelând la criterii unanim recunoscute la nivel internațional.

Organizator al mai multor dezbateri privind calitatea educației și cercetării științifice a atras personalități din țară și străinătate care au analizat și au propus soluții pentru îmbunătățirea performanțelor sistemului de educație și de cercetare științifică. S-a evidențiat rolul și importanța scientometriei în procesul de măsurare a performanțelor în domeniul cercetării.

Prima revistă de politica științei și scientometrie înființată și editată sub egida CNCSIS l-a avut pe prof. P. Frangopol printre inițiatori. Începând cu anul 2012 revista apare sub egida Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice într-un nou format, având ca redactor șef pe prof. Petre T. Frangopol. Revista și-a încetat apariția prin sistarea finanțării ei de către Minister. În paginile revistei au fost prezentate opinii, analize, propuneri coerente referitoare la sistemul de educație și cercetare din România. Se poate aprecia că distinsul coleg de Academie face parte din acea categorie de profesioniști dornici de schimbare, de promovare a noului și inovării în toate domeniile de activitate. Conștient de importanța promovării viitoarei generații de intelectuali pentru dezvoltarea societății moderne, trage periodic semnale de atenționare a celor responsabili cu politicile educaționale asupra pericolului de a deveni o țară cu mulți analfabeți funcționali.

O atenție deosebită o acordă cercetării științifice insistând asupra rolului cercetării fundamentale dar fără a neglija importanța cercetărilor aplicative pentru dezvoltarea economiei. Spirit liber, curajos și competent, prof. Petre T. Frangopol s-a

aplecat cu multă dăruire spre probleme majore ale societății, formulând recomandări și direcții de acțiune pentru creșterea performanțelor sistemului național de educație și cercetare.

Materialele publicate după fiecare dezbatere au evidențiat preocuparea constantă a grupului de experți coordonat de prof. P. Frangopol pentru creșterea calității în sistemul de educație și cercetare științifică, au promovat direcții de acțiune pentru creșterea performanței în aceste domenii. Inițiator și promotor al procesului de evaluare a cercetării, având la bază criteriile scientimetrice, prof. P. Frangopol și-a adus contribuția la implementarea unor mecanisme și proceduri de evaluare a performanței științifice pe care CNCSIS le-a promovat cu responsabilitate. Nu pot încheia aceste câteva aprecieri referitoare la una dintre multiplele preocupări ale distinsului coleg fără a evidenția perseverența și hotărârea domniei sale cu care a susținut acțiuni care să asigure vizibilitatea și recunoașterea sistemului de educație și cercetare din România“.

(Simona Anghel, 5 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
Cătălin Țibuleac - „Aducem mulțumirile noastre
domnului Marian-Traian Gomoiu pentru întreaga
activitate în slujba Deltei Dunării“

Cătălin Țibuleac (55 de ani), actualul guvernator al Administrației Rezervației Biosfera „Delta Dunării”, funcție echivalentă cu aceea de subsecretar de stat:

„Avem plăcerea, azi, să fim alături de cetățenii Constanței, sora noastră dobrogeană, cu gândul, dar mai ales cu cuvântul la acest eveniment festiv. Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării veghează de aproape 30 de ani la păstrarea și conservarea unei părți importante a patrimoniului natural dobrogean, respectiv a Deltei Dunării.

Salvată în anii '90 de la a fi transformată în marele grâнар al țării, Delta Dunării a fost declarată rezervație a biosferei în cadrul Programului «Omul și biosfera» (MAB) al UNESCO. Un an mai târziu, în 1991, România a mai aderat la alte două mari Convenții internaționale, Delta Dunării fiind astfel declarată sit Ramsar, în cadrul Convenției privind Zonele Umede de Importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice și sit natural al Patrimoniului Mondial UNESCO.

Odată cu aderarea la Uniunea Europeană în anul 2007, Delta Dunării a devenit și sit al Rețelei Natura 2000. Rezervația Biosferei Delta Dunării deține, de asemenea, din anul 2000, și Diploma Europei pentru Arii Protejate, în cadrul Convenției de la Berna privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa.

Pentru toate acestea, aducem mulțumirile și aprecierea noastră pentru întreaga activitate în slujba Deltei Dunării a domnului acad. prof. dr. Marian-Traian Gomoiu, primul guvernator al Rezervației Biosferei Delta Dunării. Activitatea domnului academician în slujba Deltei Dunării nu s-a încheiat însă odată cu încheierea mandatului de guvernator, ci este mereu alături de conducerea Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării și în calitatea domniei sale de membru al Consiliului Științific, dar și prin multele lucrări și studii publicate, precum «Apercu Geologique sur les Zones Humides. Cas particulier: Delta du Danube» în 2004, alături de Onciu Teodore și Skolka M., «Present state of the benthic ecosystem in Razelm-Sinoie Lagoon Complex» în 2008 alături de Begun T., Opreanu P., Teacă A., «Zonele umede - abordare ecologică. Studii de caz: Dunărea-Delta Dunării - Câmpia de Vest a României» în 2010, alături de Ardelean A., Ardelean G., Ardelean I. D., Onciu Teodorea Maria, Skolka M., Karacsonyi K. dar și multe altele».

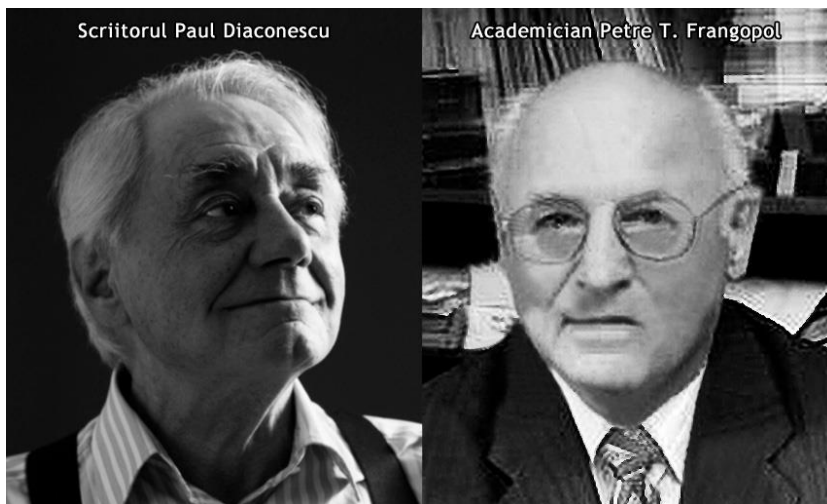
Despre Cătălin Țibuleac

Cu o carieră de 27 ani de ofițer, din care 21 de ani la Structura antiterorism a SRI, la București, iar aproape 8 ani șef la Serviciul Român de Informații Tulcea, Cătălin Țibuleac este președintele Asociației de Management al Destinației Turistice Delta Dunării, structură care se axează pe promovarea turismului din această zonă și care investighează toate posibilitățile și modurile de dezvoltare echilibrată a Deltei, dar și a Dobrogei de Nord.

(Simona Anghel, 5 iulie 2019)

#DobrogeaAcademica

Scriitorul Paul Diaconescu - „Petre T. Frangopol, omul înzestrat cu o voință de fier, ființa pentru care piedicile sunt făcute spre a fi învinse“

Scriitorul **Paul Diaconescu**, prieten din copilărie al acestuia al prof. Petre T. Frangopol, ne-a transmis o corespondență din Suedia.

„Ce-aș putea spune despre o prietenie care a început în urmă cu 80 (optzeci) de ani? La grădinița doamnei Ghețu, de pe strada Tomis...

Era înalt, blond, cu ochi albaștri; eram mic, brunet, cu ochi negri. Nu semănăm. Ba, dimpotrivă. Când, mai târziu, el a ales calea științelor exacte, eu am ales calea umanioarelor. Cum, și de ce am devenit prieteni? Și, mai ales, cum a putut dăinui această prietenie atâta amar de vreme, împotriva atâtor adversități, ale oamenilor, ale vremurilor? E un mister, e una din acele taine care fac ca lumea, viața să fie mai bogate și mai frumoase.

După cum arăta, părea neamț. Dar era grec. Era și nu era. Când am aflat că în Grecia există o localitate numită Frangopolis, că «frangoi» a însemnat pe vremuri franc, franci și că această localitate a fost escală și sălaș al Cruciaților... Ei bine, m-am gândit

atunci că imposibilul ar putea fi posibil, că ereditatea ar putea dăinui nu doar generații, ci secole, că el, prietenul meu, a moștenit ceva din caracterul, temperamentul, curajul acelor nordici cavaleri porniți de la sute, mii de kilometri să elibereze Ierusalimul. Ar fi fost frumos. Prea frumos, ca să fie și adevărat. Era, de fapt, acel exemplar rar, care există în toate națiile pământului, de la eschimoși la papuași: omul înzestrat cu o voință de fier, ființa pentru care piedicile sunt făcute spre a fi învinse.

Era un făuritor, eram un visător. Și a crezut în mine mai mult decât am crezut eu însumi, încât neobositele sale îndemnuri au reușit, din când în când, să biruie nesfârșitele mele amânări. A avut o bursă în Canada, a lucrat în America.

Dar s-a întors. Penelopa lui era Institutul de Fizică Atomică și laboratorul de izotopi radioactivi creat de el din mai nimic și te miri ce. Eu mă aflam în Franța. Și nu m-am mai întors. M-am hotărât să trăiesc (nu, nu puteam să trăiesc, doar să locuiesc) „afară”. Și au urmat anii grei. Atunci când nimeni nu mă mai „cunoștea”, mi-a trimis o carte poștală cu încurajări și o generoasă înțelegere. Când scrisorile nu mai veneau, o undă telepatică ne unea în aceleași gânduri, aceleași idei, aceleași mâhniri. Când eu începeam să scriu, el își desăvârșea opera lui savantă. Când Academia l-a sărbătorit la aniversarea a 85 de ani, am fost uimit descoperind că prietenul meu și-a afirmat talentul în șapte domenii diferite: de la biofizică la industria medicamentelor, de la arheologie la publicistică!

În paginile închinat marelui său prieten, La Boétie, Montaigne îl evocă pe Aristotel. Aristotel pentru care adevărata prietenie însemna un singur suflet în două trupuri. Oare asta să fie explicația acestei, de-o viață, prietenii? Prietenul meu e mai «bătrân» ca mine cu o lună și trei zile. Ciudat! Fiindcă, de la o vreme am început să încurc datele. Am început, de la o vreme, să cred că ne-am născut în aceeași zi. Că suntem gemeni!”.

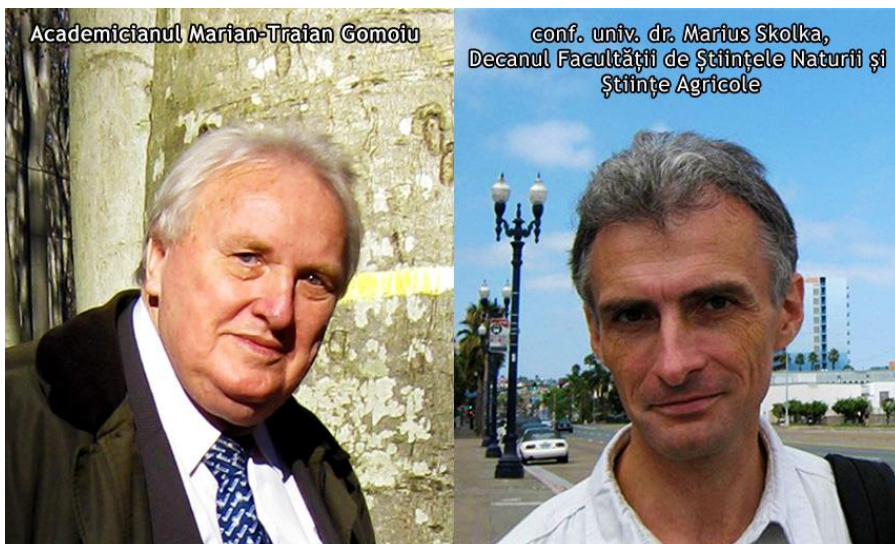
Despre Paul Diaconescu

Născut în 1933 la Constanța, Paul Diaconescu a publicat, începând din adolescență, poezii, reportaje, recenzii în diverse

publicații ale vremii. După absolvirea Facultății de filologie din București în 1958, a fost angajat redactor la ziarul „Scânteia”, unde a lucrat până în 1976, când a decis să părăsească țara. S-a stabilit în Suedia, unde trăiește și azi. A publicat: „Mica serenadă siderală” și „Cum am învins moartea”, scurte culegeri de povestiri S-F, în colecția editată de Adrian Rogoz, București, 1964, „Cartea Muierilor”, roman, Editura Albatros, București, 1998, 439 pag., „La Capri, la Capri...”, nuvele, Editura Albatros, București, 2005, 232 pag. „Carnetul unui Pierde-Țară”, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2014, 184 pag., „Memoriile unui Pierde-Țară”, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2015, 191 pag., „Împotriva Nisipului și alte povestiri”, Editura Junimea, Iași, 2018, 210 pag.

(Simona Anghel, 6 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
Conf. univ. dr. Marius Skolka - „Marian-Traian
Gomoiu, unul dintre pilonii învățământului și cercetării
biologice și ecologice de la malul mării“

Laudatio scris de conf. univ. dr. **Marius Skolka**, decanul Facultății de științe ale naturii și științe agricole, cu prilejul decernării titlului de Profesor Emerit al Universității „Ovidius” academicianului Marian - Traian Gomoiu:

„Domnul profesor Marian-Traian Gomoiu s-a născut pe dată de 15 august 1936, în localitatea Bazargic din Cadrilater, de pe teritoriul actual al Bulgariei, într-o familie de intelectuali. Studiile și le face în localitatea natală iar studiile liceale le absolvă în 1954 la Constanța, în cadrul prestigiosului Liceul Teoretic „Mircea cel Bătrân”. După absolvirea liceului, urmează cursurile Facultății de Științe Naturale - Geografie a Universității „Victor Babeș” din Cluj, secția Biologie, pe care o absolvă în anul în anul 1958.

După un stagiu de profesor la Școala Generală Mateești, Horezu (septembrie - decembrie 1958), se angajează la proaspăt înființatul Laborator de Oceanografie al Academiei Române din

Constanța, unde va activa din anul 1959 ca cercetător științific, specializându-se în studiul faunei bentale. Începând cu spongierii și gasteropodele nudibranhiate - grupe nestudiate la acea vreme la litoralul românesc al Mării Negre - treptat își extinde cercetările și asupra altor grupe de nevertebrate bentale - bivalve, crustacee, echinoderme, coelenterate.

După înființarea Institutului Român de Cercetări Marine din Constanța, activează în cadrul acestei instituții până la gradul științific de cercetător științific principal.

În anul 1973, devine doctor în biologie în cadrul Institutului de Științe Biologice, București, unde sub coordonarea științifică a Academicianului Mihai C. Băcescu elaborează teza intitulată "Contribuții la cunoașterea ecologiei moluștelor psamobionte de la plajele submerse nisipoase de la litoralul românesc al Mării Negre", consacându-se astfel ca un specialist într-un domeniu nou al cercetării științifice marine în țară noastră. Domeniile de specialitate, în care a excelat în tot timpul activității științifice, au fost și sunt și la această dată ecologia marină și studiul biodiversității.

De asemenea, a adus contribuții științifice importante de natură sinecologică descriptivă și comparativă la cunoașterea dinamicii ansamblului biocenozelor bentale sau de natură autecologică. Este un pionier științific și în alte domenii - este primul în România care a studiat și epibioză de pe nave și construcții submerse, că și planctonul marin gelatinos, are însemnate contribuții la cunoașterea fenomenului eutrofizării Mării Negre, a trasat drumul studierii biologiei speciilor invazive la litoralul românesc și, în paralel cu studiul ecologic al faunei marine, a avut importante contribuții în domeniu reconstrucției ecologice a zonelor marine de mică adâncime, prin construirea de recifi artificiali.

Abordând domeniul biologiei marine bentale, nu se mărginește la a analiza probele prelevate cu diferite instrumente, ci a fost printre primii - alături de regretatul Geza Iuliu Muller - care au făcut observații directe, prin scufundare, asupra biocenozelor marine bentale, fiind actualmente singură persoană în viață care a

efectuat scufundări și a făcut observații în fostul câmp de Phyllophora al lui Zernov, extrem de interesantă asociație de alge roșii din nord-vestul Mării Negre, în prezent dispărută datorită efectelor impactului antropic direct și indirect. Beneficiind de avantajul pe care îl oferă folosirea scafandruului autonom, a adus perfecționări metodologiei de cercetare a bentosului și a fost printre cei care trase drumul pe care îl urmează și azi specialiști în biologie marina din Constanța și nu numai.

Pe lângă activitatea științifică de laborator, dl. profesor M.-T. Gomoiu se remarcă și ca un excelent organizator și conducător al campaniilor de colectare de probe sau al expedițiilor științifice organizate an de an la început în cadrul Laboratorului de Oceanografie al Academiei Române din Constanța și mai târziu în cadrul Institutului Român de Cercetări Marine din Constanța sau al Institutului Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Geologie și GeoEcologie Marină.

Pe lângă expedițiile științifice în Marea Neagră efectuate cu navele românești, participa și la o serie de expediții oceanologice internaționale, în echipe mixte. Menționăm astfel expedițiile din în Marea Sargaselor - cu nava americană de cercetări „Eastward”; în Golful Batabano - cu nava cubaneză „Xiphias”; în zona Isefjord - cu nava „Ophelia”.

În Marea Neagră, participă în mod regulat la expedițiile internațional efectuate cu navele cu navele „Vitjaz” și mai apoi „Prof. Vodyanitsky”. În anul 2003 a condus în Marea Neagră, la bordul navei de cercetări oceanologice „Akademik” a Academiei Bulgare de Științe, expediția internațională „Control of eutrophication, hazardous substances and related measures for rehabilitating the Black Sea ecosystem, sub egida GEF/UNDP Black Sea Ecosystem Recovery Project.

Atât în cursul perioadei de doctorantură, cât și ulterior, beneficiază de mai multe stagii de pregătire în străinătate: bursă de studiu în domeniul bentosului marin și fiziologia ecologică a organismelor marine (noiembrie 1969 - iunie 1970) la Zoological Museum, Institutul de fiziologie și cercetări marine din cadrul Stațiunii de cercetări Helsingor - participare pe baza câștigării

concursului pentru o bursă acordată de Ministerul Educației din Danemarca; cursul internațional pluridisciplinar de specializare în științele marine" organizat de Duke University Marine Laboratory, Beaufort, N.C. SUA (1 aprilie - 31 mai 1974) - participare pe baza unei burse mixte UNESCO/Rockefeller Foundation, acordată în urmă recomandărilor făcute de Acad. Mihai C. Băcescu și Acad. Eugen A. Pora; cursurile de vară "Ecofiziologia organismelor marine" organizată de Duke University Marine Laboratory, Beaufort, N.C. SUA (1 iunie - 31 iulie 1974) -participarea pe baza unei burse acordate de Duke University în urmă rezultatelor bune obținute în cadrul Cursului Internațional pluridisciplinar de specializare în științele marine.

Cursul de pregătire organizat de PHARE: "Evaluarea impactului de mediu", bilanțul de mediu și managementul integrat al zonei costiere în Marea Neagră.

Din anul 1990 și până în anul 1993 este primul Guvernator al Rezervației Biosferei Delta Dunării, fiind și în acest domeniu un deschizător de drumuri.

Între 1993 și 1994 revine în cadrul Institutului Român de Cercetări Marine Constanța că cercetător științific principal, pentru că din 1994 și până în 2009 să ocupe funcția de director adjunct la Centrul Român de Geologie și GeoEcologie Marină București - Constanța, devenit în 1996 Institutul Național Cercetare - Dezvoltare pentru Geologie și GeoEcologie Marină - GeoEcoMar, conducând filial din Constanța a institutului.

Ca o recunoaștere a activității științifice, din anul 1993 este membru corespondent, iar din 2015 este membru titular al Academiei Române, activând în cadrul secției de Științe Biologice. Lista bibliografică a lucrărilor științifice este una impresionantă, depășind 200 de titluri; lucrările științifice, publicate în reviste de specialitate din România, SUA, Marea Britanie, fosta Uniune Sovietică și ulterior sin diferite state ale Uniunii Europene și nu numai, au contribuit în mod substanțial la aducerea în față comunității științifice internațional a problemicii complexe a ecologiei marine din zona bazinului pontic, al Deltei Dunării și bazinului Dunării.

Cele mai importante lucrări științifice sunt cele incluse în seria de cinci volume de Ecologie Marină, publicate între anii 1965 și 1976 sub egida Academiei Române, volume care au devenit adevărate jaloane în cercetarea științifică marină din bazinul Mării Negre. În intervalul 2001 - 2009 activează și ca expert evaluator pe domeniul sau de specialitate - ecologie - în cadrul Consiliului Național al Cercetării Științifice în Învățământul Superior (CNCSIS).

Răspunzând solicitării elitei științifice din Constanța, în anul 1990 se alătură grupului de inițiativă care a pus bazele Universității "Ovidius", activând de la început în cadrul facultății de Biologie, înființată în aprilie 1990, la început că și conferențiar iar mai apoi că profesor universitar asociat.

Din 1990 devine conducător de doctorat în specialitatea "Ecologie" în cadrul Universității "Ovidius", aducându-și o contribuție inegalabilă nu numai la formarea a generații întregi de studenți, dar și la formarea științifică și profesională a unora din profesorii actuali ai facultății de Științe ale Naturii și Științe Agricole. În cadrul facultății de Științe naturale și ulterior în cadrul Facultății de Științe ale Naturii și Științe Agricole, a susținut cursuri de specialitate în domeniul său - Ecologie generală, Populația și ecosistemul; este principalul inițiator al primului program de master din cadrul facultății - Biotehnie și ecotehnie marină și costieră.

Demarează în cadrul facultății o serie de teme de cercetare în domeniul inventarierii biodiversității și în studiul speciilor invazive, teme de cercetare incluse în portofoliul științific al facultății și care au permis realizarea de către continuatori a unor sinteze monografice sau au dus la identificarea de noi specii invazive la litoralul românesc.

Centrul de cercetări pentru studiul biodiversității - care a stat ulterior la baza unui program de master și a reprezentat nucleul în jurul căruia s-a conturat actualul centru de cercetări al facultății - a pornit de asemenea de la inițiativa d-lui profesor Marian - Traian Gomoiu, care a creat practic o școală de specialiști în biologie și ecologie marină în cadrul universității tomitane.

Recunoașterea științifică se reflectă și în prezența d-lui profesor în calitate de membru în mai multe colegii de redacție ale publicațiilor științifice de specialitate - „Romanian Journal of Animal Biology” al Academiei Române, „GeoEcoMarina”, „Analele Științifice ale Universității «Ovidius» - Seria Biologie-Ecologie”. De asemenea, facultatea de Biologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași îi acordă titlul de profesor emerit, că semn de recunoaștere pentru activitatea de o viață în domeniul cercetării marine.

Activitatea științifică și mai ales valoarea acesteia se reflectă în faptul că îl regăsim ca membru într-o serie de structuri științifice de nivel național și internațional; astfel, este rând pe rând președinte al Diviziei de Biologie a Mediului Înconjurător din cadrul Comitetului Național IUBS (Uniunea Internațională a Științelor Biologice); președinte al Comisiei Guvernamentale “Techirghiol”; membru al Comisiei Naționale pentru Securitate Biologică; Raportor pentru Marea Neagră al Comitetului de Bentos - CIESM; Secretar al SSB filiala Constanța; expert în cadrul Comisiei pentru Mediu, Echilibru Ecologic și Gospodărirea Apelor de pe lângă Guvernul României; membru al Comisiei Naționale IUBS de pe lângă Academia Română; membru al Comisiei de Hidrologie și Ecologie Acvatică a Academiei Române; președinte al Comisiei de Oceanografie a Academiei; membru al Consiliului Științific al Institutului de Biologie al Academiei Române; membru al Consiliului Științific al MEDIFAUNE (Franța); membru al Societății Malacologice a Italiei; membru al Asociației Internaționale pentru Studiul Meiobentosului; membru al Consiliului Științific al Institutului de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea; membru al Consiliului Științific al Rezervației Biosferei Delta Dunării; laureat al premiului "Emanoil Teodorescu" al Academiei Române, 1987; membru al Comisiei Naționale a Zonei Costiere; președinte al Comisiei de Oceanologie și Limnologie a Academiei Române. De asemenea, este membru al unor organizații profesionale naționale și internaționale: Societatea de Științe Biologice; Asociația Oamenilor de Știință; Societatea Ornitologică Română; Liga Navală Română; Societatea Română de Ecologie;

Societatea română de Limnologie; Societatea Română de Ihtiologie.

Astăzi, după o activitate greu de egalat în domeniul ecologiei marine, considerăm că este o onoare din partea Universității „Ovidius” din Constanța să recompenseze activitatea celui care este unul din pilonii învățământului și cercetării biologice și ecologice de la malul mării cu titlul de „Profesor emerit”.

Domnule profesor, generații de studenți și cercetători va sunt recunoscători pentru că i-ați pregătit, i-ați format și le-ați insuflat adevăratele valori ale unui specialist în biologie și ecologie, specialist atent la toate aspectele pe care viul le pune în față noastră!“

(Simona Anghel, 6 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică

Interviu cu conf. univ. dr. ing. Dinu Atodiresei - „Academicianul Marian-Traian Gomoiu, un model de profesor avid de cunoaștere a noului în știință“

Decan al Facultății de navigație și management naval din cadrul Academiei Navale „Mircea cel Bătrân”, prof. ing. dr. Dinu Atodiresei a avut șansa de a fi discipolul academicianului Marian-Traian Gomoiu. Despre personalitatea acestuia a acceptat să ne împărtășească amintiri în cadrul campaniei demarate în proiectul #DobrogeaAcademică - moment-reper pentru conectarea comunității dobrogene la cel mai înalt for al intelectualității românești: Academia Română.

- Cum l-ați cunoscut cu domnul academician Marian Traian Gomoiu?

- Trebuie să ne întoarcem în timp în urmă cu 23 de ani, mai exact în anul 1996, când am devenit student al Universității „Ovidius”, Facultatea de științele naturii, specializarea ecologie și protecția mediului, și am avut privilegiul să-l întâlnesc încă din

anul I, în cadrul Centrului de ecologie, pe domnul academician Marian-Traian Gomoiu, la vremea aceea membru corespondent al Academiei Române.

Ulterior, relația noastră s-a consolidat, avându-l co-îndrumător la proiectul de licență, urmând apoi studiile masterale, după care, pe o perioadă de șapte ani, mi-a fost conducător de doctorat, eu având o temă multidisciplinară, înglobând atât aspecte privind aplicațiile militare și impactul lor asupra mediului. Așadar, a fost o teză de graniță, iar dânsul și eu ne-am dorit foarte mult să realizăm împreună o teză unicat a simbiozei dintre domeniul militar și prevenirea poluării mediului marin.

- Vă puteți mândri cu o teză de pionierat...

- În fond, o teză de doctorat trebuie să vină cu propriile cercetări, iar dânsul mi l-a oferit ca exemplu pe marele Yves Jacques Cousteau în ceea ce privește evoluția ofițerului de marină, dânsul plecând de la această funcție și ajungând cel mai mare oceanograf și inventator al atâtor echipamente și dispozitive, dacă ne gândim numai la costumul de scafandru. Ulterior, acest lucru s-a concretizat și în domeniul cercetării și am lucrat împreună în diferite proiecte. Cel mai mare și important a fost în cadrul proiectului RoNoMar, în parteneriat cu industria navală din Norvegia, în care am abordat pentru prima oară prelucrarea semnalelor acustice din zona mamiferelor marine, cel puțin la noi în țară. Mai exact, prelucrarea sunetelor emise de delfini - și iar a reprezentat un domeniu de pionierat pe care cu sprijinul dânsului am reușit să-l abordăm cu succes. Și acest proiect a urmărit cele două componente: cea ecologică, din punctul de vedere al mediului marin, dar și cea militară. Iar domnul profesor Gomoiu mi-a fost de un real sprijin, suportul dânsului, atât în ceea ce privește integrarea acestor rezultate de cercetare în domeniile practice amintite anterior, dar și în domeniul poluării marine.

- Vă considerați un discipol al domnului academician Marian Gomoiu?

- Da, m-aș bucura să mă considere domnul profesor un

discipol, prin specificul armei. Dânsul a urmărit întotdeauna ca cei pe care i-a condus la doctorat să poată îmbina în primul rând componenta de mediu, dânsul fiind îndrăgostit de acest domeniu, și domeniul pe care respectivul îndrumat să aplice cunoștințele de mediu.

- Ați avut șansa de a-l cunoaște pe domnul Marian-Traian Gomoiu și din altă perspectivă?

- Din calitate de om, de dobrogean, dânsul având o istorie personală foarte bogată, cu greutăți. Știu că s-a născut în Bulgaria, după care a venit la noi în țară, dar a reușit, dincolo de toate greutățile prin care a trecut, să iasă la suprafață omul și apoi dascălul.

- Cum l-ați caracteriza pe omul Gomoiu?

- Din câte l-am cunoscut eu, a fost în primul rând un dascăl desăvârșit, un om înclinat spre perfecțiune. Mi-aduc aminte că de multe ori mergeam la dânsul cu versiunile mele proprii și mă așteptam să mă laude și se întâmpla contrariul. Dar mi-a fost de mare ajutor, pentru că dacă nu ești perfecționist nu poți atinge marea performanță. Să ne gândim numai la rezezițiunea cu care se schimbă tehnica, în primul rând. Dacă aș pune în balanță ce se schimbă mai repede - clima sau partea tehnică a aplicațiilor - constat că parcă sunt la concurență. Așa cum este inoculat conceptul de dezvoltare durabilă, gândim global, acționăm local.

Problemele din ziua de azi depășesc nivelul conceptual. Da, putem găsi soluții „tehnice”, dar stăm foarte prost la partea de implementare. E foarte greu să coalizezi, așa cum insistă dânsul, factorii de decizie pentru implementarea de activități concrete.

- O amintire dragă legată de colaborarea cu domnul academician Traian Gomoiu?

- Am atât de multe amintiri... Mi-e foarte greu să selectez acea amintire care să scoată în evidență relația deosebită pe care am avut-o cu dânsul. O amintire dragă este din timpul examenului de doctorat. Vorbeam despre anumite tipuri de ecosisteme,

macrogeosistemul Dunăre-Marea Neagră, și discutam despre substanțele care dau un anumit tip de miros pe timp de vară... era vorba de algele pe care le vede toată lumea că se descompun. Mă întreabă domnul profesor: „Poți să îmi spui ceva ce nu are miros?”. Și mă gândeam strict la aspectul de ecosistem... „Băi comandoare, ia gândește-te tu ce nu are miros... Băi, banii...”. Vă dați seama, în tensiunea aceea, aflându-mă în fața unei comisii, formată din persoane pe care le cunoșteam... Totuși, este un examen, poți să primești orice tip de întrebare, este un alt mod de abordare, și atunci te gândești să argumentezi științific, cu un aspect logic, și mai puțin la un răspuns care înglobează și o doză de umor.

Mai țin minte că pe partea de acustic nu reușeam să ajung la niște rezultate, trebuia să le comparăm cu celelalte studii, cu ce se întâmplă în acest moment în domeniu și țin minte că era pe zgomot, și ne raportam cu prelucrările noastre acustice la anumite nave, la studii similare. Spunea: «Băi, mult zgomot pentru nimic...». Ulterior, am reușit să obținem datele, pentru că a fost necesară o recalibrare a aparaturii. Dânsul a fost în primul rând un om foarte deschis, pentru că nici nu se poate altfel ca profesor, deși mai cunoaștem și în ziua de astăzi în mediul universitar anumiți profesori, poate de factură mai veche, care renunță mai ușor sau nu se adaptează atât de ușor input-ului care vine din exterior. Un autodidact, deschis pe tot ceea ce înseamnă parte de soft, de prelucrare date, de metadate, pentru că și-a dat seama că dacă refuzi acest lucru, de fapt îți refuzi accesul și al copiilor pe care îi instruiști, renegi progresul. Nu refuza nici porția de matematică sau de IT ori de biologie... Era avid de informație, pentru că în lipsa ei nu poți genera cunoaștere. Un model în abordarea noului în știință“.

(Simona Anghel, 8 iulie 2019)

#DobrogeaAcademica

Acad. Nicolae-Victor Zamfir - „Profesorul Petre T. Frangopol a promovat Institutul de Fizică Atomică drept un reper pentru comunitatea academică din România“

Acad. **Nicolae-Victor Zamfir** este președintele Secției de Științe Fizice, director general al Institutului Național de Fizică și Inginerie Nucleară, „Horia Hulubei” - Măgurele, susținut cu prilejul ședinței omagiale din 8 octombrie 2018, desfășurată în Aula Academiei Române, la celebrarea celor 85 de ani împliniți de prof. Petre T. Frangopol (publicat în revista „Academica” a Academiei Române, nr. 10-11/2018).

Nicolae Victor Zamfir s-a născut la Brașov, la data de 25 martie 1952, într-o familie de intelectuali. Tatăl, absolvent al Academiei Comerciale din Brașov, a avut de-a lungul timpului diverse funcții în administrația de stat. Mama sa a fost învățătoare. A absolvit Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov (1971). În timpul liceului s-a remarcat ca olimpic la fizică. A urmat apoi Facultatea de Fizică a Universității din București, pe care a absolvit-o cu Diplomă de Merit (1971-1976). În urma rezultatelor obținute a fost

repartizat la Liceul „Ion Neculce“ din București, unde a lucrat începând cu 1976. În 1978 a fost angajat prin concurs ca fizician la IFA.

„Anul viitor vom aniversa 70 ani de fizică la Măgurele (1949 - 2019) și cu această ocazie elogiem cercetătorii de ieri și de azi, dar și tânăra generație care continuă efortul predecesorilor de a menține ceea ce istoria a consacrat prin rezultate remarcabile, brandul IFA de la Măgurele, care se impune în continuare, cu prestigiu pe arena științifică națională și internațională. Sunt aproape șapte decenii de împliniri de care a beneficiat și beneficiază întreaga societate românească.

Profesorul Frangopol face parte din prima generație de cercetători care s-au dezvoltat împreună cu IFA și care prin rezultatele sale s-a impus nu numai ca un creator la nivelul științei internaționale, dar și ca un ctitor de domenii noi în știința românească la nivelul celor din lume. IFA a însemnat de la începuturi fizica și domeniile conexe și subliniez această sintagmă care a constituit politica de bază a dezvoltării IFA de către creatorul ei, Acad. Horia Hulubei, directorul ei general la înființarea institutului în 1956. Una din caracteristicile modului de conducere a Acad. Horia Hulubei a fost de la început sprijinul și încrederea acordată tinerilor cu ajutorul cărora a creat și dezvoltat IFA.

La IFA totul a început de la zero. În această situație, tinerii angajați, investiți cu încredere trebuiau să învețe singuri, citind cât mai multă literatură de specialitate la biblioteca IFA, excelent dotată. Mai mult, se impunea să deprindă noțiuni de proiectare ale laboratoarelor aflate pe planșetele inginerilor constructori în care trebuiau să lucreze, altfel spus, dotarea și cu aparatură și utilaje din țară și din import pentru dezvoltarea și în România a unor condiții de a efectua o cercetare științifică de vârf, așa cum se realiza în alte țări. Profesorul Frangopol, imediat după absolvirea în 1956 a Politehnicii din Iași, a fost admis la cursurile post-universitare de Radiochimie și aplicații ale tehnologiilor nucleare, timp de 1 an de zile la Facultatea de Fizică a Universității București. După absolvirea cursurilor, cu examene semestriale și laboratoare, a fost angajat la IFA, unde a avut exemplul Academicianului Hulubei,

care la începutul stagiului său de Ph.D. în Franța, la Prof. Jean Perrin, cu răbdare, a învins rând pe rând greutățile ce i s-au ivit, afirmând cu prilejul aniversării sale la Academia Română la împlinirea vârstei de 70 ani, că „este măgulitor pentru noi, ca români, că tinerii noștri sunt foarte capabili atunci când le pui condiții bune la îndemână”.

Prof. Hulubei a subliniat încă de la începutul reîntoarcerii sale în țară în 1938 că dezvoltarea celorlalte domenii ale științei sunt fundamental legate de progresele fizicii și chimiei. De aceea a acordat dezvoltării științelor chimice la IFA aceeași importanță ca fizica și celelalte domenii. În cadrul IFA au fost înființate trei laboratoare mari de chimie: cel de preparare a radioizotopilor la reactorul nuclear, de radiochimie și de preparare a compușilor organici marcați cu Carbon-14, Deuteriu, Tritiu, domenii inexistente în România. Profesorul Frangopol a fost cel care s-a implicat de la început în proiectarea clădirii cu laboratoare unde urma să se înființeze și laboratorul de compuși organici marcați unde urma să lucreze. Acesta avea nevoie de dotări specifice (nișe adecvate lucrului cu Carbon -14 și tritium, ecrane de protecție, o ventilație corespunzătoare), dar și de investigații necesare (aparatură, chimicale, sticlărie de laborator etc.). A învățat din mers știința înființării și construirii unui laborator. Colegul său, azi Acad. A.T. Balaban, lucra și la catedra de chimie organică a Politehnicii din București, unde își pregătea susținerea tezei de doctorat. Era și el absolvent al cursurilor de Radiochimie și Tehnologii nucleare pe baza cărora a fost angajat și el la IFA. Amândoi au primit sarcina înființării noului Laborator de compuși organici marcați. După obținerea titlului de doctor inginer, Prof. Balaban a fost numit în 1959 șeful laboratorului de compuși organici marcați, care cu acest prilej a fost inclus în schema organizatorică a IFA. Profesorul Frangopol a fost ulterior numit șeful acestui laborator. Colectivele de chimie au promovat prin rezultatele lor, excelența în cercetarea originală românească.

Colectivul de chimie organică a compușilor organici marcați a folosit pentru prima dată în cercetările de chimie în România metodele fizice atunci recent introduse datorită aparaturii

construite la IFA de inginerii electroniști (rezonanța magnetică nucleară - RMN, rezonanța electronică de spin - RES, spectrometria de masă, spectrometria de infraroșu). Astfel, compușii chimici noi preparați la Măgurele erau studiați cu aceleași mijloace fizice de investigație ca în țările avansate din Vest. Lucrările științifice elaborate erau acceptate spre publicare în reviste internaționale prestigioase de profil. Era o efervescență creatoare care situa pe tinerii chimiști de la Măgurele prin rezultatele lor apărute în revistele din vestul Europei în primele rânduri ale chimiei românești.

În 1958, când la IFA se construise pentru prima dată în România, spectrometrul pentru rezonanță paramagnetică electronică, denumit și rezonanță electronică de spin (RES), Prof. Frangopol a fost solicitat de constructorii electroniști ai aparatului, ca împreună cu colegii săi, să le prepare pentru aparatul RES, un compus chimic organic DPPH (2,2-difenil-1- hidrazil) un radical organic liber stabil care nu se putea obține pe cale comercială și era folosit ca etalon în aparatul RES, construit în laboratorul de radiospectroscopie al IFA. Din această prestare de serviciu a preparării unui radical liber stabil, Profesorul Frangopol l-a transformat ulterior prin cercetările sale originale într-un domeniu de cercetare fundamentală la IFA, cu rezultate remarcabile publicate și în reviste din vest, Journal of Organometallic Chemistry (SUA), Journal of Organic Chemistry (SUA) sau din Rusia, Izvestia Akademii etc. Aceste rezultate i-au adus o notorietate internațională, lucrările fiind citate în cărți de specialitate, subliniindu-se și numele lui Petre T. Frangopol printre specialiștii bine cunoscuți din întreaga lume ai acestui domeniu.

Trebuie menționată și eficiența echipelor mixte de cercetători: fizicieni, electroniști etc. Exemplul anterior cu radicalul DPPH nu este singular. Merită semnalat și un alt aspect important pentru IFA acelor ani: eliminarea importului de substanțe scintilante chimice organice, oxazolii. Acestea, încorporate în lichide sau materiale plastice, erau indispensabile în diferite cercetări de fizică și tehnică nucleară. Sinteza acestor substanțe a fost realizată și prin metode noi, originale, nedescrise în literatură.

Rezultatele au fost publicate de Prof. Frangopol în reviste internaționale din Anglia și au fost brevetate. Titularul certificatului de autor nr. 44.437 din 17 mai 1961: Petre T. Frangopol. În numărul omagial al revistei Revue Roumaine de Physique, noiembrie și decembrie 1966, dedicat aniversării a 70 de ani a Prof. Horia Hulubei, articolele din sumar prezintă alături de cercetători români și o serie de personalități ale științei mondiale (C.V. Raman, M. Louis de Broglie, Linus Pauling ș.a), dar și o lucrare a chimiștilor de la IFA, care sub conducerea Prof. Frangopol se ocupau de o temă de cercetare fierbinte la nivel internațional „Studiul radiolizei unei fracțiuni petroliere (românești) în reactorul de la IFA”, fracțiuni considerate alternative posibile ca moderatori și agenți de răcire pentru reactorii nucleari energetici. Tema a constituit la momentul respectiv o preocupare de interes internațional în dezvoltarea reactorilor energetici.

Demn de semnalat este și prepararea în 1960 a primei șarje de Iod -131 în România la Reactorul nuclear de la Măgurele. Folosirea radioizotopilor și compușilor marcați constituia la începutul anilor '60 o politică prioritară pentru IFA. Trebuia să demonstreze că investiția cu reactorul nuclear și ciclotronul de la IFA pot și trebuie să aducă și venituri. Iodul -131 care se importa, era datorită folosirii în afecțiunile glandei tiroide, extrem de necesar în tratamentele medicale în România. La rugămintea prof. Hulubei, Profesorul Frangopol pune la punct la Reactorul Nuclear tehnologia de preparare a Iodului radioactiv -131 și a reușit să prepare prima șarjă de Iod -131 la standarde internaționale, calitate atestată prin spectrometrie gama și analize chimice standard. Lucrarea publicată în Revista de Chimie București 12, 706 (1961) a fost tradusă în International Chemistry Eng. 2,357 (1962), care apare în SUA. După efectuarea unor stagii postdoctorale în Canada și SUA (1969 - 1971) și o bursă Humboldt (1972), a urmat a doua perioadă de lucru la IFA (1974 - 1990), o perioadă dură pentru cercetarea științifică românească.

Din nefericire, la cutremurul din 1977 laboratorul său a ars și a fost distrus în totalitate. A început din nou să lucreze la

construirea unui nou laborator, plecând din nou de la zero.

În această a doua etapă profesorul Frangopol a participat la realizarea Centrului de Producție Radioizotopi (CPR) al IFA de la faza inițială (proiect, documentare) până la dezvoltarea de noi tehnologii de radiofarmaceutice și radioizotopi. A dezvoltat o nouă linie tehnologică la CPR, liofilizarea, care a permis realizarea pentru prima dată în România a truselor radiofarmaceutice, de uz uman, ca produse de serie.

În această perioadă, preocupările de a obține contracte economice, deci finanțate de ministere, pentru rezolvarea unor probleme din industrie, Profesorul Frangopol a dezvoltat proiecte noi de cercetare aplicativă, cu impact național și internațional, folosind dotarea cu aparatură a institutului, dar și a tehnologiilor de preparare a unor compuși marcați radioactivi existente la IFIN, noua denumire a IFA după reorganizarea institutului în 1976. A fost o perioadă foarte dură, atât pentru institute, dar și pentru știința românească.

Voi menționa două exemple: Primul, un contract cu Ministerul Apelor prin Institutul Național de Cercetări Marine din Constanța, premieră pentru radiobiologia românească: folosirea compușilor organici marcați cu Carbon -14 preparați la IFA, pentru determinarea în premieră națională și internațională a productivității primare a planctonului existent de pe litoralul românesc al Mării Negre, cercetare importantă pentru aprecierea producției piscicole. Rezultatele au constituit primele lucrări științifice de biologie marină românească care au apărut în reviste din Anglia și Germania (Oceanologica Acta și Marine Ecology) /4/15/ în 1981 și 1984.

Al doilea exemplu, a fost deschiderea IFIN pentru un domeniu nou al științei contemporane pe care l-a dezvoltat în România cu grupul său de lucru de la IFIN-CPR, Biofizica și Chimia biofizică, cu rezultate de prestigiu în colaborare cu colegi de la alte institute din București, din țară sau de peste hotare.

La începutul anilor '80 a fost inițiat un program național de biofizică coordonat de IFIN în coordonarea profesorului Petre Frangopol, sprijinit prin contracte și instituții de către Centralele

Industriei Medicamentelor, a Ministerului Industriei Chimice și de fostul CNST (Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie) care au sprijinit un început decisiv în dezvoltarea biofizicii și chimiei biofizice la IFA, dar și în România.

Ideea de bază a activității acestui program de cercetare a fost investigarea medicamentelor originale românești, care se vindeau peste hotare și aveau nevoie de o atestare științifică dovedită experimental privind acțiunea componentelor chimice de bază a medicamentului la nivelul proteinelor. Rezultatele erau publicate în străinătate, în reviste de prestigiu internațional, editate de American Institute of Physics (SUA) sau Elsevier (Olanda), urmare a unor conferințe închise, realizate doar pe bază de lucrări invitate. În cei 12 ani cât a funcționat acest program (1980 - 1992) au fost publicate peste 30 de lucrări în străinătate și peste 65 de lucrări în reviste științifice din țară, în numere speciale din Revue Roumanie de Biochimie, de asemenea erau prezente în conferințe naționale ale Programului organizate de IFIN la Iași, Cluj-Napoca și București.

Rezultatele noi relevante, în literatura internațională unde au fost publicate, constituie o contribuție originală românească în domeniul markerilor spin, al radicalilor liberi și la elucidarea modului de acțiune a unui grup de medicamente (anestezice locale, etc) la nivelul biomolecular. Se poate afirma că rezultatele publicate au impus biofizica de la IFA pe plan național și internațional.

Aș dori, de asemenea, să evidențiez înființarea Seminarului științific, mai întâi de biofizică, apoi multidisciplinar al IFIN, de către profesorul Petre Frangopol, cu invitați din România și de peste hotare care își prezentau lucrările originale. A fost înființată de profesorul Petre Frangopol și prima publicație anuală de biofizică din România în limba engleză, Seminars in Biophysics, care a ajuns la vol. 6 în 1990, difuzată peste hotare în 1500 de exemplare. Dintre numeroasele manifestări culturale pe care le-a organizat, menționez cea prezentată de România literară nr. 51-52 din decembrie 2008: „prin strădaniile lui Petre Frangopol de la IFIN a avut loc la Măgurele în luna octombrie 2008 o manifestare

închinată lui Slavici de la a cărei naștere s-au împlinit 160 de ani”. Au participat printre alții, academicienii Eugen Simion și Augustin Buzura. Sediul actual al IFA (IFIN) de la Măgurele se află pe domeniul de altădată al moșiei și conacului Oteteleşeanu de la Măgurele, iar acolo a funcționat la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX Institutul de fete „Oteteleşeanu” al cărui director a fost între 1894 - 1908 Ioan Slavici.

Nu în ultimul rând semnalăm și organizarea de profesorul Petre Frangopol a unei Mese Rotunde la Mănăstirea Bârsana din Maramureș privind „Colaborarea științifică Horia Hulubei - Yvette Cauchois și spiritualitatea maramureșeană” în 15 iunie 2015, care s-a bucurat de succes. Yvette Cauchois, colaboratoarea profesorului Hulubei în Franța (1930 - 1938), prin testament a dorit să fie înmormântată la Mănăstirea Bârsana. Ca o recunoaștere a contribuțiilor importante la dezvoltarea cercetărilor de biofizică, Prof. Petre T. Frangopol a primit premiul „Constantin Miculescu” al Academiei Române, iar IFIN i-a conferit diploma „Horia Hulubei” pentru contribuția sa la dezvoltarea IFA și IFIN.

În încheierea acestei prezentări, aș dori să menționez modul excepțional în care profesorul Frangopol a promovat și prezentat IFA ca simbol al cercetării științifice din România anilor `50, `60, `70, reper pentru întreaga comunitate academică din România și pentru societatea românească. Cele peste 20 articole, cele mai multe în Suplimentul ALDINE al României Libere, constituie o dovadă incontestabilă a iubirii și respectului față de instituția care l-a format ca om de știință, a admirației față de valorile promovate de ctitorii cercetării științifice de fizică din România.“

Sursa foto: radioromaniacultural.ro

(Simona Anghel, 8 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
Prof. dr. Dragoș Vaida - „Academicianul Petre T. Frangopol, un senior al culturii românești“

„Gândindu-mă la acest articol, m-am întrebat în ce măsură sunt eu calificat să-l scriu, nefiind din domeniul chimiei și, în plus, intervenind un motiv de protocol, profesorul Petre T. Frangopol aparținând, în calitate de membru de onoare, celui mai înalt for de știință și cultură de la noi, Academia Română. Pe de altă parte, am văzut însă o șansă rar întâlnită, aceea când poți să scrii despre un om de valoare națională cu care ai fost prieten și coleg din copilărie, trecând prin diferitele faze ale unei relații de durată, prin neobișnuitele împrejurări ale epocii postbelice, când lumea s-a schimbat.

Am avut bucuria să fim colegi la Școala primară nr. 1 din Constanța, dascăl de neuitat, domnu' nostru Gheorghe Enăchescu. Am fost apoi colegi la Institutul de Fizică Atomică al Academiei și am azi privilegiul să ne regăsim aceeași prieteni, în virtutea unui trecut dar și a unor atitudini comune. De fapt, ne regăsim trei, așa cum uneori îi place vieții să-și asocieze actorii, împreună cu profesorul de literatură și scriitorul de limba română Paul

Diaconescu, trăitor în Suedia. Corespondăm, vorbim de câte ori se prezintă ocazia și știți ceva?, nu ne certăm, nu din politețe, măcar că și aceasta poate n-ar fi de disprețuit, ci și prin puterea unor idei împărtășite în comun.

Ca să vă dați seama cine este profesorul Petre T. Frangopol, despre care am acum privilegiul și plăcerea să scriu ceva, mă limitez pe scurt la trei sau patru trimiteri recente semnificative, care ne dezvăluie statura omului de știință și cultură. Pentru început, vă rog să citiți capitolul din martie 2019, care îi este dedicat, din cartea Seniori ai culturii, volumul II, editor Acad. Gheorghe Păun, Editura Tiparg din Pitești, 2019, p. 153-157, capitol scris de Acad. Gheorghe Benga.

Această prezentare medalion de referință a făcut obiectul unei comunicări susținute de autor, în Aula Academiei Române, în 8 octombrie 2018, cu ocazia sărbătoririi vârstei de 85 de ani a celui căruia îi este dedicat articolul de față, organizatori ai evenimentului fiind acad. Victor Voicu, vicepreședinte al Academiei, și Secțiunile de Științe Chimice și de Științe Fizice. În capitolul citat p. 154 se arată că „Profesorul Petre T. Frangopol reprezintă un model de om de știință din categoria Excelenței care s-a impus în România și pe plan internațional în chimie, radiochimie, biochimie, biofizică și în politica științei și de aceea îl consider o Excelență a Excelenței”.

Curierul de Fizică publică integral, în nr. 84 din 2019, un capitol scris de Petre T. Frangopol, din monografia cuprinzătoare Istoria chimiei românești, apărută la Editura Academiei Române, 2018, 457 de pagini, în cadrul Programului Civilizația Românească, colecție de studii coordonată de istoricul și arheologul Acad. Victor Spinei. Se știe că expuneri de acest tip de sinteză sunt încredințate celor mai autorizate personalități dintr-un domeniu de studiu ceea ce ne ilustrează considerația de care se bucură autorul în rândul confrăților din domeniu.

Profesorul Petre T. Frangopol este un spirit constructiv, deschis cooperării științifice. În capitolul din Curierul de Fizică, am găsit cel puțin zece titluri de articole publicate peste hotare, semnalate de Corina Anca Simion, redactor principal.

Dezvoltarea unui centru de excelență în chimie la Institutul de Fizică Atomică al Academiei IFA le datorează mult academicienilor Alexandru T. Balaban și Petre T. Frangopol. Pentru știința de la noi, modelul IFA a fost un prim exemplu de interdisciplinaritate. Cine este interesat și de specialitate poate găsi mai multe în Curierul de Fizică citat și câteva date esențiale privind viața și opera, la sfârșitul articolului.

Petre T. Frangopol nu este un savant posomorât, prizonierul unei discipline academice obsedante, este un foarte plăcut comunicator, deschis prieteniei.

Am avut privilegiul să fiu coleg cu dânsul la IFA până în 1965, când am plecat la Centrul de calcul economic și cibernetică de la ASE, la recomandarea Acad. Horia Hulubei. Cu referire din nou la anul în curs, este de amintit că Academia Română a preluat, în calendarul bogat al evenimentelor pe care le patronează, propunerea făcută de profesorul P. T. Frangopol privind evocarea personalității și operei istoricului Ion Dumitru-Snagov (n. 19 august 1927, Snagov - d. 26 martie 2001, București). Propunerea s-a finalizat prin Sesiunea științifică a Academiei cu tema „România în Arhivele Vaticanului, documente cercetate de Ion Dumitriu-Snagov” (Aula Academiei, 10 mai a.c.). Sesiunea s-a distins prin participarea a cinci academicieni și prin comunicările prezentate ale căror titluri vorbesc de la sine, dintre care rețin „De la Roma la Noua Romă: latinitatea răsăriteană a românilor” de acad. Ioan-Aurel Pop Președintele Academiei Române, „Ion Dumitriu-Snagov un cercetător al istoriei românilor în Arhivele Vaticanului, reper și îndemn pentru generațiile prezentului și viitorului” de Acad. Victor Voicu, Vicepreședinte al Academiei Române și „Ion Dumitriu-Snagov (1927-2001) un cercetător al trecutului românesc. Românii în Arhivele Romei” autor Petre T. Frangopol. Reputatul istoric a relevat importanța studierii filonului latin din civilizația noastră, așa cum acesta poate fi studiat în arhivele Vaticanului, depozit imens, relativ puțin explorat, privind istoria națională. Evenimentul citat a pus în lumină dimensiunea culturală a personalității omagiate în aceste rânduri. Ne-a oferit o expunere ușor de urmărit, convingătoare, plăcută, rostită cu o dicțiune

excelență, calități întâlnite mai rar decât ar trebui în amfiteatrele noastre. Iar dacă vreți să vedeți și altceva decât o analiză limitată la cărți și cultură, atunci luați neapărat volumul al VI-lea al acad. P. Frangopol din seria Mediocritate și excelență, cap. File de jurnal autobiografic, Editura Casa cărții de știință, 2018, p.280, unde veți găsi o foarte frumoasă evocare a anilor petrecuți la Constanța, orașul în care ne-am născut. Sunt acolo pagini de autentică trăire care descriu mai ales viețile din familiile noastre din acei ani. Din volum se desprinde și o imagine coerentă, vie, a orașului nostru care m-a impresionat prin relevanță și pe care, cel puțin eu, n-am mai găsit-o în alte cărți. Eram o clasă multietnică, așa cum s-ar numi azi, o clasă care ilustra perfect diversitatea populației și civilizației dobrogene. Părinții noștri își cumpărau mașini și le primeau în port, la librărie se găseau cataloage ale ultimilor cărți apărute în occident care puteau fi cumpărate după voie, Constanța era un oraș cu largă deschidere europeană, către Paris dar și Salonic. Sunt de părere că este absolut necesar să se republice capitolul în chestiune, căci cine va avea inspirația să găsească acest fragment autobiografic de valoare documentară și sufletească, într-un volum dedicat standardelor de observat în filosofia și politica științelor?!

Ce mai trebuie să reținem în finalul însemnărilor de față? Profesorul Petre T. Frangopol este un temperament deschis, solar, un spirit constructiv, pozitiv, un om căruia epitetul de capabil îi convine de minune, cu notabile aptitudini manageriale. „Mi-amintesc, desigur, și de tine, dragă Petrică, blond, cu șorțul în dungii, cu siguranță în răspunsuri și pentru că erai mai voinic stăteai în banca din fund” îi scria în 1969 Gheorghe Enăchescu, dascălul nostru. Ce intuiție minunată, confirmată de-a lungul anilor! Încercând să scriu, după cum vedeți, exerciții de memorie, sper că nu mi se va imputa plagierea titlurilor celebrelor exerciții ale lui Cioran (pe care de altfel îl citesc foarte rar și cu dificultăți pentru că nu-mi face nicio plăcere).

Exercițiile la care mă gândesc poate și-ar găsi un loc în proiectul interesant #DobrogeaAcademică pe care îl lansează ziarul ZIUA de Constanța, probabil primul de acest tip lansat la noi.

Consider proiectul o însemnată inițiativă care nu ar viza numai reproducerea a ceva din trecut, cuvinte, oameni sau întâmplări, ci ar putea fi și o aprofundare și o amplificare care să aducă trecutul în prezent, să îi dea deschiderea către viitor.

Mă gândesc la flancul sud-estic al culturii noastre din care face parte sărbătoritul acestor zile de iulie dar și la Acad. Gr. C. Moisil, născut la Tulcea sau la Dan Barbilian-Ion Barbu prin poemul său Nastratin Hogeia la Isarlik și putem extinde lista cu giurgiuvenii Miron Nicolescu și Tudor Vianu.

Avem nevoie de o asemenea actualizare și punere în valoare, acum când vedem cum se extinde o mentalitate corporatistă, un fel de logică a tablei rase, o deculturalizare, moștenitoare parcă a ideologiilor totalitare. Idealul precumpănitor astăzi pare a fi un ins, epurat de patrimoniul său cultural, religios, intelectual, redus la funcția de consumator, agent economic, lipsit de funcția spiritului critic, adaptabil ușor la manipulări. Cu aceste reflecții nu rămân dezorientat, deoarece găsesc și altceva, un model de care merită cu prisosință să știm mai multe, profesorul Petre Frangopol.

Pentru documentare, preiau din revista Curierul de Fizică nr. 84 din 2019 prezentarea de mai jos. Petre T. Frangopol (n. 1933, Constanța), absolvent al Colegiului Național „Mircea cel Bătrân”, Constanța, al Politehnicii din Iași, Facultatea de Chimie Industrială (1956) și al cursurilor post-universitare de Radiochimie și Aplicații ale Tehnologiilor Nucleare la Facultatea de Fizică a Universității București (1957), susține doctoratul la Politehnica din Timișoara (1968). Studiile post-doctorale au cuprins: National Research Council of Canada, Division of Chemistry (1969 - 1970), G. Washington University, Washington DC (1970 - 1971), Dozentenstipendium Humboldt (1972). A lucrat în cadrul Laboratorului de Chimie Organică al Politehnicii din București (1958 - 1963) condus de prof. C.D. Nenițescu, și în cadrul Institutului de Fizică Atomică (IFA), București (1957 - 1994) ca cercetător științific principal 1 și șef de laborator. A funcționat ca profesor la Universitățile: „Al. I. Cuza” Iași, Facultatea de Fizică (1991 - 1998), „V. Goldiș”, Arad (1997 - 1998), „Babeș-Bolyai” Cluj-

Napoca (1999 - 2002). A fost consilier la Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior - CNCSIS (2002 - 2010) și la Institutul de Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”. A făcut parte din Comisia Prezidențială pentru analiza și elaborarea politicilor din domeniile educației și cercetării (2007 - 2014). Este autor a peste 200 de lucrări științifice, apărute în țară și în marile periodice ale lumii. Este cunoscut ca om de știință, profesor și organizator. A dezvoltat domeniile de chimie biofizică și biofizică la IFA (1978 - 1992). A înființat prima secție de Fizică Medicală într-o universitate din România și secția de Biofizică, ambele secții în cadrul Facultății de Fizică a Universității „Al. I. Cuza” din Iași. A fost editorul primei publicații românești anuale de biofizică, 6 volume (1985 - 1990), în limba engleză, *Seminars in Biophysics*, publicată de IFA. La Iași a fost editorul altei publicații în limba engleză (vol. 1-6) difuzată mai ales peste hotare, *Current topics in Biophysics* (1992 - 1997), tipărită la Editura Universității „Al. I. Cuza” din Iași. A editat (cu V.V. Morariu) primele două cărți de Arheometrie în România (1988 - 1990). Este membru al Societăților de Chimie din România și Germania. A fost membru în colegiile editoriale ale revistelor *Scientometrics*, *Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry*, redactor-șef (2012 - 2016) al Revistei de Politica Științei și Scientometrie - serie nouă. Este membru în colegiul editorial al *Romanian Journal of Chemistry* și Membru de Onoare al Academiei Române (sfârșitul extrasului din *Curierul de Fizică*).“

Sursa foto: ionivan1947.blogspot.com

(Simona Anghel, 9 iulie 2019)

#DobrogeaAcademica

Prof. Livius Trache - „Petre T. Frangopol s-a implicat în dezvoltarea și atestarea importanței domeniului arheometriei în România“

Discursul prof. **Livius Trache**, de la Institutul Național de Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei” - Măgurele, susținut cu prilejul ședinței omagiale din 8 octombrie 2018, desfășurată în Aula Academiei Române, la celebrarea celor 85 de ani împliniți de prof. Petre T. Frangopol (publicat în revista „ACADEMICA” a Academiei Române, nr. 10-11/2018):

„Încep cu a declara că mă simt onorat, atât de loc, cât și de ocazia de a vorbi în fața dumneavoastră. Prilejul și subiectul sunt unice și nu am să adaug la enunțarea multiplelor merite ale sărbătoritului decât strict pe cele referitoare la arheometrie. Și am să vorbesc din propriile amintiri, nu din cărți sau din alte surse. Se întâmplă că exact acum 40 de ani, luna aceasta, am fost angajat fizician la IFA. De fapt eu eram angajat la principalul moștenitor al IFA (după reorganizarea sa), Institutul de Fizică și Inginerie Nucleară, adică IFIN. Laboratorul în care am fost angajat era în acel moment într-o situație dificilă fiindcă acceleratorul tandem,

principalul său echipament, fusese afectat de puternicul cutremur din 4 martie 1977.

Primul proiect în care am fost implicat ca tânăr angajat a fost o idee simplă a colegilor mei seniori, prof. Petre Frangopol și regretatul dr. Valeriu Zoran, aceea de a studia materiale arheologice de la diverse muzee din țară cu metodele fizico-chimice existente în Institut. Am rezonat imediat la acest subiect fiindcă o primă opțiune profesională care mă atrăsese la începutul liceului era aceea de arheolog. În IFIN existau aparatura, cunoștințele și personalul calificat și interesat de a se implica în studiile materialelor arheologice existente în muzeele din țară, cu ajutorul tehnicilor de măsurare fizico-chimice din Institut.

Începuturile au constat prin prezentări făcute la diverse conferințe organizate de diverse muzee arheologice din țară. Primii respondenți, cum se întâmplă și astăzi, au fost cei din provincie. Dr. Gavrilă Simion, directorul Muzeului județean Tulcea, ne-a prezentat o temă concretă, studiul tezaurului de la Uzum-Bair, care reprezenta o colecție de 195 de monede din aur bizantine din secolul XIII. Îmi aduc foarte bine aminte de acest studiu, cu toate implicațiile ce necesitau securitatea materialului arheologic prețios, dar și de metodele folosite.

Cu această ocazie am cunoscut, în calitate de beneficiar, pe dr. Ernest Oberländer-Târnoveanu, astăzi director general al Muzeului Național de Istoria României, prezent aici în sală. Amintirile despre acele măsurători, inclusiv alergăturile din timpul nopții dintre clădirea Reactorului unde iradiam probe și clădirea Tandemului unde făceam măsurătorile de spectre, sunt strâns legate de acest prim episod de „arheometrie”. Nici nu cred că foloseam termenul de arheometrie la începutul acestei activități.

Astăzi, în 2018, după începuturile de acum 40 de ani, vă invit să priviți imaginea de mai jos. Imaginea reprezintă titlul unui workshop recent desfășurat în Institut, referitor la ultimele rezultate din IFIN în domeniul studiului și conservării patrimoniului cultural material, mobil sau imobil. A fost o manifestare internă cu invitați din afară, care a constituit o modestă contribuție la sărbătorirea Centenarului României

întregite și la Anul European al Patrimoniului - 2018. Cu aceea ocazie, împreună cu dl profesor, am făcut o istorie a rezultatelor noastre în arheometrie din cei 25 de ani de activitate, de care mă voi folosi în mare parte și astăzi în prezentarea mea. Vă rog să remarcăți că domnul profesor Frangopol este încă și astăzi implicat activ, este interesat în domeniu și nu ne lasă nici pe noi „să avem stare” (o expresie folosită chiar de dl. profesor).

Menționez că IFIN, încă de la începuturile sale, a fost implicat în mai multe activități legate de patrimoniul cultural național. Simplele inițiative personale de la începuturi, cu timpul, s-au dezvoltat în solide relații instituționale cu zeci de muzee, universități, alte institute din țară și de peste hotare, al căror obiectiv prioritar de cercetare îl reprezintă prezervarea patrimoniului cultural material, mobil sau imobil. „Inițiative personale motivate de dragostea de țară și istorie”, insista de fiecare dată domnul profesor să menționăm în rapoartele și conferințele noastre, fiindcă, da, aceasta era principala motivație a unei activități făcute, în primul rând, din suflet.

La vremea aceea, temele de cercetare trebuiau să aibă rezultate cu aplicație în economie, studiile de patrimoniu nu au fost agreeate niciodată în primii 25 de ani ca să fie oficializate prin contracte. Altfel spus, „am lucrat ilegal”. De aceea, de multe ori a trebuit să ne ferim munca și vorbele, ca să ne protejăm de autorități, dar și pentru a ne putea continua activitatea. De subliniat că la vremea aceea afirmarea că „studiul și conservarea patrimoniului cultural prin metode fizico-chimice moderne este în urmă în România (și în țări din zona Dunării și a Balcanilor)” nu constituia o motivație oficială pentru un sprijin financiar al acestui domeniu. Eram în urmă față de restul Europei cu care doream și dorim să ne comparăm și cu toate acestea nu obțineam nici un sprijin financiar. Astăzi situația s-a ameliorat, dar, din păcate, încă suntem în urma țărilor din Vestul Europei.

Revenind la studiile propriu-zise, primele măsurători au fost în numismatică. Întâi cele pentru tezaurul de la Uzum-Bair, cum am menționat mai înainte. Problema era aceea a determinării concentrațiilor elementelor majore: aur, argint, cupru.

Colaboratorii noștri, istoricii Gavrilă Simion și E. Oberläender-Târnoveanu, doreau să observe variația titlului acelor emisiuni monetare care acopereau un eveniment major în istoria Europei: cucerirea Constantinopolului de către cruciați și stabilirea Imperiului Latin. A trebuit să folosim o gamă mai largă de metode de investigare față de cele folosite astăzi de colegii noștri, pentru că trebuia să ne calibrăm singuri măsurătorile. Am folosit fluorescența de raze X excitată cu două surse diferite, am calibrat acele determinări cu activare de neutroni la reactor etc. Cu aceiași colaboratori de la Tulcea am măsurat și monede de la Hoarda de Aur, mai multe obiecte metalice din aceeași zonă de interes istoric. După acest prim succes am mers mai departe, tot în numismatică. Am lărgit astfel cercul de colaboratori-beneficiari, am lărgit de asemenea numărul de metode fizico-chimice folosite. După Revoluție, în 1990, un colecționar elvețian a venit cu 10 monede de tipul celor din tezaurul de la Uzum-Bair, pentru analize plătite. Deci eram deja cunoscuți în Vest. O altă latură a activității profesorului Frangopol în acest domeniu a fost și aceea de a continua să se implice în dezvoltarea și atestarea importanței domeniului arheometriei în România. Astfel, împreună cu colegi din provincie, s-a implicat în organizarea unor serii de conferințe și seminarii naționale sau locale ale istoricilor, cu prezentări ale rezultatelor diferitelor colective, din ce în ce mai numeroase. Primele două conferințe naționale au avut loc în 1987 și 1989, la Cluj-Napoca, „căci la București nu avem voie”, așa cum declara la acea vreme dl. Profesor Frangopol. Între 1990 - 2007 au avut loc cca. 20 simpozioane de arheometrie, toate organizate în provincie.

Primele publicații în domeniu au fost tipărite la editura ICEFIZ (Institutul Central de Fizică) din București, ambele în limba engleză, care au fost difuzate internațional în sute de exemplare și ale căror lucrări au fost citate în literatura de specialitate:

- P.T. Frangopol and V.V. Morariu (eds.), First Romanian Conference on the application of Physics Methods in Archaeology, Cluj-Napoca, 5-6 November 1987, ICEFIZ, Bucharest, Romania, vol. 1 (1988), 164 pg.;

• P.T. Frangopol and V.V. Morariu (eds.), *Archaeometry in Romania*, 2-nd Romanian Conference on the application of Physics Methods in Archaeology, Cluj-Napoca, 17-18 February 1989, ICEFIZ, Bucharest, Romania, vol. **2** (1990), 189 pg. În anul 2008 a apărut și un volum 3 de arheometrie, la Editura Mega din Cluj-Napoca, editori Zoe Maxim, D. Bindea și L. Săsărman de la Muzeul de Istorie al Transilvaniei. Astăzi, în 2018, cu toate progresele realizate în ultimii 25 de ani, arheometria din România nu se bucură de un sprijin oficial, pe măsura realizărilor sale.

Cu toate acestea, cu bucurie constatăm că din ce în ce mai mulți cercetători din țara noastră sunt implicați în cercetările de arheometrie: fizicieni, chimiști, ingineri, biologi, cât și din partea „beneficiarilor”, adică istorici, arheologi, muzeografi, ..., custozi ai patrimoniului cultural național, mobil sau imobil.

Mă refer aici nu numai la „arheometrie” stricto sensu, ci la domeniul mai larg al studiului și conservării patrimoniului. Adică „științele patrimoniului”, traducere liberă a ceea ce la nivel european se cheamă „Heritage Sciences”. Știința Patrimoniului este știința interpretării, conservării și managementului patrimoniului cultural. Cunoașterea structurii și proprietăților chimice a materialelor din care sunt produse artefactele, a proprietăților fizice, mecanice, biologice, a aspectelor tehnologice etc., constituie coloana vertebrală a științei patrimoniului. Muzeele au apărut ca urmare a interesului pentru colecționare. Un artefact era descoperit, identificat, apoi restaurat și păstrat. Muzeele, în timp, au devenit colecții cu acces public, dar cu puține informații despre exponate.

Cu sprijinul financiar al Agenției Internaționale de Energie Atomică (AIEA) de la Viena a fost implementat și în România, la IFIN Măgurele (1993 - 2000) primul iradiator industrial. Astfel a luat ființă Instalația de **IR**Adiere cu **Scopuri Multiple - IRASM** - din România. Instalația a devenit un centru de iradiere tehnologice înconjurat de laboratoare chimice, fizice, biologice, ce susțin aplicațiile iradierii tehnologice în diferite domenii. Importanța existenței iradiatorului în România a apărut din necesitatea

aplicării iradierilor în economie, industria medicală, agricultura, industria cosmetică și nu în ultimul rând în conservarea patrimoniului cultural.

Demnă de remarcat este activitatea de consultanță internațională realizată de cercetătorii de la IFIN Măgurele coordonați de dr. ing. chimist Corneliu Ponta care se bucură de o reputație internațională, în primul rând prin Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA - Viena). Ca un sumum al acestei activități, în care IRASM a ajuns să fie un lider internațional al domeniului conservării patrimoniului cultural, AIEA - Viena a editat, pentru prima dată, un volum în limba engleză, intitulat Utilizarea radiațiilor ionice pentru conservarea patrimoniului cultural. În capitolele cărții, contribuția românească este fundamentală și onorează atât chimia românească, dar și IFIN Măgurele. Ministerul Culturii a recunoscut public că IRASM reprezintă o instituție de interes național.

De remarcat că profesorul Frangopol a rămas tot timpul cu sufletul și sfatul între cei activi în acest domeniu. Dovadă în acest sens, el este cel care a avut ideea realizării în țară la IFIN Măgurele a acestui iradiator (detalii a istoriei realizării IRASM-ului la Măgurele, în articolul George J. Rotariu - laureat al Societății Nucleare a SUA din „Mediocritate și Excelență”, vol. 3, pag. 350, 2008). Fiindcă i-a păsat și îi pasă. Nu s-a jenat, nici nu a evitat să critice blând sau vehement, venind și cu un sfat atunci când constata că lucrurile nu mergeau bine.

Cu plăcere menționez în această scurtă prezentare a nașterii domeniului arheometriei la IFA că, prin eforturile generațiilor de azi ale cercetătorilor de la IFIN, s-a reușit introducerea în Strategia Națională a Cercetării și Inovării 2014 - 2020, printre cele trei priorități naționale, a „patrimoniului și identității naționale”, care din nefericire, deocamdată nu are linie de finanțare. Cu toate acestea, sunt speranțe fiindcă Uniunea Europeană (UE) finanțează un studiu preliminar pentru realizarea unei rețele de infrastructuri pentru domeniul patrimoniului cultural. Constituirea în România a unui grup inițial de 14 institute, coordonat de INOE (Institutul Național de Optoelectronică), IFIN-HH și INP (Institutul Național

al Patrimoniului) pentru a ne alătura Programului UE, dă speranțe în obținerea finanțării patrimoniului cultural recunoscut ca prioritate națională. Continuăm însă să lucrăm în domeniu. Domnul profesor Frangopol ne îndeamnă la calm, reținere, insistență și... răbdare. Fiindcă tot așa s-a ajuns la rezultatele de astăzi.

Închei într-o notă optimistă. La o conferință internațională organizată în această vară la Sinaia, care a inclus și teme de patrimoniu, unul din tinerii cercetători de la IFIN-HH și-a început prezentarea cu celebrul citat al lui Nicolae Iorga: „Un popor care nu-si cunoaște istoria e ca un copil care nu-și cunoaște părinții”.

Sursa foto: Captură YouTube - „Livius Trache Conferinta Anului Viitor“

(Simona Anghel, 10 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică

Acad. Maya Simionescu - „Marian-Traian Gomoiu și-a onorat iubirea față de Natură, a onorat orașul Constanța și merită toate onorurile noastre“

Vicepreședintele Academiei Române, **Maya Simionescu**, reputat biolog, pe care am avut onoarea să o cunoaștem cu prilejul unei conferințe internaționale desfășurate, la finele lunii iunie 2019, la Universitatea „Ovidius”, a acceptat cu bucurie să se alăture campaniei inițiate de cotidianul ZIUA de Constanța, evocând personalitatea academicianului Marian-Traian Gomoiu.

„Ca să faci cercetare biologică trebuie să iubești și să înțelegi profund Natura. Această cutumă este bine exemplificată de viața și activitatea colegului meu, cercetătorul atent, biolog și geograf entuziast, academicianul Marian Traian Gomoiu. Bogata lui activitate ar putea fi rezumată în trei direcții majore: 1. cercetare științifică în domeniul oceanologiei; 2. activitate didactică și 3. responsabilități instituționale, social-profesionale.

S-a preocupat îndeosebi de dezvoltarea oceanografiei biologice din România, în general, și de cunoașterea ecosistemelor Mării Negre, în special. Marea Neagră, structura și funcțiile

ecosistemelor marine, alinierea cercetărilor românești de oceanografie biologică la nivelul și în aria tematică a cercetărilor desfășurate în Uniunea Europeană, formarea resurselor umane pentru oceanografie biologică și biologie marină, suport științific managerilor Rezervației Biosfere au fost parte din preocupările permanente ale acad. Marian Traian Gomoiu.

A monitorizat continuu mediul marin și a elaborat prognoze ecologice. Știința sa s-a materializat în peste 200 de articole publicate și numeroase intervenții în scopul rezolvării problemelor biologice. În toate aceste domenii, acad. Marian Gomoiu a dovedit înalt profesionalism, grijă pentru natura din jur și intransigență în rezolvarea problemelor ei. Dar toate acestea le face cu inteligență, cu blândețe și calm. Are bunătatea omului care iubește și îi pasă de natură din jur.

Acad. Marian Traian Gomoiu și-a câștigat respectul societății academice care l-a primit în rândurile ei ca semn al recunoștinței pentru ceea ce a făcut pentru știință, pentru oceanografia biologică și ecologia marină. În plus, acad. Marian Gomoiu este un camarad de nădejde, un om bun și generos, care spune direct, dar gentil, ceea ce nu este convenabil, care apară ceea ce iubește, și anume științele biologice, în general, Marea Neagră și Oceanografia, în special. El și-a onorat iubirea față de Natură, a onorat orașul Constanța și merită toate onorurile noastre”.

Despre acad. Maya Simionescu

Academicianul Maya Simionescu este președinte al Secției de Științe Biologice al Academiei Române, s-a născut pe 24 februarie 1937, la București. A absolvit Liceul „Iulia Hașdeu“ din București în anul 1954 și Facultatea de Biologie din cadrul Universității București în 1959. Și-a început cariera la Institutul de Endocrinologie din Capitală. Și-a luat doctoratul în științe biologice în anul 1978. La acea vreme, lucrase deja la Institutul Rockefeller din Statele Unite ale Americii și era profesor asociat la Universitatea Yale (SUA). A predat biologie celulară la Facultatea de Medicină din cadrul Universității Yale, la Universitatea McGill din Montreal (Canada), la Universitatea Columbia din New York și

cardiologie la Universitatea California din Los Angeles. A colaborat timp de zece ani cu laureatul Nobel român George Emil Palade, la Institutul Rockefeller și la Universitatea Yale din SUA. A fondat, alături de soțul său, Nicolae Simionescu, specialitatea de biologie celulară în România, dar și Institutul de Biologie și Patologie Celulară „Nicolae Simionescu“ din București. A primit, în 2004, distincția „Meritul cultural“ în grad de ofițer din partea Președinției României.

(Simona Anghel, 10 iulie 2019)

**V. Integrala „Mediocritate și excelență“,
semnată de acad. Petre T. Frangopol, și
Anuarele Liceului „Mircea cel Bătrân“**

#DobrogeaAcademică
Integrala „Mediocritate și excelență“, a
academicianului constănțean Petre T. Frangopol,
în Biblioteca Virtuală ZIUA de Constanța

În anul 2002 ieșea de sub tiparul Editurii „Albatros” București prima analiză de anvergură a procesului de învățământ și cercetare realizată cu mijloace științifice și cu înaltă competență dinăuntru sistemului de către un eminent profesor și cercetător român, în persoana academicianului constănțean Petre T. Frangopol. Ceea ce avea să devină integrala „Mediocritate și excelență. O radiografie a științei și a învățământului din România” se lansează în **volumul I** cu o confesiune de credință a autorului: „Martor din interior al dezvoltării cercetării românești (din 1956 până astăzi), am considerat drept o datorie morală să-mi exprim opinia asupra ansamblului școlii și cercetării românești din această perioadă”.

Conținutul primului volum, structurat pe opt capitole și prefațat de prof. univ. dr. ing. Gheorghe Boldur-Lățescu, este complex și adună articolele pe care le-a publicat autorul în paginile generoase ale suplimentului de sâmbătă „Aldine” al cotidianului

„România Liberă”, în intervalul ianuarie 1999 - martie 2002.

Considerat drept un manifest remarcabil pentru o știință de calitate și împotriva imposturii, și cel de-al **doilea volum** (prefațat de conf. univ. dr. Daniel David, consilier pe probleme de cercetare al Ministrului Educației și Cercetării), ca și primul, al lucrării academicianului Petre T. Frangopol adună articolele apărute în perioada mai 2002 - iunie 2005, în suplimentul săptămânal „Aldine” (redactor coordonator Mihai Creangă), ce apărea vinerea în ziarul „România Liberă”. De data aceasta, avem în față nouă capitole, ce se constituie într-o veritabilă „Radiografie a științei și învățământului din România”, între care unul dedicat personalităților științei și tehnologiei românești: Mihai Bălănescu (n. 1922), Radu Vâlceanu (1923-1996) și Negoită Dănăilă (1878 - 1953).

„Pe Petre Frangopol îl doare cu adevărat soarta învățământului superior și a cercetării științifice din România”, scrie Mihai Creangă în prefața celui de-al **treilea volum** al „Radiografiei științei și învățământului din România”.

Volumul de față reunește articolele din perioada ianuarie 2006 - mai 2007 publicate în paginile suplimentului săptămânal „Aldine”, creat și coordonat de jurnalistul Mihai Creangă, ce apărea vinerea în ziarul „România Liberă”. De asemenea, volumul cuprinde și articole publicate în: Revista de Politica Științei și Scientometrie (editată de Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior-CNCSIS), Curierul de Fizică (publicație a Societății Române de Fizică și a Fundației Horia Hulubei), Revista de Chimie (București), revista lunară Market Watch și cotidianul Monitorul din Iași, toate în intervalul 2001-2008. Articolele se referă în special la situația învățământului și cercetării științifice românești. „Învățământul românesc este ineficient, nerelevant, inechitabil și de slabă calitate, iar cercetarea din țara noastră se află (și în 2008!), la coada clasamentelor internaționale”, sublinia raportul Comisiei Prezidențiale pentru analiza și elaborarea politicilor din domeniile educației și cercetării din 12 iulie 2007. Cu o regularitate de ceasornic (la fiecare trei ani), începând cu anul 2002, profesorul Petre Frangopol adună într-un

volum articolele publicate în presă și reviste de specialitate pe tema situației din învățământul și cercetarea românească.

A ajuns astfel la al **patrulea volum** al seriei „Mediocritate și Excelență. O radiografie a științei și învățământului din România”, prefațat de prof. univ. dr. ing. Dorel Banabic, membru corespondent al Academiei Române. Articolele din acest volum au fost publicate în perioada ianuarie 2009 - iunie 2011 în suplimentul „Aldine” din ziarul „România Liberă” și ale săptămânalului „Timpul”, revista lunară de fizică „Evrika”, fondată în 1990 de profesorul Emilian Micu, care apare la Brăila, și în două numere din 1995 ale „Curierului de Fizică” (publicație a Societății Române de Fizică și a Fundației Horia Hulubei). Între cele șapte capitole ne-a atras atenția cel intitulat „Ctitorii ale Casei Regale a României” (IV), în care academicianul constănțean dedică cinci pagini locurilor natale, mai precis istoriei moscheii lui Carol I.

În deschiderea prefeței celui de-al **cincilea volum** al integralei „Mediocritate și excelență. O radiografie a științei și învățământului din România”, prof. univ. dr. Octavian Popescu, membru titular al Academiei Române, remarcă: „Profesorul Petre T. Frangopol continuă în acest nou volum, al cincilea, lupta pe care a început-o acum 15 ani pentru reformarea învățământului și a cercetării științifice românești, pentru impunerea elitelor și decăderea din drepturi a imposturii. Articolele publicate în acest volum se înscriu în preocuparea sa sistematică de a diagnostica cât mai exact cauzele mediocrității «constante» atât a cercetării științifice, cât și a învățământului din România care ne plasează în coada clasamentelor internaționale”.

Autorul afirmă că acest volum are o mai pronunțată tentă personală, cu exemplificări concrete din activitatea sa profesională de-a lungul a peste cinci decenii de cercetare științifică în care s-a străduit să lupte contra mediocrității și să promoveze excelența prin exemplul personal în rezultatele de nivel internațional obținute la București, Iași și Cluj-Napoca.

Acad. Marius Andruh, profesor la Universitatea din București, președintele Secției de Științe Chimice a Academiei Române, în încheierea prefeței celui de-al șaselea volum

„Mediocritate și excelență”, concluzionează: „Seria de volume «Mediocritate și excelență» reprezintă, poate, cea mai atentă și obiectivă analiză a științei și învățământului de la noi. O analiză care indică și drumul spre însănătoșirea lor. Toți autorii chemați să contribuie sunt nu numai personalități importante ale științei, ci și factori activi în procesul de renaștere a Învățământului și Științei naționale. Volumul de față adună în cele nouă capitole ale sale texte interesante care ar trebui să „treacă rampa” spre cei care au puterea de decizie în începerea / reluarea / amplificarea / corectarea / desăvârșirea mult visatei reforme din învățământ și cercetare. Pe alocuri, am progresat, în altele, mediocritatea domnește nestânjenită. Cred că fiecare Ministru al Educației și Cercetării ar trebui ca, la început de mandat, să citească aceste volume sau, măcar, unele capitole. La fel și membrii Comisiilor de Învățământ din Parlament. Cei mai tineri vor găsi, și ei, texte la care merită să mediteze”.

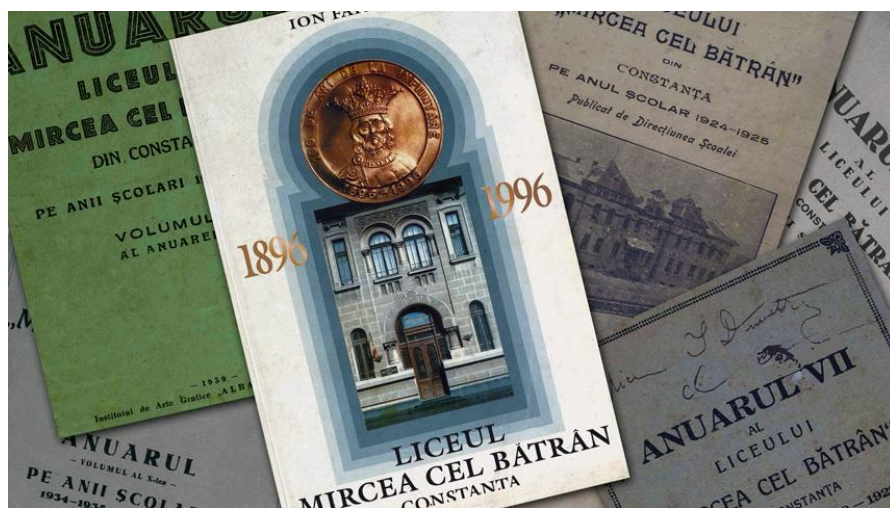
Volumul al șaselea este alcătuit din articole publicate pe tema educației și cercetării științifice, a mediocrității și excelenței, între anii 2014 și 2016, unele și din ani anteriori. În mod special remarcăm Capitolul IX - File de jurnal, „un început, timid, de memorii”, după cum afirmă chiar Petre Frangopol, în care descoperim copilăria importantului academician constănțean.

Cel de-al **șaptelea volum**, structurat pe opt capitole, se bucură de prefața semnată de acad. Victor Voicu, vicepreședinte al Academiei Române, președintele Secției de Științe Medicale a Academiei Române, care remarcă „implicarea distinsului nostru coleg prof. Petre T. Frangopol în analiza obiectivă a problemelor sistemului educației publice și cercetării științifice în România a permis ample dezbateri în mediul academic, generând implicit analiza stării actuale și potențiale căi de ameliorare a celor două domenii, strâns corelate și critice, pentru dezvoltarea societății românești”. Și în acest volum cititorul va găsi, în Capitolul VI, evidențiate amintiri din școala primară și liceu, prin articole, împreună cu un interviu acordat redacției revistei Colegiului Național „Mircea cel Bătrân” din Constanța, al cărui absolvent este Petre T. Frangopol.

De asemenea, și **capitolul VII** are o tentă mai personală, preluând din revista „ACADEMICA” a Academiei Române, nr. 10-11/2018, grupajul de articole care reprezintă cuvântările rostite cu prilejul împlinirii vârstei de 85 de ani, la ședința omagială din 8 octombrie 2018, în Aula Academiei Române.

(Simona Anghel, 1 iulie 2019)

#DobrogeaAcademică
Anuarele Liceului „Mircea cel Bătrân”,
în Biblioteca Virtuală ZIUA de Constanța

Lucrări de referință în domeniul istoriei învățământului dobrogean, Anuarele Liceului „Mircea cel Bătrân” rămân contribuții documentare de o inestimabilă valoare, care permit cunoașterea celor mai importante aspecte ale activității didactice, instructiv-educaționale pe pământul Dobrogei, de-a lungul vremii.

Reper exemplar în dinamica învățământului modern românesc, această prestigioasă instituție s-a bucurat, încă de la început, de prestația de înaltă ținută profesională și etică a unui corp profesoral de elită, oameni atașați cu trup și suflet idealului pedagogic, fapt dovedit de generații mirciste până în zilele noastre.

Cotidianul ZIUA de Constanța oferă comunității dobrogene, parte a proiectului #DobrogeaAcademică, prilejul de a răsfoi virtual cinci ediții ale Anuarelor Liceului „Mircea cel Bătrân”, precum și prețioasa Monografie alcătuită de profesorul Ion Faitei, cu ocazia centenarului sărbătorit în anul 1996.

Trei dintre aceste Anuare ne-au fost puse la dispoziție spre digitalizare de conducerea Muzeului de Istorie Națională și Arheologie din Constanța. Acestea pot fi accesate în Biblioteca virtuală ZIUA de Constanța, în secțiunea **Cărți despre Dobrogea**.

Anuarul Liceului „Mircea cel Bătrân“ pe anul școlar 1924-1925 conține cronici ale anului școlar, principalele evenimente celebrate, tabele ale bursierilor, rezultatele deosebite ale diverșilor absolvenți, însă și compuneri și creații artistice ale celor mai talentați dintre elevi. Liceul s-a îmbrăcat în haine de sărbătoare pe 30 noiembrie 1925, atunci când a fost celebrat Sfântul Andrei, patronul unității de învățământ. Un capitol important este dedicat construcției noului sediu al liceului (cel actual, de pe strada Mircea), la acea vreme încă neterminat. În acest sens sunt publicate listele cu cei care au contribuit financiar la realizarea acestui edificiu.

Volumul VII al Anuarului se axează pe prezentarea anilor școlari 1928-1929, respectiv 1929-1930. Sunt ani foarte importanți în povestea instituției, pentru că la acea dată ea funcționează în două sedii: primul, cel vechi - de pe strada Traian, iar cel de-al doilea, sediul nou (între timp finalizat) de pe strada Mircea cel Bătrân. În acești ani școlari, în ambele localuri ale liceului funcționează un număr total de 17 clase. Inaugurarea cursurilor în noul local al liceului a avut loc pe 26 octombrie 1926.

Volumul VIII al Anuarului Liceului „Mircea cel Bătrân“ se concentrează asupra prezentării activităților din anii 1930-1931 și 1931-1932. Volumul cuprinde atât date privind situația școlară a elevilor, cronici, liste cu rezultate, dar și articole științifice, cum este cazul celui semnat de profesorul Carol Blum: „Sarcofagul roman și simbolurile justiției penale“. Acest articol tratează un subiect fierbinte al Constanței: misterul mormântului lui Ovidius, urbea tomitană fiind mereu dornică de a descoperi locul unde a fost îngropat marele geniu latin. Sarcofagul prezentat în articolul profesorului Blum nu era mult-așteptatul mormânt al lui Ovidius, dar descoperirea acestui monument este de asemenea importantă.

Volumul cu numărul X al Anuarului Liceului „Mircea cel Bătrân“ este dedicat celei de-a 40-a aniversări a creării instituției, eveniment celebrat cu fast și solemnitate pe 29 noiembrie 1936. Volumul cuprinde o cronologie a evenimentelor din cele patru decenii, dar se concentrează și asupra prezentării în detaliu a ultimilor doi ani școlari, 1934/1935 și 1935/1936. Anuarul cuprinde dări de seamă, bilanțuri, dar și cuvântări, precum cea a profesorului Gheorghe Coriolan, personalitate emblematică a liceului, pe care l-a condus timp de două decenii. Anuarul este mai mult decât o carte cu statistici și realizări, întrucât cuprinde articole din multiple domenii de activitate (artistic, istoric etc), creații ale elevilor și profesorilor de la „Mircea“. Se menționează expres faptul că pe 1 decembrie 1933 s-a marcat împlinirea a 15 ani de la Adunarea de la Alba Iulia. Această mențiune din Anuar este o ocazie de a enumera absolvenții Liceului „Mircea“ care și-au pierdut viața în timpul Primului Război Mondial.

Anuarul Liceului „Mircea cel Bătrân“ din Constanța pe anii 1936/1937 și 1937/1938 este cel de-al unsprezecelea volum care prezintă activitatea prestigioasei instituții de învățământ, primul liceu al urbei moderne Constanța. Paleta de materiale publicate este una extrem de diversă, de la prezentarea listelor cu premianți, la situația generală a elevilor, tabele cu donații și subvenții și până la prezentarea unor evenimente importante din istoria orașului (de exemplu, inaugurarea statuii Reginei Poete Carmen Sylva). Sunt celebrate personalități ce și-au lăsat amprenta asupra instituției, precum Marin Ionescu Dobrogianu.

Liceul «Mircea cel Bătrân» - Constanța 1896-1996“ este o monografie monumentală realizată de scriitorul și eminentul profesor Ion Faier, dascăl de seamă al unității constănțene în perioada anilor ‘80-‘90. Este o lucrare de referință care prezintă în principal istoria unității de învățământ, pe parcursul unui secol, dar care, în același timp, face și o radiografie a nașterii Constanței moderne, întrucât povestea instituției se împletește perfect cu cea a urbei. Operă de o incontestabilă valoare documentară, monografia relatează drumul mereu ascendent al

unității de învățământ, care, prin intermediul dascălilor săi de excepție și prin realizările promoțiilor de absolvenți, a fost mereu într-un continuu proces de transformare și de evoluție. Absolvenții acestui liceu au reprezentat mereu cu cinste Dobrogea și România, iar prin realizările lor de excepție în diverse domenii de activitate și uneori prin sacrificiile lor de sânge au contribuit decisiv la scrierea unor file din istoria noastră națională.

(Cristian Cealera, 29 iunie 2019)

#DobrogeaAcademică

Interviu cu prof. dr. Vasile Nicoară - „Liceul «Mircea cel Bătrân» era declarat, în perioada interbelică, drept universitatea Constanței“

Unul dintre cei mai importanți parteneri în proiectul #DobrogeaAcademică, inițiat de cotidianul ZIUA de Constanța, este centenarul Colegiu Național „Mircea cel Bătrân”, instituție emblematică a învățământului dobrogean. Vector al comunității constănțene, ca prim reprezentant al acestui prestigios colegiu, aflat la conducerea sa de mai bine de două decenii, prof. dr. Vasile Nicoară a rememorat ascensiunea acestei unități de învățământ care va găzdui miercuri, 10 iulie, ședința festivă de decernare a titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Constanța academicienilor contemporani Petre T. Frangopol și Marian Traian Gomoiu, foști mirciști.

- Poate fi considerat Colegiul Național „Mircea cel Bătrân” o pepinieră a intelectualității românești din toate timpurile?

- Sigur că da. Este vorba despre acele unități de învățământ

cu vechime care au creat elita românească. Și chiar dacă liceul nu este la capătul unui parcurs de școlarizare, e foarte important în dezvoltarea personalității individului și la desăvârșirea ei în facultate. În toate marile orașe și provinciile României au existat și există școli care s-au dezvoltat în timp ca pepiniere ale elitei cultural-științifice românești.

Ca primă școală românească în Constanța și apoi liceu teoretic, „Mircea cel Bătrân” a devenit important, cunoscut și valoros încă din anii 20-30, perioada interbelică. Atunci când în zonă nu era un alt liceu teoretic și când era o performanță în sine ajungerea la studii la liceu. Faptul că era foarte temeinică pregătirea elevilor este dovedit, pe de o parte de rezultatul și efectele mai târzii ale foștilor elevi în desăvârșirea carierei lor, pe de altă parte de renumele recunoscut oficial.

În anii 1936-1937 s-au ținut ședințe ale profesorilor de fizică și de chimie la nivel balcanic în această școală. Din Anuare cunoaștem că exista un laborator de fizico-chimice foarte modern pe vremea aceea și bine dotat. Profesorii care predau erau majoritatea cu doctorate luate la universități în Germania, Franța. Era o respirație europeană la nivelul cultural cel mai ridicat în instituție.

În anul 1938, tot din Anuare am constatat a fost decernat titlul de școală de excelență. Era o categorie probabil că vremelnice creată de minister pentru a diferenția nivelele de performanță. Era chiar o zicală a perioadei interbelice despre Liceul Mircea ca fiind universitatea Constanței, întrucât nu exista învățământ superior și pentru faptul că aici se țineau conferințe publice.

Mari personalități ale acestei țări, precum Caragiale, au conferențiat aici, iar la șezătorile culturale veneau adesea Iorga sau Sadoveanu, existând mărturii în acest sens. De altminteri, chiar construcția liceului, realizată între anii 1923-1928 cuprindea și sala de spectacole care a fost ridicată și cu contribuția comunității și a elevilor prin serbări, dar cu finanțare de la Ministerul Instrucțiunii Publice, în principal. Și care avea o clauză, de a fi pusă gratuit la dispoziția comunității pentru serile de teatru, pentru turneele care se întâmplau de obicei vara, fiind perioadă estivală.

Avem din anii 50 fotografii și relatări despre prezența unor mari actori veniți în turnee, chiar dacă sala nu mai aparținea liceului. A fost prezent în cancelaria acestuia George Vraca, avem poza alături de profesorul Ștefan Brânză, care a fost elev al liceului în anii 20 și care ne-a relatat foarte multe evenimente culturale petrecute aici.

Așadar, se leagă un lung lanț de activități culturale care i-au dat ștaiful de instituție importantă, de elită, meritată. Nu numai la „Mircea”, ci în toată țara liceele mai importante aveau elevi foarte buni, care mai apoi au devenit oameni de știință, de cultură. De aceea am și început prin a spune că s-a confirmat valoarea prin devenirea lor.

- Care ar fi numele de referință pentru Colegiul „Mircea” și elita românească?

- Pot să dau foarte multe exemple, din diverse domenii și capete de listă celebre, ar trebui să începem cu Ion Jalea care din punct de vedere cronologic al timpului a fost elev doar al gimnaziului, pentru că nu exista liceu. Și care a fost legat aproape toată viața și prin cariera lui de liceu. În primul război mondial participă la lupte cu sarcina de a crea schițe, crochiuri, pentru a immortaliza eroismul armatei române, și este alături de profesori și foști elevi ai liceului, mulți dintre ei plecați voluntari.

Avem o listă de vreo 30 care au și murit în luptele războiului. Comemorând jertfa lor după 20 de ani, în 1938, Jalea realizează basorelieful în metal pe care îl deținem și pe care este înscrisă lista celor jertfiți. El însuși pierzându-și o mână pe front. Și fiindu-i ucenici și ajutoare alți elevi ai liceului. Și pentru că am început cu arta, în pictură, Lucian Grigorescu, în literatură sunt foarte mulți, unii foarte celebri dacă ar fi celebritatea aceasta s-o stabilim și după rezonanță și după operă, ar fi Virgil Teodorescu, poet care a fost și președintele Uniunii Scriitorilor, ar fi fără îndoială Ion Marin Sadoveanu, Eugen Lumezianu, Grigore Sălceanu, Pavel Chihaiia, care a primit Premiul Fundației Regale pentru romanul „Blocada”, motiv pentru care a și fost persecutat și a ales drumul exilului. Lista continuând cu dramaturgi, poeți,

romancieri. Din domeniul științelor exacte sunt atât în trecutul liceului, în perioada interbelică, până la Revoluție, dar și de atunci încoace multe nume sonore, profesori universitari. De exemplu Vasile Brânzănescu, director, la un moment dat, al Institutului de Matematică, N.N. Mihăileanu - important profesor de matematică la Universitatea București, membru corespondent al Academiei Române. Stere Ianuș este unul dintre cei care a primit și titlul de Doctor Honoris Causa al Universității „Ovidius”. Din generațiile de după Revoluție sunt cel puțin vreo 20 de absolvenți care sunt importanți profesori universitari în Statele Unite la Princeton, la Berkeley, în Marea Britanie - Imperial College, la Sorbona sunt doi foști absolvenți, soț și soție, colegi în aceeași clasă, profesori de matematică. Plus în universități din București, Iași, aici la Constanța. Aproape toată catedra de matematică a Universității „Ovidius” este absolventă de „Mircea”.

În medicină, nume celebre, doar dacă îl amintim pe dr. Pesamosca, în științe economice unul dintre cei mai importanți și cunoscuți a fost Paul Bran, care a fost și rectorul Academiei de Studii Economice din București. Apoi, dintre cei care, după terminarea liceului, în anii persecuției comuniste, au fost câțiva care s-au afirmat pe plan internațional devenind foarte importanți. De exemplu, Paul Ștefănescu, care a făcut Silvicultura și a devenit cetățean Canadian și a lucrat mai bine de 30 de ani ca expert al Națiunilor Unite. Era principalul reprezentant, o perioadă îndelungată, al Națiunilor Unite în Africa, cu programele de evoluție verde, de refacere a vegetației, în special pe parte forestieră. Fratele lui, Emilian Ștefănescu, a fost un cunoscut profesor universitar de literatură. Au fost apoi în domeniul muzicii, violonistul Varujan Cozighian, tenorul Vasile Moldoveanu.

- Ridicăm ștacheta și ajungem la academicienii pe care îi vom celebra pe 10 iulie...

- Da, în total sunt vreo șapte academicieni absolvenți ai Liceului „Mircea”. Între ei este Krikor H. Zambaccian, mare colecționar de artă, cel care a donat statului român palatul său de pe Calea Victoriei, împreună cu toată colecția de lucrări. Cert este

că în toate timpurile au fost elevi care apoi, bine pregătiți aici, au continuat studiile în altă parte și s-au afirmat plener.

Cum este cazul profesorului Petre Frangopol, care este legat de liceu în mai multe momente ale vieții dumnealui. În copilărie, pentru că s-a născut în zona aceasta a Peninsulei și era foarte aproape, în mod firesc elev la Liceul „Mircea”. A trăit și perioada războiului ca elev, cu privațiunile și cu pericolele care existau.

Mai târziu, tocmai pentru că au trecut prin asemenea evenimente, coeziunea de grup în rândul generațiilor lor a fost foarte mare și s-au ținut unii de alții și știau unii de alții ce fac, chiar dacă o perioadă de timp a fost nefavorabilă unora, pentru că așa era perioada politică și nu toți aveau dosarul bun. Ei au rămas buni prieteni și când perioada proletcultistă s-a stins, prin anii 60, și odată cu împlinirea lor ca personalități au început să se întâlnească frecvent astfel că ajunseseră la o înțelegere de a se întâlni anual. Iar domnul academician Marian Gomoiu a fost și mai legat sentimental, familial mai bine spus de școală, pentru că soția dânsului a fost profesor de engleză aici până după 2000. Băiatul, Victor Gomoiu, a fost elevul nostru. Dumnealui a luat parte la diferitele festivități și a vorbit cu patos cu devotament pentru școală, chiar a empatizat cu evenimentele.

Mi-amintesc și la Centenar, și la 100 de ani de la transformarea gimnaziului în liceu, adică momente publice la care l-am invitat să vorbească. Apoi, ca profesor la Universitatea „Ovidius” a colaborat i-a ajutat pe colegii noștri. Am găzduit în mai multe rânduri olimpiada națională de biologie. Am avut concursuri naționale și diverse alte activități, inclusiv perfecționarea profesorilor și a fost unul dintre cei care ne-au susținut. De altfel, a fost și într-o echipă pentru că domnul Adrian Bavaru este tot absolvent al Liceului „Mircea”, tatăl lui fiind la un moment dat chiar director adjunct.

- Iar excelența continuă cu generațiile actuale...

- Într-adevăr. Uneori mă surprind gândindu-mă cum e posibil să avem asemenea vârfuri de împlinire, cum a fost cel din anul 2017, când am numărat 13 sau 14 medalii internaționale, de la

vreo opt copii, pentru că vreo trei au fost la mai multe olimpiade. Ceea ce este fantastic... Dacă apare unul într-un deceniu pot să zici că este o întâmplare. Dacă apare câte unul la doi-trei ani sunt semne de soliditate a școlii, dar când ei sunt anual câțiva la internaționale, și ai câteva sute la județeană și la națională, atunci concluzia e clară: e calitate la nivel de masă, nu numai un grup elitist, minor cantitativ.

Probabil ca și în sport, performanța și antrenamentul creează și experiență pentru alții, determină și dorință de imitare și netezește și calea spre performanță. Pentru că una este să se întoarcă un elev de la olimpiada internațională premiat și să vorbească micilor colegi cum a ajuns la acest nivel și alta e să vezi la televizor sau să citești în presă. De aceea ne-am și propus ca misiune să dăm șansă la nivel de integrare europeană, să nu fim cu nimic mai prejos de standardele unui liceu din Europa. Și fără îndoială vom putea. Avem zeci de absolvenți care din 2007, de la integrare și până acum, au făcut studii în universități europene și mai toți au fost în prima parte a performanței.

Dau un exemplu deloc la întâmplare, foarte sugestiv, un fost elev Sorin Zaicoviciu a apărut în revista Forbes anul trecut la categoria primii 30 cetățeni români cel mai bine realizați până în 30 de ani, el fiind director de bancă în Zurich. La terminarea liceului, mama, nemulțumită de postura neconformă cu costumul îl dojenea, moment în care i-am spus „Lăsați-l, doamnă, uitați-vă la el ce frumos e, precis ajunge director de bancă în Londra!”. Și anul trecut au venit cu revista și îmi spuneau că au fost obsedați de ceea ce le-am spus.

Prin amabilitatea conducerii Colegiului Național „Mircea cel Bătrân”, ne-au fost puse la dispoziție zeci de fotografii ce ilustrează întâlnirile generațiilor veterane și pe care le vom digitaliza.

Sursa foto: Fondul documentar al Colegiului Național „Mircea cel Bătrân” Constanța

(Simona Anghel, 28 iunie 2019)

**VI. Evenimente ale Academiei Române
reflectate în cotidianul ZIUA de Constanța**

**Academia Română marchează vizita istorică a
Suveranului Pontif printr-o sesiune științifică
specială „România în Arhivele Vaticanului - documente
cercetate de Ion Dumitriu-Snagov“**

Cu certitudine, unul dintre evenimentele istorice ale anului 2019 pentru România l-a constituit vizita, timp de trei zile, a Sanctității Sale Papa Francisc, în țara noastră, începând cu 31 mai. Născut pe 17 decembrie 1938, la Buenos Aires, cel care a purtat la naștere numele de Jorge Mario Bergoglio este un novator: primul papă din America Latină, primul non-european pontif în peste 1.200 de ani, după papa Grigore al III-lea (731-741), primul iezuit, dar și primul care a ales numele de Francisc. Cel de-al 266-lea episcop al Romei și papă al Bisericii Catolice, ales la 13 martie 2013 de către conclavul cardinalilor, s-a făcut remarcat încă de la alegere prin simplitatea sa desăvârșită.

Reamintim că, la finele anului 2017, în cadrul unei vizite

întreprinse de o delegație a Academiei Române, Sfântul Părinte a acceptat, din prietenie, să devină membru de onoare al acestui for, dar, din sobrietate, Sanctitatea Sa a cerut să nu se organizeze o ceremonie festivă, iar însemnele academice să-i fie trimise în Cetatea Vaticanului prin intermediul nunțiatului apostolic de la București.

Academicianul constănțean Petre Frangopol a conferențiat despre românii din Arhivele Romei

Pe 10 mai 2019, au susținut comunicări: acad. **Ioan-Aurel Pop**, președintele Academiei Române („De la Roma la Noua Romă: latinitatea răsăriteană a românilor”), **ES Ioan Robu**, Arhiepiscop, Mitropolit al Arhiepiscopiei Catolice de București, membru de onoare al Academiei Române („Expoziția Monumenta Romaniae Vaticana la Salonul Sixtin din Palatul Vaticanului și de la Muzeul Cotroceni, București, 1996”), acad. **Victor Voicu**, vicepreședinte al Academiei Române („Ion Dumitriu-Snagov un cercetător al istoriei românilor în Arhivele Vaticanului, reper și îndemn pentru generațiile prezentului și viitorului”), acad. **Victor Spinei**, vicepreședinte al Academiei Române („Repere evolutive ale cartografiei spațiului carpato-danubian”), prof. **Petre T. Frangopol**, membru de onoare al Academiei Române („Ion Dumitriu-Snagov - 1927-2001 - un cercetător al trecutului românesc. Românii în Arhivele Romei”). De asemenea, în agenda de evenimente a fost cuprinsă și vizionarea filmului documentar realizat de TVR - „Monumenta Romaniae Vaticana (Mărturii românești din Vatican) Muzeul Cotroceni, 1996”.

Personalitatea unui istoric român de talie mondială

Comandor al ordinului Sf. Grigore cel Mare, onoare ce se acordă de către Vatican persoanelor care, prin activitatea lor, aduc servicii Sfântului Scaun și Bisericii Romano-Catolice, istoricul român Ion Dumitriu-Snagov s-a născut pe 19 august 1927, la Snagov. A fost elev al Colegiului Național „Sfântul Sava” din București și student al Facultății de Medicină din Cluj, orientându-

și opțiunile de cercetare științifică în domeniul istoriei, susținându-și licența la Facultatea de Filologie din Universitatea București cu tema „Roma și Luminile culturii române în documentele de arhivă. Secolul XVIII”. Din 1967 a desfășurat o susținută activitate de studiu în țară, împletită cu numeroase documentări științifice în India (invitat al Guvernului Indiei), Australia și Europa, valorificate în multe articole, conferințe, studii și volume.

Ca bursier al Universității Pontificale Gregoriana din Roma, a obținut titlul de doctor în istorie cu lucrarea „Le Saint-Siege et la Roumanie moderne 1850-1866”, fapt care l-a consacrat definitiv în cunoașterea relațiilor dintre România și Vatican. Om de înalt prestigiu moral și intelectual, Ion Dumitriu-Snagov a fost o victimă a regimului comunist din România, care l-a întemnițat politic tăindu-i peste zece ani din studiile sale, după cum spunea într-un frumos articol colegul său de liceu dr. Paul Dăncescu.

Pe lângă remarcabila activitate științifică, profesorul Ion Dumitriu-Snagov s-a îngrijit de realizarea expoziției Monumenta Romaniae Vaticana (Mărturii Românești din Vatican), ocazie de readucere în memorie a celor două milenii de creștinism românesc.

La 19 ianuarie 1996, Sfântul Părinte Ioan Paul II-lea a sprijinit inaugurarea, în Salonul Sixtin, a acestei expoziții ce a fost găzduită până pe 30 aprilie 1996. Mai apoi, între 22 iulie-26 iulie 2001, Monumenta Romaniae Vaticana s-a aflat la Centrul Cultural Român din Montreal (Canada), în prezent fiind expusă la Facultatea de teologie romano-catolică din București. Istoricul Ion Dumitriu-Snagov a încetat din viață pe 26 martie 2001, la București, lăsând neterminat unul din importantele studii despre descrierea manuscrisului „I consigli di Neagoe Basarab al suo figlio Teodosio”, la care lucra în ultima parte a vieții.

Sursa foto: www.afcea.ro

(Simona Anghel, 9 mai 2019)

**Cotidianul ZIUA de Constanța, la sesiunea științifică a
Academiei Române
Acad. Ioan-Aurel Pop - „Românii nu au nicio vină
pentru destinul care le-a fost rezervat, dar trebuie să fie
responsabili de construirea propriei istorii“**

La Academia Română, pe 10 mai 2019, s-a desfășurat o sesiune științifică de evocare a vieții și activității profesorului și excepționalului cercetător Ion Dumitriu-Snagov, care, decenii la rând, a scormonit Arhivele Vaticanului, scoțând la lumină documente care privesc fatalitatea noastră istorică.

Un prilej de a evoca destinul original al acestui popor, care-și trage numele limba și credința de la Roma, Academia Română împlinind și de această dată o datorie de onoare, inițiatorul evenimentului fiind academicianul constănțean Petre Frangopol, membru de onoare al acestui suprem for al intelectualității românești. De altfel, la invitația domniei sale, cotidianul ZIUA de Constanța a fost onorat să participe la această sesiune științifică ce

avea să dezvăluie (a câta oară?) că aici, în Dobrogea, se află semințele civilizației românești.

Am fost martorii unui eveniment emoționant, pe care l-am împărtășim cititorilor noștri, de-a lungul a patru episoade, prin intermediul cărora am făcut publice discursurile celor patru importanți vorbitori: acad. **Ioan-Aurel Pop**, președintele Academiei Române, **ES Ioan Robu**, arhiepiscop, mitropolit al Arhiepiscopiei Catolice de București, membru de onoare al Academiei Române, acad. **Victor Voicu**, vicepreședinte al Academiei Române, prof. **Petre T. Frangopol**, membru de onoare al Academiei Române.

Acad. Ioan Aurel Pop: „Să înțelegem că în lumea aceasta în care trăim toate moștenirile sunt importante“

S-a conferențiat mult în ziua de vineri, 10 mai 2019, despre savantul Ion Dumitriu-Snagov, dar și despre limba, cultura și tradiția, astăzi românești, dar care au rădăcini în Cetatea Eternă.

În deschiderea evenimentului a vorbit despre acest destin marcat pentru vecie chiar președintele Academiei Române, acad. Ioan Aurel Pop: „Chiar în contextul evenimentelor care se petrec sub ochii noștri - și care se vor mai petrece și care sunt de importanță europeană și mondială, inclusiv vizita șefilor de state și de guverne ale Uniunii Europene, ca și vizita Sanctității Sale în această parte de Europă, în Bulgaria, Macedonia, și în curând în țara noastră, în acest context multă lume se întreabă despre identitatea românilor. Și auzim și vedem felurite reacții unele în cunoștință de cauză, altele provenite din ignoranță.

Și unele, de ce să nu recunoaștem, chiar din rea voință. Excentrici în raport cu Occidentul european care până la urmă a oferit lumii modelul dominant de civilizație, de la Renaștere încoace, românii apar în ochii opiniei publice internaționale ca un popor ușor exotic, atipic, situat într-o regiune preponderent slavă după cum e percepută ea în lume, dar un popor cu pretenții de latinătate în același timp cu pretenții de apartenență occidentală. Popor despre care se știe prea puține lucruri, disperate, unele de senzație, de la legende până la frânturi de realitate. Aspectele

acestea stranii, din punctul meu de vedere, ca istoric, n-ar trebui să provină din modul de formare a românilor ca popor. Cât mai ales din evoluția ulterioară a noastră, după ce ne-am afirmat ca deplin formați spre zilele mileniului I al Erei Creștine.

Oricum, pentru unii care nu sunt complet ignoranți, românii apar prin nume, limbă, prin forma de creștinare, prin felul aspirațiilor lor în epoca modernă, apar ca aparținători ai ariei de cultură occidentale. Dar, tot pentru cunoscători, prin ritual bizantin, prin cultura medievală, a bisericii, a cancelariilor, prin limba cu care s-a scris în Evul Mediu și prin alfabetul chirilic pe care l-am folosit chiar pentru redarea textelor limbii române, oficial, cum știți, până dincolo de jumătatea secolului al XIX-lea, sunt mai degrabă de tradiție răsăriteană. Și-atunci, e foarte greu pentru oamenii care vor să știe, dar nu mai vor să studieze sistematic, e foarte greu să îi situeze pe români. Noi zicem că suntem unicii moștenitori ai romanității orientale, dar explicăm foarte puțin acest lucru.

De la finalul etnogenezei, însemnând după cercetările mai recente, secolele VIII-IX după Hristos, ne-am aflat la frontiera dintre cele două mari arii culturale și confesionale ale Europei: aria latină și catolică pe de-o parte, și aria bizantină ortodoxă și pentru foarte mulți exclusiv slavă, pe de altă parte. Unii autori mai recentți precum Samuel Huntington, nu foarte recent, spre finele secolului trecut, au înțeles această frontieră linie precisă și severă de demarcație, plasată tocmai pe culmile Carpaților. Linie prin care s-ar fi stabilit pentru eternitate destinul extraeuropean al românilor și al altor popoare. De o parte a acestei linii s-ar situa națiunile catolice și protestante, germanice și romanice, creatoare de civilizație și de cultură, întreprinzătoare și tenace, cu alte cuvinte, europene, iar pe de altă parte s-ar situa popoarele ortodoxe, slave, stagnante și tradiționaliste, «orientale» un fel de istm între Europa și Asia. Ce constatăm din această judecată de valoare? Noi, care suntem în centrul acestei lumi de interferențe. Că este o judecată grăbită, superficială, simplistă și prin urmare lipsită de temei. De altminteri, românii, grecii, ungurii, albanezii, balticii, și alții nu se încadrează decât foarte vag în această schemă. De exemplu românii

nu sunt slavi, dar sunt bizantini. Iar polonezii sunt slavi, dar sunt catolici.

Frontiera pe care sunt situați românii există cu-adevărat probabil, dar nu este o linie, ci o fâșie de câteva sute de kilometri lățime care pornește de la Marea Baltică și ajunge la Dunărea de Jos și la Marea Adriatică. În această vastă regiune, spiritualitatea occidentală și cea răsăriteană au interferat plenar, de la nivel oficial până la nivelul vieții cotidiene a oamenilor de rând.

Izvoarele istorice pun în lumină pentru Evul Mediu în această regiune chiar persoane și comunități. Și-au asumat concomitent o dublă identitate: bizantină și latină, ortodoxă și catolică, creștină și câteodată islamică, mozaică și creștină, spre a se putea afirma în societate, spre a viețui și a supraviețui și a se adecva exigențelor capilor lumesci. De aceea, regate și principate precum Ungaria, Polonia, Lituania, Țările Române, Bulgaria, Serbia și altele sunt consemnate în același timp drept ierarhii bisericești bizantine sau ortodoxe și latine sau catolice care există și conviețuiesc pe aceleași teritorii, se influențează și se transformă una pe alta.

Mai mult, în țări considerate catolice în care biserica oficială era cea occidentală latină, anumite mărturii indică pentru secolele XIII-XVI proporții covârșitoare, de până la jumătate din populație, bizantine, ortodoxe, cu mănăstiri, episcopii și mitropolii corespunzătoare.

La fel, în Principatele Române, cele două principate libere, Țara Românească și Moldova, alături de ierarhia oficială ortodoxă funcționează în Evul Mediu dioceze latine, catolice, pentru destul de numeroasa populație, mai ales urbană, locală, sau venită din Transilvania.

Prin urmare, interferențele din această regiune a frontierei sunt maxime și dacă nu le observăm și nu le conștientizăm numai așa putem vorbi de limbi despărțitoare. Poporul român este perceput diferit față de celelalte popoare romanice, care ar cuprinde astăzi după unele date aproape 30 de milioane de vorbitori locuind în majoritate la nord de Dunăre, este, așa cum era și în Evul Mediu, cel mai numeros popor din sud-estul Europei. Cei

care vor să ne ajungă nu sunt încă nici jumătate din numărul nostru. El este singurul moștenitor a ceea ce vă spuneam că numim romanitate orientală. Dar este singurul izolat de masa latinității, singurul popor romanic european a cărui limbă are un superstrat slav. Singurul popor de confesiune în majoritate creștină-răsăritean, singurul popor romanic ale cărui elite au avut în evul mediu ca limbă de cult de cancelarie și de cultură slavonă. Singurul popor romanic european care a trăit tragedia și izolarea comunistă.

Singurul popor romanic confundat uneori cu alt popor care poartă un nume similar. Singurul popor romanic cu o istorie puțin cunoscută în Occident sau poporul romanic al cărui nume este legat câteodată de numele unui vampir - Dracula, sau de numele unui odios dictator despre care am vrea câteodată să uităm. Oricum, printr-o parte fundamentală a identității lor, românii se revendică din Apus, iar prin alta din Răsăritul și Sud-estul Europei.

Cum zicea Petre P. Panaitescu, românii n-au participat la marile curente ale culturii apusene, n-au construit catedrale gotice, n-au dat epopei eroice, n-au avut universități scolastice în secolele al XIII-lea și al XIV-lea și n-au avut nici Renaștere, ca în Italia sau Franța, nici mari dramaturgi, filosofi și fabuliști, ca în Occident în secolele al XVII-lea sau al XVIII-lea, dar au avut alte valori. Nu acelea care au creat faima culturii Occidentale. De aceea, identitatea lor e deopotrivă răsăriteană și apuseană în același timp.

În acest spirit, nici perioada slavonă la români nu trebuie privită cred ca un accident al istoriei, ci ca o realitate de mai multe secole, fascinantă din multe puncte de vedere, ca un rezultat al specificului frontierei despre care vă vorbeam. Românii au fost în Evul Mediu un popor romanic de credință ortodoxă și de cultură slavonă, aici mă refer la cultura elitelor, în primul rând datorită geografiei și abia în al doilea rând datorită istoriei.

Pentru că așezați geografic în aria de influență bizantină, adică în aria noii Rome, sau cum s-a numit mai târziu, în aria celei de-a doua Rome, dar în vecinătatea imediată a celei latine, era firesc ca acest popor să oscileze puțin, iar apoi să aparțină sub aspect bisericesc și cultural Bizanțului. Influența bizantină a fost la noi mediată prin slavi, care s-au așezat geografic între Bizanț și

români. Bizanțul a fost cel mai important centru de cultură în Europa la începutul Evului Mediu. În plus, în secolul al XVI-lea odată cu formarea ideologiei celei de-a treia Rome, Moscova, slavonismul românilor a primit un impuls, un sprijin, și câteodată descurajare și din Răsărit.

Tradiția bizantină însemna predominarea clasicismului, a concretului asupra abstracției și intelectualismului. În politică, în Bizanț, a prevalat stăpânirea centrală în contrast cu feudalismul cavaleresc apusean. Această cultură bizantină era potrivită pentru un imperiu, pentru noua Romă, pe când slavii și românii erau popoare de comunități rurale, cu monarhii patriarhale și cutume agricole. Slavii au luat de la Bizanț ceea ce au putut, ceea ce au priceput, și ceea ce era mai potrivit cu geniul și cu gradul lor de organizare socială.

Tot Petre P. Panaitescu ne spune că nu au luat filosofia creștină sofisticată, ci predicile pentru masele călugărilor, nu scrierile istorice retorice de genul celor ale lui Tucidides, ci modelul cronicelor de culte. Nu arta luxoasă a mozaicurilor strălucitoare, ci pictura bisericească de zid, ca să-i învețe pe cei care nu știau să citească faptele mântuitorului, ale sfinților, și să povestească prin imagini cartea sfântă. Au luat apoi viețile asceților și mucenicilor, cântecele simple de laudă aduse fecioarelor și proverbele istețe din Bizanț. Adică tot ceea ce se potrivea vieții lor de țăran.

Cu alte cuvinte, slavii și românii au luat de la marea cultură bizantină mai ales părțile populare, inteligibile pentru ei. E vorba de o cultură bisericească de sorginte bizantino-răsăriteană îmbrăcată în haină slavonă, adaptată nevoilor spirituale ale unor popoare agrare și patriarhale. Pe când românii, deși rămași de rit bizantin în mare parte, au revenit la cultura apuseană latină a fost destul de problematică și contradictorie. Slavii i-au privit pe români ca pe niște intruși ciudați, nerecunoscători, care s-au folosit de cultura slavonă și apoi au repudiat-o. Într-un fel ca pe niște trădători. Iar occidentalii, inclusiv romanicii, i-au privit pe români ca pe niște rude sărace și umile, cu pretenții de a intra în clubul selecților. De fapt, românii nu au nicio vină, istoric, pentru destinul care le-a fost rezervat, dar trebuie să fie responsabili pentru felul

cum și-au construit istoria, cu cele bune și cele rele, în limitele acestui destin.

Un popor neolatin de credință ortodoxă și cu o cultură slavă în Evul Mediu, cu o viață modestă situată la interferența Apusului cu Răsăritul, poate să pară o ciudățenie pentru Europa. Dar ar trebui să fie și o provocare, un îndemn spre înțelegere și recunoaștere. Poporul român nu aduce probabil în concertul european multe lucruri excepționale, dar aduce o experiență unică de viață. E vorba despre o comunitate cu rădăcini la Roma, mediată prin influența celei de-a doua Rome, cu o limbă neolatină, un popor cu o confesiune bizantină și cu o biserică de model răsăritean, intrată azi în era calculatoarelor și a telefoniei mobile. Toate aceste elemente atât de diferite au fost sintetizate prin experiența de viață a românilor și au format treptat o identitate numită românească, dar care este și europeană în același timp, pentru că indiferent de rădăcini că vin din prima Romă sau din a doua Romă ele sunt europene.

Românii au și experiența alterității. Trăind de secole multe alături de vecinii lor și de companiile lor maghiari, sași, secui, șvabi, armeni, evrei, greci atâția alții, au învățat să trăiască împreună. Această viață i-a făcut dincolo de momentele tensionate să-i respecte pe ceilalți, să le accepte valorile și tradițiile, calitățile și defectele. Numai în România se văd astăzi în același oraș cupole bizantine impresionante, alături de turnuri gotice, ornamente baroce lângă biserici ortodoxe, greco-catolice, alături de biserici luterane, calvine. Toate la mică distanță unele de altele și chiar la mică distanță de sinagogi.

Numai în România sunt universități cu câte patru facultăți de teologie, cu câte două-trei limbi de predare, dintre care unele sunt limbi locale, tradiționale. Românii au învățat, mai ales în ultimele decenii, că nu sunt singuri, că n-au suferit numai ei, și că n-au numai ei dreptate. Dar că e bine să aibă și ei dreptatea lor. Oscilând secole la rând între occidentul latin, catolic și protestant și orientul bizantino-slav și ortodox, românii și-au croit cultura și civilizația lor modernă, cu privirea spre Europa occidentală și

centrală. De acolo și-au luat modele decente de progres care sunt pe cale să le asigure nu doar perpetuarea, ci și prosperitatea.

De acolo a început sincronizarea cu cultura europeană, de la Nicolaus Olahus și Dimitrie Cantemir încoace, trecând prin experiența copleșitoare a Școlii Ardelene, am ajuns la Titu Maiorescu și la Eugen Lovinescu. Încercând să înțelegem că lumea aceasta în care trăim toate moștenirile sunt importante, dar că destinul nostru a pornit din Roma eternă, acolo unde Sfântul Petru a pus piatra de temelie a bisericii Mântuitorului. De acolo ne vine limba, ne acolo ne vine felul de a trăi în Europa, și spre această Romă trebuie să privim cu respect, cu încredere și cu bucuria de a descoperi în viitor noi surse, cum a făcut Ion Dimitrie-Snagov, care să ne ilumineze viața prezentă, prin ceea ce ne oferă mărturiile trecutului“.

(Simona Anghel, 14 mai 2019)

**Cotidianul ZIUA de Constanța, la sesiunea științifică a
Academiei Române**
**Excelența Sa Ioan Robu - „Dumitriu Snagov ne-a pus în
mână o mină de aur și este nevoie de experți pe măsură
să o exploateze“**

Înalta ținută academică a sesiunii științifice „România în Arhivele Vaticanului - documente cercetate de **Ion Dumitriu-Snagov**“, organizată de Academia Română în data de 10 mai 2019, în aula acestui pol al intelectualității românești, a fost, evident, conferită de vorbitorii înscriși la cuvânt, personalități ale lumii științifice și religioase, de talie națională și internațională. Iar cotidianul ZIUA de Constanța a avut șansa de a participa la eveniment ca urmare a invitației academicianului constănțean **Petre Frangopol**.

Vă oferim spre lecturare în continuare, comunicarea **Excelenței Sale Ioan Robu**, arhiepiscop, mitropolit al Arhiepiscopiei Catolice de București, membru de onoare al

Academiei Române, care a vorbit despre travaliul la impresionantul volum „Monumenta Romaniae Vaticana” (lucrare alcătuită de savantul Ion Dumitriu-Snagov spre a însoți expoziția omonimă ce a avut loc în Sala Sixtină în anul 1996), dar și despre Arhivele Vaticanului, care reprezintă poate visul cel mai râvnit al oricărui cercetător (titlul comunicării - „Expoziția Monumenta Romaniae Vaticana la Salonul Sixtin din Palatul Vaticanului și de la Muzeul Cotroceni, București, 1996).

Arhivele Vaticanului, sursă fascinantă pentru căutătorii de comori documentare

Considerăm că este de datoria noastră, ca jurnaliști, să aducem în atenția cititorilor informații extrem de prețioase despre Arhivele Vaticanului, așa cum ne-au fost ele revelate de Excelența Sa **Ioan Robu**, arhiepiscop, mitropolit al Arhiepiscopiei Catolice de București, membru de onoare al Academiei Române, și care adăpostesc, astăzi, documente legate de istoria ultimilor 1200 de ani, în parte circa 600 de fonduri. Lungimea totală a rafturilor este de 85 de kilometri, iar conținutul lor continuă să reprezinte și azi o sursă fascinantă pentru căutătorii de comori documentare.

„Arhivele secrete, constituite ca fond de sine stătător, prin separarea de biblioteca apostolică, au fost înființate acum 400 de ani, pentru uzul personal al Papei. Ele nu sunt cu adevărat secrete. Ideea se datorează unei traduceri eronate a termenului latinesc «secretum» care de fapt înseamnă privat. Înaintea actualelor arhive a existat cu același scop, încă din secolul al IV-lea, un scrinium papal care funcționa totodată și ca bibliotecă. Din motive încă neclare, acest prim fond s-a pierdut circa 800 de ani mai târziu, în prima jumătate a secolului al XIII-lea. În următoarele secole, noi colecții au fost create și continuu lărgite, dar pe fondul diverselor evenimente politice, ele au fost mutate, confiscate, retrocedate etc., suferind pierderi în consecință.

Ca să dau un exemplu, în 1810, Napoleon Bonaparte a ocupat Roma și a confiscat arhivele papale, pe care le-a transferat la Paris, aproximativ 3.200 de lăzi și coșuri cu documente. În 1814, schimbându-se sorții, în defavoarea lui Napoleon se demarează

procedurile de retrocedare a arhivelor papale din Paris către Sfântul Scaun. După o întrerupere cauzată de scurta revenire a lui Napoleon la putere, așa numitele 100 de zile, operațiunile de returnare au fost reluate, primul nucleu al documentelor revenind la Roma în decembrie 1815. Noi colete au continuat să sosească timp de doi ani, până în 1817. Dar costurile ridicate ale transportului i-au determinat pe comisarii papali să distrugă sute de documente considerate inutile și să vândă alte mii ca deșeuri. Multe documente s-au pierdut pe drum, iar altele au fost livrate la adrese greșite și nu au mai ajuns niciodată în arhivele originale. Scopul arhivelor Vaticanului este să conserve și să consolideze memoria faptelor legate de activitatea bisericii universale. În primul rând, ele slujesc Pontifului Roman și Sfântului Scaun. În al doilea rând, arhivele se oferă ca instrument de studiu pentru cercetători de toate credințele și națiunile. Papa Leon al XIII-lea a fost cel care, în 1881, a început să deschidă ușile arhivelor secrete“.

Biblioteca Apostolică Vaticană, un alt izvor inedit de cunoaștere

„Expoziția și volumul care a însoțit-o poartă numele de Monumenta Romaniae Vaticana, adică amintiri, mărturii sau atestări ale României la Vatican. La bază stă un dublu obiectiv: pe de o parte, acela de a face cunoscută istoria României creștine unui public internațional. Iar pe de altă parte acela de a face cunoscută publicului românesc îndelunga relație pe care biserica catolică a întreținut-o cu statul și biserica de diferite confesiuni din România.

Mai ales acest al doilea obiectiv este de un interes deosebit pentru noi, românii, deoarece prezintă, aceleași evenimente istorice, ca în oglindă, odată văzute din prisma locală, a celor de aici, și a doua oară din prisma documentelor păstrate la Sfântul Scaun, oferind astfel detalii și puncte de observație inedite. Roadele acestei activități laborioase s-au concretizat prin selectarea a 152 de exponate, dintr-o masă enormă de documente privitoare la România. În acest scop, domnul profesor Dumitriu Snagov a cercetat nu numai Arhivele secrete ale Vaticanului, ci și Biblioteca

Apostolică Vaticană, instituție ce adăpostește astăzi 1.600.000 de cărți tipărite, 180.000 de manuscrise, 86.000 incunabule, etc. Inițial, formând un corp unic cu arhivele, biblioteca a cunoscut avataruri similare acestora, dar a fost oarecum mai ferită.

În timp, s-a emancipat și dezvoltat, devenind de sine stătătoare. Diverși papi s-au ocupat de achiziționarea de noi și noi colecții, uneori prin încorporarea de biblioteci întregi.

Pentru a ne face numai o idee despre interesul Sfântului Scaun, ajunge să ne gândim că în perioada comunistă, în decursul a numai patru decenii - 1447 - 1485, colecția de manuscrise a crescut de la 350 la 3.500. Este perioada în care, la îndemnul Papei Nicolae al V-lea, biblioteca se deschide tot mai mult cercetării, odată cu lărgirea spațiilor care să găzduiască fondurile tot mai bogate și cititorii tot mai numeroși. Printre numeroasele adăugiri poate cea mai faimoasă este Salonul Sixtin, construit în timpul pontificatului lui Sixt al V-lea - 1585 - 1590. Această încăpere de 70 m pe 15 m, cu pereții complet acoperiți de fresce situată la ultimul etaj al bibliotecii apostolice este spațiul care a găzduit și expoziția Monumenta Romaniae Vaticana.

Conceptul după care a fost organizată expoziția este cel istoric, nu în sensul strict cronologic al datei de producție a documentelor care o compun, ci în sensul unei narațiuni de documente de date diferite care sunt aduse ca mărturie pentru a puncta diverse evenimente de-a lungul istoriei“.

O istorie creștină a poporului român

„Câteva cuvinte despre cartea Monumenta Romaniae Vaticana, apărută la București în 1996. Volumul se deschide cu un Proemio semnat de cardinalul Luigi Boggi, bibliotecar al Sfintei Biserici Romane. În prefața care urmează, subsemnatul explică motivul aniversar ce a prilejuit expoziția și volumul atașat ei, subliniind modul în care, prin decizia oficială a suveranilor pontifi, actele de organizare a bisericii catolice de pe teritoriul românesc au reflectat fidel aspirațiile naționale ale românilor, ajungând să anticipeze cu ani buni exprimarea lor politică. Mă refer aici de exemplu la instituirea provinciei eclesiastice române unite de

Făgăraș și Alba Iulia. Provincia era creată cu sediul în Blaj, între granițe etnice, în 1853, cu 65 de ani înaintea mării Uniri. În introducerea ce urmează, un fel de editorial, profesorul Dumitriu Snagov caută să puncteze cele mai importante jaloane din arcul istoric cuprins.

Prima evanghelizare condusă de Sfântul Apostol Andrei, pe fondul ocupației romane, care a dus la crearea poporului român. Figuri de înaltă ținută creștină ca Dionisie Exiguul și Ioan Cassian, sprijinul Papei Sixt al IV-lea oferit lui Ștefan cel Mare contraofensivei otomane, reafirmarea latinității, idealul unificator al lui Mihai Viteazu, mărturia de credință a lui Constantin Brâncoveanu, înaltele precepte moral-creștine ale unui Basarab sau Cantemir, Școala Ardeleană. Inițiativele de modernizare de la 1848 care au dus la introducerea școlilor catolice în spațiul românesc, crearea statului român modern, cu etapele 1859-1879 și 1918, etape pe care așa cum am mai spus deja, Sfântul Scaun le-a secondat și chiar anticipat la nivel de organizare bisericească.

După această introducere urmează secțiunea cea mai amplă și cea mai importantă, intitulată Manuscrise, documente, hărți. Secțiunea include descrieri mai mult sau mai puțin detaliate a 129 exponate, fiecare spectaculos în felul său prin conținut, și acolo unde există, prin imagine. Cum am spus, documentele, provenind din epoci diferite, sunt dispuse astfel încât să alcătuiască o istorie creștină a poporului român.

Pe prima pagină a secțiunii vedem reprezentată chemarea Sfântului Andrei, evanghelizatorul Daciei, o reproducere color după o ilustrație dintr-un breviar roman din secolul al XV-lea. Urmează o reproducere după un manuscris de la 1595, un poem de Ovidiu adresat regelui dacilor Cotiso, probabil în a doua decadă a secolului I. Suita de documente continuă tot așa punctând etape semnificative: martirul Sfântului Sava Gotul lui Buzău, mărturiile Sfântului Paolin despre Sfântul Niceta Remesianul, Episcopul dacilor, răscoala românilor împotriva bizantinilor la 1197, menționată de Bartolomeo Platina într-o lucrare din secolul al XV-lea, scrisori ale Papei Grigore al XI-lea despre credincioșii români din Țara Oașului, la 1377, din care reiese voința localnicilor de a

apăra unitatea bisericii chiar înainte de conciliul de la Florența, diploma de unire a bisericilor creștine, catolice și ortodoxă în același conciliu în 6 iulie 1439, intervențiile Papilor Sixt al IV-lea și Inocențiu al VIII-lea pentru pacea și unitatea creștinilor în vremea lui Ștefan cel Mare, sprijinul acordat de Petru Movilă devenit mitropolit de Kiev creștinilor din lumea arabă, ceaslovul arab tipărit la București în 1702 de către Patriarhul Nechita Atanasie al IV-lea, pe cheltuiala lui Constantin Brâncoveanu și îngrijit de călugărul Antim Ivireanul, documente legate de emanciparea românilor în Transilvania, revoluțiile de la 1821 și 1848, însărcinarea lui Costache Negri de către Cuza pentru a se ocupa de încheierea unui concordat cu sfântul scaun.

Nu este timp aici să intru în mai multe amănunte. Despre ilustrații semnalez doar una pentru valoarea ei artistică. O planșă color de 40 pe 50 ce reproduce o hartă pictată de Rafael între 1513 și 1518, în faimoasa Terța Loggia sau Loggia de la Cosmografia aflată chiar lângă apartamentele papale. Aici sunt reprezentate cu munții, apele și cetățile lor, cele trei provincii române: Valahia, Moldova și Transilvania. Volumul conține multe alte hărți vechi ce înfățișează România, între care și una în limba chineză aparținând lui Mateo Ricci, de pe la anul 1602-1603. Tot la capitolul ilustrații aș dori să amintesc și de Madona Română, o miniatură dintr-un prăznicar din secolul al XVI-lea, în care Maica Domnului și Pruncul sunt îmbrăcați după portul românesc.

Aș dori în final să fac o scurtă referire la aparatul critic. Volumul Monumenta Romaniae Vaticana este în fapt catalogul expoziției omonime. În carte, pe lângă titlul fiecărui document exponat apare și un comentariu, în unele cazuri însoțit de reproducerea obiectului respectiv. Unele titluri, dar nu toate, au și trimiteri bibliografice, precum și o casetă tehnică în care se indică sporadic autorul, data, tipul de material folosit sau fondul arhivistic de proveniență. Spre finele cărții apar un index de nume proprii și un index cronologic de referință. Din păcate, ambele indexuri sunt doar în italiană la fel ca și sursele ilustrațiilor și bibliografia selectivă de la sfârșit.

Caracterul vizibil incomplet al aparatului critic denotă, pe

de o parte, efortul imens de identificare și selectare a documentelor, efort care nu i-a mai lăsat lui Dumitriu Snagov puterea să șlefuiască și aspectele tehnice. Pe de altă parte, situația indică și faptul că ne aflăm în fața unui volum publicat sub presiunea unor termene de moment. Faptul este recunoscut de autorul însuși atunci când vorbește în Postfață - Cuvânt la ediția a doua - despre posibilitatea de a îmbogăți ediția a doua cu noi piese aflate în afara catalogului inițial, pe care le și tratează amplu în aceeași Postfață. De la reconstituirea prin tehnică nucleară a culorilor originale de pe Columna lui Traian la documentul de înființare a Arhiepiscopiei romano-catolice de București în 1883. Papa Francisc spunea la un moment dat că un bun teolog sau filozof nu își duce niciodată gândul până la capăt, nu se complace într-un mod de gândire completă, închisă, ci își lasă ideea deschisă pentru comentarii și dezvoltări ulterioare, știind că adevărul este întotdeauna mai mare decât cel care îl rostește.

Ne aflăm pe un drum al cunoașterii în care înaintăm progresiv . Aici se poate situa și lucrarea profesorului Ion Dumitriu Snagov, o lucrare care se cere sigur reluată revizuită, continuată și dezvoltată așa cum el însuși anticipa în Prefață, atunci când propunea realizarea unor volume tematice. Monumenta Romaniae Vaticana a avut drept scop să marcheze un eveniment istoric, un moment aniversar, dar drumul pe care l-a deschis nu se poate opri aici. Recomand călduros aprofundarea datelor strânse cu trudă cu domnul Ion Dumitriu Snagov, într-un mod care să permită o mai bună mediere a informației către publicul larg, sub formă de sinteze tematice, corelate și cu alte surse. Știu că este o provocare majoră, dar tocmai de aceea o formulez aici. Domnul Dumitriu Snagov ne-a pus în mână o mină de aur și forul în care ne aflăm este cadrul cel mai propice pentru a găsi experți pe măsură să exploateze această mină. Celor care se vor simți îndemnați în inimă și conștiința lor să continue lucrarea domnului Dumitriu Snagov le dau încă de pe acum binecuvântarea“, potrivit expunerii susținute de Excelența Sa Ioan Robu, arhiepiscop, mitropolit al Arhiepiscopiei Catolice de București.

(Simona Anghel, 14 mai 2019)

**Cotidianul ZIUA de Constanța, la sesiunea științifică a
Academiei Române
„Trimiteti tineri aici, la Vatican, să studieze istoria
românilor!“**

Conducerea Academiei Române în vizită oficială la Vatican

Programul sesiunii științifice „**România în Arhivele Vaticanului - documente cercetate de Ion Dumitriu-Snagov**” organizate în data de 10 mai 2019, în aula Academiei Române, la inițiativa academicianului **Petre Frangopol**, a cuprins și vizionarea unui film documentar realizat de reputatul jurnalist constănțean **Dionisie Șincan** (18 decembrie 1929, Constanța - 8 noiembrie 2000, București), în anul 1996, intitulat „Monumenta Romaniae Vaticana”, prilej cu care l-a intervievat pe savantul omagiat.

După vizionare, acad. **Victor Voicu**, vicepreședinte al Academiei Române, a conferențiat despre „Ion Dumitriu-Snagov - un cercetător al istoriei românilor în Arhivele Vaticanului, reper și îndemn pentru generațiile prezentului și viitorului“.

„Care sunt generațiile care vor păstra demnitatea acestui popor?“

Academicianul Victor Voicu (născut pe 29 iunie 1939) este profesor de farmacologie, toxicologie și psihofarmacologie clinică, la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davilla” din București, și președinte al Secției de Științe Medicale a Academiei Române, membru titular al acestui for din anul 2001 (corespondent - 1991). „Recunoaștem că am asistat astăzi, aici, la câteva momente de mare forță emoțională, documentară, asupra unor procese pe care le considerăm constant actuale: parcursul etnogenetic al românilor, parcursul cultural și spiritual al acestui popor din care ne tragem.

Facem evocarea acestui pasionat și valoros cercetător și istoric al românilor la propunerea și perseverența remarcabilă a colegului nostru, prof. Petre Frangopol, membru de onoare al Academiei Române, și am îmbrățișat cu plăcere, inclusiv președintele Ioan-Aurel Pop, această intervenție care să se transforme într-un eveniment cultural de anvergură al Academiei Române. Cu ocazia vizitei oficiale la Vatican a biroului prezidiului Academiei Române, în mandatul din toamna anului 2017, respectiv 7-13 noiembrie, în afară de onoarea de a fi primiți de Sanctitatea Sa Papa Francisc, delegația a beneficiat de alte vizite și primiri oficiale. Printre acestea, aș menționa întâlnirea cu cardinalul Gianfranco Ravasi, președintele Consiliului Pontifical pentru cultură al Sfântului Scaun (născut pe 18 octombrie 1942, în Merate, Italia; hirotonisit pe 28 iunie 1966 și numit cardinal pe 20 noiembrie 2010 - n.r.). Întâlnirea ne-a lăsat o impresie cu totul aparte. Cardinalul Gianfranco Ravasi este o personalitate deosebită, un erudit de anvergură, expert în domeniul Bibliei.

Monseniorul Ravasi a publicat lucrări de mare relevanță în domeniul său, fiind membru al unor prestigioase academii. În discuțiile cu domnia sa, am reținut printre altele îndemnul ferm, răspicat: «Trimiteți tineri aici, la Vatican, să studieze istoria românilor!». M-a marcat acest mesaj și sunt preocupat, alături de alți colegi, să găsim calea cea mai eficientă și mai rodnică pentru materializarea acestui demers.

Avem un exemplu foarte relevant adus în atenție la inițiativa profesorului Frangopol. Mă refer la maniera unui remarcabil istoric, profesorul Ion-Dumitriu Snagov. O scurtă incursiune în trecutul distinsului profesor Ion Dumitriu Snagov ne evidențiază un moment crucial pentru un destin care nu se putea anticipa. Este momentul considerat providențial de viitorul istoriograf, și anume întâlnirea tânărului student la Medicină și jurnalist cu Episcopul de Cluj-Gherla de atunci, dr. Iuliu Hossu. Acesta, într-un anumit context, îi spunea tranșant: «Dumneata trebuie să studiezi la Roma!», parcă e precedentul a ceea ce spunea monseniorul Ravasi. Este, de fapt, momentul debutului unei activități dedicate studiului și cercetării științifice, istorice, mai întâi la Universitatea Pontificală Gregoriană din Roma, continuată cu o perioadă de peste 30 de ani.

Perseverență emoționantă, în Biblioteca Apostolică și în Arhivele Secrete ale Vaticanului. Cu ocazia vizitei delegației române la Vatican și primirea de către sanctitatea sa Papa Francisc, am vizitat și Universitatea Pontificală, unde am avut plăcerea, în prezența rectorului, să ne întâlnim cu câteva zeci de studenți, masteranzi și doctoranzi români. Deci există astfel de grupuri de români care studiază la Roma, la Vatican. Problema este să fie regăsiți și valorificați. Este general acceptată importanța majoră a preoțimii române, slujitori ai bisericilor creștine, la păstrarea și dezvoltarea limbii române a acestor citez «luminatorii educatori ai satelor și orașelor» - expresie a lui Romul Munteanu - neobosiți apărători ai identității românești. Am mai enunțat și aici, în aula Academiei Române, un context relevant pentru prezent.

Exemplul dat posterității de Ion Dumitriu Snagov, dedicația lui pentru studiul aprofundat al unor documente aflate în Arhivele Vaticanului, ne poate sugera convingător reluarea unui proces, a unui demers pentru a forma, ca istorici, o nouă generație de cercetători români, așa cum ne-a sugerat eminența sa cardinalul Gianfranco Ravasi. Să știți că nu este singurul domeniu care preocupă actuala conducere a Academiei. Ne preocupă «what's next» - ce urmează după noi, care sunt generațiile care vor păstra demnitate acestui popor. Studenți eminenți din domeniul istoriei,

teologiei, literaturii pot fi potențiali candidați pentru obținerea unor burse cu destinație definită: studiul istoriei românilor în Arhivele Vaticanului. Sursa financiară poate fi, desigur, identificată. Nu totdeauna trebuie să ne blocheze apriori «și cu ce plătim?». În volumul «Românii în arhivele Romei. Secolul XVIII», Ion Dumitriu Snagov îi prezintă pe români așa cum rezultă din documente de tezaur.

Într-o formulare relevantă a lui George Călinescu, românii au trăit și trăiesc totdeauna în universul contemporan al Europei. Sub influența și conducerea spirituală a luminătorilor educatori din bisericile satelor și orașelor, fie ele ortodoxe, fie greco-catolice sau catolice, aveau un scop: o unitate a românilor în limitele permisivității etnice. Era vorba de unirea românilor într-o accepțiune ecumenică de mare anvergură, prin cultură. Așa cum spune Ion-Dumitriu Snagov, subliniind sugestiv personalitatea uriașă a lui **Ion Inocențiu Micu**, ca lider al idealurilor românilor. Cultura, așa cum comentează distinsul istoric și savant român, în context, a reprezentat un «status plenarius», a reprezentat rezistența unui popor cu forța conspirativității.

Un bun inseparabil de trecut, un tezaur cu care un popor vine în întâmpinarea viitorului altor popoare. Cred că aceasta a fost și rămâne ca un deziderat al prezentului și viitorului românilor. Ion Dumitriu Snagov ne trimite acest mesaj peste timp, definindu-l ca un reper și o proiecție vizionară pentru tinerele generații ale neamului nostru”. Ca răspuns la apelul vicepreședintelui Victor Voicu, academicianul Ioan-Aurel Pop a precizat că pentru a putea trimite tineri să studieze la Vatican, trebuie să dovedească o foarte mare voință de studiu. „Fără limba greacă, latină, fără ebraică, fără slavonă, fără româno-chirilică, fără câteva limbi moderne și cunoștințe de limba italiană degeaba îi trimitem acolo. De aceea apelul pe care l-a adresat renumitul profesor și care se regăsește și în filmul proiectat e un apel de a-i pregăti mai întâi pe cei pe care dorim să-i trimitem”, a mai spus rectorul Universității „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca.

Sursa foto: <https://acad.ro/>

(Simona Anghel, 15 mai 2019)

**Cotidianul ZIUA de Constanța, la sesiunea științifică a
Academiei Române
Academician Petre Frangopol - „Ion Dumitriu-Snagov
a scos la lumină documente care atestă prezența Sf.
Apostol Andrei în Dobrogea“**

Relatările conferințelor susținute cu prilejul sesiunii științifice organizate de Academia Română, vineri, 10 mai 2019, dedicată omagierii personalității savantului **Ion-Dumitriu Snagov**, eveniment considerat, totodată, un preambul la apropiata vizită a **Papei Francisc** în România, s-au încheiat cu discursul academicianului **Petre T. Frangopol**.

Patru personalități ale intelectualității românești - acad. **Ioan-Aurel Pop**, președintele Academiei Române, ES **Ioan Robu**, arhiepiscop, mitropolit al Arhiepiscopiei Catolice de București, membru de onoare al Academiei Române, acad. **Victor Voicu**, vicepreședinte al Academiei Române și prof. Petre T. Frangopol, membru de onoare al Academiei Române - au vorbit în plen atât despre valoroasa moștenire documentară lăsată de istoricul Dumitriu Snagov, despre importanța ei, dar mai ales despre necesitatea continuării unui demers prin care este redată

identitatea neamului românesc.

Inițiatorul acestei sesiuni a fost academicianul constănțean **Petre Frangopol**, la invitația căruia, de altfel, cotidianul ZIUA de Constanța s-a aflat în aula Academiei Române. Redăm astăzi conferința susținută de prof. univ. dr. Petre Frangopol (născut pe 26 mai 1933), al cărei titlu a fost „Ion Dumitriu-Snagov (1927 - 2001), un cercetător al trecutului românesc - Românii în arhivele Romei”.

„Personalitate de o deosebită valoare în studiile istoriei României, cercetător neobosit în bibliotecile Romei și ale Parisului, în fondurile de manuscrise vechi și străvechi, Ion Dumitriu-Snagov ne-a lăsat o operă uriașă, un adevărat izvor pentru studiile de istorie veche, mai ales dinaintea întemeierii Principatelor române. În Biblioteca Apostolica Vaticana de la Roma și în Archivio Segreto Vaticano, savantul român a descoperit numeroase manuscrise și tipărituri vechi privind istoria noastră și istoria creștinismului românesc.

El a studiat, de asemenea, documente din Biblioteca de la Congregatia de Propaganda Fidae de la Roma, din mănăstirea benedictinilor de la Basilica San Girolamo, de la Pontificia Academia Ecclesiastica, acolo pe unde în urmă cu peste două sute de ani trecuseră alți români, care la rândul lor s-au dovedit a fi mari istorici ai României, printre care, la loc de frunte se află Gheorghe Șincai și Petre Maior.

Profesorul Ion Dumitriu-Snagov ne-a lăsat o impresionantă operă tipărită, lucrări de mare valoare, dintre care menționez Românii în arhivele Romei (secolul XVIII), mai multe volume din seria Le Saint Siège de la Roumanie moderne, tipărită în Italia, la Pontificia Universitas Gregoriana. Din documentele istorice din bibliotecile Romei privind România a organizat o mare expoziție Monumenta Romaniae Vaticana, cu facsimile în culori și un catalog impresionant. Expoziția inițiată la Roma, chiar în salonul sixtin al bibliotecii Vaticanului, a fost organizată cu sprijinul Arhiepiscopiei romano-catolice din București, cu sprijinul și prin bunăvoința excelenței sale, Arhiepiscop dr. Ioan Robu, și la București, la Muzeul Cotroceni, în perioada decembrie 1996 - mai 1997.

Lucrările lui Ion Dumitriu-Snagov pun la dispoziția cercetătorilor și nu numai a lor o adevărată bancă de date privind trecutul nostru, în special începând cu interzisa carte din 1973, Români în arhivele Romei (secolul XVIII), Editura Cartea Românească, București, 566 pagini. Ea a fost recenzată de specialiști din străinătate, dar niciodată în țară, sub motiv că „face propagandă greco-catolică” sau că susține Școala Ardeleană, o invenție catolică! I-a supraviețuit topirii ordonate de cenzură și a fost tipărită datorită eforturilor lui Marin Preda, directorul editurii, care a convocat un consiliu de 10 specialiști care să dea „OK” pentru apariția acestei cărți.

Subsemnatul a făcut parte printre cei 10 invitați, ca salariat al Institutului de Fizică Atomică de la Măgurele, unde lucra și Ion Dumitriu-Snagov, în cadrul Serviciului Relații internaționale al Institutului. La baza volumului Români în arhivele Romei (secolul XVIII) se păstrează ceva din fascinația exercitată asupra autorului de frământările sufletești, politice și naționale ale românilor. A izbutit să refacă documentar „problematica valahă” a epocii, prin 148 de acte transcrise integral în limbile originale, traduse în românește și interpretate într-un studiu dens, din care și un cititor diletant poate extrage folosul cunoașterii unor aspecte istorice inedite.

Români în arhivele Romei (secolul XVIII) se referă la Ioan Inocențiu-Micu, la Gheorghe Șincai și Petru Maior, la oameni și întâmplări din Răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan. Studiul consacrat lui Ioan Inocențiu-Micu, „cel mai exilat dintre exilați”, cel care vroia să aducă la cunoștința alor săi tot ce se acumulase la Roma în pergamente și hrisoave îngălbenite de veacuri. Documentele din acest volum au ca principal scop să dea cititorului imaginea Europei așa cum și-o păstrează ea în tezaure, în care românii își au personalitatea lor distinctă. Probele istorice atestă că unirea religioasă a unor români cu biserica catolică nu a fost declanșată de un fenomen de masă și că a fost opera Vienei și a vârfurilor ecleziastice din Transilvania.

Totuși, în timp, a cucerit un număr destul de mare de adepți, toți pe poziția neînglobării în catolicism. Pentru aceștia,

oameni de rând sau luminători - educatori ai satelor și orașelor, unirea religioasă a devenit forma refulată a unirii în planul național. Trebuie subliniat că nu era o „reunire” cu Roma imperială - ci, era dorința de unitate a românilor, exprimată în posibilitățile epocii. Judecată în dimensiunile istoriei, națiunea valahă își urmărea scopul de organizare în acțiuni diplomatice colective. Și concluzia, dincolo de granițele unui singur veac, este realizarea de cel mai larg sens: cultura. Dacă politic sau economic românii au putut fi divizați, aceste diviziuni nu au avut decât o existență temporară.

Documentele prezentate în acest volum constituie o probă evidentă a perenității culturii române. Lupta lui Ioan Inocențiu-Micu - așa cum se desprinde din numeroasele piese - se constituie în aspirațiile mulțimii dincolo de punctele de dogmă, cărora în primii ani le-a atribuit importanță primordială. Ce merită a fi subliniat este că în paginile volumului Români în arhivele Romei sunt traduse pentru prima dată documente din arhive care să poată reface din fragmente secolul de frământări cu repercusiuni pentru întreaga istorie a culturii, de exemplu, documente publicate în original de Octavian Bârlea, Ion Lupaș, dar traduse de Ion Dumitriu-Snagov.

Studiul acestor documente și a celor (mult mai multe ca număr) rămase în rafturile arhivelor Romei ajută să apreciem acțiunile luminătorilor educatori, mult mai numeroși decât corifeii Școlii ardelenene, ca fermenți ai limbii române pe structura ei legică. În istoria sa, limba română mai suferise înnoiri prin greacă și slavonă, dar documentele prezente în acest volum arată că în secolul al XVIII-lea latina și limbile romanice se apropiau organic de limba română.

Românii nu au avut numai greaca și slavona ca limbi oficiale administrative, ci și latina. Existau preoți care slujeau românește și foloseau în cancelariile lor latina și italiana. Din numărul imens de documente, Ion Dumitriu-Snagov a selectat pe acelea care conțin o cantitate de informații care ajută la stabilirea datelor de istorie a culturii, care vor contribui esențial la lămurirea istoriei secolului al XVIII-lea.

Temele alese sunt următoarele:

I. Ioan Inocențiu-Micu - personalitate dominantă a secolului;

II. Popasul la Viena al lui Gheorghe Șincai și Petru Maior în anul 1779;

III. Scrisori spre Roma, corespondența lui Gheorghe Șincai, Petru Maior și altor profesori cu Congregația de Propagandă a Fide, din care reiese efortul lor susținut pentru promovarea limbii române, a literaturii și pentru educarea poporului român;

IV. Detalii din Răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan, în țară și în afară din țară;

V. Confruntări: concepțiile iluministe ale lui Gheorghe Șincai și Petru Maior în raport cu cele ale autorităților de stat și religioase.

Ion Dumitriu-Snagov a fost atras de frumusețea științifică pe care o oferă monumentalitatea tăcută a arhivelor. Dincolo de interesul cercetării științifice, întâlnirea cu imaginea României medievale păstrată în mărturiile vremii capătă din primul moment dimensiuni de simbol și trebuie să sublinieze emoțiile care îi sunt provocate, responsabilitatea istorică ce îi impun o analiză riguroasă și obiectivă. Ion Dumitriu-Snagov are în fața ochilor săi imaginea României în principatele medievale în pergamentul care păstrează relieful în culorile laboratorului lui Fra Mauro Camaleze din Murano în 1450, când privești arta sobră a lui Marco Belneventano din 1508. Sau când te confrunți intelectual cu fresca monumentală a bătrânului Giovanni da Udine din 1562 în Loggia Bella a lui Rafael din palatul Loggia Bella a lui Rafael din Palatul Vaticanului, te simți prezent într-o Europă care exprimă plastic unitatea poporului român.

Loggia lui Rafael este una din marile hărți care consemnează nume de localități românești. Urmărind pe o astfel de hartă, fie traseul stabilit pentru Cruciada de la Nicopole din 1396, fie marea densitate a localităților românești, peste 100 de denumiri, ești integrat într-un continent în care constelațiile statale nu sunt întâmplătoare și unde observi că spațiul valahilor este replica prezenței lor politice. Bogăția colecțiilor cartografice ale

Romei, care a atras spre studiul istoriei noastre pe cercetătorii străini numai în raport cu istoria popoarelor lor face ca prezența românilor în fiecare pagină de manuscris să devină o mărturie de aur. Documentele descoperite atestă, pe de-o parte, o viziune unitară despre poporul român la nivel european, iar pe de altă parte, demonstrează grija cu care este păstrată în tezaurele de cultură ale Europei imaginea despre poporul nostru. De exemplu, în harta Borgiana V, pe mijlocul pergamentului Dunărea albastră și în culorile Renașterii stă străjuită înainte de a se despărți în Delta de Cetatea Vicina. Apoi un nume cu rezonanță de poem ovidian: Tristia. Ion Dumitriu-Snagov a descoperit documente literare în arhivele Romei. Dintre acestea a subliniat realizarea poetică a unui dintre cei mai renumiți umaniști ai secolului al XV-lea, Enea Silvio Piccolomini, devenit din 14 august 1458 papă, sub numele de Pius al II-lea. El a determinat numeroase acțiuni politice de interes continental. Un document literar leagă pe Pius al II-lea de istoria poporului român. Este vorba de un cântec al Dunării.

El a realizat, de asemenea, o istorie a Europei, lucrare a rămas secole în șir la baza studiului trecutului și a cronicelor popoarelor din bătrânul nostru continent. În această istorie găsi numeroase date despre poporul român, despre unitatea sa etnică, despre latinitatea și continuitatea sa neîntreruptă pe teritoriul național, probate cu argumentele științifice ale epocii. Piccolomini amintește că a avut contacte cu diferite personalități românești și își mărturisește admirația față de poporul român, față de prezența sa activă în viața continentului.

Documentarea pe care a întreprins-o la Roma Ion Dumitriu-Snagov a avut un multiplu scop. Concret, este vorba despre descoperirea de informații istorice (deci muncă de profil arhivistic) prin tratarea acestora cu mijloacele filozofiei și lingvisticii, iar în final, interpretarea lor în lumina specificului istoriografiei.

În concluzie, recomandat de o carte de vizită impresionantă, istoricul Ion Dumitriu-Snagov este mai puțin cunoscut publicului român. Deținut politic timp de 13 ani pentru „activitate națională” el reușește datorită studiilor efectuate să

primească sprijinul și aprobările necesare pentru a se documenta în arhivele Vaticanului. Prin studiile publicate este considerat unul din cei mai valoroși specialiști în istoria diplomației Vaticanului și indiscutabil cel mai de seamă cunoscător al izvoarelor apostolice privitoare la România.

Sesiunea științifică de astăzi, organizată de Academia Română, reprezintă o nouă recunoaștere a unei activități științifice de zeci de ani a profesorului Ion Dumitriu-Snagov în arhivele secrete ale Vaticanului, pentru a scoate la lumină documente care atestă prezența Sf. Apostol Andrei în Dobrogea și aduc dovezi senzaționale despre viața religioasă de pe teritoriul țării noastre, la începutul secolului I, care demonstrează prezența neîntreruptă a creștinismului în țara noastră, din zorii formării poporului român, imediat după Răstignirea și Învierea Mântuitorului Isus Hristos, timp de 2000 de ani.

Activitatea științifică a prof. Ion Dumitriu-Snagov

Licența Facultatea de Filologie, Universitatea București - Roma și luminile culturii române în documentele din arhiva Secolului XVIII

Doctorat în istorie la Universitatea Pontificală Gregoriană din Roma cu titlul *Le Saint-Siege et la Roumanie moderne (1850-1866)*

Pelerin la Șiva, București, 1969, 146 pp. + 31 pl.

Românii în arhivele Romei, Sec/ XVIII (lat. + trad.rom.), Edit. Cartea Românească, București, 1973, 566 pp. + 21 pl.

India - meridianul Ghandi, Edit. Sport-Turism, București, 1978, 143 pp. + 68 pl.

Principatele Române în secolul al XV-lea - Codex Latinus Parisinus, Edit. Cartea Românească, București, 1979, 767 pp.

Le Saint-Siège et la Roumanie moderne (1850-1866), Roma, 1982, 658 pp. + 1 hartă (Miscellanea Historiae Pontificiae), Premiul Internațional Pontifical pentru Ecumenism (1985)

La Romania nella diplomazia Vaticana, 1939-1944, Editrice Pontificia Università Gregoriana, Roma, 1987, 169 pp.

Le Saint-Siège et la Roumanie moderne (1866-1914), Roma, 1989, 1028 pp. + 1 hartă (Miscellanea Historiae Pontificiae)

Monumenta Romaniae Vaticana, București, Monitorul Oficial, 1996,

România în diplomația Vaticanului (1939-1944), Editrice Pontificia Università Gregoriana, Roma, 1987, 170 pp. și Editura Garamond, București, 1991, 238 pp.

Relațiile Stat-Biserică, Editura Gnosis, București, 1996, 188 pp.

Expoziția MONUMENTA ROMANIAE VATICANA: Salonul Sixtin, Biblioteca Apostolică Vaticană, Roma, 1996 Muzeul Național Cotroceni, București, 1996-1997.

(Simona Anghel, 16 mai 2019)

ZIUA de Constanța, un cotidian pentru Mileniul IV

Ziarul **ZIUA de Constanța** este un cotidian local, înființat în anul 2000, ce are o audiență medie de 950.000 cititori unici/lună.

Creșterea audienței digitale (ca o comparație absolut necesară, audiența print avea o medie de 90.000 de cititori pe lună - un raport uluitor la actuala audiență digitală, 950.000 de cititori unici/lună), a creat obligația, dar și oportunitatea pentru noi proiecte editoriale.

BIBLIOTECA DIGITALĂ ÎN CADRUL PLATFORMEI www.ziuaconstanta.ro

Biblioteca Digitală „Fondul Documentar DOBROGEA de ieri și de azi“ - proiect lansat în noiembrie 2017, în cadrul platformei www.ziuaconstanta.ro - este un instrument digital pentru conservarea și cercetarea identității DOBROGEI.

Biblioteca Digitală reprezintă o entitate logică - mai este numită Biblioteca fără ziduri - și furnizează acces imediat, lipsit de constrângeri geografice, la informațiile distribuite, prezente în rețea.

Biblioteca Digitală în cadrul unui ziar cotidian este un experiment inedit în România și avem certitudinea, după multiple verificări, că este unic la acest moment.

Practic, platforma ziarului cotidian www.ziuaconstanta.ro, cu media de cititori unici 950.000/lună, este suportul pentru **Biblioteca Digitală**, favorizând din start cititorii ziarului și asigurând fluxul nelimitat și accesul instant la aceasta.

Biblioteca Digitală „Fondul Documentar DOBROGEA de ieri și de azi” reprezintă o colecție semnificativă de carte veche, rară, bibliofilie de interes local în mod deosebit, dar nu numai, fotografii de presă, ilustrate, facsimile, hărți, afișe, manuscrise, numismatică, obiecte de valoare muzeală - practic, un fond de documente pentru istoria comunității, numite în continuare piese, care este pus în mod gratuit la dispoziția celor interesați, elevi, studenți, istorici, un public larg de internauți.

Tehnologia principală utilizată constă în digitalizarea patrimoniului cultural mobil - de facto - conversia din format fizic în format electronic a pieselor care aparțin **Bibliotecii Digitale „Fondul Documentar DOBROGEA de ieri și de azi”** și expunerea acestei variante pe site cu acces liber pentru descărcare imediată.

Digitalizarea, în acest context, devine instrumentul prin care se poate salva memoria culturală a Dobrogei, din punct de vedere antropologic și sociologic.

Proiectul se înscrie în strategia redacției ZIUA de Constanța de a fi cât mai aproape de cititori și de comunitatea locală. Este un model de bune practici și de implicare a unei publicații în procesul de informare și cunoaștere a cât mai multor categorii socio-profesionale.

#Sărbătorește Dobrogea!

Fondat în anul 2000

ZIUA
de Constanța

#SĂRBĂTOREȘTE DOBROGEA

1878 **141 DE ANI** 2019

23 noiembrie 2019, Sala Remus Opreanu - CJC, ora 14⁰⁰

Dobrogeanul care a calculat data nașterii lui Iisus

Imaginea ilustrează un document vechi de aproape 1500 ani, se numește "Tabelul Calculului Paștilor" și este una dintre lucrările care au stat la baza Calendarului Creștin din zilele noastre.

Documentul înedit provine din Arhivele Bibliotecii Vaticanului și este întocmit de Dionisie Exiguul (cel Smerit), născut în 470 d. Hr. în Dobrogea.

Părintele Erei Creștine

Dionisie Exiguul (cel Smerit), născut în Dobrogea, a fost un erudit jurist, filosof, poliglot, teolog, cu studii de cronologie - calcule astronomice, fiind numit și Părintele Erei Creștine.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința din 8-9 iunie 2008, a decis canonizarea Sfântului Cuvios Dionisie Exiguul cu data prăznuirii 1 septembrie, iar pe 4 octombrie este sărbătorit în Calendarul Catolic.

Omenirea datorează Dobrogei străbună, prin eruditul Dionisie Exiguul, introducerea Calendarului Creștin, împărțind istoria în două perioade: "înainte de Hristos" și "după Hristos".

Evenimentul adevărul

imaGO USB

În 1878, Constanța a sărbătorit feeric revenirea Dobrogei acasă. Anul acesta, Dobrogea împlinește 141 de ani. Dobrogea strălucitoarei antichități, Dobrogea lui Mircea cel Bătrân, Dobrogea noastră dintotdeauna...

Publicație a sutelor de mii de dobrogeni, ZIUA de Constanța, cotidian care, în 2019, împlinește 19 ani de existență, a pregătit a treia aniversare a Zilei Dobrogei, căreia importanți oameni de cultură ai acestui ținut i se alătură, pentru conștientizarea spiritului dobrogean.

Volumul de față, a cărui tipărire a fost sponsorizată de ZIP ESCORT, se alătură editării, în anul 2018, a volumului „Dulcea Povară”, autor Jean Badea, finanțată, în premieră, de cotidianul ZIUA de Constanța, dar și a reeditării, în anul 2019, a volumului „Amintiri și povestiri”, al savantului constănțean Garabet Kumbetlian, a cărui tipărire a fost sponsorizată de TOMIS PLUS.

De asemenea, cotidianul ZIUA de Constanța oferă cititorilor săi o Bibliotecă Digitală cu zeci de titluri de referință din istoria acestei provincii, având la bază achiziții din anticariate sau de la persoane fizice, precum și împrumuturi sau donații.

Fii lângă noi! Sărbătorim împreună Dobrogea!

www.ziuaconstanta.ro

ZIP ESCORT

Ne mândrim cu valorile culturale dobrogene!

Apariția lucrării "#DobrogeaAcademică"
a fost susținută financiar de ZIP ESCORT

www.ziuaconstanta.ro